

PLAVÝ KŇ

AGATHA CHRISTIE

KAPITOLA PRVÁ

Rozprávania Marka Easterbrooka

I.

Espresso za mojím chrbtom syčalo ako nazlostný had. Zvuk, ktorý vydávalo, pôsobil zlovestne, takmer diabolsky. Uvedomil som si, že väčšina dnešných zvukov vzbudzuje vo mne podobný dojem. Strašidelné, zlovestné svišťanie prúdových lietadiel, keď sa šínú po oblohe, pomalé, hrozivé dunenie vlaku podzemnej železnice, keď sa približuje tunelom, hukot ťažkých cestných kamiónov, ktoré otrasú ešte aj základmi vášho domu... Dokonca aj domáce elektrické spotrebiče, hoci robia menší hluk a uľahčujú prácu, cítiť z nich akúsi výstrahu. Umývače riadu, chladničky, tlakové hrnce, vrčiace vysávače akoby hovorili: „Daj si pozor! Som duch, zapriahnutý do tvojich služieb. Ale ak tvoja moc nado mnou zlyhá...“

Je to nebezpečný svet – naozaj nebezpečný.

Trochu som odstrčil šálku s peniacou sa kávou, ktorú pred mňa postavili. Voňala výborne.

„Prajete si ešte niečo? Máme výborné sendviče s banánom a slaninkou...“

Zdala sa mi to čudná kombinácia. Banány mi pripomínali detstvo. Príležitostne som ich aj teraz jedával flambované s cukrom a rumom. Slanina bola v mojej predstave vždy pevne spojená s vajčkami. Ale čo robiť, keď si v Chelsea,* musíš jesť, čo jedia chelsejčania. Pristal som teda na sendvič s banánom a slaninou.

Hoci som v Chelsea býval – lepšie povedané, mal som tam posledné tri mesiace zariadený byt – v každom inom ohľade som bol v tých končinách cudzincom. Písal som knihu o niektorých aspektoch mogulskej architektúry, ale kvôli tomu som mohol rovnako dobre bývať v Hampsteade alebo v Bloomsbury, či v Streatham alebo v Chelsea, bolo mi to všetko jedno. Okrem vecí, ktoré som potreboval pri práci, vôbec mi nezáležalo na mojom okolí a susedia, medzi ktorými som býval, mi boli úplne ľahostajní. Žil som vo svojom vlastnom svete.

Toho zvláštneho večera sa však vo mne odohral jeden z tých náhlych obratov, ktoré poznajú všetci spisovatelia.

Mogulská architektúra, mogulská ríša, mogulský spôsob života – a všetky tie fascinujúce problémy, ktoré z toho vyplývajú, obrátili sa zrazu na popol a prach. Čo na nich záleží? Prečo chcem o nich písať?

Zalistoval som niekoľko strán dozadu a znova som prebehol očami, čo som napísal. Zdalo sa mi to všetko rovnako zlé – úboho napísané a mimoriadne nezábavné. Ten, kto vyhlásil, že „dejiny sú podvod“ (bol to Henry Ford?), mal úplnú pravdu.

S odporom som odložil rukopis, vstal som a pozrel som na hodinky. Bolo už takmer jedenásť. Snažil som sa rozpamätať, či som vôbec večeral... Podľa svojich vnútorných pocitov som usúdil, že nie. Obedovať som obedoval v Atheneu. Ale to už bolo dávno.

Šiel som sa pozrieť do chladničky. Bol tam nepatrný zvyšok sušeného jazyka. S nechutou som naň pozrel. A tak sa stalo, že som sa vybral von a túlal sa po King's Road, až som konečne vošiel do espressa Luigi, ktorého názov červenými neónmi žiaril do ulice. Kým som jedol sendvič so slaninou a banánom, rozmýšľal som o zlovestných dôsledkoch dnešných hlukov a o ich atmosferických účinkoch.

Každý z týchto hlukov mi akosi pripomínal dávne spomienky na pantomímu. Pekelné sily zla, ktoré

prenikajú cez padacie dvere a zamrežované okná a vzdorujú dobrej víle, ktorá nad nimi napokon zvíťazí mávnutím čarovného prútika.

Kávovar mi znova zasyčal do ucha. Kývol som, aby mi priniesli ďalšiu šálku kávy, a rozhladol som sa okolo seba. Jedna z mojich sestier mi vždy húdla, že som nepozorný a nevšímavý. „Žiješ si vo svojej ulite,“ dohovárala mi. Teraz som si s akýmsi pocitom zadosťučinenia všímam, čo sa deje okolo. Bolo takmer nemožné, aby sa o espressách v Chelsea a o ich majiteľoch aspoň jeden deň neobjavilo niečo v novinách. Teraz som mal možnosť urobiť si vlastnú predstavu o tunajšom každodennom živote.

V esprese bolo prítmie, takže sa nedalo všetko jasne rozoznať. Hostia boli poväčšine mladí ľudia. Zdalo sa mi, že sú to výrastkovia, ktorých nazývajú generácia bítikov. Dievčatá vyzerali presne tak, ako sa mi teraz zdali všetky – špinavé. Takisto mi pripadali príliš teplo oblečené. Spozoroval som to aj pred pár týždňami, keď som bol povečerať s priateľmi. Dievča, ktoré sedelo hneď vedľa mňa, mohlo mať asi dvadsať. V reštaurácii bolo veľmi teplo, ale ono malo oblečený žltý vlnený sveter, čiernu sukňu a čierne vlnené ponožky. Pot sa jej rinul po tvári a odkvapkával do jedla. Zapáchalo prepotenou vlnou a prenikavo bolo cítiť aj jej neumyté masťné vlasy. Podľa mienky mojich priateľov to bola veľmi príťažlivá mladá žena. Pre mňa nie! Jediné, čo som pri pohľade na ňu cítil, bola túžba strčiť ju do teplého kúpeľa a dať jej do ruky kus mydla, aby sa ním poriadne vydrhla. Tento zážitok zrejme dokazuje, aké vzdialené predstavy mám o dnešku. Azda preto, že som tak dlho žil v cudzine. S hrejivým pocitom som si spomenul na ženy v Indii s ich krásnymi do kĺbka skrútenými čiernymi vlasmi. Ako nádherne sa im vlnili záhyby pestrofarebných sárí, a ten rytmický pohyb tela pri chôdzi...

Z príjemných spomienok ma zrazu vyrušil nejaký hluk. Dve dievčatá pri vedľajšom stole sa pustili do hádky. Mladíci, čo boli s nimi, sa usilovali ich utíšiť, no bezvýsledne.

Hneď nato tie dve začali na seba vykrikovať. Jedna vylepila protivníčke zaucho. Tá sa zase na revanš zakvačila prvej do vlasov. Kľbčili sa ako cigánky a hystericky si nadávali. Prvá mala rozstrapatené ryšavé vlasy, druhá bola hladko učesaná plavovláska.

Šarvátka bola v najlepšom, nadávky len tak lietali, no ja som ničomu nerozumel. Výkriky a povzbudzovanie od ostatných stolov ma ohúrilo.

„Do seba, dievky! Daj jej, Lou!“

Štíhly, na Taliana vyzerajúci chlapík s krátkymi fúzikmi, o ktorom som predpokladal, že to bude sám majiteľ Luigi, vyšiel spoza pultu, aby zakročil. Spustil ťahavým hlasom:

„No, d'fčatá, nérobte! Puscite sa! Puscite! O chvíľu tu bude céla ulica. Néchajte to tak, čujete! Dósti!“

Ale štíhla blondínka držala ryšavú za vlasy, škrabala ju a zúrivo vykrikovala:

„Si obyčajná fľandra!“

„Ty si fľandra!“

Luigi a dvaja zmätení spoločníci odtrhli dievčatá od seba. Blondínke ostali medzi prstami chumáče vlasov. Víťazoslávne ich zdvihla do výšky a pustila na zem.

Dvere z ulice sa rozleteli a ruka zákona oblečená do modrej uniformy zastala na prahu a slávnostne predniesla nacvičené slová:

„Čo sa tu robí?“

Okamžite sa vytvoril spoločný front proti nepriateľovi.

„Taký malý špás,“ povedal jeden mladík.

„Vážne, nič,“ prisvedčil Luigi. „Len trocha zábavy, ako medzi prateľmi.“

Nohou odkopol chumáče vlasov pod najbližší stôl. Súperky sa na seba usmievali, ako by si už boli navzájom odpustili.

Policajt si všetkých podozrievavo obzeral.

„Práve odchádzame,“ s úsmevom doložila plavovláska. „Pod'me už, Doug!“

Zhodou okolností odchádzali aj niekoľkí ďalší hostia. Policajt zamračene hľadel za nimi. Jeho pohľad hovoril, že tentoraz to prehliadne, ale dá si na nich pozor. Potom pomaly vyšiel.

Partner ryšavého dievčaťa zaplatil účet.

„Nestalo sa vám nič?“ spýtal sa Luigi dievčaťa, ktoré si uväzovalo šatku na hlavu. „Lou sa teda na vás rádne vyvršila. Tólko vlasov vám vyšklbala.“

„To nič nie je,“ ľahostajne odvetilo dievča a usmialo sa naňho. „Nehnevajte sa na nás, Luigi, kvôli tej hádke.“

Celá spoločnosť odišla. Bar zostal prakticky prázdny. Vo vrecku som nahmatal drobné.

„Vzala to športovo,“ vyhlásil Luigi a s uspokojením pozeral na dvere, ktoré sa práve zatvárali za dievčaťom. Potom zobral metlu a zmietol chumáče ryšavých vlasov za pult.

„Muselo to poriadne bolieť,“ ozval som sa.

„Na jej mieste asi by som reval,“ pripúšťal Luigi. „No Tommy to fakt bere športovo.“

„Poznáte ju dobre?“

„Ach, tá tu presedela večerov. Tuckertonová – tak sa volá, Thomasina Tuckertonová, ak chcete celé meno. No tu je pre každého Tommy Tucker. Je bohovsky prachatá. Starý jej nechal veľký majetok, a tak čo má robiť? Chodí do Chelsea, žije v brlohoch, pri Wandsworth Bridge, fláka sa s takými, čo takisto nič nerobá. Len to mi néjde do hlavy, kde berú prachy. Môžu si dovoliť, čo len chcú. Ak by sa im zachcelo, nanesú sa aj do hotela Ritz. A vyzerajú tak, že by o nich nik ani nezakopol. To ma žere, namojdušu!“

„Vám sa nepáči Tommy?“

„Ale áno, dal bych si povedať,“ odvetil Luigi. „Na tom by som len zarobil.“

Vstal som a poberal som sa. Ešte som sa spýtal, prečo sa vlastne hádali.

„Tommy prebrala chlapca tej druhej. Ale ten ani nestál za to, aby sa onho kľbčili, verte mi!“

„To dievča však vyzeralo tak, akoby mu na ňom záležalo,“ namietal som.

„No, Lou je velice romantická,“ zhovievavo dodal Luigi.

Mám síce inú predstavu o romantike, ale nepovedal som nič.

II.

Asi o týždeň neskôr mi zrak padol na oznam v rubrike úmrtí v Times.

Tuckertonová. 2. októbra dokonala v sanatóriu Fallowfield, Amberley, dvadsaťročná Thomasina Ann, jediná dcéra nebohého Thomasa Tuckertona z Carrington Parku, Amberley, Surrey. Súkromný pohreb. Bez kvetov.

Úbohá Tommy Tucker odišla bez kvetov. A vyhla sa ďalším kopancom od života v Chelsea. Pociť som ľútosť nad jej smrťou. Okrem toho som začal uvažovať, či život, ktorý prežívam ja, je ten pravý. Kto som, že si dovoľujem vyhlasovať jej život za prázdny? Možno práve môj život, pokojný život vedca ponoreného do kníh a odtrhnutého od sveta, je prázdny, nezáživný. Aby som bol úprimný, zniesol by som vôbec nejaký kopanec od života? Neprijemné čo i len pomyslieť. Prirodzene, že sa mi nijaký kopanec nežiada. Ale predsa, možno by som ho mal dostať. Aká nepríjemná a dotieravá myšlienka!

Pustil som Tommy Tucker z hlavy a začal som sa venovať svojej korešpondencii.

Najdôležitejší bol list od mojej sesternice Rhody Despardovej, v ktorom ma žiadala o láskavosť. Chytil som sa ho, pretože som od rána nemal náladu pracovať a list mi poskytol vynikajúcu zámienku, aby som prácu odložil.

Vyšiel som na King's Road, kývol na taxík a nechal sa odviezť k bytu svojej priateľky pani Ariadny Oliverovej. Pani Oliverová je veľmi populárna autorka detektívnych románov a jej slúžka Milly ako drak stráži svoju paniu pred útokmi vonkajšieho sveta.

Spýtavo som zmraštil obočie. Na moju nevyslovenú otázku Milly rázne pokynula hlavou.

„Najlepšie urobíte, ak pôjdete hneď hore, pán Mark,“ povedala. „Dnes má náladu pod psa. Azda jej pomôžete dostať sa z toho.“

Vyšiel som po schodoch, ticho som zaklopal na dvere a bez čakania som vošiel dnu. Pracovňa pani Oliverovej bola pomerne veľká. Tapety na stenách znázorňovali hniezda exotických vtákov v tropickej prírode.

Pani Oliverová sa prechádzala v pracovni a niečo si hundrala. Ani nezastala, len na mňa vrhla krátky ľahostajný pohľad. Vyzerala, akoby ju už-už zmáhala nejaká choroba. Prižmúrenými očami blúdila po stenách, hľadela cez okno a chvíľami ich zatvárala celkom, akoby už bola v agónii.

„Prečo len,“ spýtala sa sama seba, „prečo ten idiot nepovedal hneď, že papagája videl? Prečo to nepovedal? Veď ho musel vidieť! Ale ak sa o tom zmieni, všetko tým pokazí. Musí byť nejaké východisko... musí byť...“

Vzdychla, prstami si prečesávala krátke sivé vlasy a chytila sa za hlavu. Potom pozrela na mňa, zrazu vyvalila oči a povedala: „Vitajte, Mark! Už blazniem,“ a nahlas pokračovala vo svojich úvahách.

„A ešte je tu Monica. Snažím sa urobiť z nej krásavicu, veľmi vzrušujúcu... Také hlúpe dievča... Obyčajná frnda! Monica... Monica? To meno sa mi nepáči. Nancy? Znie to lepšie? Joan? Všetky hrdinky sa vždy volajú Joan. Anne tiež nie. Susan? Už som raz mala Susan. Lucia? Lucia? Lucia? Myslím, že to môže byť Lucia. Červenovlasá. Rolák... Čierne nohavice? Radšej čierne pančuchy.“

Tento chvíľkový závan dobrej nálady prerušila spomienka na problém s papagájom a pani Oliverová opäť začala chodiť po izbe. Nevdojak brala všelijaké veci zo stola a rozkladala ich kdekade. Opatrne chytila svoje puzdro na okuliare a vložila ho do lakovanej škatule, v ktorej už bol čínsky vejár. Potom si zhlboka

vydýchla a povedala:

„Teším sa, že ste prišli.“

„Som rád, že vás teší moja návšteva.“

„Mohol prísť kdekto. Nejaká bláznivá žena, ktorá by chcela, aby som jej zariadila bazár. Alebo nejaký poisťovací agent či inštalatér (to by ešte nebolo najhoršie). Takisto to mohol byť niekto, kto by chcel so mnou urobiť interview a kládol by mi všelijaké prihlúple otázky, ako to už býva: Čo vás priviedlo k tomu, že ste začali písať? Koľko kníh ste napísali? Koľko máte peňazí? Atd'., atd'. Nikdy neviem odpovedať ani na jednu z nich a pripadám si ako blázon. Tobôž teraz, keď si aj tak myslím, že pre tú scénu s papagájom už šaliem.“

„Niečo sa vám nevydarilo?“ spýtal som sa opatrne. „Azda bude lepšie, keď pôjdem.“

„To nie! Vy ste pre mňa v každom prípade príjemným rozptýlením.“

Prijal som túto pochybnú poklonu.

„Nechcete cigaretu?“ spýtala sa ma pani Oliverová bez prílišnej pohostinnosti. „Tam niekde nejaké nájdete. Pozrite sa na písací stôl.“

„Ďakujem, mám svoje. Vezmete si jednu? Ach, zabudol som, že vy nefajčíte.“

„Alebo si chcete niečo vypiť?“ vyzvedala ďalej. „Ja by som si dala. Ako tí americkí detektívi, čo stále prelievajú pinty pálenky cez gágor. Zdá sa, že tým riešia všetky problémy. Viete, Mark, ja si vážne vôbec neviem predstaviť, ako niekto môže naozaj vraždiť. Vidí sa mi, že ten okamih, keď sa stane vražda, je jednoducho strašný.“

„Nezmysel. Opísali ste ich už toľko!“

„Doteraz päťdesiatpäť,“ poznamenala pani Oliverová. „Tá časť, v ktorej sa opisuje vražda, je pomerne ľahká a jednoduchá. Ale odhaliť vraha, to je už horšie. Myslím tým dokázať, že vrahom nie je nik iný iba vy, hoci to tvrdošijne zapierate.“

„V poslednej kapitole už nie,“ odvetil som.

„Ale čo ma to stojí,“ zatrplo pokračovala pani Oliverová. „Vravte si, čo chcete, nie je to prirodzené, že päť alebo šesť ľudí sa obšmieta okolo miesta, kde je B zavraždený, a všetci majú dôvod, aby ho zabili. Ak je B pritom ešte strašne odporný, v takom prípade nikomu nebude záležať na tom, či ho zavraždili alebo nie, a už vôbec sa nebude starať, kto to urobil.“

„Chápem, čo vás trápi,“ povedal som. „Ale ak ste si s tým úspešne poradili päťdesiatpäťkrát, poradíte si aj teraz.“

„To si hovorím aj ja,“ odvetila pani Oliverová, „vždy znova a znova, ale po každý raz si nedôverujem a veľmi sa trápim.“

Opäť sa chytila za vlasy a prudko si ich ťahala.

„Prestaňte!“ vykrikol som. „Vyškľibte si celé chumáče.“

„Nezmysel,“ odpovedala pani Oliverová. „Mám mocné nepoddajné vlasy. Hoci ako štrnásťročnej, keď som mala osýpky s veľmi vysokými horúčkami, vypadali mi z celej hlavy. Veľmi som sa hanbila. Trvalo to celých šesť mesiacov, kým mi narástli znova. Bolo to strašné pre také dievča. Spomenula som si na to včera, keď som navštívila Mary Delafontainovú v sanatóriu. Vypadali jej vlasy presne tak, ako mne vtedy. Sťažovala sa mi, že bude musieť nosiť parochňu, keď vyzdravie. A ak má človek na krku šesťdesiatku, domnievam sa, že mu už nikdy nenarastú.“

„Nedávno som videl, ako jedno dievča vyškľibalo druhému vlasy v celých chumáčoch,“ povedal som.

Snažil som sa, aby z môjho hlasu bolo cítiť, že som už niečo prežil.

„Aké zvláštne miesta to navštevujete?“ spýtala sa pani Oliverová.

„Bolo to v jednej kaviarni v Chelsea.“

„Ach, Chelsea!“ pokračovala pani Oliverová. „Tam sa naozaj môže stať všeličo. Bítnici – a vôbec tá mladá generácia. Nepíšem o nich veľa, pretože sa bojím, aby som niečo nepoplietla. Myslím si, že je bezpečnejšie, ak sa človek drží toho, čo vie.“

„Napríklad?“

„Ľudí na výletných lodiach, v hoteloch, potom, čo sa deje v nemocniciach, v miestnej organizácii sociálnej starostlivosti, na hudobných festivaloch, opisujem predavačky, členov rozličných výborov, slúžky, mladých mužov a dievčatá, čo putujú po svete v záujme vedy, obchodníkov...“

Zamĺkla, aby sa nadýchla.

„Toto všetko sa mi zdá už trochu obohraté,“ skočil som jej do reči.

„Nič to zato. Mohli by ste ma niekedy zobrať so sebou do nejakého baru v Chelsea, aby som si rozšírila skúsenosti,“ túžobne povedala pani Oliverová.

„Kedykoľvek budete chcieť. Hoci aj dnes večer.“

„Dnes nie. Som príliš zaujatá písaním, lepšie povedané – zlostím sa, lebo nemôžem písať. To je na písaní najunavujúcejšie, hoci ostatné tiež unavuje – okrem chvíle, keď dostanete senzačný nápad a už sa nemôžete dočkať, kedy sa do toho dáte. Povedzte mi, Mark, myslíte si, že možno niekoho zabiť na diaľku?“

„Čo tým myslíte – na diaľku? Stlačiť gombík a vyslať smrtiace rádioaktívne lúče?“

„Nie, nie, nijaký vedeckofantastický román. Ja myslím,“ zmlkla v pochybnostiach, „mám na mysli čiernu mágiu.“

„Voskové figúry dopichané špendlíkmi?“

„Kdeže, voskové figúry sú prežité,“ povedala pani Oliverová opovržlivo. „No v Afrike alebo v Indii sa stávajú záhadné veci. Mnoho ľudí by vám o tom mohlo rozprávať. Ako domorodcov jednoducho chytí krč a zomrú. Vú-dú alebo džu-džu... Všetci viete, na čo myslím.“

Vysvetľoval som, že veľa takýchto javov sa dnes pripisuje sile sugescie. Obeť sa vždy dozvie, že medicínman privoláva na ňu smrť. Zvyšok urobí podvedomie.

Pani Oliverová nad tým však ohrnula nos.

„Keby ma niekto chcel takto prinútiť, aby som si ľahla a zomrela, spôsobilo by mi obrovskú radosť nesplniť jeho očakávania.“

Zasmial som sa.

„Vám koluje v žilách dobrá západniarska skeptická krv so stáročnou tradíciou. Nemáte teda na to nijaké predpoklady.“

„Azda si myslíte, že sa to naozaj môže stať?“

Neviem toho toľko, aby som mohol zaujať stanovisko. Ale čo ste si to vzali do hlavy? Azda sa vo vašom najbližšom diele bude vraždiť sugesciou?“

„To teda nie. Dobrý a osvedčený jed na potkany či arzen mi celkom postačí. Alebo aj spoľahlivý tupý predmet. Pokiaľ možno, nijaké strelné zbrane. Sú také zákerné. Ale vy ste neprišli sem, aby ste hovorili o mojich knižkách.“

„Úprimne povedané, nie... Moja sesternica Rhoda Despardová pripravuje nejakú slávnosť a chce...“

„Nikdy viac!“ zvolala pani Oliverová. „Viete, čo sa mi stalo minule? Organizovala som hru na hľadanie vraha a prvé, čo sme našli, bola skutočná mŕtvola. Nikdy na to nezabudnem!“

„Tu nebudete organizovať nijakú hru... Očakáva sa od vás len to, že budete sedieť v stane a podpisovať svoje knižky – za mierny honorár.“

„No dobre,“ prikývla pani Oliverová bez meškania. „Hádám sa nič nestane. Nebudem musieť otvárať tú slávnosť? Alebo rečniť nejaké hlúposti? A nemusím mať klobúk?“

Uistil som ju, že nič podobné od nej nebude nik chcieť.

„A celé to bude trvať asi tak hodinku-dve,“ dodal som, aby som ju potešil. „Potom bude asi kriketový zápas... ale nie, v tomto ročnom období by to bolo nezvyklé. Možno tancovačka pre deti. Alebo súťaž maškarných úborov...“

Pani Oliverová ma prerušila strašným výkrikom.

„To je ono! Kriketová loptička! Jasné! Vidí ju cez okno, ako letí vo vzduchu... to upúta jeho pozornosť, a preto si nevšímne papagája! Ako ste mi len pomohli, Mark. Vy ste senzačný!“

„Nechápem...“

„Vy možno nie, ale ja tomu rozumiem,“ vyhlásila pani Oliverová. „Je to všetko trochu komplikované a nechcem márne strácať čas tým, že by som to vysvetľovala. Teším sa, že som vás videla, ale teraz by som bola najradšej, keby ste odišli. Ihneď.“

„Už aj idem. Čo sa týka slávnosti...“

„Budem na to myslieť. Teraz ma tým nezlostíte. Kam, dočerta, som si položila okuliare? Nejak mi pod rukami miznú veci...“

KAPITOLA DRUHÁ

I.

Pani Gerahtyová ako zvyčajne otvorila dvere fary prudkým myknutím. Vyzeralo to ako triumfálny manéver, ktorý mal vyjadrovať: „Teraz som ťa prichytila.“

„No tak, čo by si chcel?“ opýtala sa bojovne.

Pred prahom stál chlapec. Vyzeral celkom obyčajne. Nebolo na ňom nič nápadné, čo by sa bolo dalo zapamätať, jednoducho chlapec ako všetci ostatní. Fúňal, pretože bol prechladnutý.

„Býva tu kňaz?“

„Hľadáš otca Gormana?“

„Áno, poslali ma poňho,“ povedal chlapec.

„Kto ho potrebuje, kam a prečo?“

„Benthall Street dvadsaťtri. Vraj tam zomiera nejaká žena. Poslala ma pani Coppinsová. Toto je Carthlick Place, hejže? Nechcú pastora.“

Pani Gerahtyová zistila, čo chcela vedieť. Povedala chlapcovi, aby počkal pred dvermi, a vošla do fary. Asi o tri minúty neskôr vyšiel vysoký postarší kňaz a niesol v rukách malú koženú tašku.

„Som otec Gorman,“ povedal. „Benthall Street? To je za železničnou stanicou, však?“

„Áno, pár krokov od nej.“

Pustili sa spolu po ulici. Kňaz šiel pomalým dlhým krokom.

„Pani Coppinsová – povedal si? Tak sa volá?“

„To je majiteľka domu, ktorá prenajíma izby. Vás si žiada jedna jej nájomníčka. Myslím, že sa volá Davisová.“

„Davisová? Nepamätám sa...“

„Patrí do vašej cirkvi. Tvrdila, že nechce pastora, ale vás.“

Kňaz prikývol. Zakrátko došli na Benthall Street. Chlapec ukázal na vysoký ošarpaný dom v dlhom rade podobných starších budov.

„Tu je to.“

„Nejdeš so mnou dnu?“

„Ja tu nebyvam. Pani Coppinsová mi dala šiling, aby som šiel po vás.“

„Dobre. Ako sa voláš?“

„Mike Potter.“

„Ďakujem ti, Mike.“

„Niet za čo,“ odvetil Mike a pískajúc si odišiel. Vidina niečej smrti ho ani za mak nedojímala.

Dvere vchodu na čísele dvadsaťtri sa otvorili a pani Coppinsová, široká červenolícá žena, stála na prahu a nadšene vítala kňaza.

„Nech sa páči, podťe ďalej. Je to s ňou zlé, to vám poviem. Mala by byť v nemocnici, a nie tu. Už som telefonovala, ale v týchto časoch bohvie kedy niekto príde. Keď si manžel mojej sestry zlomil nohu, musel čakať na sanitku šesť hodín. Hanba! Samozrejme, že som hneď volala záchranku. Plat brať, to áno, ale keď ich človek potrebuje, niet ich!“

Viedla kňaza po úzkych schodoch hore a stále rozprávala.

„Čo jej je?“

„Chrípku mala. Zdalo sa, že jej prešla. Asi začala chodiť do práce príliš skoro. Včera večer sa vrátila a vyzerala ako smrťka. Lahla si a nechcela nič jesť. Ani doktora nechcela. Udrelo jej to na pľúca.“

„Zápal pľúc?“

Pani Coppinsovej došiel dych a zafučala ako lokomotíva, čo zrejme malo vyjadriť súhlas. Otvorila dvere a postavila sa bokom, aby otec Gorman mohol vstúpiť.

Spoza jeho chrbta radostne zahlásila:

„Tu je pán farár, prišiel k vám. Teraz vám už bude dobre!“

Otec Gorman vošiel do izby. Bola čistá, zariadená staromódnym viktoriánskym nábytkom. Vedia okna na posteli ležala žena a pomaly obrátila hlavu. Kňaz videl, že je veľmi chorá.

„Prišli ste... Niet veľa času...“ snažila sa rozprávať a ustavične lapala dych. „... Zle... je mi veľmi zle... musím... musím... nemôžem takto zomrieť... bolí... bolí...“ privrela oči...

Prúd monotónnych slov jej vychádzal z úst.

Otec Gorman pristúpil k posteli. Odriekal slová, ktoré zvykol odriekať tak často, tak veľmi často. Slová rozhrášenia. Do izby vošiel pokoj. Agónia zmizla zo zmučených očí.

Potom, keď kňaz dokončil svoj úkon, zomierajúca žena znova začala rozprávať.

„Dost’... to musí prestať... musí...“

Kňaz ju utešoval.

„Zariadim, čo treba. Spoľahnite sa...“

Lekár so záchrankou prišli o niečo neskôr. Pani

Coppinsová si ich posmešne premerala. „Neskoro, ako obyčajne!“ precedila cez zuby. „Už je mŕtva...“

II.

Keď sa otec Gorman vracal domov, začalo sa už stmievať. V noci bude poriadna hmla, už teraz rýchlo

hustla. Na chvíľu sa zastavil a zvrátil čelo. Aký fantastický, výnimočný príbeh... Koľko z toho vzniklo v delíriu a vysokej horúčke? Niečo je pravda, ale čo a koľko? V každom prípade si musel poznačiť niekoľko mien, kým ich ešte mal v čerstvej pamäti. Preto zrazu zahol za roh a vošiel do malej kaviarne. Objednal si šálku kávy a sadol si. Siahol do vrecka reverendy. Ach, tá Gerahtyová! Požiadal ju, aby mu zašila vrecko. Ako obyčajne – neurobila to! A tak mu zápisník, ceruzka a niekoľko drobných, ktoré mal vo vrecku, padlo za podšívku. Podarilo sa mu vytiahnuť ceruzku a jednu-dve mince, ale so zápisníkom to bolo ťažšie. Keď mu doniesli kávu, spýtal sa, či môže dostať kus čistého papiera.

„Stačí toto?“

Bolo to roztrhnuté papierové vrecúško. Otec Gorman prikývol a zobral si ho. Potom začal písať – mená, to bolo najdôležitejšie, nezabudnúť mená. A práve mená zvykol zabúdať...

Dvere kaviarne sa otvorili. Vošli traja mladíci a s hlukom si sadli.

Otec Gorman dopísal. Zložil zdrap papiera a už-už ho chcel strčiť do vrecka, no vtom si spomenul na dieru. Potom urobil ako už niekoľkokrát predtým – vopchal si zložený zdrap do topánky.

Nejaký muž potichu vošiel do kaviarne a sadol si do opačného kúta. Otec Gorman si zo slušnosti uchlipol slabej kávy, zavolať čašníka a zaplatil. Potom sa zdvihol a vyšiel von.

Muž, ktorý pred chvíľou vošiel, pozrel na hodinky, akoby si bol pomýlil čas, vstal a náhlil sa preč.

Hmla bola už riadne hustá. Otec Gorman pridol do kroku. Poznal svoj obvod veľmi dobre. Skrátil si cestu malou uličkou, ktorá viedla tesne popri železnici. Musel počuť kroky, ktoré sa náhlili za ním, ale nevenoval im pozornosť. Prečo by aj?

Oder obuškom ho úplne prekvapil. Zatackal sa dopredu a spadol...

III.

Doktor Corrigan vošiel do kancelárie okresného kriminálneho inšpektora Lejeuna, pískajúc si melódiu

„Father O’Flynn“, a milo sa mu prihovril.

„Práve som sa zaoberal vaším farárom,“ povedal.

„A výsledok?“

„Nechajme odborné výrazy pre obhliadača mŕtvol. Dobré a riadne udrreté. Pravdepodobne už prvý úder ho usmrtil. Nech to bol ktokoľvek, mal istú ruku. Hnusná robota.“

„Áno,“ prikývol Lejeune.

Bol to statný plavovlasý muž so sivými očami. Naoko sa správal pokojne, no jeho gestá boli niekedy prekvapujúco teatrálné a prezrádzali jeho francúzsky hugenotský pôvod.

Zamyslene povedal:

„Hnusnejšia, ako bolo nutné na lúpež?“

„Bola to lúpež?“ spýtal sa doktor.

„Predpokladá sa to. Mal vyvrátené vrecká a roztrhnutú podšívku reverendy.“

„Nemali nádej na veľkú korisť,“ povedal Corrigan. „Väčšina tých kňazov je chudobná ako kostolná myš.“

„Úplne mu rozbili hlavu... aby mali istotu,“ uvažoval Lejeune. „Rád by som vedel, prečo?“

„Na to sú možné dve odpovede,“ navádzoval Corrigan. „Jedna, že to urobil nejaký potreštený mladík, ktorý pácha ukrutnosti zo sadizmu... dnes ich nájdete kdekoľvek a je ich veľa.“

„A druhá možnosť?“

Doktor pokrčil plecami.

„Niektorí mali niečo proti nášmu farárovi. Je to pravdepodobné.“

Lejeune pokrútil hlavou.

„Ani veľmi nie. Bol to obľúbený človek, vo farnosti ho mali radi. Nemal nepriateľov, aspoň som o nijakom nepočul. A lúpež nepredpokladám. Iba ak...“

„Iba ak čo?“ spýtal sa Corrigan. „Polícia čosi našla! Mám pravdu?“

„Mal pri sebe niečo, čo mu vrah nezobral. Bolo to v topánke.“

Corrigan Zahvízdal.

„To vyzerá na špiónážny príbeh.“

Lejeune sa zasmial.

„Vysvetlenie je oveľa jednoduchšie. Mal deravé vrecko. Seržant Pine sa rozprával s jeho gazdinou. Zdá sa, že je trochu neporiadna. Nestarala sa o jeho šatstvo tak, ako bolo treba. Pripúšťa, že otec Gorman si čas od času dával papiere alebo listy do topánky, aby ich nevytratil z deravého vrecka reverendy.“

„A vrah o tom nevedel?“

„Vrahovi to ani len na um neprišlo! Domnievam sa, že uňho hľadal toto, ten nepatrný zdrap papiera, a nie

tých pár drobných mincí.“

„Čo je na tom papieri?“

Lejeune siahol do zásuvky a vybral z nej pokrčený kus tenkého papiera.

„Len zoznam mien,“ odpovedal.

Corrigan naň zvedavo pozrel.

Ormerod Sandford Parkinson

Hesketh-Duboisová

Shaw

Harmondsworth

Tuckertonová

Corrigan?

Delafontainová?

Od údivu vyvalil oči. „Vidím, že aj ja som v zozname!“

„Hovorí vám niektoré meno niečo?“ spýtal sa inšpektor.

„Nie, ani jedno.“

„A stretli ste sa niekedy s otcom Gormanom?“

„Nikdy.“

„Potom nám asi príliš nepomôžete.“

„Nemáte ani potuchy, čo má tento zoznam znamenať, ak vôbec má nejaký zmysel?“

Lejeune neodpovedal priamo.

„Chlapec bol zavolať otca Gormana okolo siedmej večer. Povedal, že nejaká žena zomiera, a počkal na farára. Otec Gorman išiel s ním.“

„Kam šli? Vie sa to?“

„To vieme. Zistili sme to hneď. Benthall Street číslo dvadsaťtri. Do domu, ktorého majiteľkou je nejaká Coppinsová. Tá chorá žena bola pani Davisová. Kňaz tam došiel o štvrt' na osem a zdržal sa asi pol hodinku. Pani Davisová zomrela tesne predtým, ako došla záchranka, aby ju odviezla do nemocnice.“

„Tak je to teda.“

„Potom podľa zistenia šiel otec Gorman na Tony's Place do jednej ošarpanej kaviarničky, pomerne slušnej, kde sa podáva nie príliš dobré občerstvenie, ale nedeje sa tam nič nezákonné. Otec Gorman si objednal kávu. Potom podľa všetkého siahol do vrečka, nemohol niečo nájsť a požiadal majiteľa Tonyho o kúsok papiera. Toto...“ ukázal rukou, „je ten kúsok papiera.“

„A potom?“

„Keď Tony doniesol kávu, kňaz písal na papier. Krátko potom odišiel a kávu nechal takmer nedotknutú (čo sa mu vôbec nečudujem). Dopísal zoznam a papier schoval do topánky.“

„Bol tam ešte niekto?“

„Vošli tam nejakí traja výrastkovia a sadli si za stôl. Akýsi starší muž vošiel, zasadol si k inému stolu a neskôr odišiel bez toho, aby si niečo objednal.“

„Išiel za farárom?“

„Možno. Tony nezbadal, kedy odišiel. Ani si nezapamätal, ako vyzeral. Opísal ho ako nenápadný typ muža. Slušný, z toho druhu ľudí, ktorí sa ničím nelíšia od ostatných. Stredne vysoký, v tmavomodrej blúze – alebo možno v hnedej. Nie príliš tmavej a nevelmi peknej. Nič nenasvedčuje, že by s tým mal niečo spoločné. Ale to sa zase nikdy nevie. Doteraz neprišiel povedať, že videl farára na Tony's Place, ale je ešte dosť včasné ráno. Požiadali sme každého, kto videl otca Gormana medzi štvrt' na osem a štvrt' na deväť, aby sa prihlásil. Zatiaľ došli iba dvaja: nejaká žena a majiteľ lekárne, čo má obchod neďaleko kaviarne. Pôjdem sa na nich pozrieť osobne. Kňazovo telo našli o štvrt' na deväť dvaja chlapci vo West Street – viete, kde to je? V uličke, ktorá sa končí pri železničnej trati. Ostatné už viete.“

Corrigan prikývol. Poklopal na papier.

„Čo si myslíte o tomto?“

„Bude to niečo dôležité,“ odpovedal Lejeune.

„Zomierajúca žena mu niečo rozprávala a on si všetky mená zapísal na tento papier skôr, než by ich zabudol? Jedna vec však nesedí – bol by si ich poznačil, keby sa ich bol dozvedel pri spovedi?“

„Nemusí to byť viazané spovedným tajomstvom,“ odvetil Lejeune. „Predpokladajme na chvíľu, že tieto mená majú súvislosť... povedzme s vydieračstvom...“

„To je vaša mienka, však?“

„Ešte nemám nijakú mienku. Je to len pracovná hypotéza. Týchto ľudí vydierali. Zomierajúca žena buď bola vydieračkou, alebo o vydieraní vedela. Povedal by som, že tu šlo o ľútosť, spoveď a snahu všetko

napraviť tak rýchlo, ako to len bolo možné. Otec Gorman si to vzal na starosť.“

„A potom?“

„Zatiaľ sú to všetko iba dohady,“ povedal Lejeune. „Povedzme, že šlo o vydieranie a niekto ho chcel zastaviť. Ten niekto vedel, že pani Davisová zomiera a že poslala po kňaza. Potom nasledovalo ostatné.“

„Možno,“ povedal Corrigan a znova si prezrel papier. „čo myslíte – prečo sú pri posledných dvoch menách tie otázniky?“

„Je možné, že otec Gorman si nebol istý, či si tie dobre zapamätal.“

„Možno namiesto Corrigan malo byť Mulligan,“ prisvedčil doktor s úšľabkom. „Je to dosť podobné. Ale keby som povedal meno Delafountainova, buď by ste si to zapamätali, alebo nie. Chápete, čo tým myslím? Čudné je aj to, že tu nie je ani jediná adresa...“ Znova čítal zoznam mien.

„Parkinson... Parkinsonov je veľa. Sandford, ani to meno nie je zriedkavé... Hesketh-Duboisová... to je o niečo lepšie. Ľudí s takým menom nemôže byť veľa.“

Zrazu sa naklonil ponad stôl, chytil telefónny zoznam a začal listovať.

„E až L. Pozrime sa na to. Hesketh, Adam... John a spol., klampiarstvo... Sir Isidor. Ach, tu je! Hesketh-Duboisová, lady, Ellesmere Square, S. W. 1, štyridsaťdeväť. Čo povieť na to, keby sme jej hneď zavolali?“

„A čo jej povieme?“

„Niečo vymyslíme,“ ľahkomyseľne vyhlásil doktor Corrigan.

„Skúste to,“ súhlasil Lejeune.

„Čo?“ prekvapene naňho pozrel Corrigan.

„Povedal som, aby ste to skúsili,“ zopakoval Lejeune rovnako ľahkomyseľne. „Nepozerajte sa tak vyjavene.“ Potom sám zdvihol slúchadlo a požiadal, aby mu dali mestskú linku. Pozrel na Corriganu.

„Číslo?“

„Grosvenor 64578.“

Lejeune vytočil číslo a podal slúchadlo Corriganovi.

„Doprajem vám to potešenie,“ povedal.

Corrigan hľadel na neho trochu zmätene a čakal. Telefón chvíľu vyzváňal a nik sa nehlásil. Potom sa ozval akýsi ženský hlas prerušovaný fučaním:

„Grosvenor 64578.“

„Je to byt lady Hesketh-Duboisovej?“

„Áno-áno, je... totiž...“

Doktor Corrigan ignoroval tieto rozpaky.

„Mohol by som s ňou hovoriť, prosím?“

„Nie, to nie je možné! Lady Hesketh-Duboisová zomrela v apríli.“

„Ach!“ Prekvapený doktor Corrigan si ani nevšimol otázku: „Kto volá, prosím?“ a pomaly zložil slúchadlo. Vrhol na inšpektora Lejeuna chladný pohľad.

„Preto ste mi tak ochotne dovolili zatelefonovať.“

Lejeune sa potmehúdsy usmial.

„My naozaj nezanedbávame samozrejmosti,“ zdôraznil.

„V apríli,“ zamyslene uvažoval Corrigan. „Pred piatimi mesiacmi. Už päť mesiacov sa jej ani vydieračstvo ani nič iné netýka. Nespáchala samovraždu alebo niečo podobné?“

„Nie. Zomrela na mozgový nádor.“

„Tak teraz môžeme začať znova,“ povedal Corrigan a pozrel na zoznam.

Lejeune si vzdychol.

„Naozaj nevieme, či tento zoznam má niečo do činenia s vraždou,“ zdôraznil znova. „Možno to bol iba normálny prepád za hmlistého večera... a máme len veľmi malú nádej zistiť, kto je páchatelom, ak nám nebude priat' šťastie...“

„Nebudete namietat', ak sa opäť sústredím na tento zoznam?“

„Pokúste sa. Budem vám držať palce.“

„Nerád by som sa do toho púšťal, ak si to neprajete, tým si môžete byť istý. Predovšetkým si preverím meno Corrigan. Pána, pani alebo slečnu Corriganovú s veľkým otáznikom.“

KAPITOLA TRETIA

I.

„Veru neviem, pán Lejeune, čo by som vám ešte mohla povedať. Toto všetko som už predtým povedala

seržantovi. Nevie, kto bola pani Davisová, ani odkiaľ pochádzala. Bývala u mňa asi šesť mesiacov, nájomné platila pravidelne a pripadala mi ako slušná a zodpovedná osoba. Vážne nechápem, čo by ste ešte chceli odo mňa počuť.“

Pani Coppinsova urobila prestávku, aby sa nadýchla, a pozrela na Lejeuna trochu nahnevane. On sa na ňu jemne, melancholicky usmial. Zo skúsenosti vedel, že tento úsmev vždy zaúčinkuje.

„Nie že by som vám nechcela pomôcť, ak by som mohla,“ ponúkla sa.

„Ďakujem vám. To práve potrebujeme – pomoc. Ženy vedia – ony inštinktívne vycítia – vždy oveľa viac než muži.“

To bol správny ťah, ktorý riadne zapôsobil.

„Ach,“ povedala pani Coppinsová. „Príala by som si, aby vás počul Coppins. Vždy bol taký rozpustilý a prostoreký. ‚Vieš uhádnuť veci bez toho, že by si mala o nich potuchy‘ hovorieval a pritom vždy potiahol nosom. A z desiatich prípadov v deviatich som mala pravdu.“

„Práve preto by som rád počul, čo si myslíte o pani Davisovej. Čo povie, bola to nešťastná žena?“

„To nie, to by som nemohla povedať. Pracovitá. Taká sa mi vždy videla. Robila systematicky. Ako keby mala zaplánovaný celý svoj život. Ako viem, bola zamestnaná v jednom z tých ústavov pre výskum mienky konzumentov. Chodila po bytoch a pýtala sa ľudí, aký mydlový prášok alebo múku používajú, ako a na čo mŕňajú týždenný rozpočet a ako si ho rozdeľujú. Samozrejme, vždy som mala pocit, že takí ľudia zbytočne strkajú nos do súkromných vecí iných. Veď prečo mi vláda alebo ktokoľvek iný nedá pokoj! Napokon sa aj tak dozvedia len to, čo už beztak každý vie. Je to hlúpe robiť v dnešných časoch niečo takého. Musím však povedať, že nebožka pani Davisová to robila veľmi slušne. Príjemným tónom, bez výsluchu, ako sa patrí.“

Neviete presný názov firmy alebo spoločnosti, kde bola zamestnaná?“

Nie, ľutujem, ale to neviem.“

Spomínala niekedy dajakých príbuzných?“

„To nie. Dozvedela som sa, že bola vdova. Manžel jej zomrel pred mnohými rokmi. Bol invalid, no nikdy o ňom veľa nehovorila.“

„Nezmienila sa niekedy o tom, odkiaľ pochádzala, z ktorého kraja?“

„Myslím si, že nebola Londýňanka. Pochádzala odkiaľsi zo severu. Bližšie neviem nič.“

„Nepociťovali ste, že by okolo nej bolo čosi — tajomné?“

Lejeune bol na pochybách, keď vyslovoval túto otázku. Čo ak pani Coppinsová využije túto možnosť, aby si o mŕtvej niečo vymyslela...

„Nie, naozaj nemôžem povedať. Určite sa nikdy o ničom podobnom nezmienila. Jediná vec, ktorá mi pripadala trochu čudne, bol jej kufor. Bol výbornej kvality, hoci nie nový. Mala na ňom iniciálky J. D. – Jessie Davis. Ale pôvodne tam bolo J. a ešte niečo. Domnievam sa, že H. Ale mohlo to byť aj A. No doteraz som nikdy na to nepomyslela. Často môžete získať dobrú vec celkom lacno z druhej ruky a potom je prirodzené, že si necháte vymeniť iniciálky. Nemala veľa vecí – iba jedinú skriňu.“

Lejeune to vedel. Mŕtva žena mala až na počudovanie málo osobných vecí. Nenašli sa nijaké listy ani fotografie. Zjavne nemala nijakú poisťku, vkladnú ani šekovú knižku. Jej šaty boli takmer nové, kvalitné a mohli sa nosiť na ktorúkoľvek príležitosť.

„Pripadala vám nešťastná?“ spýtal sa.

„Predpokladám, že áno.“

Chytil sa nepatrného pochybovačného podtónu v jej hlase.

„Iba to predpokladáte?“

„Nad takýmito vecami človek veľmi nepremýšľa.“

Chcela som povedať, že slušne žila, mala dobré zamestnanie a bola spokojná so svojím životom.

Nemohla si síce veľa dovoliť. A samozrejme, keď ochorela...”

„Čo bolo, keď ochorela?“ podnecoval ju.

„Sužovala sa. Myslím zo začiatku, keď ochorela na chrípku. Pokazilo jej to celý program, ako rozprávala.

Zmeškala dohovorené stretnutia a všeličo podobné. Ale chrípka je chrípka, nemožno ju prehliadnuť, keď sa ohlási. A tak zostala ležať, sama si varila čaj na plynovom variči a brala aspirín. Pýtala som sa, prečo nezavolá lekára. Odpovedala mi, že niet prečo ho volať. Na chrípku vraj iba treba ležať v posteli a byť v teple. A ja sa radšej nemám zdržiavať v jej blízkosti, aby som ju tiež nechytla. Aj som jej niečo uvarila, keď sa už cítila lepšie. Teplú polievku, hrianky a z času na čas ryžový puding. Zoslabla, no to sa pri chrípke bežne stáva. Musím však povedať, že nie viac než je zvyčajné. Keď horúčka poklesne, na človeka príde depresia. Aj na ňu prišla ako na kohokoľvek iného. Pamätám si, že si sadla k plynovým kachliam a vyhlásila: ‚Bola by som rada, keby som nemala toľko času na rozmýšľanie. Nie som šťastná, ak mám

kedy rozmýšľať. To ma ničíť.“

Lejeune stále pozorne sledoval výpoveď a pani Coppinsovú táto téma rozohŕňovala.

„Požičala som jej niekoľko časopisov. No nevedela sa sústrediť na čítanie. Pripomínam si, že raz mi povedala: ‚Ak niečo nie je také, aké by malo byť, potom je lepšie radšej o tom nevedieť, nemyslíte?‘ Odpovedala som: ‚Máte pravdu, moja milá.‘ Potom pokračovala: ‚Ja neviem... nikdy som si nebola naozaj istá.‘ Upokojovala som ju, že to je v poriadku. Potom pokračovala: ‚Všetko, čo som kedy urobila, bolo vždy celkom úprimné a otvorené. Nemám si vôbec čo vyčítať.‘ Utešovala som ju: ‚Prírodzene, že nemáte, milá moja.‘ Ale práve vtedy mi napadlo, či azda v podniku, kde bola zamestnaná, nemala nejaké pokútne aféry, možno účtovné, a teraz mala z toho vietor... ale cítila som, že to naozaj nie je jej záležitosť.“

„To je možné,“ súhlasil Lejeune.

„Či už to bolo tak, či onak, vyzdravela... vlastne zlepšil sa jej stav a zase začala chodiť do práce. Hovorila som jej, že je to príliš skoro. Poležte si ešte deň-dva, dodala som. Potom sa ukázalo, že som mala pravdu. Keď sa vrátila na druhý deň večer, hneď som na nej zbadala, že má vysokú teplotu. Sotva vyšla po schodoch. Treba zavolať lekára, hovorím jej, ale nie, ona nechcela. Nasledujúci deň jej bolo čoraz horšie a horšie. Mala sklené oči, tvár ako oheň a strašne ťažko dýchala. Toho dňa večer sotva vedela vysloviť slová: – ‚Kňaza. Musí prísť kňaz. A rýchlo... lebo bude neskoro.‘ No nemal to byť náš pastor. Chcela rímskokatolíckeho kňaza. Nevedela som, že je katolíčka, nevidela som na nej nikdy krížik ani nič podobné.“

No krížik sa predsa našiel na spodku jej kufra. Lejeune sa však o tom nezmienil, ale napäto počúval ďalej.

„Zbadala som na ulici Mika a poslala som ho po otca Gormana k sv. Dominikovi. A zatelefonovala som po lekára a záchranku na svoj účet, ale som jej nič nepovedala.“

„Doviedli ste kňaza k nej hneď ako prišiel?“

„Áno, zaviedla som ho ta a nechala som ich samých.“

„Počuli ste niečo z toho, o čom hovorili?“

„Teraz si už presne nespomínam. Hovorila som sama sebe, že všetko bude v poriadku, keď je tu kňaz. Povzbudí ju. Ale teraz si spomínam, že keď som zatvárala dvere, počula som ju hovoriť niečo o hanebnosti. Áno... a čosi o koňoch... možno o konských dostihoch. Ja sama rada príležitostne tipujem za pár šilingov, no teraz je pri dostihoch veľa podvodov, o tom rozprávali.“

„O hanebnosti,“ zopakoval Lejeune. To slovo ho prekvapilo.

„Katolíci sa pred smrťou musia vyspovedať zo svojich hriechov, však? Domnievam sa, že to bola spoveď.“

Lejeune o tom nepochyboval, ale jeho predstavivosť rozrušilo slovo, ktoré použila. Hanebnosť...

Musela to byť zvláštna hanebnosť, rozmýšľal, ak kňaza, ktorý sa o nej dozvie, sledujú a dobijú k smrti...

II.

Od ďalších troch podnájomníkov v dome sa nedozvedeli takmer nič. Jeden bol úradníkom v banke a druhý, postarší, pracoval v predajni obuvi. Bývali tu niekoľko rokov. Tretím podnájomníkom bolo dvadsaťdvaročné dievča. Pristáhovalo sa ta len nedávno a bolo zamestnané v neďalekom obchodnom dome. Všetci poznali pani Davisovú iba z videnia.

Žena, ktorá oznámila, že videla otca Gormana v ten večer na ulici, takisto nevedela povedať nič podstatné. Je katolíčka a chodí do kostola sv. Dominika, a tak vídala otca Gormana. Vtedy večer ho zazrela, ako vychádzal z Benthall Street a šiel k Tony's Place asi desať minút pred ôsmou. To bolo všetko.

Pán Osborne, majiteľ lekárne na rohu Barton Street, vedel toho viac.

Bol to nevelký muž stredných rokov s plešivou guľatou hlavou. Mal okrúhlu tvár úprimného výrazu a okuliare.

„Dobrý večer, pán hlavný inšpektor. Prejdeme dozadu, však?“ Nadvihol dosku staromódneho pultu. Lejeune prešiel poza pult a cez malú miestnosť, v ktorej nejaký mladík nalieval do fľaš lieky rýchlosťou profesionálneho čarodejníka. Potom sa cez arkádovú chodbu dostali do malej izbičky s dvoma kreslami, stolíkom a písacím stolom. Pán Osborne zatiahol za sebou záves, ktorý oddeľoval izbu od chodby, aby naznačil, že pôjde o dôverný rozhovor, sadol si do kresla a druhé ponúkol

Lejeunovi. Nachýlil sa dopredu a v očiach sa mu zračilo radostné vzrušenie.

„Som rád, že vám môžem v niečom pomôcť. Nemal som večer veľa práce, takmer nebolo čo robiť, počasie bolo veľmi škaredé. Moja mladá predavačka bola za pultom. Vo štvrtok mávame vždy otvorené do ôsmej. Hmla bola čoraz hustejšia a len málo ľudí chodilo okolo. Pristúpil som k dverám, aby som sa

pozrel, aký je čas, a myslel som si pritom, že hmla akosi rýchlo hustne. Aj predpoveď počasia na to upozorňovala. Chvíľu som tak stál – nič sa vnútri nedialo, iba moja pomocníčka ukladala pleťové krémy, škatuľky soli do kúpeľa a podobné veci. Potom som zbadal otca Gormanu, ako neďaleko prechádza na druhú stranu ulice.

Prírodzene, že ho z videnia poznám veľmi dobre. Prekvapujúca vec, že vrah sledoval muža s takou dobrou povestou. „To je otec Gorman!“ povedal som si. Prechádzal smerom na West Street, druhú ulicu vľavo pred železnicou, ako to iste viete. Pár krokov za ním šiel nejaký muž. Ani mi len na um neprišlo, že by mohlo ísť o takú vec. A zrazu ten muž zastal... z ničoho nič, práve pred mojimi dverami. Začudoval som sa, prečo sa tak zastavil, a vtedy som spozoroval, že otec Gorman, ktorý bol kúsok vpredu, spomalil. No nezastavil sa celkom. Vyzeralo to, ako keby o niečom tak tuho premýšľal, že zabudol aj na to, že kráča po ulici. Potom zase šiel normálne a druhý muž sa pustil za ním, teraz o niečo rýchlejšie. Myslel som si – pokiaľ som si vôbec niečo myslel – že to bude niekto, čo sa pozná s otcom Gormanom a chce ho dobehnúť, aby sa s ním mohol pohovárať.“

„Ale v skutočnosti ho sledoval, však?“

„Áno, teraz som o tom presvedčený. Vtedy som na nič takého ani nepomyslel. A pretože bola taká hmla, zakrátko som oboch stratil z očí.“

„Mohli by ste aspoň opísať toho muža?“

Lejeunovi zaznela v hlase pochybovačnosť. Bol pripravený na zvyčajné neurčité charakteristiky. Ale pán Osborne bol z iného cesta ako Tony z Tony's Place.

„Áno, myslím si, že áno,“ povedal samolúbo. „Bol to vysoký muž...“

„Vysoký? Aký vysoký?“

„Tak okolo šesť stôp, najmenej šesť, povedal by som. Hoci pripúšťam, že sa mi mohol zdať vyšší, než naozaj bol, pretože bol veľmi chudý. Mal ovisnuté plecia a veľmi mu vystupoval ohryzok na krku. Spod klobúka mu trčali pomerne dlhé vlasy. Nos mal riadne zahnutý. Veľmi zvláštny. Prírodzene, nemôžem povedať, akej farby mal oči. Videl som ho iba z profilu, ako už viete. Pokiaľ ide o vek, mohol mať asi päťdesiat. Usudzujem tak podľa chôdze. Mladší muž sa pohybuje trochu ináč.“

Lejeune si v mysli premietol vzdialenosť na druhú stranu ulice. Potom znova pozrel na pána Osborna a začudoval sa. Veľmi sa začudoval...

Opis, aký teraz podával lekárnik, mohol znamenať jednu z dvoch vecí. Mohol vychádzať z nezvyčajne živej predstavivosti – poznal veľa prípadov tohto druhu, prevažne medzi ženami. Vytvorili si vymyslený portrét, ako by podľa ich predstavy mal vyzeráť vrah. Takýto portrét však vždy obsahoval niekoľko očividne falošných detailov – ako vyvalené oči, príliš huňaté obočie, opičiu čelusť, výzor surovca. Údaje pána Osborna však zneli ako opis nejakej skutočnej osoby. V tomto prípade podľa všetkého šlo o svedka, aký sa nájde jeden v milión – muž s dobrou pozorovacou schopnosťou, ktorý si všímal detaily a podáva neotrasiteľné svedectvo o tom, čo videl.

Lejeune sa znova zamyslel nad vzdialenosťou na druhú stranu ulice. Nespustil však oči z lekárnika. Spýtal sa:

„Myslíte si, že by ste spoznali tohto muža, keby ste ho znova videli?“

„Pravdaže,“ presvedčivo prikývol pán Osborne. „Nikdy nezabudnem tvár. Je to jeden z mojich koníčkov. Vždy hovorievam, že ak niektorá z tých manželiek, čo vraždia svojich mužov, príde do mojej lekárne a kúpi škatuľku arzenu, budem môcť odprisahať na súde, že to bola ona. Vždy som dúfal, že niečo podobné sa jedného dňa stane.“

„A doteraz sa nič také neprihodilo?“

Pán Osborne smutne pokrútil hlavou, že veru nie.

„A už sa ani nestane,“ dodal rezignovane. „Predávam totiž lekáreň. Dostávam za ňu celkom slušnú sumu a idem na penziu do Bournemouthu.“

„Vyzerá to tu na celkom slušné miesto.“

„Výborné,“ povedal pán Osborne a v hlase mu bolo cítiť hrdosť. „Takmer sto rokov sme tu apatekárčili.“

Najprv môj starý otec, potom môj otec a ja. Je to dobrý rodinný obchod s tradíciou. Ako chlapcovi sa mi to však nepáči. Myslel som si, že sa tu udusím. Ako mnoho mladíkov, aj ja som bol zažratý do divadla. Cítil som, že musím byť hercom. Môj otec sa asi nesnažil odradiť ma od toho. „Buď tým, čím chceš byť, chlapče môj,“ povedal mi. „Zistíš, že nie si nijaký Sir Henry Irving,“ a mal pravdu! Môj otec bol veľmi múdry. Osemnásť mesiacov alebo tak nejako som bol pri kočovnom divadle a vrátil som sa späť do obchodu. A stal som sa naň hrdým. Vždy sme držali dobré, solídne veci. Vyskúšané rokmi. Kvalitné. Ale dnes...“ smutne pokýval hlavou, „som rozčarovaný z terajšieho lekárníčenia. Samé toaletné potreby. Musíte to držať. Polovička zisku ide z týchto voloviniiek. Z púdrov, rúžov, pleťových krémov, šampónov na vlasy,

špongiových rukavičiek a iných výmyslov. Ja sa toho nemôžem ani dotknúť. Mám na to mladú predavačku. Nie veru, toto už nie je lekárneň. No čo, zažiadal som si za ňu riadnu sumu a dostanem slušné peniaze. Kúpim si za ne pekný bungalow neďaleko Bournemouthu.“

Potom doložil: „Odpočívať na penzii treba, kým sa človek ešte vie tešiť zo života. To je moje motto. Mám veľa záľub. Napríklad motýle. Aj vtáky niekedy rád pozorujem. A záhradkárenie... mám kopu dobrých kníh o tom, ako začať so záhradkou. A potom aj cestovanie. Rád by som absolvoval nejakú okružnú cestu a navštívil cudzie krajiny, kým nie je neskoro.“

Lejeune sa zdvihol.

„Prajem vám veľa šťastia,“ povedal. „A skôr než odtiaľto odídete, mali by ste ešte zazrieť tvár toho muža...“

„Hneď by som vám to dal vedieť, pán Lejeune. Je to prirodzené, môžete so mnou počítať. Bolo by mi potešením. Ako som vám už spomenul, mám veľmi dobrú pamäť na tváre. Budem mať oči na stopkách, ako sa hovorí. O, to určite. Môžete sa na mňa spoľahnúť. Bolo by mi to potešením.“

KAPITOLA ŠTVRTÁ

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

Vyšiel som z divadla Old Vic spolu so svojou priateľkou Hermiou Redcliffovou. Boli sme na Macbethovi. Vonku veľmi pršalo. Keď sme prechádzali cez ulicu k miestu, kde som mal zaparkované auto, Hermia otrávene poznamenala, že kedykoľvek sa ide do Old Vicu, vždy prší.

„To už patrí k veci.“

Nesúhlasil som s ňou. Povedal som, že na rozdiel od slnečných hodín ona si vždy pamätá iba daždivý čas.

„Teraz tak byť v Glynderbourne,“ pokračovala Hermia, keď som naštartoval motor, „tam som vždy veľmi šťastná. Neviem si predstaviť nič lepšie: hudba – a slávne kvetinové záhony – najmä záhony s bielymi kvetmi.“

Rozhovorili sme sa o Glynderbourne a o jeho hudbe. Po chvíľke Hermia navrhla:

„Nepôjdeme do Doveru niečo zjesť?“

„Do Doveru? Zaujímavý nápad. Myslel som, že pôjdeme do Fantázie. Treba si riadne zajesť a niečo dobré vypiť po tej vznešenosti a melanchólíi Macbetha. Na Shakespearovi vždy strašne vyhladnem.“

„To sa mi stáva aj na Wagnerovi. Chlebičky s údeným lososom v Covent Garden v prestávkach nikdy dostatočne nezaženú hlad. Spomenula som si na Dover, lebo ideme tým smerom.“

„Musím ísť okľukou,“ vysvetlil som.

„Ale s tou okľukou to nejako preháňaš. Sme už hodný kus na Old (alebo azda je to New) Kent Road.“

Lepšie som si všimol okolie a musel som pripustiť, že Hermia – ako zvyčajne – má pravdu.

„Vždy sa tu akosi zamotám,“ bránil som sa.

„Veď to aj je motanica,“ prisvedčila Hermia. „Stále a stále dookola Waterloo Station.“

Konečne sme sa dostali na Westminster Bridge a mohli sme pokračovať v rozhovore o predstavení Macbetha, ktorého sme práve videli. Moja priateľka Hermia Redcliffová bola elegantná mladá žena. Mala dvadsaťosem rokov, bezchybný grécky profil, ktorý vyzeral ako odliatok antickej bohyně, a husté tmavogaštanové vlasy skrútené na krku do drdola. Moja sestra ju vždy spomínala ako „Markovu priateľku“ a vyslovovala to tónom, ktorý ma poburoval.

Vo Fantázii nás milo privítali a ukázali nám malý stolík oproti karmínovej zamatovej stene. Fantázia je zaslúžene obľúbená a stoly sú tam veľmi blízko. Len čo sme si sadli, susedia od vedľajšieho stola nás veselo pozdravili. Bol to David Ardingly, docent histórie v Oxforde. Predstavil nám svoju spoločníčku, veľmi pekné dievča s moderným krátkym účesom, ktorý jej na hlave vytváral akoby korunu. Ale jej to naozaj pristalo. Mala nadmieru veľké modré oči a stále pootvorené ústa. Aj ona, ako bolo známe o všetkých Davidových dievčatách, bola mimoriadne hlúpa. David bol pozoruhodne múdry mládenec, no oddych hľadal zásadne u dievčat s podpriemernou inteligenciou.

„Toto je môj miláčik Poppy,“ vysvetľoval. „Zoznám sa s Markom a Hermiou. Sú to veľmi vážni a vzdelaní ľudia. Vezmi si z nich príklad. Práve sme prišli z Kopanca pre teba. Výborná show! Stavím sa, že vy dvaja idete rovno zo Shakespeara alebo z obnoveného Ibsena.“

„Z Macbetha v Old Vicu,“ povedala Hermia.

„Ach, a čo povieť na Battersonovu réžiu?“

„Páčila sa mi,“ odvetila Hermia. „Osvetlenie bolo veľmi zaujímavé. A tak výborne zaranžovanú banketovú scénu som ešte nevidela.“

„A čo výstup čarodejníč?“

Strašné!“ povedala Hermia. „Tie sú vždy také,“ dodala.

David prikývol.

Pantomimické scény zrejme majú človeku nahnať hrôzu,“ začal David. „Všetci tam poskakujú a správajú sa ako najvyšší kráľ démonov. Prichodí len čakať na dobrú vílu, kým sa zjaví celá v bielom, ozdobená flitrami a monotónne zarecituje:

Tvoja zloba nezvíťazí. Nakoniec teba Macbeth postihne však hrozná vec.

Všetci sme sa zasmiali, ale David, ktorý bol dobrým pozorovateľom, vrhol na mňa prenikavý pohľad.

„Čo sa s tebou deje?“ spýtal sa.

„Náhodou som o tom práve pred pár dňami rozmýšľal. O pantomíme a pekelných silách, aj o dobrej víle.“

„Pri akej príležitosti?“

„Len tak v Chelsea, v kaviarni.“

„Ako vidím, kráčaš s duchom času, Mark! Teraz sa všetko krúti okolo Chelsea. Bohaté dedičky v trikotoch sa tam vydávajú za považáčov. Tam by mala byť aj Poppy, však, kačiatko?“

Poppy ešte viac vyvalila svoje veľké oči.

„Nenávidím Chelsea,“ zaprotetovala. „Oveľa radšej mám Fantáziu. Tu je taká senzačná kuchyňa!“

„Tým lepšie pre teba, Poppy. Nie si dosť bohatá pre Chelsea. Ale povedz nám viac o Macbethovi, Mark, o tých strašných čarodejníkoch. Viem, ako by som zaranžoval tú scénu, keby som to ja mal režírovať.“

David bol kedysi vynikajúcim členom študentského divadla.

„Ako?“

„Urobil by som to veľmi jednoducho. Ako prefíkané staré ženy, obyčajné dedinské zaklínačky.“

„Ale dnes už nie sú nijaké čarodejnice,“ povedala Poppy a uprene sa naň zadívala.

„To hovoríš preto, že si z Londýna. V každej anglickej dedine ešte stále nájdeš čarodejnicu. Stará pani Blacková, tretia chalupa na kopci. Malým chlapcom prikazujú, aby ju nenahnevali, a stále jej nosia do daru vajcia, domáce koláče a tak. Pretože,“ prísne pohrozil prstom, „ak si to s ňou rozhádzate, kravy vám prestanú dojiť, neurodia sa vám zemiaky alebo malý Johnnie si vyvrtnie členok. So starou pani Blackovou treba byť zadobre. Nikto nepovie priamo, že je striga, ale všetci to vedia!“

„Žartuješ,“ namrzene povedala Poppy.

„Nie, vôbec nie. Však hovorím pravdu, Mark?“

„Všetky takéto povery sa určite odstránia náležitou výchovou,“ vyhlásila Hermia.

„Ale nie u dedinčanov. Čo na to povieš ty, Mark?“

„Myslím si, že asi máš pravdu,“ povedal som pokojne. „Hoci to nemôžem tvrdiť. Nikdy som nežil dlhší čas na vidieku.“

„Nechápem, ako by ste mohli predstaviť čarodejnice ako obyčajné staré ženy,“ vrátila sa Hermia k predchádzajúcej poznámke. „Veď okolo nich musí byť akési nadprirodzené ovzdušie.“

„Len sa nad tým trochu zamyslite,“ pokračoval David. „Je to skoro šialenstvo. Ak vidíte niekoho, kto blúzni a potáca sa dokola, z vlasov mu trčí slama a vyzerá ako blázon, vôbec vám to nebude naháňať hrôzu. Ale pamätám sa, že ma raz poslali s nejakým odkazom k lekárovi do blázince. Posadili ma do izby, aby som naň počkal. Bola tam aj príjemná staršia pani, ktorá posrkávala mlieko z pohára. Prihovorila sa mi konvenčnými frázami o počasí a potom sa zrazu ku mne naklonila a šeptom sa ma spýtala:

„Ty si to úbohé dieťa, ktoré má byť upálené tu v kozube?“ Pokývala hlavou a pokračovala: „Presne o 12,10. Každý deň, vždy v tom istom čase. Tvár sa, že si nespozoroval krv.“

Ohurujúci na tom bol spôsob, akým to povedala.“

„Naozaj tam niekoho upálili?“ chcela vedieť Poppy.

David si nevšimol jej otázku a pokračoval: „Alebo si zoberme médiá. V jednej chvíli vytrženie, zatmené izby, klopanie a búchanie. Potom sa médium posadí, upraví si vlasy a ide domov zjesť rybu alebo kurča, práve tak ako hociktorá iná žena.“

Teda tvoja predstava čarodejníč,“ usúdil som, „sú tri staré škótske bosorky s dvoma tvármi, ktoré potajomky zaklínajú, mrmlú magické slová nad kotlom, zaprisahávajú duchov, no zostávajú obyčajnou trojicou starých žien. Áno – to by mohlo byť pôsobivé.“

„Keby sa vám vôbec niekedy podarilo nahovoriť nejakých hercov, aby to takto zahrli,“ ľahostajne poznamenala Hermia.

„To máte pravdu,“ pripúšťal David. „Stačí malý náznak šialenstva v scenári, a herec je v tom hneď až po krk. Ten istý problém je pri hraní náhlej smrti. Ani jeden herec nevie pokojne odpaďnúť a zvaliť sa na zem mŕtvy. Musí stonať, potácať sa, prevracať oči, vzdychať, chytať sa za srdce a za hlavu a robiť z toho hroznú scénu. Keď už hovoríme o divadle, čo povieť na Fieldingovho Macbetha? Mienky kritikov sa veľmi rozchádzajú.“

„Podľa mňa je hrozný,“ povedala Hermia. „Najmä ten výstup s doktorom, čo nasleduje po námesačnej scéne. Či azda chorú myseľ liečiť nevieš?“ Až teraz som pochopila to, na čo som nikdy predtým nepomyslela – že bol skutočne najatý, aby ju zabil. A pritom ju aj miloval. Dobre zahral svoj vnútorný zápas medzi strachom a láskou. To ‚zomrieť‘ mohla aj neskôr‘ som tak pateticky ešte nikdy nepočula.“

„Shakespeare by bol asi trochu prekvapený, keby videl, ako sa jeho hry dnes predvádzajú,“ poznamenal som vecne.

„Burbagea a spol. upodozrievam, že vyčerpali už hodne zo svojej duchaplnosti,“ povedal David. Hermia súhlasne zahmkala.

„Autori sú vždy prekvapení, čo režiséri porobia s ich hrami.“

„Nenapísal Shakespeare niečo aj o nejakom Baconovi?“ naivne sa spýtala Poppy.

„Táto teória je dnes už trochu prekonaná,“ odpovedal jej David láskavo. „A čo ty vieš o Baconovi?“

„Vynašiel pušný prach,“ vyhlásil Poppy triumfálne.

David pozrel na nás.

„Vidíte, prečo mám rád toto dievča?“ povedal. „Veci, ktoré vie, sú vždy také prekvapujúce. To bol Francis, nie Roger, miláčik.“

„Je to veľmi zaujímavé,“ povedala Hermia, „ten Fielding pred touto rolou hral aj Tretieho vraha, však?“

„Domnievam sa, že hej,“ odpovedal David. „Aké to muselo byť v tých časoch ľahké,“ pokračoval, „človek si mohol najatť vraha, kedykoľvek sa chcel niekoho zbaviť. Bolo by to zábavné, keby to niekto robil aj dnes.“

„Však sa to aj stáva,“ namietala Hermia. „Gangstri. Zakuklenci – či ako sa nazývajú. Chicago a podobní.“

„Ach,“ vysvetľoval David, „ja som vôbec nemyslel na gangstrov, zabijakov a podobných. Ale na obyčajných, všedných ľudí, ktorí sa chcú niekoho zbaviť. Napríklad obchodného konkurenta. Alebo tety Emílie, ktorá je bohatá a nanešťastie žije príliš dlho. Alebo omrzeného manžela, ktorý prekáža. Aké príjemné by to bolo zazvoniť Harrodsovi a požiadať ho: ‚Prosím, môžete mi poslať dvoch osvedčených vrahov?!‘“

Všetci sme sa zasmiali.

„Ale človek si to môže nejakým spôsobom zariadiť, však?“ ozvala sa Poppy. Obrátili sme sa k nej.

„Akým spôsobom, makovička?“ spýtal sa David.

„No tak, že ľudia si to môžu zariadiť, ak chcú... Obyčajní ľudia ako my, ako si hovoril... Len si myslím, že je to poriadne drahé.“

Poppy na nás hľadela veľkými a úprimnými očami. Pery mala rozkošne našpúlené.

„Čo tým myslíš,“ pýtal sa David začudovane.

Poppy vyzerala bezradne.

„Och... ja... celé som to poplietla. Mala som na mysli Plavého koňa a podobné záležitosti.“

„Plavého koňa? Čo za plavého koňa?“

Poppy sa začervenala a sklopila oči.

„Som ja len hlúpa. Niekde som čosi počula... ale asi som to zle pochopila.“

„Daj si Coupe Nesselrode,“ milo jej povedal David.

II.

Ako všetci dobre vieme, medzi najčudnejšie veci v živote patrí to, že takmer vždy, keď sa dopyčujeme o niečom novom, neuplynú ani dvadsaťštyri hodín, a narazíte na to znova. Potvrdilo sa mi to aj nasledujúce ráno.

Začal mi vyzvárať telefón. Ohlásil som sa:

„Flaxman 73841.“

V slúchadle sa mi ozvalo akési odľukovanie. Potom nejaký zadychčaný, ale rozhodný hlas povedal:

„Rozmýšľala som o tom a prídem.“

Zúrivo som zalovil v pamäti.

„Výborne,“ povedal som a na chvíľu som sa odmlčal. „Hm... vy ste...“

„Napokon,“ pokračoval hlas, „hrom nikdy neudrie dvakrát do jedného miesta.“

„Ste si istá, že voláte správne číslo?“

„Pravdaže. Vy ste Mark Easterbrook, či nie?“

„Už to mám!“ povedal som. „Pani Oliverová.“

„Ach,“ ozvala sa veľmi prekvapene. „Nevedeli ste, že som to ja? Na to som ani nepomyslela. Hovorím o tej Rhodinej slávnosti. Prídem a budem podpisovať knihy, ak to tak chce.“

„Je to od vás strašne milé. Všetci tým budú nadšení, prirodzene.“

„Ale nebudú tam nijaké oficiálnosti?“ s obavou sa pýtala pani Oliverová.

„Však viete, aké to býva,“ pokračovala. „Ľudia prichádzajú ku mne a chcú vedieť, čo práve píšem... keď si pomyslím, že by ma mohli vidieť, ako pijem zázvorové pivo alebo paradajkový džús a vôbec nič nepíšem... A hovoria mi, ako majú radi moje knihy, čo je, prirodzene, veľmi potešujúce, ale ja nikdy neviem, čo na to mám povedať. Ak poviete ‚To ma teší‘ alebo ‚Som rada, že som sa s vami stretla‘ – vyzerá to na najošuchanejšiu frázu. A aj je, pochopiteľne. A myslíte, že nebudú chcieť, aby som s nimi šla k Ružovému koňovi a niečo si tam s nimi vypila?“

„K Ružovému koňovi?“

„Vlastne – k Plavému koňovi. Myslím do krčmy. Vôbec sa nevyznám v krčmách. A vypiť môžem ešte tak trochu piva, aj to mi potom robí strašné ťažkosti.“

„Čo je to ten Plavý kôň?“

„Tak sa volá jedna krčma tam neďaleko, či nie? Alebo možno je to Ružový kôň. Alebo to bude niekde inde. Pravdepodobne som si to len vymyslela. Viem si vymyslieť veľa vecí.“

„A čo je s vaším papagájom?“ spýtal som sa. „Papagájom?“ hlas pani Oliverovej znel rozpačite. „A s kriketovou loptičkou?“

„Teda,“ povedala pani Oliverová povýšene. „Zdá sa mi, že ste sa zbláznili, alebo ste prepracovaný, alebo niečo podobné. Ružový kôň, papagáj a kriketové loptičky?“ Zavesila.

Ešte stále som uvažoval nad tou druhou zmienkou o Plavom koňovi, keď sa telefón znova ozval.

Tentoraz to bol pán Soames White, významný advokát, ktorý mi volal, aby mi pripomenul, že podľa poslednej vôle mojej krstnej matky lady Hesketh-Duboisovej si môžem vybrať tri z jej obrazov.

„Nemajú nejakú mimoriadnu cenu, prirodzene,“ povedal pán Soames White svojím nevýrazným melancholickým spôsobom. „No viem, že kedysi ste prejavili svoj obdiv nad niektorými obrazmi zosnulej.“

„Mala niekoľko veľmi utešených akvarelov s indiánskymi výjavmi,“ povedal som. „Myslím, že ste mi už o nich písali, ale nejako mi to uniklo z hlavy.“

Áno, pravdaže,“ povedal pán Soames White. „No závet sa má vykonať až teraz. Vykonávatelia, z ktorých jedným som aj ja, zariaďujú predaj pozostalosti z jej londýnskeho domu. Ak by ste náhodou šli v najbližších dňoch okolo Ellesmere Square...“

„Pôjdem hneď teraz,“ rozhodol som sa.

To predpoludnie zrejme nebolo vhodné na to, aby som pracoval.

III.

Pod pazuchou tri akvarely, ktoré som si vybral, vyšiel som z domu na Ellesmere Square číslo 49 a vzápätí som vrazil do niekoho, kto vystupoval po schodoch k hlavnému vchodu. Ospravedlnil som sa, aj ten muž sa mi ospravedlnil. Práve som sa chystal zastaviť okoloidúci taxík, keď mi niečo svitlo v hlave. Prudko som sa obrátil a spýtal sa:

„Prepáčte... nie ste Corrigan?“

„To som... a... vy... ty si Mark Easterbrook!“

S Jimom Corriganom sme boli priatelia, keď sme spolu študovali v Oxforde... no uplynulo už aspoň pätnásť rokov, ak nie viac, čo sme sa posledný raz stretli.

„Hneď si mi bol povedomý, ale nevedel som ťa v tom momente správne zaradiť,“ povedal Corrigan.

„Sústavne čítavam tvoje články a musím povedať, že sa mi páčia.“

„Čo je s tebou? Pracuješ vo výskume, ako si pôvodne mienil?“

„Vôbec nie. Je to veľmi nákladná vec, ak to chceš robiť na vlastnú päsť. Iba ak by si našiel štedrého miliónára alebo nejaký trust, čo by ťa financoval.“

„Parazity pečene, však?“

„Akú ty máš pamäť! Nie, od parazitov pečene som ušiel. Vlastnosti vylučovania Mandarianových žliaz – o to sa teraz zaujímam. Všetci si o tom ešte ani nepočuli? Má to súvislosť s činnosťou sleziny. Neprináša mi to však nijaké zjavné výsledky.“

Rozprával s vedeckým zápalom.

„Čo je na tom potom veľké?“

Corrigan začal ospravedlňujúcim tónom vysvetľovať:

„Podľa mojej teórie musia mať vplyv na správanie sa. Povedané veľmi zjednodušene – pracujú ako brzdvá kvapalina v aute. Ak kvapalina netlačí, brzdy nie sú v činnosti. V prenesení na človeka nedostatok týchto štiav možno – hovorím iba možno – zapríčiňuje, že sa z teba stane kriminálnik.“
Zahvízdal som.

„A čo bude s dedičným hriechom?“

„To vieš,“ povedal Dr. Corrigan, „kňazi tým nebudú príliš nadšení. Nanešťastie sa mi nepodarilo žiadneho z nich zaujať svojou teóriou. Ináč som policajným lekárom v severovýchodnom okrsku. Je to celkom zaujímavé. Človek môže vidieť kopu kriminálnych typov. Ale nebudem ťa nudiť pracovnými problémami, iba ak by si si šiel so mnou niekde sadnúť na obed.“

„Veľmi rád pôjdem. Ale ty si bol na ceste sem,“ ukázal som na dom za Corriganovým chrbtom.

„To nehorí,“ odvetil Corrigan. „Mám si tam len niečo obzrieť.“

„Nie je tam nik okrem domovníka.“

„To som si myslel. Chcel som si niečo overiť okolo nebohej lady Hesketh-Duboisovej, ak by to bolo možné.“

„Odvažujem sa tvrdiť, že ti o nej môžem povedať viac než domovník. Bola to totiž moja krstná mama.“

„Naozaj? Tomu hovorím šťastie. Kam sa pôjdeme najesť? Tu neďaleko na konci Lowndes Square je útulné miestečko – nie veľké, ale robia tam výbornú polievku z morských rias.“

Keď sme si zasadli v malej reštaurácii, bledý mladík vo francúzskych námorníckych nohaviciach postavil pred nás kotlík vriacej polievky.

Veľmi chutná,“ povedal som, keď som okúsil. „Ale teraz mi povedz, Corrigan, čo chceš vedieť o starej panej? A mimochodom – prečo?“

„Prečo, to je trochu dlhá história,“ odvetil môj priateľ. „Najprv mi povedz, aký typ ženy bola stará pani?“
Zamyslel som sa.

„Bola starý, konzervatívny typ,“ povedal som. „Viktoriánka. Vdova po bývalom guvernérovi nejakého bezvýznamného ostrova. Bola bohatá a mala rada pohodlie. V zime chodievala do cudziny – do Estorila a podobných miest. Jej dom je odporný, prepustený viktoriánskym nábytkom a najhorším a najviac zdobeným viktoriánskym striebrom. Nemala deti, ale držala si pár rozprávkoivo pekných pudlíkov a mala ich nesmierne rada. Bola presvedčená a spoľahlivá konzervatívka. Milá, no panovačná. Veľmi mierna v správaní. Čo by si ešte chcel vedieť?“

„Ešte na niečo som zvedavý,“ odvetil Corrigan. „Mohol by si mi povedať, či ju niekedy niekto vydieral?“

„Vydieral?“ spýtal som sa nadmieru prekvapený. „Neviem o ničom podobnom. Ale čo to všetko má znamenať?“

Potom som sa prvý raz dopytal o okolnostiach vraždy otca Gormana.

Odložil som lyžicu a spýtal som sa.

„Ten zoznam mien si dostal?“

„Originál nie, ale odpísal som si ho. Tu je.“

Zobral som papier, ktorý vytiahol z vrečka, a začal som ho pozorne čítať.

„Parkinson? Poznám dvoch Parkinsonov. Artura, čo nastúpil k námornému loďstvu. Potom nejakého Henryho Parkinsona na ktoromsi ministerstve. Ormerod – existuje nejaký major Ormerod v Blues.

Sandford... náš riaditeľ školy, keď som bol ešte chlapec, sa volal Sandford. Harmonsworth? Nič...

Tuckertonová...“ odmlčal som sa. „Tuckertonová... Predpokladám, že nie Thomasina Tuckertonová?“

Corrigan na mňa pozrel so záujmom.

„Podľa toho, čo doteraz viem, je to možné. Kto je tá žena a čo robí?“

„Teraz už nič. O jej smrti som sa dozvedel pred týždňom z novín.“

„Potom mi to veľmi nepomôže.“

Čítal som ďalej. „Shaw. Poznám zubára, ktorý sa volá Shaw, a tiež Jeroma Shawa, radcu kráľovnej...

Delafountainová... to meno som už dávnejšie počul, ale nemôžem si spomenúť, kde. Corrigan. Týka sa to azda teba?“

„Zbožne dúfam, že nie.“

„Iste to nie je najšťastnejšie mať svoje meno na tom zozname.“

„Možno. Ale čo ťa priviedlo k myšlienke spájať tie mená s vydieraním?“

„Pokiaľ sa dobre pamätám, je to predpoklad detektívneho inšpektora Lejeuna. Zdá sa veľmi pravdepodobný. Ale je tu aj kopa ďalších možností. Môže to byť aj zoznam pašerákov narkotík alebo požívačov drog. Alebo tajných agentov – všetko je možné. Len jedna vec je istá. Zoznam bol pre vraha natoľko dôležitý, že sa neštil zabiť človeka, aby sa k nemu dostal.“

Zo zvedavosti som sa spýtal:

„Prejavuješ vždy taký záujem o kriminálnu stránku svojej práce?“

Zavrtel hlavou.

„To veru nemôžem povedať. Mojim záujmom u kriminálnikov je charakter. Pôvod, výchova a najmä činnosť žliaz – to je všetko.“

„Prečo sa potom tak zaujímaš o ten zoznam mien?“

„Nech sa prepadnem, ak viem prečo,“ odvetil Corrigan pomaly. „Možno preto, že som na zozname zbadal vlastné meno. V záujme Corriganovcov. Jeden Corrigan na záchranu ďalších.“

„Na záchranu? Potom to rozhodne považuješ za zoznam postihnutých, a nie zoznam zločincov. Ale je to určite tak?“

„Máš úplnú pravdu. Je naozaj čudné, že som o tom taký presvedčený. Jednoducho to cítim. Azda to má niečo do činenia s otcom Gormanom. Nestretával som ho veľmi často, ale bol to dobrý človek, každý si ho vážil a jeho veriaci ho mali radi. Bol správnym mužom na svojom mieste. Stále mi vŕta v hlave, že on považoval tento zoznam za otázku života a smrti...“

„Zistila už polícia niečo v tejto veci?“

„Ale áno, lenže je to na dlhé lakte. Zisťujú tu i tam všetko, čo vražde predchádzalo, o žene, ktorá ho v ten večer volala.“

„Kto je to?“

„Okolo nej nie sú nijaké tajomstvá. Je to vdova. Máme len jednu správu, že jej manžel mohol byť zapletený do stávk pri konských dostihoch, ale nevidí sa nám, že by to bolo ono. Pracovala pre malú obchodnú firmu a robila prieskum zákazníkov. Tam je všetko v poriadku, je to firma s dobrým menom, hoci nie veľkou činnosťou. Nevedeli o nej veľa. Prišla zo severného Anglicka, z Lancashiru. Iba jedno je na nej divné – že mala veľmi málo osobných vecí.“

Pokrčil som plecami.

„Domnievam sa, že podobne je to s oveľa viacerými ľuďmi, než by sme si mysleli. Robí to dnešný odosobnený svet.“

„Presne ako hovoríš.“

„V každom prípade si sa teda rozhodol, že podáš polícii pomocnú ruku?“

„Snažím sa niečo vypátrať. Hesketh-Duboisová je nezvyčajné meno. Myslel som, že ak sa mi podarí zistiť nejakú maličkosť okolo lady...“ nedokončil myšlienku. „Ale prečo si mi povedal, že sa ti ten predpoklad nezdá byť správnym?“

„Nebola ani narkomanka, ani pašeráčka drog,“ uistil som ho. „A rozhodne nie tajná agentka. Viedla príliš bezúhonný život na to, aby ju niekto mohol vydierať. Neviem si predstaviť, na akom zozname by mohlo byť jej meno. Svoje klenoty mala uložené v banke, a tak nebola vhodným typom pre lúpež.“

„Nepoznáš nejaké ďalšie Hesketh-Duboisové? Dcéry?“

„Vecí nemala deti. Myslím, že mala nejakého synovca a neter. Ale volali sa inak. Jej manžel bol jedináčik.“ Corrigan mi kyslo povedal, že som mu teda veľmi pomohol. Pozrel na hodinky a žartovne poznamenal, že musí ísť niekoho pitvať. A tak sme sa rozišli.

Domov som došiel s plnou hlavou problémov a zistil som, že sa nemôžem sústrediť na svoju robotu.

Konečne mi prišlo na um, aby som zazvonil Davidovi Ardinglyovi.

„David? Tu je Mark. Prosím ťa, ako sa volá to dievča, s ktorým som ťa stretol minule večer? Hovoril si jej Poppy.“

„Chceš mi ju prebrať, čo?“

Davidov hlas znel veľmi pobavene.

„Máš ich aj tak veľa,“ vrátil som mu. „Určite by si jednu mohol oželiť.“

„Veď aj ty máš reprezentačný kus, chlapče. Myslel som si, že je to vážna známosť.“

„Vážna známosť.“ Aký odporný výraz. Ale pritom, pomyslel som si zrazu, náhodou dobre vystihuje môj vzťah k Hermii. A prečo by ma mal urážať? Veď kdesi v podvedomí som vždy cítil, že jedného dňa sa s Hermiou vezmeme... Mám ju radšej než kohokoľvek iného. Máme tak veľa spoločného...

Z nepredstaviteľného dôvodu sa mi strašne chcelo zívvať... Rozprestierala sa predom mnou naša budúcnosť. Hermia a ja budeme hrať dôležitých – to je fakt. Rozhovory o umení... o hudbe. Hermia je bezpochyby dokonalý spoločník.

Ale nie je príliš zábavná, ozval sa nejaký posmešný hlas v mojom podvedomí. Bol som ostrasený.

„Zaspal si?“ spýtal sa David.

„Ale nie. Aby som povedal pravdu, pokladám tvoju priateľku Poppy za veľmi obcerstvujúcu.“

„Správne slovo. Aj je – keď ju človek užíva v malých dávkach. Volá sa Pamela Stirlingová a pracuje v jednom z tých umeleckých kvetinárstiev v Mayfair. Vieš, tri zvädnuté vetvičky, nejaký tulipán s opadávajúcimi lupeňmi a pár vavrínových listov. Cena tri guiney.“

Dal mi jej adresu.

„Pozvi ju niekam a poteš sa s ňou,“ povedal milo, akoby otcovsky. „Výborne si pri nej oddýchneš. To dievča nevie nič – je to úplne prázdna makovica.“

Uverí ti všetko, čokoľvek jej povieš. Mimochodom – je cnostná, takže si nerob nijaké nádeje.“ Zložil slúchadlo.

IV.

Do dverí Flower Studies Ltd. som vošiel trochu rozochvený. Prenikavá vôňa gardénie ma takmer zrazila späť. Dostal som sa do pomykova, pretože tam bolo niekoľko dievčat v svetlozelených plášťoch a všetky vyzerali presne tak ako Poppy. Konečne som ju spoznal. Práve s ťažkosťami písala adresu, pretože bola na pochybách, ako sa správne píše Fortescue Crescent. Hneď ako s tým skončila, hoci medzitým mala ešte problémy, aby správne vydala drobné z päťlibrovej bankovky, upútal som jej pozornosť.

„Stretli sme sa nedávno večer... s Davidom Ardinglyom,“ pripomínal som jej.

„Ó, áno!“ prikývla Poppy, upierajúc oči do neurčita nad moju hlavu.

„Chcel by som sa vás na niečo opýtať.“ Zrazu som sa začal cítiť akosi nesvoj. „Azda by som najprv mal kúpiť nejaké kvety?“

Poppy spustila ako automat, na ktorom stlačíte pravý gombík:

„Máme tu pekné ruže, dnes rezané.“

„Hádzam z týchto žltých?“ Všade dookola boli samé ruže. „Čo stoja tieto?“

„Sú veľmi, veľmi lacné,“ povedala Poppy sladkým presvedčivým hlasom. „Iba päť šilingov kus.“

Preglgol som a pýtal som si šesť ruží.

„A nejaké z týchto veľmi, veľmi zvláštnych listov k tomu?“

Pozrel som s pochybami na tie zvláštne listy, ktoré sa mi videli v pokročilom štádiu vädnutia. Namiesto toho som si vybral niekoľko vetvičiek svetlozelenej asparágusovej paprade. A týmto výberom som zjavne stratil na cene v očiach Poppy.

„Rád by som sa vás na niečo opýtal,“ ozval som sa, kým sa Poppy nemotorne snažila asparágusom ozdobiť ruže. „Vtedy večer ste sa zmienili o niečom, čo sa nazýva Plavý kôň.“

Fľochla na mňa a ruže s asparágusovými vetvičkami jej spadli na zem.

„Mohli by ste mi o tom povedať niečo viac?“

Poppy sa zohla po kvety, a keď sa narovнала, spýtala sa:

„Čo ste povedali?“

„Pýtal som sa vás na Plavého koňa.“

„Plavý kôň? Čo to má byť?“

„Spomínali ste ho vtedy večer.“

„Som si istá, že som nikdy o ničom takom nehovorila. Ani som nikdy nepočula o ničom podobnom.“

„Nieкто vám o tom rozprával. Kto to bol?“

Poppy sa zhlboka nadýchla a veľmi rýchlo povedala:

„Vôbec neviem, o čom hovoríte. Okrem toho sa nemáme baviť so zákazníkmi.“... Zakrútila kyticu do papiera. „Tridsaťpäť šilingov, prosím.“

Podal som jej dve librovky. Vložila mi do ruky šesť šilingov a rýchlo sa obrátila k ďalšiemu kupujúcemu.

Všimol som si, že sa jej trochu triasli ruky.

Pomaly som vyšiel von. Keď som prešiel kus cesty, uvedomil som si, že mi tú kyticu počítala nesprávne (asparágusová papraď stála sedem a pol šilinga) a vydala mi viac. Chyby v počítaní zapríčinilo čosi iné, nie nevedomosť.

Znova som videl jej peknú prázdnu tvár a veľké modré oči. V tých očiach sa niečo zračilo.

„Bola vystrašená,“ povedal som si. „Nadmieru vystrašená... Ale prečo? Prečo?“

KAPITOLA PIATA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

„Aká úľava!“ vzdychla si pani Oliverová. „Pomyslieť si, že je už po tom a nič sa nestalo!“

Bola to chvíľa oddychu. Rhodina slávnosť bola taká, aké zvyknú byť podobné slávnosti. Hrozné obavy, či sa vydarí počasie, ktoré od rána nesľubovalo nič dobrého, rozhodovanie o tom, či stánky môžu byť pod šírym nebom, alebo či ich umiestnia v dlhej stodole a pod šiatrom. Viedli sa rôzne zápalisté rozhovory, týkajúce sa podávania čaju, usporiadania kresiel a podobne. Rhoda to urobila veľmi taktne, jej rozkošné, no nedisciplinované psy, ktoré mali byť zavreté v dome, pretože boli pochybnosti, ako by sa správali pri slávnostnej príležitosti, sústavne unikali. A pochybnosti o ich správaní sa boli plne oprávnené. Potom prišla akási veselá, ale prázdna herecká hviezdička vo svetlej kožušine, ktorá mala otvoriť slávnosť.

Otvorila ju veľmi šarmantne. Kým došla k predmetu slávnosti – renovácii kostolnej veže – pridala pár pohnutých slov o nezávideniahodnej situácii utečencov, ktoré každého dokonale zmiatli. Najväčší úspech mali stánky s flašami. Vyskytli sa zvyčajné ťažkosti s drobnými. V čase podávania čaju nastal hrozný zmätok, keď sa všetci naraz chceli dostať pod šiatro a byť tam od začiatku do konca.

Konečne požehnaný príchod večera. Predstavenie miestnych ľudových tancov stále pokračovalo. Bol pripravený ohňostroj aj vatra, ale unavená pani domu si práve šla dnu oddýchnuť. V jedálni si zajedala niečo studené a medzitým sa zaplietla do jednej z tých zmätených debát, pri ktorej každý vykladá svoje vlastné nápady a nevenuje nijakú pozornosť tomu, čo hovoria iní. Všetko prebiehalo úplne neviazane. Aj psy, ktoré medzitým vypustili na slobodu, šťastne chrumkali kostí pod stolom.

„Dosiahneme pre záchranu detí viac než vlani,“ radostne prehlásila Rhoda.

„Mne to pripadá veľmi nezvyčajné,“ povedala slečna Macalisterová, vychovávateľka z útulku pre škótske deti, „že Michael Brent našiel ukrytý poklad už po tri roky za sebou. Nevie, neviem, či nedostáva nejaké správy vopred.“

„Lady Brookbanková vyhrala prasiatko,“ zakričala Rhoda. „Nemyslím, že by ho chcela. Vyzerá veľmi rozpačito.“

Spoločnosť tvorili moja sesternica Rhoda a jej manžel plukovník Despard, slečna Macalisterová, červenovlasá žena s priliehavým menom Ginger, pani Oliverová a pastor, reverend Caleb Dane Calthrop so svojou ženou. Pastor bol pôvabný postarší učenec, ktorého hlavnou zábavou bolo používanie vhodných citátov z klasikov. Hoci to často mnohých privádzalo do rozpakov a obyčajne viedlo k ukončeniu rozhovoru, teraz to bolo úplne v poriadku. Pastor nikdy nevyžadoval uznanie za svoje znalosti latinčiny.

Radost' z toho, že našiel vhodný citát, bola mu dostatočnou odmenou.

„Ako hovorí Horatius...“ upozorňoval, pozerajúc na okolosediacich.

Nastala zvyčajná pauza a potom sa ozvalo:

„Myslím, že pani Horsefallová urobila podvod s tou fľašou šampanského,“ duchapľne poznamenala Ginger. „Dostala ju jej neter.“

Pani Calthropová, rozpačitá dáma, pozorným zrakom si všímala pani Oliverovú. Nečakane sa opýtala:

„Očakávate, že sa na tejto slávnosti niečo prihodí?“

„Veru, vražda alebo niečo podobné.“

Pani Calthropová so záujmom pokračovala.

„Ale prečo by sa to malo stať?“

„Len tak, bez príčiny. Fakticky je to nepravdepodobné. Ale na poslednej slávnosti, na ktorej som bola, došlo k vražde.“

„Ach tak, a rozrušuje vás to?“

„Veľmi.“

Pastor prešiel z latinčiny na gréčtinu.

Po chvíľke slečna Macalisterová vyslovila pochybnosti, či je dôstojné dávať ako výhru v lotérii živú kačicu.

„Od starého Lugga z Kráľovského erbu je veľmi milé, že nám poslal do stánku nápojov dvanásť plechoviek piva,“ povedal Despard.

„Kráľovský erb?“ spýtal som sa dôrazne.

„Je to náš lokál, miláčik,“ poznamenala Rhoda.

„Nie je tu v blízkosti ešte nejaká iná krčma? Nejaký... Plavý kôň, čosi také ste spomínali,“ obrátil som sa na pani Oliverovú.

Ani zďaleka nezareagovala na moje slová tak, ako som očakával. Pozreli na mňa, no ich tváre boli prázdne a nenaznačovali nič zaujímavé.

„Plavý kôň nie je hostinec,“ povedala Rhoda. „Teda teraz už nie je.“

„Bola to stará krčma,“ nadviazal Despard. „Povedal by som, že tak zo šestnásteho storočia. Ale teraz je to celkom obyčajný dom. Vždy som tvrdil, že by si mali zmeniť názov.“

„Ale nie,“ vykričala Ginger. „Keby sa dom volal Pri ceste alebo Pekný výhľad, bolo by to celkom pochabé.“

Domnievam sa, že Plavý kôň je oveľa krajší názov pre starú krčmu. A v hale majú zarámovaný aj pekný štít.“

„Kto ho má?“ spýtal som sa.

„Dom patrí Thyrze Greyovej,“ odpovedala Rhoda. „Neviem, či si ju dnes videl? Je to vysoká žena s krátkymi sivými vlasmi.“

„Je okultistka,“ pridal Despard. „Chodí na špiritistické seansy. Nie je to čierna mágia, ale niečo podobné.“ Ginger z ničoho nič vyprskla smiechom.

„Prepáčte,“ ospravedlňovala sa. „Práve som si predstavila slečnu Greyovú ako madame de Montespan na oltári prikrytom zamatom.“

„Ginger!“ oborila sa na ňu Rhoda. „Také reči pred pastorem!“

„Prepáčte, pán Dane Calthrop.“

„To nič,“ povedal pastor a tvár mu zažiarila. „Ako hovorili klasici...“ a pokračoval v gréčtine.

Keď nastala chvíľka ticha, znova som sa rozhodol zaútočiť.

„Aj tak by ma zaujímalo, kto v tom dome býva – slečna Greyová a kto ďalší?“

„Potom ešte jej priateľka, volá sa Sybil Stamfordisová. Ako viem, robí médium. Museli ste ju tu niekde vidieť... Má na sebe kopu skarabeov a perál... a občas si oblieka sárí... neviem prečo, veď nikdy nebola v Indii...“

„A je tam ešte Bella,“ dodala pani Calthropová. „Robí im kuchárku,“ vysvetľovala. „Aj ona je čarodejnica. Pochádza z dediny Little Dunning. Mala tam povest' zaklínačky. A má to v rodine, aj jej matka čarovala.“ Rozprávala, ako keby šlo o bežnú vec.

„Hovoríte o tom, ako keby ste verili na bosoráctva, pani Calthropová,“ povedal som.

„Veď prečo nie. Na tom predsa nie je nič tajomné alebo skryté. Je to celkom bežná vec. Pre rodinu je to výhoda, ak niečo také zdedíte. Deťom budú prikazovať, aby netrápili vašu mačku, a ľudia vám z času na čas prinesú bochníky syra alebo hrniec doma vareného lekváru.“

Pochybovačne som na ňu zazrel. Videlo sa mi však, že to hovorí celkom vážne.

„Sybil nám dnes čítala z ruky,“ povedala Rhoda. „Bola v tom zelenom stane. A vo veštení sa veru vyzná.“

„Predpovedala mi peknú budúcnosť,“ povedala Ginger. „Budem mať plné ruky peňazí. Nejakého pekného tmavovlasého cudzinca zo zámoria, dvoch manželov, šesť detí. Naozaj bola ku mne štedrá.“

„Videla som, ako od nej s chichotom vychádzalo Curtisovo dievča,“ povedala Rhoda. „A potom malo veľmi silácke reči voči svojmu gavalierovi. Povedalo mu, aby si nemyslel, že je jediným ploskáčikom na pláži.“

„Chudák Tom,“ ozval sa jej manžel. „Povedal jej na to vôbec niečo?“

„Ale áno. ‚Nebudem ti rozprávať, čo vyveštíla mne, určite by ti to nebolo príjemné, moja milá!‘ vrátil jej Tom.“

„To je fajn.“

„Stará pani Parkerová mala z toho zlú náladu,“ povedala Ginger so smiechom. „To všetko je humbug‘ vykrikovala Parkerová. ‚Neverte ničomu ani jeden.‘ Ale na to sa ozvala pani Crippsová: ‚Ty predsa vieš, Lizzie, práve tak dobre ako ja, že slečna Stamfordisová vidí veci tak, ako ich my nemôžeme vidieť, a slečna Greyová vie presne na deň, kedy kto zomrie. V tom sa nikdy nezmýlila! Niekedy mi z toho naskakuje husia koža.‘ A pani Parkerová jej na to: ‚Smrť – to je niečo iné. To je dar.‘ A pani Crippsová povedala: ‚V každom prípade by som nechcela uraziť ani jednu z tých troch, namojveru!‘“

„To všetko je také vzrušujúce. Rada by som sa s nimi stretla,“ povedala pani Oliverová so záujmom.

„Môžeme to zariadiť na zajtrajšok,“ prisľúbil plukovník Despard. „Tá stará krčma naozaj stojí za to; aby ste ju videli. Pri obnovovaní boli veľmi dômyselné, takže teraz je dom aj pohodlný a pritom nestratil svoj pôvodný charakter.“

„Zajtra ráno zatelefonujem Thyrze,“ ponúkla sa Rhoda.

Musím sa priznať, že som si líhal do postele s akýmsi pocitom stiesnenia.

Plavý kôň, ktorý sa mi rysoval v predstave ako symbol čohosi neznámeho a zlovestného, menil sa teraz na niečo úplne iné.

Iba ak, a to nie je vylúčené, je ešte nejaký iný Plavý kôň niekde inde.

Zaoberal som sa touto myšlienkou, až kým som nezaspal...

II.

Nasledujúci deň bola nedeľa. Zobudil som sa odpočinutý. Cítil som sa ako zvyčajne po slávnosti. Na trávniku postavené šiatre rôznych veľkostí sa ľahko trepotali vo vlhkom vetríku a očakávali, kým prídu chlapci, ktorí ich zložia a premiestia niekam inam. V pondelok sa všetci dáme do práce, aby sme zistili,

aké škody vznikli a ako ich odstránime. Rhoda veľmi múdro rozhodla, že dnes bude oveľa lepšie niekde si vyjsť.

Všetci sme sa vybrali do kostola a dôstojne sme počúvali poučnú kázeň pána Dana Calthropa. Vykladal v nej text z proroka Izaiáša, ktorý – aspoň sa to zdalo – mal menej spoločného s náboženstvom než s perzskými dejinami.

„Obedovať budeme s pánom Venablesom,“ oznámila nám potom Rhoda. „Bude sa ti určite páčiť, Mark. Je to naozaj veľmi zaujímavý muž. Bol, kde si len zmyslíš, a robil vari všetko. Pozná mnoho nezvyčajných vecí. Asi pred tromi rokmi kúpil Priors Court. A čo s ním odvtedy urobil, muselo stáť celý majetok. Do čoho sa pustí, na všetkom zbohatne. Mal obrnu a je poloinvalid, preto sa musí pohybovať na vozíku. Myslím si, že je z toho veľmi nešťastný, pretože dovtedy bol veľkým cestovateľom. No pokiaľ ide o peniaze, nevie, čo s nimi, a ako som už spomínala, ten dom dal úplne do poriadku, hoci predtým bol v ruinách a rozpadal sa. Zariadil ho nádherne. Domnievam sa, že teraz sa zaujíma predovšetkým o rôzne aukcie.“

Priors Court bol vzdialený iba niekoľko míľ. Keď sme tam došli, náš hostiteľ prichádzal na vozíku cez celú halu, aby nás privítal.

„Je to pekné od vás, že ste prišli,“ vítal nás srdečne.

„Veď po včerajšku musíte byť unavení. Všetko bolo veľmi vydarené, Rhoda.“

Pán Venables mal tak okolo päťdesiatky, chudú tvár s výzorom havrana, nos ako zobák mu povýšenecky vystupoval

z tváre. Oblečenie mu dodávalo trochu staromódny nádych.

Venables sa usmial na pani Oliverovú.

„Túto dámu som včera stretol pri vykonávaní svojho povolania,“ povedal. „Nechal som si podpísať šesť jej kníh a postaral som sa tak o šesť darčiekov na Vianoce. Senzačné veci píšete, pani Oliverová. Doprajte nám ich viac. Nikdy ich nemôže byť dosť.“ Potom sa zaškeril na Ginger. „Vy zase, mladá dáma, ste na mňa takmer hodili živú kačicu.“ Teraz sa obrátil ku mne a povedal: „Veľmi sa mi páčil váš článok v Review minulý mesiac.“

„Veľmi si vážime, že ste prišli na našu slávnosť, pán Venables,“ povedala Rhoda. „Po tom šľachetnom dare – šeku, ktorý ste nám poslali, som vôbec neverila, že sa budete unúvať k nám aj osobne.“

„Ach, tie slávnosti mám veľmi rád. Veď sú súčasťou života na vidieku, nie? Vrátil som sa domov so strašnou bábikou v krinolíne a naša Sybil mi vyveštila nádhernú, no neskutočnú budúcnosť. Mala na hlave saténový turban a na krku asi tonu imitácie egyptských perál.“

„Tá naša Sybil!“ povedal plukovník Despard. „Popoludní pôjdeme na čaj k Thyrze. Je to zaujímavé staré miesto.“

„Plavý kôň? Veru áno. Škoda, že to už nie je krčma. Vždy som cítil, že to miesto má tajomnú a nezvyčajne zlú históriu. Nemohla byť skrýšou pašerákov, veď je dosť ďaleko od mora. Azda to bol úkryt lúpežníkov. Alebo možno bohatí pcestní sa ta utiahli na noc a nikto ich viac už nevidel. Nech je akokoľvek, zdá sa, že teraz je to dosť pokojné obydlie, v ktorom sa usídlili tri staré dievky.“

„Och, nikdy som takto o nich nezmýšľala!“ ozvala sa Rhoda. „Sybil Stamfordisová, tá možno – s jej sárí, skarabeami a vidinami svätožiary nad hlavami ľudí – tá je smiešna. Ale Thyrza naozaj vzbudzuje akúsi bázeň, nemyslíte? Cítite, že vie, čo si práve myslíte. Nerozpráva o tom sama, že má schopnosť vidieť nadprirodzené veci, ale každý hovorí, že to vie.“

„A Bella, tá je ďaleko od toho, aby bola starou dievkou. Veď pochovala dvoch manželov,“ dodal plukovník Despard.

„Úprimne ju prosím o prepáčenie,“ so smiechom povedal Venables.

„Upodozrievajú ju, že zavinila smrť viacerých svojich susedov,“ pridali Despard. „Hovorí sa, že sa jej znepáčili, a tak sa na nich prenikavo pozrela, až začali pomaly chradnúť, kým nezomreli.“

„Ach, pravda, zabudol som. Je tunajšou čarodejnicou, však?“

„Pani Calthropová to tvrdí.“

„Zaujímavá vec, to bosoráctvo,“ zamyslene povedal Venables. „Nájdete ho na celom svete v rôznych formách. Pamätám sa, keď som bol vo východnej Afrike...“

Rozprával o tom tak, že vzbudil záujem všetkých. Spomínal medicinmanov v Afrike, málo známe kultu na Borneu. Potom sľúbil, že nám po obede ukáže masky čarodejníkov zo západnej Afriky.

„V tomto dome sa nájde všetko,“ so smiechom vyhlásila Rhoda.

„To je tak...“ mykol plecami, „ak nemôžete chodiť von za všetkým, musíte mať všetko pri sebe.“

Na okamih zaznela v jeho hlase trpkosť. Vrhol letmý pohľad na svoje bezvládne visiace nohy.

„Svet je preplnený množstvom vecí,“ zacitoval. „Myslím si, že toto je moja skaza. Je toho toľko, čo by

som chcel poznať... vidieť! Kedysi som nemárnil čas. Ved' ani teraz... život prináša útechu.“

„Prečo ste tu?“ spýtala sa náhle pani Oliverová.

Ostatní prítomní boli trochu nesvoji, ako ľudia, čo cítia, že vo vzduchu visí tragédia. Jedine pani Oliverová sa nerozcítila. Spýtala sa, pretože to chcela vedieť. A jej úprimná zvedavosť obnovila srdečné ovzdušie v dome.

Venables sa na ňu spýtavo pozrel.

„Pýtam sa,“ vysvetľovala pani Oliverová, „prečo ste sa usadili tu, v tomto kraji, tak ďaleko od sveta, v ktorom ste žili. Je to azda preto, že tu máte priateľov?“

„Nie. Vyhľadal som tento kraj, pokiaľ vás to zaujíma, práve preto, že som tu nemal nijakých priateľov.“

Jemný ironický úsmev sa mu objavil na perách.

Pomyslel som si, ako vysoko sa vedel povzniesť nad rozčítanie. Po strate nespútaného pohybu, slobody poznávať svet, uzavrel sa do seba? Alebo sa vedel prispôbiť novým okolnostiam s vyrovnanou myslou, so skutočnou veľkosťou ducha.

Venables, ako keby mi čítal myšlienky, povedal: „Písali ste vo svojom článku o význame slova veľkosť... porovnali ste rôzne výklady tohto slova na východe i na západe. Ale čo pod tým myslíme všetci, ak dnes v Anglicku použijeme výraz veľký človek?...“

„Určite veľkosť ducha,“ povedal som, „a takisto morálnu silu.“

Pozrel na mňa, oči sa mu zaleskli a zažiarili.

„Neexistujú prípady, že aj zlý človek môže byť označený za veľkého?“ spýtal sa.

„Samozrejme, že sú,“ ozvala sa Rhoda. „Napoleon a Hitler, aj mnohí ďalší. Všetci boli veľkými ľuďmi.“

„Pre to, čo vykonali?“ povedala Despardová. „Ale ak ich niekto poznal osobne... myslím, že nerobili dobrý dojem.“

Ginger sa naklonila dopredu a prstami si prečesala hrdzavé kučery.

„To je zaujímavá myšlienka,“ povedala. „Možno sa všetci mohli zdať dojemnými, zakrsnutými malými figúrkami. Naparovali sa, robili pózy, neprimerane reagovali, za každú cenu chceli byť čímisi, až kým nezrazili svet okolo seba.“

„To nie,“ rázne protestovala Rhoda. „Neboli by mohli dosiahnuť to, čo urobili, keby boli takí, ako hovoríš.“

„Veru neviem,“ povedala pani Oliverová. „Napriek tomu – aj najhlúpejšie dieťa môže pomerne ľahko zapáliť dom.“

„Len pokračujte,“ povzbudzoval ich Venables. „Naozaj mi nedá, aby som sa nezmienil o podceňovaní zla v súčasnosti. Ako keby ani nejestvovalo. Ale zlo tu je. A je silné. Občas aj silnejšie ako dobro. Je tu, musíme ho odhaľovať... a bojovať proti nemu. V opačnom prípade...“ roztiahol ruky, „zrútime sa do temna.“

„Bola som zvyknutá na diabla,“ povedala pani Oliverová. „Myslím tým, že som v neho verila. Ale viete, vždy sa mi zdal taký hlúpy. S nohami a chvostom a s tými všetkými rekvizitami. Poskakoval ako pajác. Často mám vo svojich poviedkach riadneho kriminálnika... človeka podobného diablovej... ale naozaj je stále ťažšie a ťažšie ho zobraziť. Snažím sa opísať ho tak pôsobivo, ako je to len možné, ale keď to celé dám dokopy... zdá sa byť akýmsi nedokonalým. Je oveľa ľahšie opísať nejakého bankového manažéra, ktorý spreneverí kapitál, alebo manžela, ktorý sa chce zbaviť ženy a ožení sa s vychovávateľkou svojich detí. To je oveľa prirodzenejšie – ved' rozumiete, čo mám na mysli.“

Zasmiali sme sa a pani Oliverová s ospravedlnením dodala:

„Asi som to nepovedala najlepšie... ale viete, o čo mi šlo?“

Všetci sme jej prisvedčili, že presne chápeme, na čo myslela.

KAPITOLA ŠIESTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

Bolo už pol štvrtej, keď sme opustili Priors Court. Po veľmi príjemnom obede nás Venables previedol po svojom dome. Keď nám ukazoval zariadenie jednotlivých izieb, bolo na ňom vidieť, že má z toho radosť. Dom bol hotovým bohatstvom.

„Musí mať kopu peňazí,“ povedal som, keď sme sa konečne dostali von. „Tie nefrity... a africké sošky... a to všetko je ešte nič proti tomu meissenskému porcelánu. Musíš byť šťastná, že má takého suseda.“

„Myslíš si?“ povedala Rhoda. „Je tu kopa ľudí síce celkom dobrých... ale veľmi ťažkopádnych. Pán Venables je svetlou výnimkou.“

„Ako sa dostal k toľkým peniazom?“ spýtala sa pani Oliverová. „Alebo ich azda mal odjakživa?“

Despard poznamenal, že v týchto časoch sa nik nemôže pýšiť takými vecami, ako je veľké dedičstvo.

Potvrdzujú to aj dedičské dane a poplatky.

„Ktosi mi povedal,“ dodal ešte, „že Venables začínal ako prístavný robotník, ale nezdá sa to veľmi pravdepodobné. Nikdy nerozpráva o svojom detstve ani o svojej rodine...“ Obrátil sa k pani Oliverovej. „To by bol Tajomný muž pre vás...“

Pani Oliverová poznamenala, že ľudia jej stále ponúkajú niečo, o čo vôbec nemá záujem...

Plavý kôň bola polodrevená stavba (naozaj bol postavený z muriva a dreva, nebola to iba imitácia). Stál trochu v úzadí od cesty, ktorá viedla cez dedinu. Múrom ohradená záhrada, ktorú bolo možno vidieť vzadu, dodávala mu dobrácky starosvetský výzor.

Rozčarovalo ma to.

„Niet tu ani náznaku strašidelnosti,“ zveril som sa so svojím dojmom. „Nemá to pravú atmosféru.“

„Počkajte, kým sa dostanete dnu,“ povedala Ginger.

Vystúpili sme z auta a pohli sme sa k dverám, ktoré sa otvorili, len čo sme sa priblížili.

Slečna Thyrza Greyová stála na prahu. Bola to vysoká dáma mužského výzoru, oblečená do tvídového kabáta a sukne. Mala hladké sivé vlasy, ktoré jej spĺývali na krk, zahnutý nos a veľmi prenikavé svetlomodré oči.

„Teda konečne ste tu,“ srdečne nás vítala hlbokým hlasom. „Už som si myslela, že ste sa kdesi stratili.“ Spoza jej ramien na mňa začala zízať z tieňa tmavej haly akási nejasná tvár. Podivná, úplne bezvýrazná tvár, akú zvyknú deti vymodelovať z hliny, keď sa hrajú na sochárov. Bol to asi taký druh tváre, akú môžete niekedy vidieť v zástupe ľudí na talianskych a flámskych primitívnych kresbách.

Rhoda nás predstavila a oznámila, že sme obedovali s pánom Venablesom v Priors Courte.

„Ach, teraz mi je to jasné!“ povedala slečna Greyová. „Studené misy. Jeho talianska kuchyňa! A všetky poklady jeho bohatého domu. Ale veď z niečoho musí mať potešenie, chudák. No poďte, poďte ďalej. Ani my sa nehanbíme za náš nevelký dom. Je z pätnásteho storočia, niečo dokonca zo štrnásteho.“

Hala bola nízka a tmavá, vystupovali z nej točité schody. Bol tu kozub a nad ním visel zarámovaný obraz.

„To je znak bývalej krčmy,“ ukázala slečna Greyová, keď si všimla môj pohľad. „V tomto svetle z neho mnoho nevidíte. Je to Plavý kôň.“

„Očistím vám ho trochu,“ povedala Ginger. „Sľúbila som vám to. Nechajte ma a budete prekvapená.“

„Pochybujem, že to pomôže,“ ozvala sa Thyrza Greyová a neokrôchane dodala: „Čo ak ho poškodíte?“

„Nebojte sa, neublížim mu,“ rozhorčene odvetila Ginger. „To je moje zamestnanie.“

„Pracujem pre londýnske galérie,“ vysvetľovala Markovi. „Je to veľmi zaujímavá práca.“

„Moderným obrazom by reštaurovanie bolo iba na úžitok,“ zareagovala Thyrza. „Kedykoľvek sa na ne idem pozrieť do Národnej galérie, vždy mi to vyrazí dych. Všetky obrazy vyzerajú, ako keby ich boli vykúpali v čistiacom prostriedku.“

„Nemôžete uznávať iba samé tmavé a syté farby,“ protestovala Ginger. Skúmavo si obzerala obraz. „Tu by sa malo objaviť ešte niečo. Kôň by mohol mať aj jazdca.“

Aj ja som si začal pozorne obzerať obraz. Bola to nekultivovaná maľba bez väčšej hodnoty, ak neberieme do úvahy jej pochybnú starobylosť a špinu. Biela figúra žrebca vystupovala z neurčitého tmavého pozadia.

„Hééj, Sybil,“ zakričala Thyrza. „Hostia dobiedzajú do nášho koňa. Skrot' tých bezočivcov!“

Slečna Sybil Stamfordisová vošla do dverí a podišla k nám.

Bola to vysoká a štíhla žena s tmavými, trochu mastnými vlasmi. Ústa mala pootvorené ako ryba a vyzerala, ako keby sa uškŕňala.

Bola oblečená do svetlého smaragdového sárí, ktoré však vôbec nepridávalo jej zjavu. Hlas mala mdlý a trasľavý.

„Náš milý, drahý kôň,“ zavzdychala. „Zaľúbili sme sa do tohto starého znaku hostinca v tom okamihu, keď sme ho prvý raz videli. Dokonca si myslím, že nás ovplyvnil, aby sme kúpili tento dom. Však je to tak, Thyrza? No ale nech sa páči... poďte ďalej.“

Miestnosť, do ktorej nás voviedla, bola nevelká, štvorcová. Kedysi tu bol pravdepodobne bar. Teraz bola zariadená štýlovým nábytkom a vyzerala ako dámska obývacia izba vo vidieckych sídlach. V rohu stála váza s chryzantémami.

Potom nás previedli po záhrade, ktorá podľa mojej mienky môže byť v lete rozkošná. Keď sme sa vrátili dnu, už bolo prestreté a čakal nás čaj. Na stole boli aj obložené chlebičky a domáce zákusky. Keď sme si sadli, nejaká staršia žena, ktorú som už predtým zazrel v hale, vyšla a priniesla striebornú čajovú konvicu. Mala na sebe tmavozelený plášť. Dojem z hlavy, akoby surovo vymodelovanej dieťaťom z plastelíny, sa mi pri bližšej prehliadke potvrdil. Bola to prázdna, primitívna tvár, no nevedel som pochopiť, prečo mi pripadá strašná.

Zrazu som sa na seba nahneval. Všetky tie nezmysly okolo starej krčmy a troch vädnúcich žien.

„Ďakujem ti, Bella,“ povedala Thyrza.

„To je všetko?“

Ozvalo sa to ako zamumlanie.

„Áno, ďakujem.“

Bella sa pohla k dverám. Na nikoho sa ani nepozrela, ale tesne predtým, ako vyšla z izby, zdvihla hlavu a vrhla na mňa bleskový pohľad. V tom pohľade bolo niečo, čo ma vystrašilo, hoci ťažko môžem povedať prečo. Bola v ňom zlosť a čosi zvláštne, ako keby o mne vedela niečo dôverné. Cítil som, že bez akejkoľvek námahy a bez toho, aby to pre ňu bolo zvláštne, presne vie, aké myšlienky mi víria v hlave.

Thyrza Greyová spozorovala moju reakciu.

„Bella vás priviedla do rozpakov, pán Easterbrook, však?“ prihovorila sa mi jemne. „Spozorovala som, ako na vás pozrela.“

„Je to tunajšia žena?“ snažil som sa predstierať zdvorilý záujem.

„Áno. Predpokladám, že niekto vám o nej tvrdil, že je čarodejnica.“

Sybile Stamfordisovej zaštrkotali korálky.

„Priznajte sa, pán... pán-...“

„Easterbrook.“

„Easterbrook. Som si istá, že ste už počuli, že všetky tri sa zaoberáme čarami. Priznajte sa. Máme už celkom dobré meno, viete...“

„Akiste nie nezaslúžene,“ dodala Thyrza. Vyzerala pobavené. „Sybil má veľké schopnosti.“

Sybil sa potešila.

„Vždy ma priťahoval okultizmus,“ vysvetľovala potichu. „Už ako dieťa som zistila, že mám nezvyčajnú moc. Mimovoľné písanie mi pripadalo úplne prirodzené. Iba som nevedela, čo to je. Zvykla som sedávať s ceruzkou v ruke – a vôbec som nevedela, ako sa to stalo. Samozrejme, vždy som bola veľmi citlivá. Raz som u priateľky na čaji omdlela. V tej miestnosti sa kedysi stalo čosi strašné... Vedela som to! Vysvetlenie prišlo neskôr. Došlo tam k vražde... pred dvadsiatimi piatimi rokmi. Práve v tej izbe!“

Pokývala hlavou a pozrela na nás s veľkým zadosťučinením.

„Veľmi pozoruhodné,“ povedal plukovník Despard a snažil sa zakryť nevôľu.

„V tomto dome sa stávali hrozné veci,“ pokračovala Sybil tajomne. „Ale už sme podnikli nevyhnutné kroky. Zakliati duchovia sú oslobodení.“

„Bolo to niečo ako duchovná očista?“ uvažoval som nahlas.

Sybil na mňa pochybovačne pozrela.

„Aké je len pekné to farebné sárí, čo máte na sebe,“ zamiešala sa Rhoda.

Sybil zažiarila.

„Priniesla som si ho z Indie. Prežila som veľa zaujímavého. Viete, zaoberala som sa jogou a podobnými vecami. No nemohla som sa ubrániť dojmu, že je to všetko príliš rafinované – také vzdialené od prirodzenosti. Myslím si, že sa musíme dostať späť k začiatkom, k pôvodným jednoduchým silám. Patríim medzi málo žien v Anglicku, ktoré navštívili Haiti. Iba tam môžete naozaj prísť do styku s pôvodnými prameňmi okultizmu. Prirodzene, teraz sú už trochu pokazené a prekrútené rôznymi vplyvmi. Ale koreň týchto vecí je tam.“

Veľa ma naučili, najmä keď som im povedala, že som mala sestry dvojčky o niečo staršie odo mňa.

Vysvetlili mi totiž, že dieťa, ktoré sa narodilo hneď po dvojčkách, má zvláštne schopnosti. Zaujímavé, však? Ich pohrebné tance sú čarovné. Všetky rekvizity smrti – lebky a skrútené bederné kosti, hrobárske nástroje, rýľ, krompáč a motyka. Obliekajú sa ako funebráci – cylindre, čierne šaty...

Veľký šéf je barón Samedi a Leghba je boh, ktorého vzýva, boh, ktorý ‚prenáša bariéru‘. Posiela sily smrti, aby zapríčinil smrť. Tajuplná myšlienka, však?

Pozrite sa,“ Sybil sa zdvihla a priniesla nejaký predmet z okenice. „To je môj Asson. Je to vysušená tekvica so sieťou z guľôčok a – vidíte tieto kúsočky? – s vysušenými stavcami hada.“

Bez záujmu, ale poslušne sme sa pozerali.

Sybil afektovane štrngala svojou strašidelnou hračkou.

„Veľmi zaujímavé,“ zdvorilo povedal Despard.

„Mohla by som vám povedať oveľa viac...“

V tejto chvíli som prestal vnímať. Slová prichádzali ku mne akoby v hmle. Sybil pokračovala vo výlevoch svojich znalostí čarodejníctva a zaklínačstva – majster Carrefour, Coa...

Otočil som hlavu, pozrel som na Thyrzu. Hľadela na mňa s výsmechom.

„Neveríte z toho ani slovo, však?“ zamrmlala. „Ale mýlite sa. Všetko sa nedá vysvetliť ako povera alebo

strach alebo náboženská bigotnosť. Jestvujú pravdy a prvotné sily. Vždy boli. Vždy budú jestvovať.“

„Nechcem sa o tom hádať,“ povedal som.

„Múdry pane, podte si pozrieť moju knižnicu.“

Šiel som za ňou cez krídlové dvere do záhrady.

„Knižnicu sme si urobili zo starej stajne,“ vysvetľovala.

Stajňa a hospodárske budovy boli prebudované na jednu veľkú miestnosť. Celá jedna dlhá stena bola obložená knihami. Prešiel som bližšie k nim a bol som uveličený.

„Máte tu niektoré veľmi vzácne diela, slečna Greyová. Toto je originál Malleus Maleficarum? Namojveru, to sú hotové poklady.“

„To sú.“

„Tento Grimoire... Skutočne veľmi vzácny.“ Vyberal som z políc zväzok za zväzkom. Thyrsa ma pozorovala s výrazom akéhosi zadosťučinenia, ktoré som nechápal.

Keď som kládol Sadducismus Triumphatus, Thyrsa sa ozvala:

„Je to príjemné stretnúť niekoho, kto vie oceniť tieto vzácnosti. Väčšina ľudí pri tom zíva alebo sa nudí.“

„Ale v tých knihách nemôže byť veľa o čarovaní, zaklínaní a ostatných veciach, čo s tým súvisia,“ vyhlásil som. „Čo vo vás vzbudilo záujem o tieto veci?“

„Ťažko povedať teraz... Bolo to už tak dávno... Človek sa na to pozerá nezainteresovane – a potom – celkom ho to chytí! Je to očarujúce. Len si pomyslite, v čo ľudia verili a aké bláznovstvá napísali!“

Zasmial som sa.

„To je zábavné. Som rád, že neveríte všetkému, čo ste prečítali.“

„Nesmiete ma posudzovať podľa úbohej Sybil. Nič mi nevratte, všimla som si, že ste na ňu pozerali zvysoka. Ale mýlite sa. V mnohom je to hlúpa žena. Zaoberá sa zaklínaním, démonológiou, čiernou magiou a mieša to všetko do nádhernej okultnej rolády – ale má nadprirodzenú moc.“

„Nadprirodzenú moc?“

„Neviem, ako by sa to dalo všetko nazvať... Jestvujú ľudia, ktorí sa môžu stať akýmsi živým mostom medzi týmto svetom a svetom neznámych tajuplných síl. Ona je prvotriedne médium. Nikdy to nerobí za peniaze. Ale jej schopnosti sú naozaj výnimočné. Keď ona so mnou a Bellou...“

„S Bellou?“

„Veru áno. Bella má tiež takú moc. Všetky ju máme, ale v rôznych stupňoch. Keď spoločne...“

Zarazila sa.

„Zaklínačský podnik?“ spýtal som sa so smiechom.

„Dalo by sa to tak nazvať.“

„Veštenie a podobne?“

„Veštenie a podobne.“

Pokojne som sa spýtal:

„Vy tomu naozaj veríte, však?“

„Nejde o to, či verím. Ja to viem.“

Pozeral som sa na ňu, ako to víťazoslávne vyhlásila.

„Ale ako? Prečo? Čo vás o tom presvedčilo?“

Ukázala rukou na knižné police.

„Toto všetko. Toľko nezmyslov! Toľko veľkých smiešnych fráz! Ale zbavte to dobových povier a predsudkov a ostane vám pravdivé jadro! Vy mu iba dáte výraz – vždy malo svoju formu – aby pôsobilo na ľudí.“

„Nie som si istý, či vám rozumiem.“

„Milý pane, prečo sa ľudia celé veky utiekali k čarodejníctvu, k bosoráctvam, k zaklínačstvu? Na to sú iba dva dôvody. Jestvujú iba dve veci, ktoré stoja za to, aby sa riskovalo zatratenie. Nápoj lásky alebo pohár jedu.“

„Och.“

„Také jednoduché, však? Láska... a smrť. Nápoj lásky... na získanie muža, ktorého chcete... čierna mágia... na udržanie milenca. Zaklínanie sa musí robiť pri mesačnom splne. Šepkajú sa mená diablov alebo duchov, kreslí sa silueta na podlahu alebo na stenu. Ale všetko je to humbug! V skutočnosti ide o dúšok dráždivého nápoja.“

„A smrť?“ spýtal som sa.

„Smrť?“ Zasmiala sa takým čudným smiechom, že som sa začal cítiť nesvoj.

„Zaujímá vás smrť?“

„A koho nie?“ odpovedal som ľahkomyseľne.

„Neviem.“ Vrhla na mňa ostrý a skúmový pohľad.

„Smrť? Vždy mala väčší trend ako nápoje lásky. A predsa – aké strašne detinské to všetko bolo v minulosti! Borgiovci a ich preslávené tajomné jedy. Viete, čo v skutočnosti používali? Obyčajný biely arzén! Presne to isté ako hociká neznáma manželka – travička v zastrčenej uličke. Ale dnes sa už v tomto veľmi pokročilo. Veda značne rozšírila naše prostriedky.“

„Jedy, ktoré nemožno zistiť?“ Môj hlas znel skepticky.

„Jedy! To je stará hra. Detinskosť. Teraz sa pracuje úplne ináč.“

„Napríklad?“

„Vôľou. Poznám, čo vôľa je... čo môže spôsobiť... čo všetko by bola schopná urobiť.“

„Pokračujte, prosím, je to veľmi zaujímavé.“

„Podstata je veľmi známa. Medicinmani ju používali v prvých spoločenstvách celé stáročia. Vôbec netreba zabiť obeť. Celkom stačí – povedať jej, aby zomrela.“

„Sugescia? Ale tá môže byť účinná, iba ak obeť verí v jej účinky.“

„Domnievate sa, že na Európanov neúčinkuje,“ opravila ma. „Niekedy je to tak. No nie toto je dôležité.“

Dostali sme sa oveľa ďalej ako niekdajší zaklínači. Psychológovia nám ukázali účinný spôsob. Túžbu po smrti! Tá je v každom človeku. Na túto strunu sa pôsobí. Aby smrť bola priateľom.“

„To je zaujímavý nápad,“ povedal som s nebadaným vedeckým záujmom. „Ovplyvniť určitú osobu, aby spáchala samovraždu? Je to tak?“

„Stále strieľate vedľa. Počuli ste už o traumatických chorobách?“

„Pravdaže.“

„Ľudia, ktorým akési mimovoľné pranie radí nevrátiť sa k práci, vážne ochorejú. Nie je to simulovanie, ale ozajstná choroba so všetkými príznakmi a s riadnymi bolesťami. Pre lekárov to bola dlhý čas záhada.“

„Začínam chápať, na čo myslíte,“ povedal som dôrazne.

„Na zničenie vášho subjektu sú potrebné skryté sily v samotnom vnútri subjektu. Túžbu po smrti, ktorá je skrytá v každom z nás, treba podnietiť, posilniť.“ Hovorila čoraz zanietenejšie. „Chápete? Skutočná choroba u niekoho vznikne jedine preto, že dotýčny silno túži po smrti. Chce byť chorý, chce zomrieť – a tak ochorie a zomrie.“

Znova víťazoslávne pohodila hlavou. Zrazu som pocítil strašný chlad. Všetko je nezmysel, samozrejme.

Táto žena je pomätená... A predsa...

Z ničoho nič sa Thyra Greyová rozosmiala.

„Vy mi neveríte, však?“

„Je to fascinujúca teória, slečna Greyová – v súlade s moderným myslením, to pripúšťam. Ale akým spôsobom chcete podnietiť v niekom túžbu po smrti, ktorá je v každom z nás?“

„To je moje tajomstvo. Spôsob! Prostriedky! Deje sa to nadviazaním spojenia na diaľku. Len si pomyslíte na rádiové vlny, radar, televíziu. Pokusy v mimozmyslovom vnímaní nepokročili natoľko, ako ľudia dúfali, no príčinou je to, že nedokázali rozpracovať prvotné jednoduché princípy. Niekedy sa to človeku podarí náhodou... ale – ak raz vie, ako na to, potom to môže robiť kedykoľvek...“

„Vy to viete?“

Nepovedala hneď. Po chvíli vykročila preč a ozvala sa.

„Nesmiete odo mňa žiadať, pán Easterbrook, aby som vám prezradila všetky svoje tajnosti.“

Šiel som s ňou k dverám do záhrady...

„Prečo ste mi o tom všetkom rozprávali?“ spýtal som sa.

„Rozumiete mojím knihám. Občas mám chuť to... no... akosi vyrozprávať to niekomu. A okrem toho...“

„Vážne?“

„Prišlo mi na um... Bella tiež na to myslela... že by ste... nás mohli potrebovať.“

„Potrebovať?“

„Bella si myslí, že ste sem došli s určitým záujmom. Ona sa zriedka mýli.“

„Prečo by som mal prísť... s určitým záujmom, ako vravíte?“

„To neviem,“ povedala Thyra Greyová jemne, „aspoň zatiaľ.“

KAPITOLA SIEDMA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

„Teda tu ste! Čudovali sme sa, kde len môžete byť.“ Rhoda vošla cez otvorené dvere a ostatní jej boli v

pätách. Rozhliadla sa dookola: „To je teda tá miestnosť, kde robíte seansy, však?“

„Dobre ste informovaná.“ Thyrza Greyová sa schuti zasmiala. „Na dedine každý vie o človeku viacej ako on sám. Ako som počula, máme na okolí veľmi zlú povesť. Pred niekoľkými stovkami rokov by nás za to utopili alebo upálili na hranici. Moju pratetu upálili ako čarodejnicu tuším kdesi v Írsku. To boli časy!“

„Vždy som si myslela, že ste Škótko.“

„Po otcovi som. Írka som po matke. Sybil je naša veštkyňa ako Pythia a pochádza z Grécka. Bella reprezentuje staré Anglicko.“

„Príšerný ľudský koktail,“ poznamenal plukovník Despard.

„Presne tak.“

„Zábavné,“ doložila Ginger.

Thyrza na ňu rýchlo zazrela.

„Áno, aj tak sa to dá povedať.“ Obrátila sa k pani Oliverovej. „Mali by ste napísať niektorú z vašich budúcich kníh o vražde čiernou magiou. Môžem vám o tom kadečo povedať.“

Pani Oliverová zamrkala a vyzerala rozpačite.

„Píšem iba o veľmi jednoduchých vraždách,“ povedala ospravedlňujúco.

Znelo to tak, akoby niekto povedal: „Varím iba jednoduché jedlá.“

„Iba o ľuďoch, ktorí sa chcú niekoho zbaviť a usilujú sa urobiť to veľmi múdro,“ dodala.

„Pre mňa je to zvyčajne až príliš múdre,“ povedal plukovník Despard. Potom pozrel na hodinky. „Rhoda, myslím si...“

„Ach, áno, musíme ísť. Je už viac hodín, než som myslela.“

Podľakovali sme sa a rozlúčili. Nešli sme naspäť cez dom, ale bočnou bráničkou.

„Chováte veľa hydiny,“ poznamenal plukovník Despard, pozerajúc na drôtenú ohradu.

„Nenávidím sliepky,“ povedala Ginger. „Tak odporne kotkodákajú.“

„Prevažne sú to kohúty,“ vysvetľovala Bella, ktorá vyšla zo zadných dverí.

„Biele kohúty,“ dodal som.

„Úžitková hydina?“ spýtal sa Despard.

Bella odpovedala:

„Prinášajú nám úžitok.“

Ústa sa jej rozšírili a vytvorili zakrivenú čiaru na tučnej bezvýraznej tvári. V očiach sa jej zračila prefíkanosť.

„To je Bellino kráľovstvo,“ povedala Thyrza s uznaním.

Znova sme sa rozlúčili a Sybil Stamfordisová sa zjavila v otvorených predných dverách a náhlila sa vyprevadiť nás.

„Nemám rada túto ženu,“ vyznala sa pani Oliverová, keď sme odišli. „Ani trochu ju nemám rada.“

„Nesmiete brať starú Thyrzu príliš vážne,“ povedal Despard ospravedlňujúco. „Baví ju rozprávať o okultných záležitostiach a pozeráť sa pritom, aký dojem to na vás robí.“

„Nemyslela som na ňu. Je to síce žena bez škrupulí a predovšetkým s prenikavým pohľadom. Ale nie je nebezpečná ako tá druhá.“

„Bella? Tá je trochu zlomyseľná, to pripúšťam.“

„Ani na tú som nemyslela, ale na Sybil. Pripadá mi hlúpa. Všetky tie guľôčky, drapérie a zaklínačské náradie, tie fantastické prevteľovania, o ktorých nám rozprávala. (Prečo sa nikdy neprevteľí obyčajná slúžka alebo nejaký škaredý starý sedliak? Vždy sú to egyptské princezné alebo krásne babylonské otrokyne. Čudná vec.) Ale napriek všetkému, hoci je hlúpa, mám pocit, že naozaj vie čarovať – robiť záhadné veci. Nikdy sa neviem poriadne vyjadriť, ale myslím si, že by sa dala na niečo použiť – práve preto, že je taká hlúpa. Nepredpokladám, že by niekto z vás rozumel, čo mám na mysli,“ zakončila dojemne.

„Ja áno,“ povedala Ginger. „A nečudovala by som sa, keby ste mali pravdu.“

„Naozaj by sme mali ísť na jednu z tých seans,“ duchapľne povedala Rhoda. „Mohlo by to byť dosť zábavné.“

„To teda nie,“ rozhodne odmietol Despard. „Nie som za to, aby sme sa zaplietli do niečoho takého.“

Považovali to za smiešny argument. Spamätal som sa, keď som začul pani Oliverovú, ktorá sa pýtala na odchody vlakov nasledujúce ráno.

„Môžete sa zviešť so mnou,“ ponúkol som sa.

Pani Oliverová sa pochybovačne pozrela.

„Myslím, že bude lepšie, ak pôjdem vlakom...“

„Ale prosím vás! Veď ste sa už so mnou viezli. Som veľmi spoľahlivý šofér.“

„Nejde o to, Mark. Ale zajtra musím ísť na pohreb, takže sa musím dostať do mesta načas.“ Vzdychla si.

„Tak strašne nerada chodím na pohreby.“

„A musíte?“

„V tomto prípade musím. S Mary Delafontainovou sme boli veľmi dobré priateľky – a myslím, že by si priala, aby som ta šla. Patrila medzi takých ľudí.“

„Prirodzene,“ zvolal som. „Delafontainová, pravdaže!“

Ostatní na mňa prekvapene pozerali.

„Prepáčte,“ ospravedlnil som sa. „Ja som len... totiž... uvažoval som, kde som naposledy počul meno Delafontainová. Vy ste ju spomínali, či nie?“ obrátil som sa na pani Oliverovú. „Rozprávali ste niečo o návšteve u nej – v sanatóriu.“

„Áno? To je možné.“

„Na čo zomrela?“

Pani Oliverová zmražila čelo.

„Toxická polyneuritída – niečo podobné.“

Ginger na mňa pozrela so záujmom. Mala ostrý, prenikavý pohľad.

Keď sme vystúpili z auta, náhle som povedal:

„Pôjdem sa trochu prejsť. Strašne som sa najedol. Bol to vynikajúci obed, a ešte ten olovrant k tomu.“

Nejako to musí vytráviť.“

Zvrtol som sa a odišiel skôr, než sa niekto mohol ponúknuť, že pôjde so mnou. Veľmi som chcel byť sám a trochu si urovnať myšlienky.

Čo to všetko malo znamenať? Podarí sa mi to vôbec pochopiť? Začalo sa to zrejme tou náhodnou, ale šokujúcou poznámkou Poppy, či sa chcem niekoho zbaviť. Plavý kôň bol miestom, na ktoré sa bolo treba obrátiť.

Za tým nasledovalo moje stretnutie s Jimom Corriganom a s tým jeho zoznamom mien, ktoré súviseli so smrťou otca Gormana. Na tomto zozname bolo meno Hesketh-Duboisová, ako aj meno Tuckertonová, ktoré mi pripomenulo onen večer v Luigiho kaviarni. Bolo tam aj trochu povedomé meno Delafontainová. Spomenula ho pani Oliverová v súvislosti so svojou chorou priateľkou. A tá chorá priateľka bola teraz mŕtva.

Potom som šiel kvôli niečomu, na čo sa už presne nepamätám, navštíviť Poppy v tom kvetinárstve. A Poppy rozhodne poprela, že by čokoľvek vedela o niečom takom, ako je Plavý kôň. Doteraz si pamätám, aká bola Poppy vystrašená.

A dnes – Thyra Greyová.

Ale určite Plavý kôň a jeho obyvateľky sú jedna vec, a ten zoznam mien niečo celkom iné, čo spolu nesúvisí. Prečo preboha ich v hlave dávam dokopy?

Prečo by som si čo len na chvíľu mal myslieť, že je medzi nimi nejaká súvislosť?

Pani Delafontainová pravdepodobne žila v Londýne. Dom Thomasiny Tuckertonovej bol kdesi v Surrey.

Nikto na tom zozname nemá nič do činenia s malou dedinkou Much Deeping. Iba ak...

Práve som prechádzal okolo Kráľovho erbu. Bola to pravá krčma s dobrým menom a čerstvo namaľovanou reklamou obedov, čajov a večeri.

Potlačil som dvere a vošiel dnu. Bar – zatiaľ ešte mimo prevádzky – bol na ľavej strane, po pravici som mal akúsi čakáreň, zapáchajúcu dymom. Nad schodami bol nápis: Kancelária. Kanceláriou bolo zavreté sklenené okno s vytlačenou kartou: ZAZVOŇTE. O tomto čase bol celý hostinec úplne prázdny. Na polici pri kancelárskom okienku bola uložená registračná kniha ubytovaných. Otvoril som ju a začal listovať. Nebol som príliš nadšený. Bolo tam zapísaných iba päť-šesť návštev týždenne, väčšinou len na jednu noc. Prebehol som zrakom strany a všimol som si mená.

Netrvalo to dlho a zatvoril som knihu. Nijaká iná tam už nebola. Naozaj som nemal nijaké otázky, na ktoré by som tam v tomto štádiu hľadal odpoveď. Vyšiel som von. Bol vlhký podvečer.

Bola to iba náhodná zhoda, že niekto, kto sa volal Sandford, a ďalší s menom Parkinson v priebehu posledného roka boli ubytovaní v Kráľovom erbe? Obidve mená boli v Corriganovom zozname. Ale zase to neboli nejaké nezvyčajné mená. No všimol som si ďalšie meno – bolo to meno Martina Digbyho. Keby to bol ten Martin Digby, ktorého poznám, potom je to synovec ženy, ktorú odjakživa volal teta Min – pani Hesketh-Duboisovej.

Vykračoval som si ďalej bez toho, aby som si všimol, kam idem. Veľmi sa mi chcelo s niekým sa porozprávať. S Jimom Corriganom. Alebo s Davidom Ardinglyom. Alebo s pokojnou a rozvážnou Hermiou. Bol som sám so svojimi chaotickými myšlienkami a nechcel som byť osamotený. Úprimne sa mi žiadalo,

aby mi niekto vyvrátil dohady, ktoré mi vírili v hlave.

Uplynula viac ako polhodina, čo som sa brodil po blatistých trávnikoch, než som sa konečne ocitol pred bránou fary, zastavil sa a stlačil zhrdzavený gombík zvončeka vedľa dverí.

II.

„Zvonček nefunguje,“ povedala pani Calthropová, ktorá sa neočakávane zjavila vo dverách. Zdalo sa mi to podozrivé. „Už dva razy ho opravovali,“ vysvetľovala pani Calthropová. „Ale nikdy to nevydrží. A tak musím dávať pozor. Pre prípad, že by šlo o niečo dôležité. Aj vaša vec je neodkladná, však?“

„Je to... áno, je to veľmi dôležité... myslím, pre mňa.“

„Tiež som si to myslela...“ Pozrela na mňa s porozumením. „Veru, je to zlé, vidím to... Koho hľadáte? Pastora?“

„Ja... nie som si istý...“

Prišiel som navštíviť pastora – ale teraz, z ničoho nič, som bol na pochybách. Ani som nevedel dobre prečo. Ale pani Calthropová mi to povedala.

„Môj manžel je veľmi dobrý človek,“ povedala. „Napriek tomu, že je pastorom. To totiž niekedy komplikuje vecí. Dobrí ľudia, viete, nevedia pochopiť zlo.“ Na chvíľu sa odmlčala a potom povedala veľmi čulo:

„Domnievam sa, že to lepšie vybavíte so mnou.“

Slabo som sa usmial.

„Azda zlo patrí do vašej kompetencie?“ spýtal som sa.

„Veru tak. Vo farnosti je dôležité vedieť všetko o rozličných ľuďoch... aj hriechy, ktoré páchajú.“

„Nie sú hriechy záležitosťou vášho manžela? Jeho oficiálnou náplňou práce, aby som to tak povedal.“

„Odpustenie hriechov,“ opravila ma. „Môže vám dať rozhrešenie. Ja nemôžem. Ale zase,“ pokračovala s neskrývanou radosťou, „môžem vás vypočuť a poradiť. Ak niekto vie o nejakom hriechu, môže prispieť k tomu, aby neuškodil ďalším ľuďom.“

„Nemôžem odporovať vašim odborným znalostiam,“ povedal som na to, „ale ja by som chcel predísť tomu, aby sa ľuďom ubližovalo.“

Vrhla na mňa krátky pohľad.

„Tak je to teda. Nuž bude lepšie, ak pôjdete ďalej a urobíte si pohodlie.“

Prijímacia izba na fare bola veľká a ošarpaná. Zatieňovalo ju obrovské krovie, na ostrihanie ktorého zrejme nik nemal dosť energie. Ale šero v izbe nebolo sklúčujúce, naopak, upokojovalo. Všetky masívne ošarpané stoličky vzbudzovali dojem, že v nich ľudia celé roky odpočívali. Veľké nástenné hodiny nad kozubom tikali dokonale pravidelne. Tu bolo vždy dosť času na rozhovory, mohli ste tu povedať, čo ste chceli, uvoľniť sa od starostí, ktoré ste si doniesli z jasného dňa vonku.

Cítil som, že tu sa dievčatá s prestrašenými očami plnými slz, vediac, že budú matkami, zverovali so svojimi ťažkosťami pani Calthropovej a vypočuli si jej nie vždy tradičnú dobrú radu. Tu si nazlostení príbuzní vylievali svoju žlč na príbuzenstvo druhej vetvy. Tu matky vysvetľovali, že ich Bob nie je zlý chlapec, iba veľmi živý, a že posielat' ho do polepšovne je nezmyslom. Manželia a manželky tu odhaľovali ťažkosti spoločného života.

A tu som ja, Mark Easterbrook, vedecký pracovník, autor a svetaznalý muž, stál oproti sivovlasej, vetrom ošľahanej žene jemných očí, prichystanej vypočuť si moje starosti. Prečo? To neviem. Ale bol som presvedčený, že sa jej môžem zveriť.

„Práve sme boli na čaji u Thyry Greyovej,“ začal som.

Vysvetľovať niečo pani Calthropovej nikdy nebolo ťažké. Vedela vyjsť v ústrety.

„Ach, vidím. Rozrušilo vás to? Tie tri vedia človeka vyvieť z rovnováhy, v tom s vami súhlasím. Sú príliš nafúkané. Ale je pravidlom, podľa mojej skúsenosti, že naozaj zlé ženy sa nepýšia. Svoje čary držia pod rúškom tajomstva. Ani ich previnenia teda nie sú natoľko zlé, ak o nich hovoria. Myslím tým obyčajné všedné hriechy, nepatrné malé veci. Je pre ne nevyhnutné urobiť zdanie, že sú úžasné a dôležité.“

Dedinské čarodejnice sú zvyčajne hlúpe a zlomyseľné staré ženy, ktoré rady strašia ľudí a tvária sa, že niečo vedia. Prirodzene, je to veľmi jednoduché. Ak pani Brownovej podochnú sliepky, potrasú hlavou a smutne povedia: „Ach, jej Bill minulý utorok trápil moju mačičku.“ Bella Websová môže byť iba takouto čarodejnicou. Ale mohla by byť, a ona aj je, tiež niečo viac... Niečo, čo pretrvalo dlhé stáročia a na vidieku sa ešte tu a tam objavuje. Je to zastrašovanie, ozajstná zlomyseľnosť – nie iba snaha urobiť dojem. Sybil Stamfordisová je jedna z najhlúpejších žien, aké som v živote stretla – ale naozaj je médiom – pokiaľ niekto ním môže byť. Thyrsa – neviem... Čo vám rozprávala? Predpokladám, že vás rozrušilo niečo z toho, čo vám povedala.“

„Ste veľmi skúsená, pani Calthropová. Mohli by ste povedať, podľa toho všetkého, čo viete a čo ste počuli, či človek môže zničiť ľudský život na diaľku, bez viditeľného spojenia?“

Pani Calthropová od prekvapenia vyvalila oči.

„Ak hovoríte zničiť, myslíte tým zabiť? Úplný fyzický čin?“

„Áno.“

„Musím povedať, že je to nezmysel,“ odvetila pani Calthropová rozhodne.

„Ach!“ ulľavil som si.

„Pravdaže, môžem sa mýliť,“ pokračovala pani Calthropová. „Môj otec tvrdil, že lietadlo je nezmysel a môj prastarý otec pravdepodobne považoval za nezmysel vlaky. Pritom obidvaja boli úplne normálni, ale dnes by obaja boli nemožní. No zato ich dnes nepovažujem za bláznov. Čo vlastne robí Thyrza, oživuje smrteľné lúče, či čo? Alebo všetky tri kreslia päťuholníky a zaklínajú?“

Zasmial som sa.

„Vy viete výborne domýšľať veci,“ povedal som. „Tá žena ma musela zhypnotizovať.“

„To nie,“ povedala pani Calthropová. „Tomu nesmiete veriť. Nie ste pravý sugestívny typ. Muselo v tom byť ešte niečo. Niečo, čo sa stalo predtým. Pred tým všetkým.“

„Máte pravdu.“ Potom som jej vyrozprával jednoducho, ako som len mohol, a bez zbytočných podrobností o vražde otca Gormana a o náhodnej zmienke o Plavom koňovi v nočnom bare. Nato som vybral z vrečka zoznam mien, ktorý som si odpísal z papierika, čo mi ukázal dr. Corrigan.

Pani Calthropová naň pozrela a zamračila sa.

„A čo majú všetci títo spoločné?“ spýtala sa.

„Neviem to iste. Mohlo by ísť o vydieranie... alebo narkotiká...“

„Nezmysel,“ povedala pani Calthropová. „Nie toto vás znepokojuje. Vy sa domnievate... že títo všetci sú mŕtvi, však?“

Zhlboka som si vzdychol.

„Áno,“ prisvedčil som, „myslím si to. No nie som presvedčený, že je to tak. Traja z nich sú mŕtvi. Minnie Hesketh-Duboisová, Thomasina Tuckertonová, Mary Delafontainová. Všetky tri zomreli v posteli prirodzenou smrťou. To však neznamená, že nezomreli spôsobom, o ktorom hovorila Thyrza Greyová.“

„Myslíte si, že to mohla zaviniť ona?“

„Nie, to nie. Nehovorila vôbec o konkrétnych osobách. Iba vravela, že verí, že niečo podobné je vedecky možné.“

„Ale vyzerá to ako nezmysel,“ zamyslene dodala pani Calthropová.

„Viem. Bol by som ju zdvorilo vypočul a v duchu sa jej vysmial, nebyť tej čudesnej zmienky o Plavom koňovi.“

„Veď to,“ uvažovala pani Calthropová. „Plavý kôň. Pôsobivý názov.“

Na chvíľu zamĺkla. Potom zdvihla hlavu.

„Je to zlé,“ povedala. „Je to veľmi zlé. Čokoľvek sa za tým skrýva, treba to zaraziť. Všetci vy to viete.“

„Nuž, áno... Ale čo sa tu dá robiť?“

„Musíme tomu prísť na koreň. A nesmieme strácať zbytočne ani chvíľu.“ Pani Calthropová sa postavila. Energia z nej vyžarovala všetkými pórmí. „Musíte to rozlúštiť... ihneď.“ Zamyslela sa. „Máte nejakého priateľa, ktorý by vám s tým pomohol?“

Zamyslel som sa. Jim Corrigan? Je príliš zaneprázdnený, má málo času a pravdepodobne už urobil všetko, čo mohol. David Ardingly... ale bude tomu veriť? Hermia? Áno, mohla by to byť Hermia. Jasná hlava, obdivuhodná logika. Obrovská pomoc, ak sa dá presvedčiť, že by mala byť spojencom. Okrem toho ona a ja... nedokončil som vetu. Hermia je mojou oporou... Hermia je osobnosť.

„Spomenuli ste si na niekoho? Dobré.“

Pani Calthropová bola čulá a činorodá.

„Budem mať na očiach tie tri bosorky. Stále cítim, že ony... akosi... nie sú tým pravým ohnivkom. Je to, ako keď Stamfordiska chrlí na vás kopu somárstiev o egyptských tajomstvách a proroctvách textov, čo pochádzajú z pyramíd. Všetko, čo vám povie, je samá táranina, hoci jestvujú aj pyramídy, aj texty, aj chrámové tajomstvá. Nemôžem si pomôcť, ale mám taký pocit, že Thyrza Greyová sa čohosi chytila, niečo o tom vyňuchala alebo počula rozprávať a využila to, aby si urobila reklamu, presadila svoju dôležitosť a dokázala, že ovláda okultné sily. Ľudia sú takí hrdí na zlú povesť. Všetci je to čudné, že nikdy nie sú hrdí na dobrotu? Až tam dospela kresťanská pokora. Ľudia si ani neuvedomujú, že sú dobrí.“

Chvíľku mlčala a potom ešte dodala:

„Veľmi by sme potrebovali nejaký spojovací článok. Nejakú spojitosť medzi jedným z tých mien a Plavým koňom. Niečo hmatateľné.“

KAPITOLA ÔSMA

Kriminálny inšpektor Lejeune počul veľmi známu melódiu „Father O'Flynn“, ktorú ktosi pískal na chodbe, a zdvihol hlavu, práve keď vošiel dnu dr. Corrigan.

„Ľutujem, ak sa tým niekoho dotknem,“ začal Corrigan, „ale vodič tohoto jaguára nemal v sebe ani kvapku alkoholu... To, čo v jeho dychu cítil policajt Ellis, musela byť alebo jeho predstava, alebo obyčajný zápach úst.“

Ale Lejeuna v tejto chvíli nezaujímal bežné priestupky motoristov.

„Podťe ďalej a pozrite sa na toto,“ povedal a otrčil mu nejaký list.

Corrigan ho chytil do ruky. Bol písaný malým úhladným písmom. V záhlaví bola adresa: Everest, Glendower Close, Bournemouth.

Vážený pán inšpektor Lejeune!

Iste sa pamätáte, že ste ma požiadali, aby som Vám oznámil, ak sa mi podarí zbadat' muža, ktorý sledoval otca Gormanu v ten osudný večer. Hoci som dobre pozoroval okolie svojho obchodu, nepodarilo sa mi ho postrehnúť.

Avšak včera som navštívil slávnosť v dedine vzdialenej asi dvadsať míľ. Priviedla ma tam náhoda, že pani Oliverová, veľmi známa autorka detektívok, prišla podpisovať svoje knižky. Som horlivým čitateľom detektívnych príbehov a lákalo ma vidieť spisovateľku.

Na svoje veľké prekvapenie som tam však uvidel aj muža, ktorého som Vám opísal, že prešiel okolo môjho obchodu vtedy večer, keď bol zavraždený otec Gorman. Od toho času ho zrejme musela postihnúť nejaká nehoda, pretože na slávnosti sa pohyboval na invalidnom vozíku. Nenápadne som sa vyzvedal, kto to je, a tak sa zdá, že je to tamojší obyvateľ menom Venables. Miesto jeho bydliska je Priors Court, Much Deeping. Hovorí sa o ňom, že je to pomerne bohatý človek. Dúfam, že Vám tieto podrobnosti budú užitočné.

Vám oddaný
Zachariah Osborne

„Dobré, čo?“ povedal Lejeune.

„Vyzerá to veľmi nepravdepodobné,“ potichu povedal Corrigan.

„Možno na prvý pohľad. Ale nie som si taký istý...“

„Ten Osborne – nemohol jasne vidieť tvár v takej hmle, ako bola vtedy. Najskôr pôjde o nejakú podobnosť. Viete, akí sú ľudia. Budú vám telefonovať z druhého konca krajiny, že videli osobu, po ktorej sa pátra – a v deviatich prípadoch z desiatich sa ani zbli nepodobá na popis uverejnený v tlači.“

„Osborne k nim nepatrí,“ poznamenal Lejeune.

„Prečo si to myslíte?“

„Je to solídny a šikovný lekárnik, trochu zastaraných názorov, charakterný a vynikajúci pozorovateľ ľudí. Jedným z jeho životných snov je, aby mal možnosť usvedčiť nejakú ženu-travičku, ktorá si kúpila arzén v jeho obchode.“

Corrigan sa usmial.

„V takomto prípade je to jasný príklad želaného myslenia.“

„Možno.“

Corrigan na neho začudovane pozrel.

„Teda vy si myslíte, že by na tom mohlo niečo byť? Čo s tým teraz urobíte?“

„V nijakom prípade nemôže uškodiť, ak si zožením nejaké bližšie informácie o tom pánovi Venablesovi z...“ nazrel do listu – „z Priors Courtu, Much Deeping.“

KAPITOLA DEVIATA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

„Aké vzrušujúce veci sa dejú na vidieku!“ veselo povedala Hermia.

Práve sme končili večeru. Konvica čiernej kávy stála pred nami...

Pozrel som na ňu. Neočakával som od nej takú reakciu. Štvrtťhodinu predtým som jej rozprával, čo som zažil. Počúvala ma inteligentne a so záujmom. Ale jej odpoveď vôbec nebola taká, akú som očakával. Jej hlas znel zhovievavo – nevidela sa mi ani šokovaná, ani dojatá.

„Ľudia, ktorí tvrdia, že na vidieku je nuda a mestá sú plné vzruchu, vôbec nevedia, čo hovoria,“ pokračovala. „Posledné čarodejnice sa schovali do polozbúraných chalúp, čierne omše slúžia dekadentní mladí muži na odlahých veľkostatkoch. Čary a kúzla sú každodennou udalosťou na samotách.

Stredoveké staré panny rinčia nepravými skarabeami a usporadúvajú seansy nad hárkom nepopísaného papiera. Niektí by o tom naozaj mohli napísať veľmi zábavnú sériu článkov. Prečo sa o to nepokúsiš?“

„Domnievam sa, Hermia, že si dobre neporozumela tomu, čo som ti chcel povedať.“

„Ale áno, Mark. Myslím, že je to strašne zaujímavé. Je to jedna stránka z histórie, všetky tie zdĺhavé zabudnuté múdrosti stredoveku.“

„Nezaujíma sa o to z historického hľadiska,“ povedal som podráždene. „Zaujíma ma skutočnosť. Zoznam mien napísaný na hárku papiera. Viem, čo sa stalo s niekoľkými uvedenými v zozname. Čo sa môže stať alebo sa už mohlo prihodiť tým ostatným?“

„Bráni ti niekto v tom, aby si sa o to zaujímal?“

„Nie,“ povedal som tvrdohlavo. „To nemyslím. No domnievam sa, že tá hrozba je veľmi vážna. A nie som jediný, čo si to myslí. Pastorova žena súhlasí so mnou.“

„Ach, pani farárka!“ V Hermiinom hlase bolo pohrdanie.

„Nehovor to s takým dešpektom, Hermia. Je to neobyčajná žena. Celá táto záležitosť je skutočne znepokojujúca.“

Pokrčila plecami.

„Možno.“

„Ale ty tomu neveríš?“

„Myslím si, Mark, že si sa nechal trochu uniesť fantáziou. Odvažujem sa tvrdiť, že tvoje stredoveké priateľky na toto všetko veria. Som si istá, že sú to veľmi odporné staré harpye!“

„A nie je to zlovestné?“

„Počuj, Mark, ako by to mohli?“

Na chvíľu som sa odmlčal. Moje myšlienky prechádzali zo svetla do temnoty a znova naspäť. Temnotu predstavoval Plavý kôň, svetlo Hermia. Dobré každodenné svetlo – elektrická žiarovka, ktorá osvetľuje všetky tmavé kútiky. Nič zvláštne – iba každodenné predmety, ktoré vždy nájdete v izbe. Ale predsa... predsa... Hermiino svetlo, dosť silné, aby osvetľovalo veci, bolo napriek všetkému iba umelým svetlom... Opäť som sa myslou vrátil späť, rozhodne, tvrdohlavo...

„Chcem sa na to lepšie pozrieť, Hermia. Prísť tomu na koreň, zistiť, o čo ide.“

„Súhlasím s tebou. A myslím si, že sa ti to podarí. Môže to byť celkom zaujímavé. Dokonca aj veľmi zábavné.“

„Zábavné rozhodne nie,“ ostro som odmietol.

A pokračoval som:

„Chcel som sa ťa spýtať, Hermia, či by si mi pomohla.“

„Pomohla? Ako?“

„V pátraní. Odhaliť, čo to všetko má znamenať.“

„Ale, Mark, milý môj, práve teraz som tak nesmierne zaneprázdnená. Tie moje články pre Journal. A byzantské reálie. Okrem toho som sľúbila dvom svojim študentom...“

Jej hlas sa naďalej zvučne rozliehal... rozumne dôvodil... Takmer som ho nepočúval.

„Chápem,“ povedal som. „Máš toho priveľa.“

„Veru tak.“ Hermii sa znateľne uľavilo, keď zbadala, že som sa s tým zmieril. Usmiala sa na mňa. Znova ma zarazil jej zhovievavý výraz. Taký zhovievavý, aký zvykne mať matka pri pohľade na svojho synčeka, zaujatého novou hračkou.

Dočerta, nie som predsa malý chlapec. Nehľadal som matku – rozhodne nie taký druh matky. Moja vlastná matka bola očarujúca a bezmocná. Ktokoľvek na ňu pozeral, včítane mňa, jej syna, hľadel na ňu s úctou.

Uvažoval som bez zaujatosti o Hermii, ktorá sedela za stolom oproti mne.

Taká pekná, taká vzdelaná, taká sčítaná! A taká... ako by sa to dalo vyjadriť? Taká... áno, taká pekne nudná!

II.

Nasledujúce ráno som sa snažil zastihnúť Jima Corriganu. Bolo to márne. Nechal som mu aspoň odkaz, že budem doma medzi šiestou a siedmou, ak by mohol prísť ku mne na pohárik. Vedel som, že vždy má veľa roboty, a tak som pochyboval, že by mohol prísť na také nečakané pozvanie. Ale všetko dobre dopadlo a desať minút pred siedmou sa ohlásil. Kým som mu nalieval whisky, obzeral si v izbe moje obrazy a knihy. Nakoniec poznamenal, že je lepšie byť stále zaneprázdneným policajným lekárom ako vládcom mogulskej ríše.

„Hoci musím povedať,“ poznamenal, keď si sadal do kresla, „že iste skúsili hodne ženských vrtochov. Tomu aspoň zatiaľ unikám.“

„Teda nie si ženatý?“

„Ani náhodou. Veď ty tiež nie, súdiac podľa príjemného neporiadku, v ktorom žiješ. Manželka by ti to všetko v okamihu upratala.“

Povedal som mu, že nezmýšľam o ženách tak zle ako on.

Vzal som do ruky pohár, sadol som si do kresla oproti nemu a začal som:

„Iste si sa začudoval, prečo som sa chcel s tebou stoť čo stoť stretnúť, ale záležitosť, o ktorej sme sa minule rozprávali, je už tak ďaleko, že si ju treba vyjasniť.“

„A čo to bolo?... Aha, pravdaže. Záležitosť otca Gormana, však?“

„Áno... Ale najprv – hovorí ti niečo názov Plavý kôň?“

„Plavý kôň... Plavý kôň... Nie, nemyslím... Prečo?“

„Pretože si myslím, že by mohol mať niečo spoločné s tým zoznamom mien, ktorý si mi ukazoval... Bol som na vidieku s priateľmi, volá sa to tam Much Deeping. Zobrali ma do jednej starej krčmy, vlastne to kedysi bol hostinec s názvom Plavý kôň.“

„Počkaj chvíľku! Much Deeping? Much Deeping... Je to niekde v blízkosti Bournemouthu?“

„Je to asi pätnásť míľ od Bournemouthu.“

„Nestretol si sa tam náhodou s nejakým Venablesom.“

„Stretol.“

„Vážne?“ Corrigan vzrušene vstal. „Ty sa teda vyznáš v tom, kam treba ísť! Ako sa ti páčil?“

„Je to nanajvýš pozoruhodný človek.“

„Naozaj? V akom zmysle?“

„Predovšetkým silnou osobnosťou. Hoci je úplný mrzák, pretože mal obrnu...“

Corrigan mi skočil do reči...

„Čo?“

„Pred niekoľkými rokmi mal obrnu. Od pása dolu je takmer úplne nehybný.“

Corrigan sa hodil späť do kresla a na tvári sa mu zračilo sklamanie.

„To teda padá. Hneď sa mi videlo, že je to príliš dobré, než aby to bola pravda.“

„Nerozumiem, čo tým myslíš.“

„Mal by si sa stretnúť s okrskovým kriminálnym inšpektorom Lejeunom. Toho by veľmi zaujímalo, čo si práve povedal. Keď bol Gorman zavraždený, Lejeune vypočúval každého, kto videl pátra na ulici v ten večer. Väčšina výpovedí bola bezvýsledná, ako to už býva. No vypovedal aj akýsi lekárnik menom Osborne, ktorý má apatičku v tých miestach. Udal, že videl, ako okolo prechádzal Gorman, a takisto zazrel muža, ktorý ho bezprostredne sledoval. Prirodzene, vtedy mu nenapadlo, že dôjde k vražde. Ale vedel toho chlapíka veľmi presne opísať... zdalo sa, že by ho vedel znova spoznať. Pred dvoma dňami dostal Lejeune list od Osborna. Je už v penzii a žije v Bournemouthu. Zúčastnil sa na nejakej slávnosti a oznámil, že videl dotyčného muža. Bol na oslave a pohyboval sa na vozíku. Osborne sa vypytoval, kto to je, a povedali mu, že sa volá Venables.“

Pozrel na mňa spýtavo. Prikývol som.

„Celkom správne,“ povedal som. „Bol to Venables. Bol na slávnosti. No nemohol to byť človek, ktorý kráčal po ulici v Paddingtone a sledoval otca Gormana. Je to fyzicky nemožné. Osborne sa pomýlil.“

„Opísal ho veľmi podrobne. Výška šesť stôp, výrazný zahnutý nos a veľmi vyčnievajúci ohryzok.“

„Správne?“

„Áno. To sa hodí na Venablesa. No napriek tomu...“

„Viem. Pán Osborne zrejme nevie rozoznávať ľudí až tak dobre, ako si o sebe myslí. Určite ho pomýlila náhodná podoba. Ale znepokojuje ma to, o čom si začal rozprávať v súvislosti s tým rajónom... myslím o nejakom plavom koňovi či tak nejako. Čo je to ten plavý kôň? Povedz mi, čo o ňom vieš.“

„Nebudeš mi to veriť,“ varoval som ho. „Ani sám tomu celkom neverím.“

„Len do toho.“

Porozprával som mu o svojom rozhovore s Thyrzou Greyovou. Hneď na to zareagoval.

„Neslýchané táraniny!“

„Však?“

„Samozrejme! Čo sa s tebou porobilo, Mark? Biele kohúty. Predpokladám, že sú to obetné zvieratá. Médium, dedinské bosorky, stredoveké staré panny, ktoré môžu vysilať smrtiace lúče, čo zaručene usmrcujú. Je to bláznovstvo, chlapče... úplné bláznovstvo!“

„Áno, je to bláznovstvo,“ vzdychol som si.

„Dočerta! Prestaň mi pritakávať, Mark. Začínam mať pocit, že niečo na tom je, keď sa tak tváriš. Ty veríš, že na tom niečo je, však?“

„Najprv mi odpovedz na jednu otázku. Tie tvrdenia, že každý má v sebe vnútornú túžbu a želanie zomrieť. Má to nejakú vedeckú podstatu?“

Corrigan chvíľu váhal. Potom povedal:

„Nie som psychiatier. Medzi nami – myslím si, že polovica všetkých psychiatrov je trochu ‚chytená‘. Je to tým, že sa stále hrabú v teóriách. A idú príliš ďaleko. Môžem ti povedať, že polícia si vôbec nezakladá na lekárskech expertízach, ktoré obhajoba vždy vyžaduje, aby sa zatusovala nejaká vražda bezmocnej starej ženy pre peniaze, schované v pančuche.“

„Dávaš prednosť svojej teórii o žľazách?“

Uškrnul sa.

„Máš pravdu. Tiež som teoretikom, pripúšťam to. Ale mám na svoju teóriu aj dobré fyziologické podklady – ak sa k jej vypracovaniu vôbec niekedy dostanem. Ale všetky tieto podvedomé sily! Pch!“

„Neveríš na ne?“

„Prirodzene, že verím, ale tieto ženské idú v tom príliš ďaleko. Podvedomé ‚pranie zomrieť‘ a všetko tomu podobné – niečo na tom iste je, bez debaty, ale nie je toho až toľko, koľko sa ony domnievajú.“

„Ale predsa na tom niečo je,“ trval som na svojej mienke.

„Lepšie urobíš, ak si pôjdeš kúpiť nejakú knižku o psychológii a tam si o všetkom prečítaš.“

„Thyrza Greyová vyhlásila, že vie o všeličom, čo sa o tejto otázke popísalo.“

„Thyrza Greyová!“ odvrkol. „Čo môže nejaká nedopečená stará panna z dediny vedieť o mentálnej psychológii.“

„Tvrdí, že vie toho veľa.“

„Ako som už povedal, táraniny!“

„Presne tak sa vždy vyjadrovali ľudia o nejakom novom objave, ktorý nebol v súlade s dovtedajším poznaním,“ poznamenal som. „Lode zo železa? Táraniny! Lietadlá? Nezmysel! Žaby, mykajúce nohami na drôtoch...“

Prerušil ma.

„Tak ty si na to naletel, zhltol si to aj s navijakom?“

„Vôbec nie,“ povedal som. „Len som chcel vedieť, či to má nejaký vedecký základ.“

Corrigan zafučal.

„Stará Blažková má vedecký základ.“

„V poriadku. Iba to som chcel vedieť.“

„Nabudúce budeš rozprávať, že je to Podrezávač v sukni.“

„Aký Podrezávač v sukni?“

„Jedna z divokých fám, aké kolujú z času na čas. Niektorí ľudia uveria všetkému.“

„Mohol by si mi už konečne prezradiť, čo sa robí okolo toho zoznamu mien.“

„Chlapci na ňom riadne pracujú, ale takéto pátranie si vyžaduje čas a hodne rutiny. Priezviská bez adries alebo aspoň krstných mien nie je ľahko stopovať alebo identifikovať.“

„Pozrime sa na to z iného hľadiska. Chcel by som ťa upozorniť na jednu vec. V nedávnom období – tak rok, pol druhého roka – každému z uvedených na zozname vystavili úmrtný list. Mám pravdu?“

Začudovane na mňa pozrel.

„Máš pravdu – ak má cenu o tom hovoriť.“

„To práve majú všetci spoločné – smrť.“

„Áno, ale to nemusí znamenať tak veľa, ako sa na prvý pohľad zdá, Mark. Vieš si predstaviť, koľko ľudí zomiera každý deň na Britských ostrovoch? A niektoré z tých mien sú veľmi rozšírené – tak čo nám to pomôže?“

„Delafontainová,“ povedal som. „Mary Delafontainová. To nie je veľmi časté meno, však? Dozvedel som sa, že minulý utorok mala pohreb.“

Rýchlo na mňa pozrel.

„Ako to vieš? Azda si to čítal v novinách?“

„Počul som o tom od jednej jej priateľky.“

„Môžem ti povedať, že na jej smrti nebolo nič podozrivé. V skutočnosti nebolo nič nejasné na žiadnej smrti, ktorú polícia v tejto súvislosti vyšetrovala. Ak by boli ‚nehody‘, to by mohlo byť podozrivé. Ale všetky tieto úmrtia boli úplne normálne. Zápal pľúc, krvácanie do mozgu, žľzníkové kamene, jeden prípad obrny... ani najmenšie podozrenie.“

Prikývol som.

„Nijaká nehoda,“ povedal som. „Nijaká otrava. Iba jasné choroby, ktoré zapríčiňujú smrť. Presne ako tvrdí Thyrza Greyová.“

„Naozaj si presvedčený, že tá žena môže spôsobiť, aby niekto, koho nikdy nevidela, na míle vzdialený, chytil zápal pľúc a zomrel?“

„Ja nie som o tom presvedčený, ale ona je. Myslím si, že je to výmysel, veľmi rád by som si myslel, že je to nemožné. Ale sú tu určité zvláštne faktory. Napríklad tá náhodná zmienka o Plavom koňovi – v súvislosti s odstránením nežiadúcich osôb. Miesto nazývané Plavý kôň – a ženy, ktoré tam žijú a pýšia sa tým, že takéto pôsobenie je možné. V ich susedstve sa nachádza muž, ktorý bol veľmi nezvratne označený za človeka, ktorého videli, že sledoval otca Gormana v ten večer, keď bol zavraždený – v ten istý večer, keď ho zavolali k zomierajúcej žene, ktorú počuli hovoriť o ‚veľkom vydieraní‘. Trochu priveľká zhoda okolností, nezdá sa ti?“

„Tým mužom nemohol byť Venables, veď podľa teba je už roky ochrnutý.“

„Z hľadiska medicíny nie je možné, aby toto ochrnutie bolo iba predstierané?“

„Bezpochyby nie. Údy musia byť zakrnuté.“

„Zdá sa, že potom je táto vec vyriešená,“ pripustil som. Vzdychoval som si. „Škoda. Ak jestvuje nejaká – neviem presne, ako ju nazvať – organizácia, ktorá sa špecializuje na ‚odstraňovanie ľudí‘, Venables je typom človeka, ktorý by jej mohol šéfovať. Zariadenie jeho domu predstavuje rozprávkovú sumu peňazí. Odkiaľ berie tie peniaze?“

Odmĺčal som sa a potom som pokračoval:

„Všetci tí ľudia, ktorí zomreli – úplne normálne – v posteli, mali niekoho, čo získal ich smrťou?“

„Smrťou vždy niekto získa – či už viac, alebo menej. Nenašli sa však nijaké znateľne podozrivé okolnosti, ak som ti správne porozumel.“

„Nie celkom.“

„Pani Hesketh-Duboisová, ako pravdepodobne vieš, zanechala okolo päťdesiat tisíc. Dedia to neter a synovec. Synovec žije v Kanade. Neter je vydatá a žije v Severnom Anglicku. Obaja môžu disponovať peniazmi. Thomasina Tuckertonová získala veľké bohatstvo po svojom otcovi. Ak zomrela slobodná, skôr než dosiahla dvadsaťjeden rokov, majetok prechádza na jej nevlastnú matku. Tá vyzerá ako nevinné stvorenie. Potom je tu tvoja pani Delafontainová – peniaze nechala sesternici...“

„Ach, áno. A čo sesternica?“

„Je s manželom v Keni.“

„Všetko sedí,“ komentoval som.

Corrigan na mňa mrzuto pozrel.

„Z troch Sandfordovcov, ktorí otrčili kopytá, jeden nechal oveľa mladšiu ženu, než bol sám, a tá sa znova vydala – pomerne rýchlo. Nebožtík Sandford bol rímskokatolík, a tak nemohol súhlasiť s rozvodom.“

Ďalšieho chlapíka menom Sidney Harmondsworth, ktorý zomrel na krvácanie do mozgu, podozrievala polícia z vydieračstva. Niekoľko ľudí na vysokých miestach si určite riadne vydýchlo, že je po ňom.“

„Čo povieš na to, že všetky tieto úmrtia sú vhodnými úmrtiami. A čo s Corriganom?“

Corrigan sa uškrnul.

„Corrigan je časté priezvisko. Pomerne dosť Corriganovcov zomrelo – ale nijaká zvláštna výhoda zo smrti niektorého nebola, aspoň pokiaľ sa to dalo zistiť.“

„Tak je to jasné. Ty si ďalšia vyhladená obeť. Dávaj si na seba pozor!“

„To budem. A nemyslím si, že tvoja Čarodejnica z Endoru ma zloží vredom na dvanástniku alebo ázijskou chrípkou. To nie je nič pre lekára chorobami kaleného.“

„Počúvaj, Jim. Chcem si overiť to tvrdenie Thyry Greyovej. Pomôžeš mi?“

„Nie, ani mi nenapadne! Nechápem, ako takého múdreho a vzdelaného chlapca, ako si ty, môžu chytiť také táraniny.“

Vzdychoval som si.

„Nemôžeš použiť na to iný výraz? Tento ma už unavuje.“

„Teda nezmysel, ak sa ti to vidí lepšie.“

„Nie príliš.“

„Tvrdá hlava si ty, Mark!“

„Niektorú musí byť aj tvrdohlavý,“ povedal som.

KAPITOLA DESIATA

Glendover Close bol celkom nový. Vytváral akýsi neúplný polkruh a na jeho dolnom konci boli ešte nedokončené stavby. Asi v polovici dĺžky bola brána s nápisom Everest.

Inšpektor Lejeune zazrel ponad plot zohnutú postavu, obrátenú chrbtom, v ktorej bez ťažkostí spoznal pána Zachariaha Osborna. Inšpektor si otvoril bránu a vošiel do záhrady. Pán Osborne sa vystrel a obrátil sa, aby zistil, kto vstúpil do jeho panstva. Keď zistil, akú návštevu dostal, jeho ružová tvár ešte väčšmi sčervenela. Pán Osborne vo vidieckej záhrade vyzeral takmer rovnako ako vo svojej lekárni v Londýne. Mal na sebe hrubé sedliacke baganče a košeľu s dlhými rukávami, ale toto oblečenie neuberalo jeho zjavu ani trochu z prehnanej čistoty. Malé kropaje potu sa mu zjavili na lesknúcej sa plešine okrúhlejšej hlavy. Starostlivo si ich poutieral vreckovkou skôr, než sa pohlol privítať návštevníka.

„Inšpektor Lejeune!“ radostne zvolal. „Považujem si to za česť. Veru tak, pane. Prišlo vaše oznámenie, že ste dostali môj list, no nikdy som nedúfal, že vás uvidím osobne. Vitajte v mojom skromnom príbytku.

Vitajte v Evereste. Možno vás ten názov prekvapuje. Vždy som sa veľmi zaujímal o Himaláje. Sledoval som každú maličkosť expedície na Everest. Aký to bol triumf pre našu vlasť! Sir Edmund Hillary! Aký to muž! Aká vytrvalosť! Ako jeden z tých, čo nikdy nemuseli znášať ani najmenšie osobné nepohodlie, viem oceniť odvahu mužov, ktorí šli vpred, aby vystúpili na dovtedy nezdolané horstvá alebo prekonávali snehové a ľadové polia, aby objavili tajomstvo pólu. Ale nech sa páči dnu, dovoľm si ponúknuť vám nejaké malé občerstvenie.“ Pán Osborne uviedol Lejeuna do malého bungalowa, v ktorom bola vrcholná čistota, hoci bol zariadený len najnutnejším nábytkom.

„Ešte to tu nie je zariadené,“ vysvetľoval pán Osborne. „Navštevujem miestnu predajňu nábytku, keď mám trochu

času. Dá to dosť roboty zariaďovať takýmto spôsobom. Štvrtinu ceny treba zaplatiť v hotovosti. Ale – čo vám môžem ponúknuť? Pohárik sherry? Pivo? Šálku čaju? Pripravil by som ho za okamih.“

Lejeune dal prednosť pivu.

„Nech sa páči,“ povedal pán Osborne, ktorý sa vo chvíli vrátil s dvoma po okraj naliatymi cínovými kríglami. „Sadneme si a urobíme si pohodlie. Everest. Hahaha! Názov môjho domu má dvojaký význam.* Vždy som mal rád žarty.“

Tieto drobné radosti natoľko uspokojovali pána Osborna, že sa s nádejou pozeral do budúcnosti.

„Pomohla vám moja informácia?“

Lejeune zjemnil úder, nakoľko to bolo možné.

„Ľutujem, no nie natoľko, ako sme dúfali.“

„Ach, priznávam sa, som rozčarovaný. Hoci naozaj – podľa mojej mienky – niet dôvodu predpokladať, že muž, kráčajúci tým istým smerom ako otec Gorman, bezpodmienečne musel byť jeho vrahom. To bolo ozaj priveľa dúfať v tú možnosť. A ten pán Venables je zámožný a vážený občan, to viem. Pohybuje sa v najlepších spoločenských kruhoch.“

„Chyba je v tom,“ povedal Lejeune, „že ten, koho ste videli v onen večer, nemohol byť pán Venables.“

Pán Osborne prudko vstal.

„Ach, ale to bol on! Pokiaľ ide o to, nemám nijaké pochybnosti o svojom tvrdení. Nikdy som sa nezmýlil, ak šlo o tvár.“

„Veľmi ma to mrzí, ale v tomto prípade ste sa museli zmýliť,“ jemne povedal Lejeune. „Viete, že pán Venables je postihnutý obrnou. Pred viac ako troma rokmi ochrnul od pásu dolu a nemôže chodiť.“

„Obrna!“ vyrazil zo seba pán Osborne. „Ach, beda, beda... Zdá sa, že tým sa to vyriešilo. A predsa...

Prepáčte mi, pán inšpektor. Dúfam, že sa neurazíte. Ale je to naozaj pravda? Myslím, či máte riadne lekárske potvrdenie, že je to tak?“

„Áno, pán Osborne, máme. Pán Venables je pacientom doktora Williama Dugdala z Harley Street, nanajvýš eminentnej osobnosti v lekárskejších kruhoch.“

„Prirodzene, prirodzene. Je to veľmi známa kapacita! Achjaj, zdá sa, že som strelil capa. Taký som si bol istý. A zbytočne som vás unúval.“

„Nesmiete si to takto brať,“ rýchlo sa ozval Lejeune. „Vaša informácia je aj tak veľmi cenná. Je jasné, že muž, ktorého ste videli, musí byť veľmi podobný pánu Venablesovi – a pretože pán Venables je mužom veľmi nevšedného zjavu, je to mimoriadne cenné zistenie. Nemôže byť veľa osôb, ktoré by zodpovedali tomuto popisu.“

„To je pravda,“ pán Osborne sa trochu potešil. „Niektorí spomedzi kriminálnikov, kto sa podobá na pána Venablesa. Takých určite nemôže byť veľa. V registroch Scotland Yardu...“

Plný nádeje pozrel na inšpektora.

„To zase nemusí byť až také jednoduché, ako si myslíte,“ povedal Lejeune pomaly. „Ten muž nemusí mať záznam. A v každom prípade, ako ste aj sami povedali, niet ešte nijakého dôvodu predpokladať, že ten muž má niečo do činenia s prepadnutím otca Gormana.“

Pán Osborne vyzeral sklúčený.

„Musíte mi to prepáčiť. Pranie bolo otcom myšlienky, ľutujem, moja chyba... Tak rád by som bol svedčil na procese s vrahom... A nič by ma nebolo zmiatlo, to vás uistím. To teda nie, bol som o tom stopercentne presvedčený.“

Lejeune sa odmlčal a uvažoval o svojom hostiteľovi. Pán Osborne na mlčanie odpovedal pátravým pohľadom.

„Pán Osborne, prečo ste boli o tom stopercentne presvedčený, ako ste to pred chvíľou povedali?“

Pán Osborne sa prekvapene pozrel.

„Pretože som si istý... ach... viem, čo si myslíte. Ten muž nebol Venables. A tak nemám nijaký dôvod, aby som sa cítil istým v tom, čo tvrdím. A napriek tomu som...“

Lejeune sa naklonil dopredu. „Mohli by ste sa čudovať, prečo som vás dnes prišiel navštíviť. Prečo som tu, ak mám lekárske svedectvo, že muž, ktorého ste videli, nemohol byť pánom Venablesom?“

„Veď tak. Teda naozaj, pán inšpektor, prečo ste prišli?“

„Prišiel som preto, že dôkladnosť vášho opisu urobila na mňa hlboký dojem,“ povedal Lejeune. „Chcel som vedieť, čo je základom vašej istoty. Pamätám si, že v spomínaný večer bola hustá hmla. Bol som vo vašej lekárni. Stál som tam, kde ste stáli vy, teda vo dverách, a pozeral som krížom cez ulicu. Zdalo sa mi, že ak je hmla a tma, postava na túto vzdialenosť musí byť veľmi nejasná a sotva možno rozoznať črty tváre.“

„Z vášho hľadiska, prirodzene, máte pravdu. Hmla vtedy sadala. Ale prichádzala, ak mi rozumiete, v kúdoch. Niektoré miesta ulice boli z času na čas dobre viditeľné. Tak to bolo aj vo chvíli, keď som zbadal otca Gormana, ako sa náhle po chodníku na opačnej strane ulice. Preto som tak jasne videl jeho i muža, ktorý ho sledoval. Okrem toho, práve, keď neznámy muž bol tesne predou mnou, šľukol zapaľovačom, aby si pripálil cigaretu. V tom okamihu bol jeho profil veľmi jasný – nos, brada, vyčnievajúci ohryzok. Tento muž má pozoruhodný výzor, pomyslel som si. Nikdy predtým som ho nevidel. Ak by bol niekedy v mojej lekárni, bol by som si ho zapamätal, uvažoval som. To je všetko...“ Osborne prerušil svoj výklad.

„Už je to jasné,“ zamyslene povedal Lejeune.

„Možno jeho brat,“ domýšľal Osborne s nádejou. „Dvojča. Už len to nám ostáva.“

„Rovnaké dvojčatá?“ Lejeune sa zasmial a potriasol hlavou. „Teoreticky sa to hodí. Ale v skutočnom živote...“ zavrtel hlavou. „Nestáva sa to, viete? Naozaj sa to nestáva.“

„Nie... nie, predpokladám, že nie. Ale je možné, že obyčajný brat. Blízka rodinná podoba...“ Osborne túžobne pozrel na inšpektora.

„Pokiaľ sme mohli zistiť,“ povedal Lejeune dôrazne, „pán Venables nemá brata.“

„Pokiaľ ste mohli zistiť?“ Osborne opakoval jeho slová.

„Hoci má anglickú príslušnosť, narodil sa v cudzine. Do Anglicka prišiel s rodičmi, keď mal jedenásť rokov.“

„Teda nevíete o ňom veľa, však? Myslím tým – o jeho rodine?“

„Nie,“ zamyslene odpovedal Lejeune. „Nie je to ľahké zistiť niečo o Venablesovi – bez toho, aby sme šli za ním a spýtali sa ho. A na to, aby sme za ním šli, nemáme nijaký podklad.“

Povedal to naschvál. Hoci jestvujú spôsoby, ako zistiť potrebné údaje o Venablesovi bez toho, aby za ním šli a spýtali sa ho. Ale o tom nemal v úmysle rozprávať pánu Osbornovi.

„Teda keby nebolo toho lekárskeho svedectva,“ povedal a vstal z kresla, „boli by ste si istí identifikáciou?“

„To áno,“ povedal Osborne a tiež vstal. „Je to mojím koníčkom, viete, zapamätať si tváre.“ Usmial sa pod fúzy.

„Mnoho zákazníkov som týmto prekvapil. ‚Čo robí vaša astma?‘ spýtal som sa nejakej panej – a tá na mňa prekvapene pozerala. ‚V marci ste boli u mňa s receptom od dr. Hargreavsa.‘ Ako sa len čudovala! Pomohlo mi to aj v obchode. Ľuďom sa to páči, ak si ich pamätáte, hoci s menami som nebol na tom tak dobre, ako s tvármi. Začal som s tým ešte ako mladík. Ak to dokáže Royalty, zvykol som si hovoriť, zvládneš to aj ty, Zachariah Osborne! Po nejakom čase sa to stáva samozrejším. Ide to bez akejkoľvek námahy.“

Lejeune si vzdychol.

„Rád by som doviedol k súdu takého svedka, ako ste vy,“ povedal. „Identifikácia je vždy veľmi ťažká. Kopa

Ľudí vám nepovie takmer nič. Budú vám vypovedať asi takto: „No, myslím si, že bol taký vyšší. Mal svetlé vlasy... vlastne ani nie veľmi svetlé, také stredné. Celkom obyčajná tvár. Oči modré... alebo sivé... alebo možno hnedé. Sivý baloňák... alebo mohol byť aj tmavomodrý.“

Osborne sa zasmial.

„Takéto výpovede vám veľa nepomôžu.“

„Úprimne povedané, svedok, ako ste vy, by bol darom nebies!“

Osborne vyzeral natešený.

„Je to dar,“ povedal skromne. „A ja som ten svoj dar ešte zveľaďoval. Iste poznáte hru, ktorú sa zvyknú hrať deti – na podnose sa donesie veľa rôznych predmetov a za niekoľko minút si ich máte zapamätať. Môžem ich vymenovať na sto percent kedykoľvek. Ľudí to prekvapuje. To je vynikajúce, zvyknú sa nadchýnať. Ale veď to nie je nič mimoriadne. Iba schopnosť, ktorá sa nadobúda praxou.“ Usmial sa pod fúzy. „Som tak trochu aj kúzelníkom. Zabávam tým deti cez Vianoce. Prepáčte mi, pán Lejeune, čo to máte v náprsnom vrecku?“

Siahol doň a vytiahol odtiaľ malý popolník.

„Ajajaj, pane, a vy ste v službách polície!“

Od srdca sa zasmial a Lejeune sa smial s ním. Potom si Osborne vzdychol.

„Je to veľmi pekné miestečko, čo som si tu našiel. Susedia vyzerajú príjemní a priateľskí. Na tento život som sa tešil celé roky. Priznám sa vám, pán Lejeune, že som stratil záujem o vlastný obchod. Vždy ktosi prichádzal a odchádzal. Viete, typy, veľa typov na štúdium. Tešil som sa, že budem mať svoj kúsok záhrady, a mal som príliš veľa záujmov. Motýle, ako som vám spomínal, občas aj pozorovanie vtákov. Neuvedomil som si, že mi až natoľko bude chýbať to, čo by sa dalo nazvať ľudským životom.“

Tešil som sa, že pôjdem do cudziny na kratšiu cestu. A tak som sa vybral na jednu víkendovú cestu do Francúzska. Musím povedať, že bola celkom pekná – ale cítil som, veľmi silno, že Anglicko mi úplne stačí. Nemal som záujem o cudzokrajnú kuchyňu, najmä pre jednu vec. Pokiaľ som mohol zistiť, nemajú ani najmenšie zdanie, ako urobiť vajcia na slanine.“

Znova si vzdychol.

„Práve to vám ukazuje, aká je ľudská prirodzenosť. Nekonečne som sa tešil na chvíľu, keď budem môcť oddychovať. A teraz – viete, práve sa zaoberám myšlienkou kúpiť menší podiel v lekární tu v Bournemouthe – iba preto, aby som mal o niečo záujem, nie aby som tam musel tráviť celý čas. Ale chcel by som byť opäť v tom virvare. Domnievam sa, že rovnako to bude aj s vami. Budete si robiť plány až cez hlavu, ale keď nadíde čas, bude vám chýbať vzrušenie, ktoré ste prežívali deň čo deň.“

Lejeune sa zasmial.

„Život policajta nie je taký romantický a vzrušujúci, ako si ho predstavujete, pán Osborne. Vy sa na zločin pozeráte z amatérskeho hľadiska. Mnoho z toho je nudná rutina. Nie vždy prenasledujeme zločincov a sledujeme tajomné stopy vedúce k záhadám. Naozaj to môže byť aj nudná robota.“

Osborne sa tváril nepresvedčene.

„Vy to viete najlepšie,“ povedal. „Zbohom, pán Lejeune, a naozaj ľutujem, že som vám nemohol pomôcť.“

Ak by bolo niečo... niekedy...“

„Dám vám vedieť,“ prisľúbil mu Lejeune.

„Ten deň, na tej slávnosti sa zdal byť pre mňa akousi šancou.“ mrmlal si smutno Osborne.

„Iste. Škoda, že lekárske svedectvo je také jednoznačné. Človek sa s tým ťažko zmieruje, však?“

„Veru...“ Osborne otáľal s odpoveďou, ale Lejeune si to nevšimol. Ráznym krokom sa vzdľaľoval. Osborne stál pri bráne a hľadel za ním.

„Lekárske svedectvo,“ hundral si. „A vôbec lekári! Keby vedel iba polovicu toho, čo ja viem o lekároch – neviniatkach. Je to teda riadna cháska! Len čo je pravda!“

KAPITOLA JEDENÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

Najprv Hermia, teraz Corrigan.

V poriadku, zbláznil som sa!

Považoval som táraniny za spoľahlivú pravdu. Zhypnotizovala ma tá podvodníčka Thyrza Greyová, naletel som jej na zmiešaninu nezmyslov. Som ja len nedôverčivý a poverčivý somár.

Rozhodol som sa, že zabudnem na tú prekliatu históriu. Nakoniec – čo ma je do toho?

Hoci v dezilúzii veľmi hmlisto, predsa som počul dôrazný hlas pani Calthropovej.

„Musíte niečo UROBIŤ!“

To sa teda krásne povie.

„Potrebujete niekoho, aby vám pomohol...“

Žiadal som o pomoc Hermiu. Takisto aj Corriganu. Ale ani jeden sa na to nedal. Už sa nemám na koho obrátiť.

Iba ak...

Posadil som sa... začal som o tom nápadе uvažovať.

Zrazu som pristúpil k telefónu a zavolať pani Oliverovú.

„Haló, tu Mark Easterbrook.“

„Áno?“

„Mohli by ste mi povedať meno toho dievčaťa, čo sa zastavilo u vás kvôli slávnosti?“

„Ale áno, počkajte... spomeniem si... áno, pravdaže, volá sa Ginger.“

„To viem, ale druhým menom?“

„Aké druhé meno?“

„Pochybujem, že by bola krstená ako Ginger. A musí mať aj priezvisko.“

„Isteže. Ale nemám o ňom ani potuchy. V dnešných časoch človek nikdy nepočuje priezvisko. A stretla som ju iba raz.“ Nastala krátka prestávka a potom dodala: „Zavolajte Rhode a spýtajte sa jej.“

Toto odporúčanie mi nebolo po vôli. Akosi som sa hanbil.

„Nie, to nemôžem urobiť,“ povedal som.

„Je to úplne jednoduché,“ povedala pani Oliverová povzbudzujúco, „stačí povedať, že ste stratili jej adresu, ani meno ste si nezapamätali, a že ste jej sľúbili niektorú svoju knihu alebo názov obchodu, v ktorom predávajú lacný kaviár, alebo vrátiť vreckovku, ktorú vám požičala, keď vám tiekla krv z nosa, alebo adresu bohatého priateľa, ktorý si chce dať reštaurovať obraz. Vyberiete si? Môžem vám vymyslieť ešte kopu ďalších výhovoriek, ak by ste chceli.“

„Jedna z nich mi určite poslúži,“ uistoval som ju.

Zložil som, potom som vykrútil 100, a už som sa rozprával s Rhodou.

„Ginger?“ spýtala sa Rhoda. „Ach, tá žije v Mews. Calgary Place 45. Počkaj chvíľku, nadiktujem ti jej telefónne číslo.“ Poodišla a o minútku sa vrátila. „Je to Capricorn 35987. Máš to?“

„Áno, ďakujem. Ale neviem ani jej meno. Nikdy som ho nepočul.“

„Jej meno? Ach, myslíš priezvisko. Corriganová. Katherine Corriganová. Čo si povedal?“

„Ale nič. Ďakujem ti, Rhoda.“

Pripadlo mi to ako čudná zhoda. Corriganová. Corrigan a Corriganová. Možno je to znamenie. Vytočil som Capricorn 35987.

II.

Ginger sedela za stolom oproti mne v Bielom papagájovi, kde sme sa stretli na pohárik. Vyzerala rovnako svieža ako v Much Deeping – s rozstrapatenými kaderami ryšavých vlasov, pôvabne pehavou tvárou a čulými zelenými očami. Mala na sebe zvyčajné oblečenie londýnskych umelcov – priliehavé kožené nohavice, voľnú jerseyovú blúzu a čierne vlnené ponožky – ale napriek tomu bola to tá istá Ginger. Veľmi sa mi páčila.

„Dalo mi to dosť roboty vystopovať vás,“ začal som. „Nič som nevedel, ani vaše priezvisko, ani adresu, ani telefónne číslo. Bol to pre mňa problém.“

„Ja používam zápisník, ktorý mi vždy napovie, že musím kúpiť kefu na koberec alebo nejakú hlúposť.“

„Nebudete musieť nič kupovať,“ uistoval som ju.

Potom som jej to rozpovedal. Netrvalo to tak dlho, ako keď som to hovoril Hermii, pretože o Plavom koňovi a jeho obyvateľkách už vedela. Keď som ukončil rozprávanie, odvrátil som od nej oči. Nechcel som vidieť jej reakciu. Nechcel som vidieť zhovievavý úsmev alebo silnú nedôverčivosť. Celá záležitosť vyzerala idiotskejšie než kedykoľvek predtým. Nikto okrem pani Calthropovej necítil to, čo som cítil ja. Kreslil som vidličkou rôzne obrazce na plastický povrch stola.

Ginger sa ozvala zvonivým hlasom.

„To je všetko?“

„Všetko,“ prikývol som.

„Čo mienite teraz robiť?“

„Veď to! Niekto musí niečo urobiť! Nemožno predsa vedieť, že tu pracuje organizácia na odpratávanie

ľudí, a neurobiť nič.“

„Ale čo môžem urobiť ja?“

Najradšej by som ju bol objal a vybozkával.

Pochlipkávala pernod a mračila sa pritom. Úprimne mi chcela pomôcť. Už som nebol osamotený.

Po chvíli zamyslene povedala:

„Musíte prísť na to, čo to všetko má znamenať.“

„Súhlasím. Ale kde začať?“

„Zdá sa, že je to jedna alebo dve skupiny. Možno by som vám mohla pomôcť.“

„Boli by ste ochotná? Ale čo vaša práca?“

„Veľa by sa dalo urobiť mimo pracovného času.“ Znova som sa zamračila a začala rozmýšľať.

„To dievča,“ povedala napokon, „to, čo ste s ním večerali po Old Vicu. Poppy alebo tak nejako sa volá. Vie o tom... musí povedať, čo o tom vie.“

„Veď hej, ale dostala strach a zmizla, keď som sa jej chcel na to spýtať. Vydesila sa a určite už nebude nič rozprávať.“

„V tomto vám môžem pomôcť,“ presvedčivo povedala Ginger. „Mne by mohla vyrozprávať to, čo by vám nikdy nevyzradila. Môžete to zariadiť, aby sme sa stretli? Váš priateľ, ona, vy a ja? Na nejakú shaw alebo na večeru alebo hocičo?“ Potom zapochybovala: „Alebo je to azda príliš drahé?“

Uistil som ju, že by som zniesol tie výdavky.

„Pokiaľ ide o vás...“ Ginger sa na chvíľku zamyslela, potom pomaly dodala: „Verím, že vaším najlepším tromfom je Thomasina Tuckertonová. Na tú sa chytia.“

„Ale ako? Veď je mŕtva.“

„Ale niekto mal záujem na jej smrti – ak sú vaše vývody správne! Zariadil to s Plavým koňom. Ukazujú sa tu dve možnosti. Nevlastná matka, alebo dievča, ktoré sa s ňou pobilo u Luigiho, pretože mu prebrala chlapca. Možno sa mala zaň vydať. To by sa nehodilo do matkiných plánov... Obe mohli navštíviť Plavého koňa. Tu môžeme zachytiť niť. Ako sa volalo dievča, viete to?“

„Tak sa mi zdá, že Lou.“

„Svetlopopolavé masťné vlasy, strednej výšky, dosť pri sebe?“

Súhlasil som s jej opisom.

„Myslím, že som sa s ňou už stretla. Lou Ellisová. Tiež zdedila nejaké peniaze...“

„Nevyzerá na to.“

„To nebýva zvykom – ale ona ich určite má. V každom prípade si môže dovoliť zaplatiť honorár pre Plavého koňa. Podľa mojej mienky to určite nerobia zadarmo.“

„Ťažko to možno predpokladať.“

„Vy sa musíte nejako dostať k tej nevlastnej matke. Máte to k nej bližšie než ja. Choďte ju navštíviť...“

„Vôbec neviem, kde býva, ani nič ďalšie.“

„Luigi o Tuckertonovoch niečo vie. Určite by mal aspoň vedieť, kde bývajú. V ohlasovni pobytu sa dozvieme zvyšok. Akí sme len hlupáci! Predsa ste čítali oznam o jej smrti v Times. Treba ta len zísť a pozrieť sa do kartotéky.“

„Musím si nájsť nejakú zámienku, aby som sa dostal do styku s tou dámou,“ povedal som zamyslene. Ginger odvetila, že to bude ľahké.

„Predovšetkým vy ste niekto, rozumiete,“ vysvetľovala. „Ste historik a prednášate na univerzite. Napíšte jej list. Na pani Tuckertonovú urobíte dojem a pravdepodobne bude zmierať túžbou, aby vás videla.“

„A zámienka?“

„Nejaký predstieraný záujem o jej dom,“ hmlisto navrhla Ginger. „Určite si niečo nájdete, ak je to starý dom.“

„Nemá to nič spoločné s obdobím, ktorému sa venujem,“ odporoval som.

„To sa nedozvie,“ namietala Ginger. „Ľudia si vždy myslia, že ak niečo má vyše sto rokov, musí to byť zaujímavé pre historika alebo archeológa. Alebo prejavte záujem o obrazy. Mohli by tam byť nejaké staré plátna. Nech je už akokoľvek, dohovoríte si návštevu, pôjdete tam, budete jej mazať med okolo úst a správať sa šarmanťne. Potom sa nenápadne zmienite, že raz ste stretli jej dcéru – vyjadríte svoju ľútosť atď... A nakoniec prehodte z ničoho nič nejakú poznámku o Plavom koňovi. Môžete byť aj trochu zlomyseľný, ak sa vám to hodí.“

„A čo potom?“

„Potom pozorujte reakciu. Ak sa zmienite o Plavom koňovi iba medzi rečou a ona nemá čisté svedomie, bol by v tom čert, aby to na nej nebolo spoznať.“

„A keby sa prezradila, čo potom?“

„Dôležité bude, že sa dozvieme, či sme na správnej stope. Ak si budeme istí, môžeme sa do toho pustiť plnou parou.“

Zamyslene pokývala hlavou:

„Je tu ešte háčik. Čo myslíte, prečo vám tá Greyová toho toľko vyrozprávala? Prečo sa s vami tak zblížila?“

„Zdravý rozum by odpovedal, že preto, lebo je hlúpa.“

„Mne sa to nevidí. Rozmýšľam, prečo to hovorila vám? Prečo práve vám? Nečudovala by som sa, keby v tom bola nejaká snaha si vás pripútať.“

„Pripútať? Čím?“

„Počkajte chvíľočku, kým si to dám dokopy v hlave.“ Čakal som. Ginger dva razy dôrazne pokývala hlavou a potom spustila.

„Predpokladám – iba predpokladám, že sa to mohlo vyvíjať takto. To dievča – Poppy pozná celú históriu okolo Plavého koňa, hoci my nevieme odkiaľ – pravdepodobne nie z vlastných skúseností, ale iste iba počula, ako niekto o tom rozprával. Vyzerá na dievča, ktoré by si veľa nezapamätalo, ani keby sa to od nej žiadalo – no mohla by pravdepodobne dokázať oveľa viac, než si myslia. Povedzme, že vám vtedy večer porozprávala, čo predtým bola počula, a niekto jej za to vynadal. Nasledujúceho dňa prídete vy a začnete sa jej všeličo vypytovať. Je riadne vystrašená, a tak nechce nič hovoriť. Ale kde-kto sa dozvie, že ste za ňou boli a vyzvedali sa. Aký ste mali dôvod na to, aby ste sa vypytovali? Nie ste od polície. Najpravdepodobnejšie je, že sa chcete stať klientom.“

„Ale určite...“

„Je to logické, hovorím vám. Čosi ste začuli... chcete si byť na čistom, o čo ide... máte na to vlastné dôvody. Onedlho na to sa zjavíte na slávnosti v Much Deeping. Dovedú vás na návštevu do Plavého koňa – pravdepodobne preto, že ste o to požiadali... a čo sa stane? Thyrza Greyová začne s vami otvorene rozprávať o svojom remesle.“

„Pripúšťam, že je to možné.“ Zamyslel som sa... „Myslíte si, Ginger, že Greyová vie robiť to, o čom rozpráva?“

„Osobne sa prikláňam k názoru, že samozrejme nie. No stávajú sa čudné veci. Zvlášť také ako napríklad hypnóza. Niekomu rozkážu, aby na druhý deň popoludní o štvrtej niekam šiel a odhryzol kus sviečky. A ten tam pôjde bez toho, aby si to uvedomil. Toto sú tie podivuhodné veci. A elektrické skúmačky, kam kvapnete pár kvapiek krvi a hneď sa ukáže, či ochoriete na rakovinu v najbližších dvoch rokoch. Vyzerá to síce ako humbug... no možno to nie je celkom humbug. Pokiaľ ide o Thyrzu – nemyslím, že je to pravda – no strašne sa bojím, že by to mohla byť pravda!“

„Veru tak,“ prikývol som sklúčene, „veľmi dobre ste to vystihli.“

„Ja by som si zase mala trochu posvietiť na Lou,“ navrhla Ginger zamyslene. „Poznám veľa miest, kde na ňu možno naďabiť. Okrem toho aj Luigi by mal niečo vedieť.“

„Ale najdôležitejšou vecou,“ dodala, „je dať sa do styku s Poppy.“

Toto sa dalo zariadiť veľmi hladko. David mal o tri dni voľný večer. Dohodli sme sa, že pôjdeme na muzikál. Došiel aj s Poppy. Potom sme šli do Fantázie na večeru a všimol som si, že Ginger a Poppy po tom, čo si pomerne dlho spolu pudrovali nosy, sa veľmi spriatelili a častovali sa navzájom drobnými lichôtkami. Podľa Gingeriných pokynov nenarazili sme počas celého večera na nič, čo by mohlo vyvolať kontraverziu. Keď sme konečne odišli z lokálu, zaviezol som Ginger domov.

„Nemám veľa správ,“ povedala veselo. „Trochu som sa obzerala po Lou. Mimochodom, chlapík, kvôli ktorému sa pobili, je Gene Playdon. Odporný chlap, ak by ste chceli vedieť. Myslím iba na svoj prospech. Dievčatá ho úplne zbožňujú. Vtedy, keď Tommy prišla s Lou, on iba predstieral, že sa mu Lou páči. Tvrdí, že vôbec nemal záujem o ňu, hnal sa iba za jej peniazmi. No pravdepodobne je to iba predpoklad. V každom prípade však Lou bola pre neho iba jedným sústom a ju to prirodzene bolí. Podľa nej to nebola veľká ruvačka – iba vzplanutie horúcich hláv.“

„Vzplanutie horúcich hláv. Vytrhla Tommy vlasy v celých chumáčoch.“

„Opakujem vám iba to, čo mi povedala Lou.“

„Vidno, že si z toho nerobí ťažkú hlavu.“

„Ach, všetci veľmi radi rozprávajú o tom spore. Sú schopní to vyrozprávať hocikomu, kto chce počúvať. Teraz už má Lou ďalšieho priateľa – povedala by som, že ďalšieho flákača, no je doňho úplne zbláznená. Podľa toho sa mi nevidí, že by bola klientkou Plavého koňa. Medzi rečou som spomenula názov Plavý kôň, no nezareagovala naň. Myslím, že ju môžeme pustiť k vode. Ani Luigi nepripúšťa, že by mohla byť do toho zapletená. Na druhej strane si myslí, že Tommy bola riadne buchnutá do Geneho. A on kvôli nej chodieval kusisko cesty. Čo ste podnikli okolo nevlastnej matky?“

„Je v cudzine. Má sa vrátiť zajtra. Napísal som jej list – vlastne kázal som sekretárke, aby ho napísala a požiadala o stretnutie.“

„Dobre. Začína sa to hýbať. Dúfajme, že nám to nezlyhá po všetkých stránkach.“

„Ak sa vôbec niekam dostaneme.“

„Niečo sa podarí,“ nadšene prehlásila Ginger. „Pripomína mi to niečo. Ak sa vrátíme na počiatok celého prípadu, vychádza nám domnienka, že otca Gormana zabili po odchode od zomierajúcej ženy, ku ktorej ho zavolali, a zavraždený bol kvôli tomu, čo mu povedala, alebo z čoho sa mu vyspovedala. Čo sa stalo s tou ženou? Zomrela? Kto bola tá žena? Tu by sme mali hľadať nejakú stopu.“

„Zomrela. No naozaj neviem o nej veľa. Myslím, že sa volala Davisová.“

„Mohli by ste sa dozvedieť niečo viac?“

„Uvidím, či sa mi to podarí.“

„Ak budeme vedieť niečo o jej minulosti, možno zistíme, ako sa dozvedela to, čo ju škrelo.“

„Súhlasím s vami.“

Nasledujúci deň zavčas ráno som zatelefonoval Jimovi Corriganovi a povedal som mu, čo chcem vedieť.

„Teda počúvaj. Dostali sme sa o niečo ďalej, no nie príliš. Davisová nebolo jej pravé meno, preto nám to chvíľu trvalo, kým sme si niečo overili. Počkaj chvíľku, niečo si nalistujem... Ach, áno, tu je to. Jej pravé meno je Archerová a jej manžel bol menší podvodník. Nechala ho a vrátila sa k dievčenskému menu.“

„Aké podvody robil Archer? A kde je teraz?“

„Boli to maličkosti. Kradol v obchodných domoch, poväčšine drobnosti. Bol niekoľko ráz trestaný. A pokiaľ ide o to, kde je teraz, tak zomrel.“

„Nie je toho veľa.“

„Naozaj nie. Ani firma, kde pani Davisová pracovala tesne pred smrťou (Prieskum mienky zákazníkov), vôbec nevie nič o nej ani o jej minulosti.“

Podakoval som sa mu a zložil som slúchadlo.

KAPITOLA DVANÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

O tri dni neskôr mi Ginger zavolala.

„Mám niečo pre vás,“ spustila. „Meno a adresu. Zapíšte si to.“

Siahol som po zápisníku.

„Diktujte.“

„Volá sa Bradley a jeho adresa je 79 Municipal Square Buildings, Birmingham.“

„Nech sa prepadnem, ak viem, o čo ide.“

„Boh to vie, nie ja. Myslím, že ani Poppy nevie.“

„Poppy? Je to azda...?“

„Áno. Dala som si s ňou dosť roboty. Veď som vám vravela, že ak by som chcela z nej niečo dostať, tak sa mi to podarí. Podarilo sa mi spracovať ju a šlo to ako po masle.“

„Ale ako ste sa k tomu dostali?“ spýtal som sa zvedavo.

Ginger sa zasmiala.

„To sú ženské tajnosti, ktoré by ste aj tak nepochopili. V zásade, ak nejaké dievča rozpráva druhému určité záležitosti, nikdy to netreba brať vážne. Ani ono samo to neberie vážne.“

„Ide teda len o to, aby reč nestála?“

„Dá sa to aj takto povedať. No nech je už akokoľvek, obedovali sme spolu a narozprávala som jej trochu akoby z histórie mojej lásky – a všetky prekážky – muž ženatý s nemožnou ženou – katolíčkou, ktorá sa nechce s ním rozviesť. Urobila mu zo života peklo. Tá žena je chorá, stále má bolesti a už roky zomiera. Bolo by pre ňu oveľa lepšie, keby naozaj zomrela. Spomenula som, že som sa chcela zaujímať o Plavého koňa, ale že vlastne neviem, ako na to – a že by to iste bolo poriadne drahé. Poppy prisvedčila. Počula vraj, že žiadajú veľké sumy. Doložila som, že mám vo výhľade nejaké peniaze. Totiž, že môj prastrýko – mám ho síce veľmi rada a neprajem mu nič zlé, no jeho smrť by mi prišla veľmi vhod, lebo iste má niečo na konte. Len ako by sa to dalo zariadiť s tým Plavým koňom. Nato Poppy uviedla toto meno a adresu. Vraj skôr, než sa niečo začne, treba ísť za ním.“

„Fantastické!“ vyhlásil som.

„To si myslím!“

Na chvíľu sme obaja zmĺkli.

Nedôverčivo som vyzvedal:

„Povedali ste to celkom otvorene? Nepripadala vám vystrašená?“

Ginger povedala netrzeplivo:

„O to tu nejde. Rozhodujúce je, že to povedala. A potom, Mark, ak je to vôbec pravda, musí to mať predsa len nejakú reklamu, či nie? Myslím, že neustále potrebujú nových.zákazníkov.“

„Sme blázni, že tomu veríme.“

„V poriadku. Sme blázni. Ale však pôjdete do Birminghamu navštíviť pána Bradleyho?“

„Pôjdem,“ prisvedčil som. „Vyhľadám pána Bradleyho, ak vôbec nejaký jestvuje.“

Neveril som, že by to bolo možné. Ale mýlil som sa. Pán Bradley naozaj jestvoval.

Municipal Square Buildings bol obrovský úľ kancelárií. Číslo sedemdesiatdeväť bolo na treťom poschodí. Na sklených dverách boli veľké čierne písmená: C. R. Bradley, STÁVKOVÝ AGENT. A pod nimi menšie písmená: Prosím vstúpte.

Vošiel som.

Bola to malá, nezariadená predsieň. Dvere s nápisom SÚKROMNÝ BYT boli pootvorené. Spoza nich sa ozval hlas:

„Nech sa páči ďalej!“

Ďalšia izba bola väčšia. Bol v nej stôl, jedno či dve pohodlné kreslá, telefón, registračka s mnohými zásuvkami a pán Bradley, ktorý sedel za stolom.

Bol to nízky muž tmavšej pleti, s bystrými čiernymi očami. Mal oblečený tmavý oblek a vyzeral nanajvýš slušne.

„Zavreli by ste dvere, prosím vás?“ spýtal sa milo. „A posadte sa. V tomto kresle sa vám iste bude dobre sedieť. Cigaretu? Nie? Čím vám môžem poslúžiť?“

Pozrel som naňho. Nevedel som, ako začať. Nemal som ani najmenšiu predstavu, čo mu povedať. Domnievam sa, že to bolo úplné zúfalstvo, čo ma priviedlo k tomu, že som zo seba vyrazil nasledujúcu otázku. Alebo to možno zavinili jeho malé prenikavé oči.

„Koľko?“ spýtal som sa.

Spozoroval som, že otázka ho trochu poľakala, no nie natoľko, že by musel byť vystrašený. Nemyslel si, ako by som si na jeho mieste bol myslel ja, že mu do kancelárie prišiel niekto, kto to nemá v hlave v poriadku.

Nadvihol obočie.

„Áno, áno, dobre,“ povedal. „Vy nezvyknete mrhať čas, všakže?“

Držal som sa svojej línie.

„Aká je vaša odpoveď?“

Jasne a spôsobne pokýval hlavou.

„Takýmto spôsobom nemožno ísť na vec. Musíme začať z iného konca.“

Mykol som plecami.

„Ako chcete. Čo to však znamená z iného konca?“

„Ešte sme sa ani nepredstavili, všakže? Neviem ani vaše meno.“

„No moment,“ povedal som. „Naozaj sa mi nezdá, že by ste ho teraz museli vedieť.“

„Z opatrnosti?“

„Z opatrnosti.“

„Je to obdivuhodná vlastnosť – hoci nie vždy veľmi praktická. Ale teraz k veci – kto vás poslal ku mne? Kto je naším spoločným priateľom?“

„Ani to vám nemôžem povedať. Môj priateľ má priateľa, ktorý pozná vášho priateľa.“

Pán Bradley pokýval hlavou.

„Takto sa ku mne dostáva veľa mojich klientov,“ povedal. „Niektoré problémy sú trochu... chúlостivé.“

Predpokladám, že viete, čím sa zapodievam?“

Vôbec nemienil čakať, čo na to odpoviem. Poponáhlal sa dať mi sám odpoveď.

„Agent dostihových stávk,“ povedal. „Azda sa zaujímate... o kone?“

Pred posledným slovom urobil významnú pomlku.

„Nie som dostihovým fanúškom,“ poznamenal som.

„O kone sa možno zaujímať z viacerých príčin. Dostihy, poľovačka, záprah. Mňa zaujímajú kone po športovej stránke. Tipovanie.“

Na chvíľu sa odmlčal a potom sa spýtal náhodne – teda akoby náhodne:

„Mali ste na mysli nejakého zvláštneho koňa?“

Pokrčil som plecami a zariskoval som.

„Plavého koňa...“

„Ach, výborne. Vy sám, ak to smiem tak povedať, sa zdáte byť čiernym koňom, chachacha! Nesmiete byť nervóznym. Naozaj tu netreba byť nervóznym.“

„To hovoríte vy,“ povedal som ostro.

Pán Bradley sa začal správať ešte milšie a bol otvorenejší.

„Veľmi dobre chápem vaše pocity. No môžem vás uistiť, že nemusíte mať nijaký strach. Som právnik – zbavený titulu, prirodzene,“ dodal významne, aby to bolo jasné. „Ináč by som nebol tu. Ale ubezpečujem vás, že poznám zákon. Čokoľvek odporúčam, je úplne zákonité a dovolené. V tomto prípade je to stávka. Človek môže tipovať, na čo sa mu len páči. Či bude zajtra pršať, alebo či Rusi vyšlú človeka na Mesiac, alebo či vaša manželka bude mať dvojčatá. Môžete uzavrieť stávku, či pani B. zomrie pred Vianocami, alebo či sa pani C. dožije stovky. Opierate sa o svoj úsudok, intuíciu alebo o čokoľvek. Je to veľmi jednoduché.“

Cítil som sa presne tak, ako keby ma nejaký chirurg upokojoval pred operáciou. Správanie sa pána Bradleyho i jeho rady boli dokonalé.

Potom som pomaly povedal:

„Ale tej záležitosti s Plavým koňom naozaj nerozumiem.“

„A to vás znepokojuje? Veď hej, to trápi veľa ľudí. Aby som bol úprimný – ani ja tomu nerozumiem. Ale prináša to výsledky. Prináša to najpodivuhodnejšie výsledky.“

„Keby ste mi o tom mohli porozprávať niečo viac...“

Teraz som sa už úplne vžil do svojej úlohy – opatrný, dychtivý dozvedieť sa skutočnosť – ale naoko vystrašený. Bolo to prirodzené stanovisko, ktoré musel pán Bradley často preklenúť.

„Poznáte vôbec to miesto?“

Rýchlo som sa rozhodol. Nebolo múdre klamať.

„Ja... áno... bol som tam raz s priateľmi. Zobrali ma tam...“

„Utešený starý hostinec. Zaujímavý z historickej stránky. A urobili zázraky pri jeho obnovovaní. Všetci ste ju tam stretli, myslím, moju priateľku, slečnu Greyovú?“

„Áno... áno, pravdaže. Je to výnimočná žena.“

„Pravdaže je, presne tak. Správne ste to vystihli. Výnimočná žena. A s výnimočnými schopnosťami.“

„Aké veci tá tvrdí! To určite je... zdá sa... nemožné.“

„Presne tak. To je podstata všetkého. Veci, o ktorých vyhlasuje, že ich ovláda a vykonáva, sú nemožné!

Každý by to tak povedal. Pri súdnom procese, napríklad...“

Drobné čierne oči sa zapichli do mňa. Pán Bradley opakoval slová so zreteľným dôrazom.

„Pri súdnom procese napríklad... celá záležitosť by vyšla na posmech. Keby táto žena vystúpila a priznala sa k vražde, k vražde spáchanej na diaľku alebo ‚silou vôle‘ alebo akokoľvek nezmyslene to zvykne nazývať, toto priznanie by nemohlo vôbec zavážiť. Ani keby jej výpoveď bola pravdivá [čomu, prirodzene, rozumní ľudia, ako ste vy a ja, neveria ani na okamih!], nemohla by sa podľa zákona brať do úvahy. Vražda spáchaná na diaľku v chápaní zákona nie je vraždou. Je iba nezmyslom. Toto je na celej záležitosti najkrajšie... musíte to uznať, ak sa nad tým trochu zamyslíte.“

Pochopil som, že ma upokojuje. Vražda spáchaná okultnými silami nie je na anglickom súde vraždou.

Keby som si najal gangstra, aby niekoho zavraždil kyjom alebo dýkou, podieľam sa na vražde, som spolupáchatelom, spriahol som sa s vrahom pred spáchaním činu. Ale ak poverím Thyru Greyovú, aby použila svoje temné sily, tieto sily sú nepostihnuteľné. A to je podľa pána Bradleyho najkrajšie na celej veci.

Môj prirodzený skepticizmus sa vzbúril na protest. Úplne som sa rozohnil.

„Dočerta s tým, veď to všetko je nezmysel,“ kričal som. „Neverím tomu. To nie je možné!“

„Súhlasím s vami, naozaj s vami súhlasím. Thyra Greyová je výnimočná žena a určite má výnimočné schopnosti, ale akosi nemožno veriť všetkému, čo o sebe vyhlasuje. Ako ste povedali, je to nezmysel. V našom veku sa naozaj nedá veriť tomu, že by niekto mohol vyslať akési myšlienkové vlny alebo čokoľvek podobné, či už priamo alebo prostredníctvom médií, sediac v nejakej chalupe v Anglicku, a spôsobiť, že niekto ochorie a zomrie na bežnú chorobu kdesi na Capri alebo kdekoľvek inde.“

„No a toto ona tvrdí?“

„Veru áno. Prirodzene – má schopnosti. Je Škótko a ako sa hovorí, schopnosť vidieť skryté veci je zvláštnosťou Škóťov. To naozaj jestvuje. Čomu ja verím, a to úplne, bezpochyby, je to,“ naklonil sa ku mne a pôsobivo vztýčil prst, „že Thyra Greyová určite vie – dopredu – kedy niekto zomrie. Je to dar od prírody.“

Narovnal sa a pozoroval ma. Čakal som.

„Predpokladajme teda takýto vymyslený prípad. Nieкто – vy sám alebo hocikto iný – by veľmi rád vedel, kedy, povedzme, prateť Eliza – zomrie. Musíte uznať, že vedieť niečo také je užitočné. Na tom nie je nič zlé, nič odsúdeniahodné – ide len o zistenie, ktoré sa vám môže hodiť. Aké obchodné plány robiť? Povedzme sa môže stať, že v novembri získate peknú kôpku peňazí. Ak o tom viete skôr, a pritom je to isté, môžete rozpracovať nejaký výnosný obchod. Smrť je v takomto prípade pre vás šancou. Drahá teta Eliza obskakovaná lekármi však môže žiť ešte desať rokov. Prirodzene, že vy sa tešíte, pretože tú starkú máte rád, ale aké je to užitočné, ak to viete dopredu.“

Odmlčal sa a znovu sa trochu nachýlil ku mne.

„Podme teraz k veci. Prijímam stávky. Stávky na hocičo – pravdaže, podľa vlastného uváženia. Prirodzene, nemôžete sa stavať o smrť starej ženy. Bolo by to odpornejšie pre muža jemných spôsobov. A tak to formulujeme ináč. Stavíte sa so mnou o určitú sumu, že teta Eliza bude zdravá a svieža ešte aj na budúce Vianoce. Ja sa stavím, že nebude.“

Upíeral na mňa prenikavé oči a pozoroval...

„Proti tomu nemôžete mať nič, všakže? Je to jednoduché. Máme o niečom rozdielne tvrdenia. Ja hovorím, že teta E. zídze z tohto sveta, vy tvrdíte, že nie. Uzavrieme zmluvu a podpíšeme ju. Určím aj termín.“

Poviem, že v rozpätí štrnástich dní od tohto dátumu bude mať teta E. pohreb. Vy sa stavíte, že nie. Ak budete mať pravdu vy – platím ja vám. Ak vaše tvrdenie bude nesprávne, vy – zaplatíte mne!“

Hľadel som naňho. Snažil som sa vyvolať v sebe pocity človeka, ktorý sa chce zbaviť starej bohatej ženy, aby dedil. Prešiel som na vydieračstvo. Ľahšie je vžiť sa do tejto úlohy. Nejaký muž ma dlhé roky vydieral. Nemohol som to už ďalej vydržať. Chcel som, aby zomrel. Nemal som na to nervy, aby som ho sám zabil, ale dal by som hocičo... áno, hocičo...

Hovoril som. Môj hlas bol chraptľavý. Hral som svoju úlohu celkom dôveryhodne.

„Aký termín?“

Správanie sa pána Bradleyho sa náhle zmenilo. Bola to bodrá radosť.

„A už sme sa dostali k veci, všakže? Alebo – vy ste sa dostali, hahaha. ‚Koľko?‘ bolo vaše prvé slovo.“

Skutočne ste ma vylákali. Nikdy som nikoho nepočul hovoriť hneď tak k veci.“

„Aký termín?“

„To záleží na mnohých rôznych faktoroch. Zhruba to závisí od výšky sumy, ktorá je v stávke. V niektorých prípadoch to záleží od kapitálu, ktorý má klient vo vyhliadke. Pokiaľ ide o nevhodného manžela... či vydierača, alebo čosi podobné – potom to záleží od toho, koľko si môj klient môže dovoliť zaplatiť. Chcem vám objasniť, že nikdy neuzatváram stávky s klientmi, ktorí na to nemajú. V tom prípade by to záležalo na veľkosti dedičstva po tete Elize. Termín by sa určil spoločnou dohodou. Obaja z toho chceme čosi mať, všakže? Zvyčajne vychádza pomer päťsto k jednej.“

„Päťsto k jednej? Je to vysoké číslo.“

„Moja stávka je vysoká. Keby teta Eliza už bola v hrobe, vedeli by ste to a neboli by ste prišli ku mne.“

Predpovedať niečiu smrť s odchýlkou dvoch týždňov – to už za niečo stojí. Päťtisíc libier k desiatim vôbec nie je veľa.“

„Počítate aj s prípadnou prehrou?“

Pán Bradley pokrčil plecami.

„Potom je to príliš zlé. Ale všetko zaplatím.“

„A keď prehrám ja, zaplatím ja. Predpokladáte azda, že nie?“

Pán Bradley sa posunul na svojej stoličke dozadu. Trochu privrel oči.

„Neradil by som vám to,“ povedal jemne. „Naozaj by som vám to neradil.“

Napriek jeho jemnému tónu som cítil, že mi po chrbte behá mráz. Nevyslovil nijakú hrozbu, no počítaval som ju až príliš dobre.

Vstal som a povedal:

„Musím o tom pouvažovať.“

Pán Bradley sa ku mne znova správal milo a zdvorilo.

„Pravdaže, len si to premyslite. Nikdy sa do ničoho nežeňte. Ak sa rozhodnete pre moju ponuku, vráťte sa a pustíme sa do toho naplno. Len pokojne. Netreba sa vôbec náhliť. Len pokojne.“

Vyšiel som a v ušiach mi ako ozvena hučali jeho slová.

„Len pokojne...“

KAPITOLA TRINÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

Na rozhovor s pani Tuckertonovou som sa vôbec netešil. Ginger ma kvôli nemu stále naháňala, no nebol som presvedčený o tom, že je to rozumné. Predovšetkým preto, že sám som nijako necítil, že splním dobre svoju úlohu. Pochyboval som o tom, že budem vedieť správne reagovať, a bol som si príliš vedomý, že tu ide o pretváрку a podvod.

Ginger so zvyčajnou zdatnosťou, ktorú vie predstierať, kedykoľvek sa jej to hodí, dala mi telefonické inštrukcie.

„Bude to pomerne jednoduché. Ide o Nashov dom, no nie je to celkom zvyčajný štýl. Jeden z jeho pseudogotických výletov do fantázie.“

„A prečo by som ho mal vidieť?“

„Rozhodli ste sa napísať nejaký článok alebo knižku o vplyvoch, ktoré spôsobujú rozkolísanosť jednotlivých architektonických štýlov. Alebo niečo podobné.“

„To je príliš veľká lož,“ povedal som.

„Taľafatky,“ zakríkla ma Ginger. „Keď sa pustíte do štúdia nejakého predmetu, hravo ho zvládnete a budete môcť písať aj najneuveriteľnejšie teórie a budú vás brať vážne. Mohla by som vám citovať celé kapitoly táranín.“

„Práve preto by ste sa hodili na tento rozhovor oveľa lepšie než ja.“

„Strašne sa mýlite,“ povedala mi Ginger. „Pani Tuckertonová si vás môže vyhľadať v lexikóne ‚Kto je kto‘ a urobí to na ňu veľký dojem. Moje meno tam nenájde.“

Nepresvedčila ma, ale prestal som odporovať.

Po návrate z návštevy u pána Bradleyho sme spolu s Ginger dali hlavy dokopy. Jej všetko pripadalo menej neuveriteľné než mne, bola na to patrične hrdá.

„Či si veci vyfantazírujeme alebo nie, výsledok je rovnaký,“ uzavrela. „Teraz už vieme, že skutočne jestvuje organizácia, ktorá odstraňuje nežiadúcich ľudí.“

„Nadprirodzenými prostriedkami.“

„Ako malicherne uvažujete. To všetko robia tie čačky a falošné skarabey, ktoré si Sybil na seba navlieka. To vás zavádza. A keby sa pán Bradley vydával za šarlatána alebo za pseudoastrológa, ani to by vám ešte neotvorilo oči. Ale pretože je to odporný prízemný podvodník v medziach zákona – aspoň tak ste mi ho opísali...“

„Zhruba tak,“ povedal som.

„Potom to vysvetľuje celú záležitosť. Nech to znie akokoľvek neuveriteľne, tie tri ženy v Plavom koňovi naozaj niečo vykonávajú.“

„Ak je pre vás všetko jasné, načo potrebujete ešte pani Tuckertonovú?“

„Zo zvláštnych dôvodov,“ povedala Ginger. „Vieme, čo Thyrza Greyová tvrdí, že môže urobiť. Vieme, za akých finančných podmienok sa to dá zariadiť. Vieme trochu aj o troch obetiach. Chceme vedieť niečo viac aj o hľadisku klientov.“

„A čo ak pani Tuckertonová ničím nedá najavo, že sa uchádzala o služby Plavého koňa?“

„Potom musíme hľadať stopu niekde inde.“

„Okrem toho môžem to aj poukaziť,“ povedal som skľúčene.

Ginger na to odvetila, že by som mal o sebe mať lepšiu mienku.

A tak som sa dostal pred bránu Carraway Parku. To, čo som videl, sa naozaj nepodobalo na moju predstavu Nashovho domu. Vo viacerých aspektoch to pripomínalo neveľký zámok. Ginger mi sľúbila, že mi požičia nejakú knihu o Nashovej architektúre, no neprišla načas, a tak som sa ta dostal bez náležitého poučenia.

Zazvonil som. Dvere mi otvoril pomerne ošumelý muž v kabáte z alpakovej látky.

„Ste pán Easterbrook?“ spýtal sa. „Pani Tuckertonová vás očakáva.“

Uviedol ma do prijímacieho salónu, ktorý bol zariadený množstvom nábytku. Miestnosť na mňa urobila nepríjemný dojem. Všetko, čo tu stálo, bolo drahé, ale nahromadené bez vkusu. Keby sa polovica dala preč, mohla by to byť celkom príjemná izba. Bol tam jeden či dva pekné obrazy, no veľa zlých. Všade bol žltý brokát. Moje ďalšie úvahy prerušil príchod pani Tuckertonovej. S ťažkosťami som vstal z hĺbky kresla obťahaného jasnožltým brokátom.

Neviem, čo som očakával, ale teraz boli moje pocity celkom opačné. Nič tu na mňa nepôsobilo zlovestne: Pani Tuckertonová bola celkom obyčajná žena v stredných rokoch. Nie príliš zaujímavá a už vôbec nie, aspoň si myslím, nejaká zvlášť pekná. Tvár mala matnú a skľúčenú napriek tomu, že rúž zvykne pery značne zvýrazniť. Trochu jej vystupovala brada. Mala svetlomodré oči s výrazom, ktorý akoby hodnotil cenu všetkého, na čo pozrela. Patrila medzi ten druh žien, čo si podmaňujú vrátnikov a šatnárky. Môžete ich stretnúť bárskoľko a kdekoľvek, iba že poväčšine nie sú tak draho oblečené a tak dobre usstrojené.

„Pán Easterbrook?“ Z mojej návštevy mala očividnú radosť. Dokonca trochu afektovala. „Som taká rada, že vás môžem privítať. Fantastické, že sa zaujímate o tento dom. Prirodzene, viem, že ho vybudoval John Nash, povedal mi to môj manžel. No nikdy by som nebola verila, že je zaujímavý aj pre ľudí, ako ste vy!“

„Ako vidíte, pani Tuckertonová, je to tak. Nie je to obvyklý štýl, a to ho práve robí zaujímavým... pre...“ Zachránila ma pred pokračovaním, ktoré mohlo byť trápne.

„Ľutujem, ale pokiaľ ide o architektúru, som strašný ignorant. Myslím si, že aj v archeológii a všetkom podobnom. Ale nech vám moja nevedomosť neprekáža...“

Vôbec mi neprekážala. Naopak, potešila ma.

„Prirodzene, uznávam, že to všetko je strašne zaujímavé,“ poznamenala pani Tuckertonová.

Odpovedal som, že práve my špecialisti sme často strašne nudní ľudia a vŕtame sa iba v predmete vlastného skúmania.

Pani Tuckertonová vyslovila presvedčenie, že to určite nie je pravda, a spýtala sa, či si najprv vypijem čaj a až potom by som si prezrel dom, alebo najprv urobím prehliadku a potom si dám čaj.

Neprišiel som sem na čaj – schôdzka bola dohovorená na pol štvrtú, a tak som si vybral najprv prehliadku domu.

Ukazovala mi rad-radom všetko. Medzitým stále veľmi živo rozprávala a zachránila ma tak od akýchkoľvek posudkov tejto architektúry.

Vraj mám šťastie, povedala, že prichádzam teraz. Dom sa mal predať – „Je pre mňa príliš veľký – po smrti môjho manžela“ – verila, že už sa našiel nejaký kupec, hoci od vyhlásenia, že je na predaj, uplynulo iba niečo vyše týždňa.

„Nebola by som rada, keby ste ho videli, keď už bude prázdny. Domnievam sa, že dom má byť obývaný, treba v ňom žiť, ak ho má človek skutočne oceniť, však, pán Easterbrook?“

Osobne by som bol radšej, keby tento dom bol neobývaný a nezariadený, ale, prirodzene, nemohol som to povedať. Spýtal som sa jej, či zostane niekde nablízku.

„Nie som si celkom istá. Najprv budem trochu cestovať. Chcem sa dostať niekde na slnko. Nenávidím toto biedne podnebie. Práve uvažujem o tom, že prezimujem v Egypte. Bola som tam pred dvoma rokmi. Je to taká zázračná krajina, ale vy ju iste dobre poznáte.“

O Egypte som nevedel nič, aj som jej to povedal.

„Neočakávala som, že budete až taký skromný,“ povedala veselo. „Toto je jedáleň. Má tvar osemuholníka. Mám pravdu, či nie? Nie sú tu nijaké schody.“

Uistil som ju, že má pravdu, a pochválil som rozmery jedálne.

Potom sme dokončili prehliadku a vrátili sme sa do prijímacieho salónu. Pani Tuckertonová zazvonila, aby doniesli čaj. Vošiel sluha ošumelého výzoru a doniesol obrovský viktoriánsky strieborný čajník, ktorý mohol byť čistejší.

Keď sluha vyšiel, pani Tuckertonová si vzdychla.

„Tí dnešní sluhovia sú naozaj nemožní,“ postťažovala sa. „Po manželovej smrti rozhodla sa dvojica manželov, ktorí tu slúžili takmer dvadsať rokov, že odídu. Tvrdili, že si chcú užiť penziu, no neskôr som sa dozvedela, že nastúpili na nejaké iné miesto. Za veľmi vysoký plat. Mne sa to zdá absurdné platiť služobníctvu toľké peniaze. Ak si pomyslíte, čo ešte stojí strava a byt – vôbec už nehovoriac o ich oblečení.“

Áno, myslel som si to. Svetlé oči, našpúlené ústa – to svedčí o lakomosti.

Dostať pani Tuckertonovú do debaty nebolo vôbec ťažké. Rada rozprávala. Veľmi rada rozprávala predovšetkým o sebe. Aj teraz mi stačilo pozorne počúvať a sem-tam utnúť slovo na povzbudenie, a vedel som toho o pani Tuckertonovej až-až. Dozvedel som sa oveľa viac, než si sama uvedomovala.

Vedel som, že sa pred piatimi rokmi vydala za Thomasa Tuckertona, ktorý bol vdovcom. Bola „oveľa, oveľa mladšia než on“. Stretla sa s ním v jednom veľkom hoteli na pobreží, kde robila hostesku pri bridži. Neuvedomila si ani, ako jej toto priznanie vykĺzlo. Vraj, mal dcéru v škole niekde tam nablízku – „bolo to také ťažké pre muža, nevedel, čo robiť s dievčaťom, keď ju vzal zo školy“.

„Úbohý Thomas, bol taký osamelý... Jeho prvá žena zomrela niekoľko rokov predtým a veľmi mu chýbali*.“

Pani Tuckertonová vykresľovala svoj obraz ďalej. Pekná a milá žena sa začne starať o tohto opusteného muža v rokoch. Jeho chradnúce zdravie a jej oddanosť.

„Prirodzene, že v posledných obdobiach jeho choroby som nemohla mať nijakých vlastných priateľov.“

Akiste predtým mala nejakých priateľov, ktorí Thomasovi Tuckertonovi pripadali nežiadúci. To by mohlo vysvetliť aj jeho rozhodnutie v testamente.

Ginger vyhľadala Tuckertonov testament v Somerset House.

Odkázal niečo starým sluhom a dvom krstným deťom, a potom tam bola provízia pre jeho ženu – dosť veľká, no nijako nie nadmerná. Kapitál v truste, z ktorého zisk jej bude vyplácaný po celý život. Zvyšok majetku, ktorý znamenal sumu vyjadrenú šiestimi číslicami, mal pripadnúť jeho dcére Thomasine Ann pri dovŕšení dvadsiateho prvého roku, alebo keď sa vydá. Ak zomrie pred dvadsiatym prvým rokom ako slobodná, peniaze pripadnú jej nevlastnej matke. Zdalo sa, že viac príbuzných Tuckerton nemal.

Cena, myslel som si, bola veľká. A pani Tuckertonová mala rada peniaze... Bola do nich celá preč. Bol som si istý, že pred svojím výdajom za starého vdovca nikdy nemala vlastné peniaze. A tak jej to možno pomútilo hlavu. Zviazaná s nevládnym manželom tešila sa na časy, keď bude voľná, ešte stále mladá a bohatá ako vo svojich divokých sneniach.

Testament ju možno rozladil. Snívala asi o niečom lepšom než o slušnom príjme. Tešila sa na nákladné cestovanie, luxusné plavby po mori, na drahé šaty, klenoty – alebo možno by mala potešenie zo samotných peňazí uložených na konte v banke.

Namiesto toho však všetky peniaze patrili dievčaťu! Dievča malo byť bohatou dedičkou! Dievča, ktoré sa pravdepodobne rozkmotrí s nevlastnou matkou, bude k nej nemilosrdné a nebude sa o ňu starať. To dievča malo byť bohaté – iba ak...

Iba ak...? Bolo to tak? Mohol by som naozaj uveriť, že toto hlúpe svetlovlasé stvorenie, ktoré sa tak plynulo vyjadruje frázami, bolo schopné vyhľadať Plavého koňa a zariadiť smrť pre mladé dievča?

Nie, nemohol som tomu uveriť...

A predsa som musel vykonať svoje poslanie. Takmer z ničoho nič som poznamenal:

„Hádam viete o tom, že som raz stretol vašu dcéru... nevlastnú dcéru...?“

Pozrela na mňa mierne prekvapená, hoci bez zvláštneho záujmu.

„Thomasinu? Naozaj?“

„Áno, bolo to v Chelsea.“

„Ach, Chelsea! To je možné...“ vzdychla si. „Tie dnešné dievčatá! Je to ťažké. Zdá sa, že ich nik nemôže kontrolovať. Otec ju príliš rozmaznal. Ja som už, prirodzene, nemohla nič dosiahnuť. Nikdy nepočúvala, čo som jej povedala.“ Znova si vzdychla. „Veď iste viete, že keď sme sa zobrali, bola už takmer dospelá. Pre ňu som bola macochou...“ pokývala hlavou.

„To býva vždy ťažká pozícia,“ povedal som súcitne.

„Dávala som jej vreckové – robila som všetko, ako som len najlepšie vedela.“

„O tom nepochybujem.“

„Nemalo to však nijaký zmysel. Prirodzene, že Tom by nebol dovolil, aby sa ku mne správala neslušne, ale poľetovala si ako vták, kde len chcela. Viedla úplne nemožný život. Pre mňa to bola len úľava, keď trvala na tom, že opustí dom, ale chápala som, ako sa vtedy cítil Tom. Veľmi ho tým ranila.“

„To verím,“ prikývol som.

„Úbohá Thomasina,“ pokračovala pani Tuckertonová. Upravila si rozstrapatené kučery svetlých vlasov a potom na mňa pozrela. „Ach, možno ani neviete, že pred mesiacom zomrela. Zápal mozgových blán – veľmi náhly. Je to choroba, ktorá napáda mladých ľudí. Také je to smutné.“

„Viem, že zomrela,“ povedal som.

Potom som vstal.

„Ďakujem vám, pani Tuckertonová, veľmi pekne ďakujem, že ste mi ukázali svoj dom.“ Potriasol som jej ruku.

Potom som sa pobral preč, no ešte som sa obrátil.

„Mimochodom, mám taký dojem, že poznáte Plavého koňa, však?“

Jej reakcia bola bezpochyby výrečná. Strach, hrozný strach sa jej zračil vo svetlých očiach. Napriek vrstve make-upu tvár jej zrazu zbledla a vyzerala vyľakane.

Ozvala sa chrapľavým tenkým hlasom:

„Plavého koňa? Čo tým myslíte? Nevieť nič o nijakom Plavom koňovi.“

Náročky som vystrúhal trochu prekvapenú tvár.

„Ach... prepáčte. Je to taká zaujímavá stará krčma – v Much Deeping. Bol som pred časom tam v okolí a zobrali ma do nej, aby som si ju prezrel. Je rozkošne upravená, má zvláštne ovzdušie. Určite sa tam spomenulo vaše meno – ale možno šlo o vašu nevlastnú dcéru, ktorá tam tiež kedysi mohla byť – alebo možno šlo o niekoho celkom iného s podobným menom,“ odmlčal som sa. „O tom mieste sa toho dosť rozpráva...“

S potešením som odchádzal. V zrkadle, ktoré viselo na stene, som videl tvár pani Tuckertonovej. Zazerala na mňa vyvalenými očami. Bola veľmi vystrašená a videl som, ako asi bude vyzeráť po rokoch... Nebol to vôbec príjemný pohľad.

KAPITOLA ŠTRNÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

„Tak teraz sme si už na čistom,“ vyhlásila Ginger.

„To sme si boli aj predtým.“

„Veď hej..., teoreticky. Ale teraz je to už na betón.“

Na chvíľku som sa odmlčal. Predstavoval som si pani Tuckertonovú, ako cestuje do Birminghamu, vchádza do Municipal Square Buildings, prichádza do styku s pánom Bradleyom. Jej nervozita, obavy... jeho uisťovanie, srdečnosť... dokonalé presviedčanie, že niet nijakého rizika. Iste musel pani Tuckertonovej veľmi dôrazne podčiarkovať práve toto. Predstavoval som si ju, ako odchádza ešte nerozhodnutá. Ale už jej nasadil červíka do hlavy. Možno šla navštíviť nevlastnú dcéru aleba azda tá prišla domov na víkend. Medzi rečou mohla spomenúť vydaj. A neustála myšlienka na PENIAZE – nie nepatrnú sumu, nejaký mizerný mesačný plat, ale veľa peňazí, hotový majetok – peniaze ju dohnali k tomu, že bola ochotná na všetko. A má ich zhrabnúť to zvrhlé a nevychované dievčisko, ktoré vymetá kaviarne v Chelsea v džínsoch a vo vyťahanom svetri so svojimi náhodnými a rovnako zvrhlými priateľmi! Načo by také dievčisko, čo nie je, ani nikdy nebude dobré, malo mať toľko peňazí?

A tak nasledovala ďalšia cesta do Birminghamu.

Ďalšie presviedčanie, ďalšie uisťovanie. Nakoniec – rozhovor o podmienkach. Mimovoľne som sa zasmial.

Pán Bradley sotva vytiahol z nej toľko, koľko chcel. Určite sa handrkovala. Ale nakoniec sa dohodli, pravdepodobne podpísali nejakú zmluvu a potom?

Tu sa už moja fantázia zastavila. Tu sa začínalo to, o čom už nemáme predstavu.

Keď som sa prebral zo svojich úvah, zbadal som, ako Ginger na mňa hľadí.

Spýtala sa:

„Prebrali ste rad za radom všetko?“

„Ako viete, čo som robil?“

„Začínam spoznávať váš spôsob rozmýšľania. Však ste si premietali, ako šla do Birminghamu a všetko ostatné okolo toho?“

„Áno. Ale uviazol som na plytčine. Vo chvíli, keď všetko zariadila v Birminghame. Čo nasledovalo potom?“

Pozreli sme jeden na druhého.

„Skôr či neskôr,“ povedala Ginger, „ktosi presne zistí, čo sa deje u Plavého koňa.“

„Ale ako?“

„To neviem... L'ahké to nebude. Nikto z tých, čo už tam boli, čo si žiadali tie prekliate služby, nikdy nič neprezradí. A iba oni by mohli prezradiť. Je to ťažké... veru...“

„Mohli by sme ísť na políciu?“ navrhol som.

„Mohli. Koniec-koncov dostali sme sa v pátraní už dosť ďaleko. Ale myslíte, že to stačí na policajný zásah?“

Pochybovačne som pokrútil hlavou.

„Dôkaz zámeru. Ale stačí to? Tá túžba po smrti je nezmysel. Áno, viem,“ nedal som sa prerušiť, „nemusí to byť nezmysel – ale na súde by to mohlo vyzeráť ako obyčajné táranie. Nemáme nijaký dôkaz, vieme iba, ako sa to dojednáva. Nič viac.“

„Veď hej, ale musíme sa to dozvedieť. Len ako?“

„Nieкто to musí vidieť – alebo počuť – na vlastné oči a uši. Ale v tej veľkej stodole prerobenej na salón niet nijakého miesta, kde by sa dalo tajne ukryť. Predpokladám totiž, že nech už je to čokoľvek, odohrávať sa to musí tam.“

Ginger sa prudko vzpriamila, pohodila hlavou ako podráždený teriér a vyhlásila:

„Je iba jediný spôsob, ako zistiť, o čo v skutočnosti ide. Treba byť ozajstným zákazníkom.“

Vyvalil som na ňu oči.

„Ozajstným zákazníkom?“

„Veru tak. Vy alebo ja, na tom nezáleží, musí požiadať, aby kohosi odstránili. Jeden z nás sa musí vybrať k pánovi Bradleymu a dohodnúť to.“

„Nepáči sa mi to,“ povedal som nahnevane.

„Prečo?“

„Vystavujeme sa nebezpečenstvu.“

„My?“

„Možno. Ale myslím hlavne na – obeť. Musíme predsa mať nejakú obeť – a musíme mu oznámiť meno tej obete. Nemôže to byť iba výmysel. Mohli by si to overiť – bezpochyby si to aj overujú, nemyslíte?“

Ginger sa na chvíľočku zamyslela a potom prikývla.

„Naozaj, obeť musí byť žijúca osoba s pravou adresou.“

„A to sa mi práve nepáči,“ dodal som.

„Okrem toho musíme mať aj skutočný dôvod, aby sme sa jej zbavili.“

Stíchli sme a uvažovali o tejto stránke situácie.

„Vybratá osoba, nech to bude ktokoľvek, by s tým musela súhlasiť,“ rozvádzal som ďalej. „A veľa by riskovala.“

„Všetko sa musí zariadiť tak, aby to dopadlo dobre,“ uvažovala Ginger. „No je tu jedna vec, o ktorej ste hovorili minule a v ktorej máte úplnú pravdu. Slabým ohnivkom celej záležitosti je, že ju treba udržiavať v tajnosti – ale nie v úplnej. Klienti, čo majú záujem o tieto služby, sa o nich nejakým spôsobom musia dozvedieť.“

„Trochu ma udivuje,“ pokračoval som, „že polícia, ako sa zdá, nemá o celej veci ani potuchy. Zvyčajne predsa vždy vedia o každej kriminálnej činnosti.“

„To hej, ale myslím si, že je to preto, lebo v tomto prípade ide v každom slova zmysle o amatérske divadlo. Nijaká profesionalita. Nie je v tom zamestnaný ani do toho zapletený nijaký profesionálny kriminálnik. Nejde o najímanie gangstra, ktorý má kohosi odbachnúť. Všetko je akési – súkromné.“ Prikývol som, že to asi vystihla správne.

„Predpokladajme teraz, že vy alebo ja (musíme brať do úvahy obe možnosti) si zúfalo želáme niekoho sa zbaviť. Kto by to mohol byť? Môj drahý starý strýko Mervyn – keď otrčí kopytá, prípadne mi slušný balík bankoviek. Spolu s nejakým bratrancom v Austrálii sme jedinými pozostalými z celej rodiny. Tak motív by tu bol. Má už vyše sedemdesiat a je viac-menej senilný, a preto by sa mohlo zdať, že naozaj bude rozumnejšie počkať na prirodzenú smrť – iba ak by som sa ocitla vo veľkej finančnej tiesni. No tú by bolo naozaj pomerne ťažko predstierať. Okrem toho je to môj miláčik a mám ho veľmi rada. Či je senilný, či nie – teší sa zo života. Nemohla by som si vziať na svedomie, že by som ho zbavila čo len jednej minúty života – ba ani len riskovala také niečo! Ako to vyzerá s vami? Máte nejakých príbuzných, ktorí vám zanechajú peniaze?“

Zavrtel som hlavou.

„Ani jedného.“

„To je zle. Nemohlo by to byť nejaké vydieranie? O tom sa dá dobre vymýšľať. Hoci nie ste na vydieranie dosť vhodný typ. Ešte keby ste boli členom parlamentu alebo šaržou na ministerstve zahraničných vecí či čerstvým ministrom, to by bolo iné. Ja som na tom takisto. Pred päťdesiatimi rokmi by to bolo bývalo ľahké. Nejaké kompromitujúce listy alebo fotografie v spoločnosti niekoho, ale dnes, kto sa o to stará? Človek môže byť ako vojvoda z Wellingtonu a povedať: ‚Zverejní to a choď do čerta!‘ Veru tak, čo ešte prichádza do úvahy? Bigamia?“ Vrhla na mňa vyčítavý pohľad. „Aká škoda, že ste nikdy neboli ženatý! Mohli by sme na vás niečo vymyslieť...“

Musel som vystrúhať veľmi mrzutú grimasu, pretože Ginger rýchlo dodala:

„Prepáčte mi, ak som vám týmito slovami rozjatrila nejakú ranu.“

„To nič,“ upokojoval som ju. „Už to nebolí, bolo to už veľmi dávno. Pochybujem, že o tom dnes ešte vôbec niekto vie.“

„Boli ste ženatý?“

„Áno. Počas štúdia na univerzite. Držali sme to v tajnosti. Ona bola... moji rodičia by to boli zarazili. Nebol som ani plnoletý. Pár rokov sme si pridali.“

Stíchol som na chvíľu a potom som pokračoval.

„Nemohlo to dlho trvať,“ rozprával som pomaly. „Teraz to už viem. Bola pekná a vedela byť veľmi rozkošná... ale...“

„Čo sa stalo?“

„Cez dovolenku sme šli do Talianska. Stala sa nehoda – automobilová nehoda – a zabila sa.“

„A čo vy?“

„Nebol som v tom aute. Bola tam... s priateľom.“

Ginger vrhla na mňa rýchly pohľad. Myslím, že pochopila, ako sa to stalo. Bola šokovaná priznaním, že dievča, ktoré som si vzal za ženu, nepatrilo medzi tie, z ktorých sa stanú verné manželky.

No vrátila sa k praktickej stránke veci.

„Ženili ste sa v Anglicku?“

„Áno. Matričný úrad v Peterborough.“

„Ale ona zomrela v Taliansku, však?“

„Áno.“

„Takže v Anglicku nebude o jej smrti nijaký záznam?“

„Asi nie.“

„Teda čo ešte viac chceme? To je vynikajúce! Nič by nemohlo byť jednoduchšie! Ste beznádejne zaľúbený do inej ženy a chcete sa s ňou oženiť... ale neviete, či vaša manželka je ešte nažive. Rozišli ste sa pred rokmi a odvtedy ste o nej nič nepočuli. Možno to riskovať? Kým ste o tom uvažovali, zrazu sa objavila vaša žena. Znenazdajky, akoby spadla z neba. Nechce sa s vami rozviesť a vyhráža sa vám, že pôjde za vašim dievčaťom a prezradí mu, že ste ženatý.“

„Kto je to moje dievča?“ spýtal som sa zmätený. „Vy?“

Ginger užasnuto vyvalila oči.

„Kdeže! Nie som vhodný typ... ja by som pravdepodobne žila s vami aj bez svadby. Nie, veď veľmi dobre viete, na koho myslím... a môžem povedať, že ona sa na to úplne hodí. Tá brunetka antickej postavy, s ktorou chodíte. Seriózna intelektuálka.“

„Hermia Redcliffová?“

„Uhádli ste. Vaša snúbenica.“

„Kto vám o nej rozprával?“

„Poppy, kto iný. Je aj bohatá, či nie?“

„Je mimoriadne dobre situovaná. Ale naozaj...“

„V poriadku, nerozčuľujte sa. Netvrdím predsa, že si ju idete zobrať pre peniaze. Nevyzeráte na to. Ale hnusné individua, ako je Bradley, by si to ľahko mohli myslieť... Fajn, našli sme východisko. Práve ste chceli Hermiu požiadať o ruku, keď sa objavila vaša niekdajšia žena. Pricestovala do Londýna a oheň je na streche. Dôrazne žiadate rozvod, no ona nechce o ňom ani počuť. Chce sa vám pomstiť. A vtedy – dozvedáte sa o Plavom koňovi. Stavím sa s vami, o čo len chcete, že Thyrza spolu s tou dedinskou bosorkou Bellou si mysleli, že ste k nim došli kvôli niečomu podobnému. Preto sa s vami natoľko zblížili. A to je aj dôvod, prečo bola Thyrza k vám taká otvorená. Rozprávala sa s vami obchodne.“

„Pripúšťam.“ Premietol som si v hlave ten deň.

Potom ste šli za Bradleyom, aby ste boli na čistom. Chytili ste sa na háčik. Ste nádejným...“

Víťazoslávne sa odmlčala. Na tom, čo povedala, niečo bolo, ale nechápal som celkom...

„Stále si myslím,“ povedal som, „že si to budú veľmi starostlivo overovať.“

„To je fakt,“ súhlasila Ginger.

„Je to síce veľmi dôveryhodné vytiahnuť vymyslenú manželku, vzkriesiť ju z minulosti... no iste budú chcieť podrobnosti... kde býva a podobne. A keď sa začnem vykrúcať...“

„Nemusíte sa vykrúcať. Ak to chceme urobiť poriadne, vaša žena musí existovať. A ona aj bude existovať! Vzmúžte sa,“ povedala Ginger. „Ja som vaša manželka!“

II.

Prekvapene som sa na ňu pozrel. Presnejšie povedané – vyvalil som na ňu oči. Naozaj sa čudujem, že nevypreskla od smiechu.

Trochu som sa spamätal, keď sa opäť ozvala.

„Neľakajte sa,“ povedala. „To nie je ponuka manželstva.“

Konečne som sa zmohol na odpoveď.

„Neviete, čo hovoríte.“

„Ale samozrejme, že viem. To, čo navrhujem, možno dokonale uskutočniť. Dokonca to má aj výhodu v tom, že nijakej nevinnej osobe nebude hroziť nebezpečenstvo.“

„Ale sama sa doň vrháte.“

„To je moja vec.“

„Nie, to nie je iba vaša vec. Vylúčené, z toho nič nebude.“

„Ale áno, už som si to premyslela. Nasťahujem sa do zariadeného bytu s jedným-dvoma kuframi, na ktorých budú zahraničné nálepky. Prenajmem si byt na meno pani Easterbrooková – a kto sa odváži tvrdiť, že ňou nie som?“

„Ktokoľvek, kto vás pozná.“

„Kto ma pozná, nebude ma vidieť. Nebudem chodiť do práce, budem chorá. Vlasy si zafarbím – mimochodom, vaša manželka bola blondína, alebo tmavovláska? – ani v tom nebude problém.“

„Tmavovláska,“ odvetil som mechanicky.

„Dobre, nenávidím odfarbovanie. Dám si iné šaty, riadne sa nalíčim a ani moja najlepšia priateľka ma nespozná! A keďže ste sa za posledných pätnásť rokov nikde neukazovali s manželkou, nik na prvý pohľad nezistí, že ňou nie som ja. Prečo by mal niekto napríklad v Plavom koňovi pochybovať, či som naozaj tá, za koho sa vydávam? Keď budete ochotný podpísať stávkou o riadnu sumu, ak zostanem nažive, potom nik nebude pochybovať, že som vaša pravá manželka. Nie ste v spojení s políciou – teda ste pravý klient. Môžu si overiť uzavretie manželstva tým, že sa pozrú do záznamov v Somerset House. Takisto si môžu zistiť, že sa naozaj priatelíte s Hermiou a všetko, čo sa jej týka – prečo by ešte potom mali pochybovať?“

„Neberiete do úvahy ťažkosti – riziko.“

„Dočerta s rizikom!“ durdila sa Ginger. „Strašne by som vám chcela pomôcť vyhrať sto libier alebo hocikaký obnos od toho žraloka Bradleyho.“

Pozrel som na ňu. Veľmi sa mi páčila... Jej ryšavé vlasy, pehy, statočnosť. Ale nemohol som dovoliť, aby podstúpila riziko, na ktoré sa odhodlala.

„Nemôžem to pripustiť, Ginger,“ povedal som. „Čo ak sa niečo prihodí?“

„Mne?“

„Áno, vám.“

„Nie je to moja vec?“

„Nie, ja som vás do toho dostal.“

Zamyslene pokývala hlavou.

„Veru, vy ste to boli. Ale teraz už vôbec nehrá rolu, kto s tým začal. Obaja sme už v tom – a niečo sme už aj dosiahli. Počúvajte, čo vám teraz poviem, Mark. Nepredpokladám, že toto všetko je iba žart. Ak to, o čom sa domnievame, že je pravdou, sa ukáže pravdivým, potom je to odporná a hnusná aféra. A musí sa zarazíť! Veď tu nejde o horkokrvnú vraždu z nenávisti alebo zo žiarlivosti; nie je to ani vražda zo ziskuchtivosti či z ľudskej slabosti vraždiť pre peniaze, ale na vlastné riziko. Je to vražda ako biznis – vražda, pri ktorej sa neberie do ohľadu, kto alebo čo je obeťou. Pravda,“ dodala, „ak je celá vec pravdivá.“ Pozrela na mňa, akoby na chvíľu zapochybovala.

„Je pravdivá,“ povedal som. „Preto sa o vás obávam.“

Ginger sa oprela o stôl oboma lakťami a začala vyratúvať dôvody.

Znova sme všetko predebatovali z každého hľadiska, premysleli sme to zo všetkých strán, zatiaľ čo ručičky hodín na kozube sa pomaly posúvali dokola.

Konečne to Ginger zhrnula.

„Je to tak. Uvedomujem si, čo mi hrozí, a som dopredu vyzbrojená. Viem, že niekto sa mi snaží ublížiť. No neverím ani na chvíľku, že sa mu to podarí! Ak niekto má v sebe túžbu zomrieť, ja ju nemám! Som zdravá ako ryba. A jednoducho sa mi nechce veriť, že dostanem žľzníkové kamene alebo zápal mozgových blán len preto, že stará Thyrza kreslí päťuholníky na podlahu alebo že sa Sybil natriasa v tranze – alebo čo všetko tie ženské vystrájakujú.“

„Bella obetuje bieleho kohúta, aspoň si tak myslím,“ povedal som zadumane.

„Musím uznať, že je to všetko strašne smiešne!“

„Neviem, čo robia naozaj,“ zdôrazňoval som.

„Veru nie. Preto je veľmi dôležité to zistiť. Ale vy veríte, naozaj veríte tomu, že tri ženy v stodole Plavého koňa môžu privolať na mňa, v mojom londýnskom byte, nejakú chorobu, na ktorú zomriem? To hádam nie!“

„Veru nie,“ odpovedal som, „tomu nemôžem veriť. Ale,“ dodal som, „predsa verím...“

Pozreli sme sa na seba.

„To je naša slabosť,“ priznala Ginger.

„Pozrite sa,“ povedal som, „skúsme to opačne. Necháte ma tu v Londýne a vy budete klientkou. Niečo už len vymyslíme ako dôvod...“

No Ginger energicky pokrútila hlavou.

„Nie, Mark,“ odporovala, „to nepôjde. Z viacerých dôvodov. Najväčnejší je ten, že v Plavom koňovi ma už poznajú – aj moju bezstarostnosť. Môžu od Rhody získať všetky podrobnosti o mojom živote – a tam by zistili iba pravdu. No vy ste už v ideálnej situácii – ste nervóznym klientom, ktorý čosi vyňuchal, ale ešte sa nevie rozhodnúť. Nie, musí sa to uskutočniť tak, ako sme to vymysleli.“

„Nepáči sa mi to. Nepáči sa mi myšlienka, že by ste mali byť kdesi sama a pod falošným menom – bez niekoho, kto by vás mal pod dohľadom. Domnievam sa, že skôr než sa do toho pustíme, musíme ísť na políciu – teraz – prv než s tým začneme.“

„S tým súhlasím,“ povedala Ginger rozvážne. „Naozaj si myslím, že to treba urobiť. Nechám to na vás. Ale

kam na políciu? Do Scotland Yardu?“

„Nie,“ odvetil som. „Podľa mňa najlepším typom na to je okrskový kriminálny inšpektor Lejeune.“

KAPITOLA PÄTNÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

Okrskový kriminálny inšpektor Lejeune sa mi zapáčil na prvý pohľad. Vyzeral na celkom schopného detektíva. Mal som dojem, že je to muž s veľkou dávkou predstavivosti – ten druh ľudí, ktorí vedia zvážiť všetky okolnosti, aj nezvyčajné.

Hneď začal:

„Dr. Corrigan mi rozprával o vašom stretnutí. Hneď od začiatku prejavoval veľký záujem o túto záležitosť. Veď otec Gorman bol veľmi známy a vážený v celej farnosti. Teraz však vravte, máte pre nás nejaké zvláštne informácie?“

„Týka sa to miesta, ktoré sa nazýva Plavý kôň,“ vysvetľoval som.

„Pokiaľ viem, je to v dedine Much Deeping?“

„Áno.“

„Porozprávajte mi o tom viac.“

Rozhovoril som sa, ako som o Plavom koňovi prvý raz počul vo Fantázii. Potom som opísal svoju návštevu u Rhody a ako som bol predstavený „trom sudičkám“. Zopakoval som, ako som len najpresnejšie vedel, svoj rozhovor s Thyrzou Greyovou v to popoludnie u nich.

„Ako na vás zapôsobilo to, čo vám povedala?“

Bol som v rozpakoch.

„Nie najlepšie. Teda... nebral som to vážne...“

„Naozaj, pán Easterbrook? Myslel som si, že hej.“

„Pripúšťam, že máte pravdu. Nikdy by som nebol predpokladal, čo všetko možno uveriť.“

Lejeune sa smial.

„Ale niečo ste vynechali, všakže? Keď ste prišli do Much Deeping, vtedy ste sa už zaujímali o ich činnosť... prečo?“

„Asi pre to dievča, čo sa tak vystrašilo.“

„Tá malá v kvetinárstve?“

„Áno. Tú poznámku o Plavom koňovi povedala celkom náhodne. A to, že potom bola z toho taká prestrašená, priviedlo ma na myšlienku, že na tom predsa len bude niečo strašné. Neskôr som stretol dr. Corriganu, ktorý mi rozprával o zozname mien. Dvoch zo zoznamu som už poznal. Obaja boli mŕtvi. Tretie meno sa mi videlo známe. Potom som zistil, že aj tá žena zomrela.“

„Pani Delafountainová?“

„Áno.“

„Pokračujte.“

„Napadlo mi, že by som si mal o tej záležitosti zistiť viac.“

„A pustili ste sa do toho. Ako?“

Rozpovedal som mu o návšteve u pani Tuckertonovej. Nakoniec som došiel k pánovi Bradleymu a k Municipal Square Buildings v Birminghame.

Teraz som v ňom vzbudil vážny záujem. Opakoval meno.

„Bradley,“ povedal. „Teda Bradley je v tom?“

„Poznáte ho?“

„Ale áno, o Bradleym vieme všetko. S tým sme už mali dosť trampôt. Je to uhladený obchodník, vždy robí niečo také, aby sme mu nemohli klepnúť po prstoch. Pozná všetky triky a finty hry v medziach zákona. Je to muž, ktorý by mohol napísať knihu na spôsob starých kuchárskych kníh ‚Sto spôsobov ako uniknúť zákonu‘. Ale vražda, taká vec ako organizácia vraždy... to by stačilo na to, aby sme ho čapli. Veru... to úplne stačí...“

„Teraz, keď som vám povedal o našom rozhovore, mohli by ste ho zatknúť?“

Lejeune pomaly pokrútil hlavou.

„Nie, nemohli. Predovšetkým nejestvuje nijaký svedok vášho rozhovoru. Bolo to medzi štyrmi očami a mohol by všetko poprieť, keby ste ho žalovali! A potom – mal pravdu, keď vám povedal, že staviť sa možno o hocičo. Staví sa, že niekto zomrie – a prehrá stávkou. Čo je na tom nezákonné? Iba ak by sme mohli Bradleyho nejakým spôsobom dať do súvisu so spáchaným činom, ktorý vyšetrujeme – a to nebude ľahké, aspoň si myslím.“

Pokrčil plecami a odmlčal sa. Po chvíli sa znova ozval:

„Keď ste boli v Much Deeping, neprišli ste náhodou do styku s mužom, ktorý sa volá Venables?“

„Áno, stretol som ho,“ odpovedal som. „Bol som dokonca uňho na obede.“

„Ach! Ak sa smiem spýtať, aký dojem na vás urobil?“

„Zapôsobil na mňa veľmi silno. Je to veľká osobnosť. Invalid.“

„Postihnutý obrnou.“

„Pohybovať sa môže iba na vozíku. Ale neschopnosť pohybu, zdá sa, zvyšuje jeho chuť do života a schopnosť tešiť sa z jeho radostí.“

„Povedzte mi všetko, čo o ňom viete.“

Opísal som Venablesov dom, jeho umelecké poklady, druh a šírku jeho záujmov.

Lejeune poznamenal:

„To je škoda!“

„Čo je škoda?“

„Že Venables je invalid,“ dodal sucho.

„Prepáčte, ale ste si celkom istý, že je naozaj invalid? Nemohol by... akosi... iba predstierať bezvládnosť?“

„Stopercentne istý. Jeho lekárom je sir Wiliam Dugdale z Harley Street, človek úplne mimo akéhokoľvek podozrenia. Máme od Sira Wiliama potvrdenie, že Venables má atrofované nohy. Pán Osborne si je síce istý, že Venables je ten muž, ktorého videl kráčať po Barton Street v osudný večer, ale mýli sa.“

„Rozumiem.“

„Ako som povedal, je to škoda, pretože ak jestvuje také niečo, ako organizácia na súkromné vraždenie, Venables je typ človeka, ktorý by bol schopný ju viesť.“

„Veru, to je aj môj názor.“

Lejeune kreslil prstom po stole navzájom sa pretínajúce kruhy. Potom náhle zdvihol hlavu.

„Dajme teda dokopy, čo sme zistili. Pridajme k tomu, čo sme už sami vedeli, plus to, čo ste nám teraz povedali. Je takmer isté, že tu jestvuje akási sprostredkovateľňa či organizácia, ktorá sa zameriava na to, čo by sa dalo nazvať odstraňovaním nežiadúcich osôb. Pokiaľ ide o organizáciu, nie je na tom nič surové. Nezamestnáva obyčajných bitkárov alebo odstrelávačov... Nič nenasvedčuje, že postihnutí nezomierajú úplne prirodzenou smrťou. Pokojne to môžem povedať o troch mŕtvych, ktorých ste spomínali. Máme pomerne slušné informácie aj o ostatných – aj keď nie vždy najpresnejšie – no prirodzená smrť je doložená vo všetkých prípadoch. Overovali sme si aj tých, čo získali dedičstvo. Predstavte si, nijaký záznam.“

Je to múdro vymyslené, pekne múdro, pán Easterbrook. Nech to vymyslel hocikto – a je to premyslené do najmenších podrobností – bola to inteligentná hlavička. Dostali sme sa iba k niekoľkým náhodne pozbieraným menám. Bohvie, koľkokrát viac je postihnutých – ako široko je celá záležitosť rozvetvená. A my vieme iba niekoľko mien. Aj to len šťastnou náhodou, že žena, ktorá o tom vedela, zomierala a pred smrťou si chcela vykúpiť pokoj duše.“

Nahnevane pokýval hlavou a pokračoval:

„Tá ženská, Thyrza Greyová, ako ste spomínali, vám tárala o svojich schopnostiach! To môže robiť beztrešne. Obviníme ju z vraždy, postavíme pred súd, necháme ju vychvaľovať sa do neba, a porota sa bude tváriť úplne ľahostajne a nezainteresovane. Podľa zákona by nemohla byť uznaná za vinnú. Nikdy nebola ani len v blízkosti ľudí, ktorí zomreli, to sme si zistili. Nikomu neposlala poštou otrávenú čokoládu ani nič podobné. V súlade s jej vlastným tvrdením iba sedí v miestnosti a zaoberá sa telepatiou! Preto by celá vec pred súdom vyšla na smiech.“

Zamrmal som:

„Ale Lu a Aengus by sa nesmiali. Ani nik hore na nebesiach.“

„Čo hovoríte?“

„Pardón, to je citát z ‚Nesmrtelných hodín‘.“

„Dost' pravdivý. Diabli v pekle sa rehujú, ale nebešťania nie. Je to... diabolská záležitosť, pán Easterbrook.“

„Veru tak,“ prisvedčil som. „To slovo v súčasnosti nepoužívame veľmi často. No v tomto prípade sa nemožno vyjadriť inak. A preto...“

„No?“

Lejeune sa na mňa spýtavo pozrel.

Vzrušene som sa rozrečnil.

„Myslím si, že máme šancu... príležitosť... dozvedieť sa o tom niečo viac. Spolu s priateľkou sme vypracovali plán. Možno sa vám bude zdať veľmi hlúpy...“

„Posúdim ho.“

„Predovšetkým som vychádzal z toho, čo ste aj vy povedali, že ste presvedčený o jestvovaní organizácie, o akej sme rozprávali, a že tá organizácia vykonáva istú činnosť.“

„Určite.“

„Ale nevieme, ako ju vykonáva. Prvú fázu už poznáme. Človek – nazvime ho zákazníkom – sa náhodne dopytuje o tejto organizácii, potom sa dozvie viac, dostane sa k pánovi Bradleymu do Birminghamu a rozhodne sa, že sa na to dá. Uzavrie s Bradleyom nejakú zmluvu a neskôr – aspoň predpokladám – sa dostane k Plavému koňovi. Ale čo sa deje potom, to už nevieme! A čo sa presne odohráva v Plavom koňovi? Niektí sa tam musí dostať a zistiť to.“

„Pokračujte.“

„Pretože doteraz nemáme ani potuchy, čo vlastne Thyrza Greyová robí, nemôžeme sa dostať ďalej... Váš policajný lekár Jim Corrigan tvrdí, že všetko sú len táraniny. Ale sú to naozaj iba táraniny, pán inšpektor?“ Lejeune si vzdychol.

„Viete, čo by som odpovedal... čo by na to odpovedal ktorýkoľvek človek so zdravým rozumom: „Áno, prirodzene, že sú to táraniny!“ No teraz povie niečo neúradne. Za posledných sto rokov sa udialo veľa čudných vecí. Bol by niekto pred sedemdesiatimi rokmi uveril, že niekedy bude možné počuť Big Ben ako odbíja poludnie, najprv z malej škatuľky, a keď doznie úder, znova ho počuť na vlastná uši cez okno z tých istých hodín – pričom nejde o nijaký podfuk. Veď Big Ben odbíja iba raz – nie dvakrát – no zvuk sa dostáva k ušiam poslucháča dvoma odlišnými druhmi vln! Boli by ste verili, že budete počuť vo svojom salóne človeka, ktorý rozpráva v New Yorku, na druhom konci drôtu? Boli by ste verili... Ach! Tucet ďalších vecí... vecí, ktoré sú dnes každodennou samozrejmosťou a pozná ich každé dečko!“

„Inými slovami – všetko je možné!“

„Na to práve myslím. Keby ste sa ma spýtali, či Thyrza Greyová môže zabiť niekoho tým, že prevracia oči alebo sa dostane do vytrženia, tým, že vnucuje niekomu svoju vôľu, budem tvrdiť, že nie. Ale... nie som si istý... Ako aj môžem? Čo ak náhodou na niečo došla...?“

„Veď to,“ prisvedčil som. „Nadprirodzené sa zdá byť nadprirodzeným. Ale veda zajtraška je dnes ešte nadprirodzenosťou.“

„Pripomínam, že nehovorím úradne,“ upozornil ma Lejeune.

„Vystihli ste zmysel. A východisko je – niekto ta musí ísť a vidieť, čo sa tam konkrétne deje. To je môj návrh. Treba sa ta vybrať a vidieť to na vlastné oči.“

Lejeune sa na mňa zahľadel.

„Cesta je už pripravená,“ povedal som.

Pohodlnejšie som sa usadil v kresle a potom som sa rozhovoril. Povedal som všetko presne tak, ako sme to s priateľkou naplánovali.

Počúval a striedavo si hrýzol a vyšpuľoval spodnú peru.

„Chápem váš zámer, pán Easterbrook. Okolnosti sú priaznivé, tak povediac, otvárajú vám cestu. Len neviem, či si plne uvedomujete, aké nebezpečné by mohlo byť to, čo ste si zaumienili... Sú to bezohľadní ľudia! Môže to byť nebezpečné pre vás... ale určite to bude nebezpečné pre vašu priateľku.“

„Viem,“ prisvedčil som, „viem... Prebrali sme to celé už sto ráz. Nie som rád, že sa do toho púšťa. No je rozhodnutá... pevne rozhodnutá. Dočerta, ona to chce!“

Lejeune sa neočakávane ozval:

„Spomínali ste, že má ryšavé vlasy?“

„Áno,“ prikývol som prekvapený.

„Červenovlásku nikdy nepresvedčíte,“ povedal Lejeune. „To mi môžete veriť!“

Asi myslel na svoju manželku.

KAPITOLA ŠESTNÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

Pri svojej druhej návšteve u Bradleyho som vôbec nebol nervózny. Bavilo ma to, naozaj.

„Vžite sa do svojej úlohy,“ povzbudzovala ma Ginger, prv než som sa vydal na cestu. A práve o to som sa snažil.

Pán Bradley ma pozdravil a usmial sa na privítanie.

„Veľmi ma teší, že vás vidím,“ povedal a vystrčil tučnú ruku. „Tak čo, premysleli ste si celý problém,

všakže? Výborne, ako som povedal, nijaká ponáhľanie. Všetko má svoj čas.“

„Práve toto mi vôbec nevyhovuje,“ odvetil som. „Je to... akosi... je to veľmi súrne...“

Bradley si ma premeral. Všimol si, že som veľmi nervózny, že sa vyhybam jeho pohľadu, že mám nemotorné ruky, z ktorých mi vypadol klobúk.

„No dobre, dobre,“ utešoval ma. „Pozrieme sa, čo sa dá robiť. Chcete uzavrieť nejakú stávkou, však? Nejde o hazardnú hru, ktorou si chcete odpútať myseľ od... hm... starostí.“

„Vec sa má tak...“ povedal som a náhle som znova zmĺkol.

Nechal som Bradleyho, aby vyložil svoje karty. A on začal.

„Vidím, že ste trochu nervózny,“ poznamenal. „Opatrný. Súhlasím s opatrnosťou. Hovorí sa: nikdy nehovor nič, čo by nemohla počuť tvoja matka! No azda si myslíte, že v tejto kancelárii by mohol byť špicel?“

Nechápal som a moja tvár to prezrádzala.

„To je slangový výraz pre mikrofón,“ vysvetľoval. „Magnetofón a podobné veci. Nie, dávam vám svoje čestné slovo, že nič podobné sa tu nenachádza. Náš rozhovor nebude nijako zaznamenaný. A ak mi neveríte,“ zdôrazňoval svoju otvorenosť, „prečo by ste mi aj mali veriť? – máte plné právo určiť miesto, ktoré si vyberiete, nejakú reštauráciu, čakáreň hociktorej železničnej stanice v Anglicku, a tam si o veci pohovoríme.“

Povedal som mu, že som si istý, že aj tu je všetko v poriadku.

„Veľmi rozumné! Uistujem vás, že veci tohto druhu vôbec neprichádzajú do úvahy. Ani vy ani ja nepovieme jediné slovo, ktoré by – v reči zákona – ‚mohlo byť‘ použité proti nám. Ale teraz sa dajme do toho. Niečo vás trápi. Vyhládali ste ma a cítite, že by sa vám uľavilo, keby ste mi niečo o tom povedali. Som človek s bohatými skúsenosťami a možno by som vám vedel poradiť. Hovorí sa, že ak sa človek niekomu zverí so starosťami, polovica z nich mu odbudne. Predpokladajme, že to bude tak aj vo vašom prípade.“

Pán Bradley bol veľmi šikovný. Našepkával mi, doplňal slová a frázy, ak som sa v reči zadŕhal. Bol taký výborný, že mi vôbec nebolo ťažko porozprávať mu o mojej mladistvej láske k Doreen a o našej tajnej svadbe.

„To sa stáva často,“ riekol a pokýval hlavou. „Veľmi často. A je to pochopiteľné! Mladý muž s ideálmi. Prijemné pekné dievča. A už to je. Sú z nich manželia, skôr než by dlaňou plesol. A ako to dopadne?“ Pokračoval som v rozprávaní, ako to dopadlo.

To som rozprával úmyselne veľmi neurčito a bez detailov. Muž, ktorého som sa snažil zahrať, by nezašiel až do špinavých podrobností. Vykreslil som iba obraz sklamania – mladého blázna, ktorý došiel na to, že bol bláznom.

Chcel som, aby mal z môjho rozprávania dojem, že sme sa pohádali a rozišli. Ak to pochopil tak, že moja mladá žena odišla s iným alebo že mala nejakého muža vo výhlade – bolo to rovnako dobré.

„Ale viete,“ povedal som dychtivo, „hoci aj nebola... akosi... nebola celkom taká, ako som si predstavoval, aj tak to bolo veľmi chutné stvorenie. Nikdy by som si nebol ani len pomyslel, že by mohla urobiť niečo také... teda že by sa mohla takto zachovať.“

„Čo presne vám urobila?“

Vysvetlil som, že moja „manželka“ ma opustila a teraz po rokoch sa vrátila.

„Čo ste si mysleli, že sa s ňou stalo?“

„Viem, že sa to bude zdať nezvyčajné... ale vôbec som na ňu nemyslel. Teda, predpokladal som, vlastne domnieval som sa, že je mŕtva.“ Bradley nado mnou zavrtel hlavou.

„Takéto želanie, takéto želanie! Prečo by mala byť mŕtva?“

„Nikdy nenapísala ani riadka. Nikdy som o nej nepočul.“

„Pravdou je, že ste na ňu chceli úplne zabudnúť.“

Tento malý fiškál s prenikavými očami bol svojím spôsobom aj psychológom.

„Áno,“ prikývol som vďačne. „Ale viete, nebolo to preto, že by som sa bol chcel s niekým oženiť.“

„Ale teraz sa už chcete, všakže?“

„Nuž...“ zaváhal som.

„Len ďalej, do toho,“ povzbudzoval ma odporný Bradley.

Pripustil som hanblivo, že áno, neskôr som sa rozhodol oženiť sa...

Ale začal som sa a rázne som odmietal dať mu bližšie informácie o svojom dievčati. Nechcel som ju do toho zaťahovať. Nepovedal som mu o nej ani slovo.

Myslím si, že i teraz som reagoval správne. Nenaliehal na mňa. Naopak – chápano sa ozval:

„Je to celkom prirodzené, drahý pane. Prekonali ste už zlú skúsenosť z minulosti. Bezpochyby ste našli

niekoho, kto vám úplne vyhovuje, kto je schopný pochopiť vaše literárne chútky a váš spôsob života. Skutočnú družku.“

Videl som, že vie o Hermii. Bolo to ľahké. Ak si zisťoval niečo o mne, dozvedel sa, že mám iba jedinú blízku priateľku. Odkedy Bradley dostal môj list, ktorým som sa mu ohlásil, musel si zistiť všetko o mne i o Hermii. Bol dobre informovaný.

„A čo rozvod?“ spýtal sa. „Nie je to prirodzené riešenie?“

„Rozvod neprichádza do úvahy,“ odvetil som. „Ona... moja žena... nechce o tom ani počuť!“

„Achjaj. Ako sa k vám správa, ak sa smiem spýtať?“

„Ona... no... chce sa ku mne vrátiť. Úplne... celkom spochabela. Vie, že niekoho mám, a tak...“

„Sa dala na špinavú hru... Chápem... nijaké východisko... iba ak... samozrejme... Ale je pomerne mladá...“

„Tá bude žiť sto rokov,“ povedal som s trpkosťou v hlase.

„Ach, to sa nikdy nevie, pán Easterbrook. Hovoríte, že žila v cudzine?“

„Ona mi to povedala. Neviem, kde bola.“

„Možno bola v Oriente. Občas, viete, vzklíči v človeku v tých krajinách niečo – čo v ňom driemalo dlhé roky! A potom sa vráti domov a zrazu to prepukne. Poznám dva alebo tri podobné prípady. Mohlo sa to prihodiť aj jej. Keby vás to potešilo,“ urobil pomlku, „stavil by som sa s vami o nejakú malú sumu, že je to tak.“

Pokrútil som hlavou.

„Bude žiť sto rokov.“

„Dobre, máte šancu, pripúšťam... Ale stavme sa. Navrhujem tisícpäťsto k jednej, že tá pani zomrie do Vianoc. Čo vy na to?“

„Skôr! Musí to byť skôr. Nemôžem toľko čakať. Sú tu určité okolnosti...“

Úmyselne som bol roztržitý. Neviem, či si myslel, že záležitosť medzi Hermiou a mnou došla až tak ďaleko, že som nemohol strácať čas, alebo že si moja „manželka“ zaumienila ísť k Hermii a urobiť škandál. Mohol aj predpokladať, že je tu nejaký ďalší muž, ktorý má záujem o Hermiu. Nezáležalo mi na tom, čo si myslí. Chcel som urobiť dojem, že je to sùrne.

„Skúsme inú alternatívu,“ povedal. „Môžeme sa stavať o osemnásť stoviek k jednej, že vaša manželka bude pod zemou do mesiaca. Mám také tušenie.“

Pomyslel som si, že prišiel čas na jednanie – a začal som sa jednať. Najprv som vyšiel s tým, že nemám toľko peňazí. Bradley bol šikovný. Dozvedel sa, neviem ako a odkiaľ, do akej výšky by som bol schopný zaplatiť stávk. Vedel, že Hermia má peniaze. Jeho jemná narážka, že ak sa ožením, nebudem stratu zo stávky pociťovať, to potvrdila. Ba čo viac, moje súrenie ešte upevnilo jeho stanovisko. Nechcel nič spustiť. Keď som ho opúšťal, fantastická stávka bola uzavretá a prijatá.

Podpísal som nejaký formulár plný právnických výrazov, ktorým som nerozumel. Beztak som veľmi pochyboval, že by mohol mať niekedy nejakú právnu platnosť.

„Je to zákonitá zmluva?“ spýtal som sa.

„Nemyslím,“ poznamenal pán Bradley a vyceril pritom svoj výborný chrup, „že by vôbec niekedy došlo k jej overovaniu.“ Jeho smiech vôbec nebol príjemný. „Stávka je stávka. Keby niekto nechcel platiť...“

Pozrel som naňho.

„Neradil by som mu to,“ dodal jemne. „Nie, neradil by som mu to. Nemáme radi šudiarov.“

„Neošudím vás,“ povedal som.

„Som si istý, že nie, pán Easterbrook. Ale teraz už radšej o tom... hm... ako to zariadime. Pani Easterbrooková, hovoríte, je v Londýne. Kde presne?“

„Musíte to vedieť?“

„Musím mať všetky podrobnosti... ďalšia vec je dojednať vaše stretnutia so slečnou Greyovou – pamätáte sa na slečnu Greyovú?“

Odpovedal som, že samozrejme sa na ňu pamätám.

„Obdivuhodná žena, naozaj veľmi obdivuhodná žena. Veľmi schopná. Bude od vás pýtať niečo, čo vaša žena nosí... rukavicu... vreckovku... niečo také...“

„Ale načo? Preboha...“

„Viem, viem. Mňa sa nepýtajte, načo to je. Nemám o tom ani potuchy. Slečna Greyová si uchováva tajomstvo iba pre seba.“

„Ale čo sa stane. Čo urobí?“

„Musíte mi naozaj veriť, pán Easterbrook, čestne vám hovorím, že nemám ani len potuchy! Neviem to –

ba čo viac, ani to nechcem vedieť – a už o tom nehovorme.“

Na chvíľu stíchol a potom pokračoval takmer otcovským tónom.

„Radím vám toto, pán Easterbrook. Navštívte svoju manželku. Zmierte sa s ňou, nech si myslí, že sa zaoberáte myšlienkou dať všetko do poriadku. Navrhoval by som vám, aby ste tvrdili, že máte odísť na pár týždňov do cudziny, ale že po návrate atakďalej, atakďalej...“

„A potom?“

„Keď sa vám podarí nenápadne uchmatnúť maličkosť z jej oblečenia alebo bielizne, pôjdete do Much Deeping.“ Zamyslel sa. „Počúvajte. Zdá sa mi, že pri vašej predchádzajúcej návšteve ste spomenuli, že tam niekde máte priateľov... alebo príbuzných?“

„Sesternicu.“

„Potom je to veľmi jednoduché. Sesternica vás nepochybne prichýli na deň-dva.“

„Ako to robia iní? Ubytujú sa v miestnom hostinci?“

„Niekedy, aspoň si myslím... alebo sa vozia autom z Bournemouthu. Tak nejako... ale o tomto viem už len veľmi málo.“

„Ale... hm... čo si bude moja sesternica o tom myslieť?“

„Vysvetlite to tak, že vás zaujímajú obyvateľky Plavého koňa. Preto sa chcete zúčastniť na nejakej seanse. Nič nevyzerá vierohodnejšie. Slečna Greyová a jej priateľky často poriadajú seansy. Viete, ako je to so špiritistami. Budete samozrejme tvrdiť, že je to nezmysel, ale že vás to zaujíma. A to je všetko, pán Easterbrook. Ako vidíte, nič nemôže byť jednoduchšie...“

„A... a čo potom?“

S úsmevom pokrútil hlavou.

„To je všetko, čo vám môžem povedať. Skutočne všetko, čo viem. Ostatné bude mať na starosti slečna Thyrza Greyová. Nezabudnite vziať so sebou rukavicu alebo vreckovku alebo čokoľvek iné. Potom by som vám navrhoval krátky výlet do cudziny. Talianska riviéra je v tomto ročnom období veľmi príjemná. Povedzme tak na jeden-dva týždne.“

Povedal som mu, že nechcem ísť za hranice a zostanem v Anglicku.

„Dobre, ale rozhodne nie v Londýne. Nie, musím vás dôrazne varovať, nie v Londýne.“

„Prečo nie?“

Pán Bradley na mňa karhavo pozrel.

„Klienti majú záruku úplného... hm... bezpečia,“ povedal, „iba ak poslúchajú príkazy.“

„Čo tak Bournemouth? Mohol by to byť Bournemouth?“

„Áno, Bournemouth by bol prijateľný. Bývajte v hoteli, zoznámte sa tam s niekoľkými ľuďmi, okato sa pohybujte v ich spoločnosti. Nevinná zábava – to je to, čo vám odporúčame. Ak už budete mať dosť Bournemouthu, ešte vždy môžete ísť do Torquay.“

Rozprával s vľúdnosťou agenta cestovnej kancelárie.

Ešte raz som mu musel potriasť tučnú ruku.

KAPITOLA SEDEMNÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

„Naozaj ideš na seansu k Thyrze?“ spýtala sa ma Rhoda.

„A prečo nie?“

„Nikdy som nevedela, Mark, že sa zaujímaš o podobné veci.“

„Fakticky ani nie,“ priznal som sa. „Ale tie tri tvoria veľmi čudný spolok. Som veľmi zvedavý, čo za predstavenie mi vystroja.“

Nebolo to vôbec ľahké tváriť sa pritom nenútene. Kútikom oka som videl Hughu Desparda, ktorý na mňa zamyslene hľadel. Bol to bystrý muž a mal za sebou veľmi dobrodružný život. Patril k ľuďom, ktorí majú šiesty zmysel a vedia vycítiť nebezpečenstvo. Aj teraz asi vyňuchal, že tu ide o niečo dôležitejšie než o číru zvedavosť.

„Potom pôjdem s tebou,“ radostne vyhlásila Rhoda. „Už dávno som to mala v úmysle.“

„Nech ti to ani len nenapadne, Rhoda,“ zahundral Despard.

„Ale veď ja naozaj neverím na duchov ani nič podobné, Hugh. Veď vieš. Chcem tam ísť iba pre zábavu.“

„To vôbec nie je zábava,“ povedal Despard. „Je to možno originálne, pravdepodobne áno, ale nepôsobí to dobre na ľudí, ktorí sa toho zúčastňujú iba z čírej zvedavosti.“

„Potom by si mal od toho odhovoriť aj Marka.“

„Marka si neberiem na zodpovednosť,“ odvetil Despard.

Znova na mňa úkosom pozrel. Určite vedel, že mám nejaký zámer.

Rhoda bola nahnevaná, ale keď sme o niečo neskôr náhodou stretli Thyrzu Greyovú v dedine, už sa cez to preniesla. Thyrza sama hneď spustila.

„Zdravím vás, pán Easterbrook. Očakávame vás dnes večer u nás. Dúfam, že vám budeme môcť ukázať niečo pekné. Sybil je síce zázračné médium, ale dopredu sa nikdy nevie, ako to dopadne. Preto nesmiete byť rozčarovaný. O jedno vás však musím požiadať. Zachovajte si nezaujatý prístup. Vždy radi privítame čestného záujemcu... ale prítomnosť nejakého ľahkomyselníka či posmešníka nerobí dobre.“

„Aj ja som chcela prísť,“ povedala Rhoda. „Ale Hugh ma celkom odstrašil. Veď viete, aký je.“

„V nijakom prípade by ste nemali prísť,“ povedala Thyrza. „Jeden nezainteresovaný divák úplne stačí.“ Obrátila sa ku mne.

„Predpokladám, že prídete skôr a niečo si predtým s nami zajete. Pred seansou nikdy nejeme príliš veľa. Tak teda o siedmej? Výborne, budeme vás čakať.“

Kývla hlavou na pozdrav, usmiala sa a pružným krokom odišla. Hľadel som za ňou. Vzbudila vo mne toľko dohadov, že som vôbec nevnímal, čo mi Rhoda hovorí.

„Prepáč, čo si to hovorila?“

„V poslednom čase si veľmi čudný, Mark. Vlastne odkedy si prišiel. Trápi ťa niečo?“

„Nie, naozaj nie. Čo by ma malo?“

„Máš nejaké ťažkosti s knihou? Či azda dolieha na teba niečo iné?“

„S knihou?“ V tej chvíli som si vôbec nevedel spomenúť, o akej knihe hovorí. Potom som náhlivo prehlásil:

„Ach, pravdaže, kniha! Vcelku to ide, raz viac, inokedy menej.“

„Vidí sa mi, že si zaľúbený,“ zaútočila Rhoda. „Veru, to bude ono. Láska má na mužov veľmi nepriaznivý vplyv – zdá sa, že otupuje ich dôvtip. U žien je to práve opačne – svet je pre ne gombička, celé žiaria a vyzerajú dvakrát tak dobre ako zvyčajne. Smiešne, však? To, čo žene robí dobre, dáva mužovi výzor chorľavého barana.“

„Ďakujem pekne!“

„Ach, nehnevaj sa na mňa, Mark. Nazdávam sa, že je to výborné, naozaj... a som ňou nadšená. Skutočne je veľmi pekná.“

„Kto?“

„Predsa Hermia Redcliffová. Vari si myslíš, že o ničom neviem? Už roky pozorujem, ako sa to vyvíja. A ona je pre teba tá pravá... pekná, múdra, dokonale sa k tebe hodí.“

„To je najhlúpejšia vec, akú si mohla povedať,“ odvrkol som.

Rhoda pozrela na mňa.

„To asi sotva,“ povedala.

Obrátila sa a vyhlásila, že musí ísť vynadať mäsiarovi. Oznámil som jej, že zájdem na faru.

„Ale nie nato,“ vopred som zabránil akejkolvek poznámke, „aby som požiadal pastora o ohlášky!“

II.

Prísť na faru to bolo ako prísť domov.

Dvere boli pohostinne otvorené a ako som vchádzal dnu, mal som pocit, že všetky starosti zo mňa spadli. Pani Calthropová sa objavila vo dverách v zadnej časti haly a z nepochopiteľných príčin niesla obrovské svetlozelené vedro z umelej hmoty.

„Ach, Mark, vitajte,“ pozdravila ma. „Myslela som si, že to budete vy.“

Podala mi vedro. Nemal som potuchy, čo s ním urobiť, a tak som stál a vyzeral trápne.

„Von za dvere, na schody,“ povedala pani Calthropová netrepežlivo, ako keby som to mal vedieť.

Poslúchol som. Potom som šiel za ňou do tej istej tmavej ošarpanej izby, v ktorej sme sedeli minule. Oheň v kozube práve zhasínal, ale pani Calthropová do neho pošťuchala a hodila naň poleno. Potom ma ponúkla, aby som si sadol, uvelebila sa v kresle a uprela na mňa svoje svetlé netrepežlivé oči.

„Tak čo máte nové?“ spýtala sa.

Silou, ktorá z nej sálala, by ste mohli zastaviť vlak.

„Odporúčali ste mi niečo urobiť. Teda niečo robím.“

„Dobre. A čo?“

Povedal som jej. Porozprával som jej všetko. Neviem síce prečo, ale vyrozprával som jej aj také veci, ktoré som si ani neuvedomoval.

„Dnes večer?“ spýtala sa pani Calthropová zamyslene.

„Áno.“

Na chvíľu zmĺkla a zrejme rozmýšľala. Z ničoho nič zo mňa vyletelo:

„Nerobím to rád. Božemôj, nepáči sa mi to!“

„Prečo?“

Na toto som, pravdepodobne, nemohol odpovedať.

„Strašne sa o ňu bojím.“

Milo na mňa pozrela.

„Ani neviete,“ pokračoval som, „aká... aká je odvážna. Čo ak jej nejako ublížia...“

Pani Calthropová pomaly odvetila:

„Neviem... naozaj neviem... ako by jej mohli ublížiť spôsobom, ktorý ste spomínali.“

„Ale ublížili – iným ľuďom.“

„Vyzerá to tak...“ povedala nespokojne.

„Ináč je po každej stránke v bezpečí. Urobili sme všetky predbežné opatrenia. Nemôžu jej nijako priamo ublížiť.“

„Ale tieto ženy tvrdia, že sú schopné dosiahnuť to na diaľku,“ podotkla pani Calthropová. „Vyhlasujú, že silou vôle vedia pôsobiť na psychiku a zapríčiniť rôzne choroby tela. Ak to vedia, je to veľmi zaujímavé. Ale aj strašné. A treba to zastaviť, ako sme sa už zhodli.“

„Ale iba ona jediná je vystavená riziku,“ šomral som.

„Nieкто to musí byť,“ povedala pani Calthropová upokojujúco. „Uráža to vašu pýchu, že to nie ste vy. Musíte sa s tým zmieriť. Ginger sa ideálne hodí na hru, na ktorú sa podujala. Vie udržať nervy na uzde a je inteligentná. Nenechá vás v štichu.“

„Toto ma nemrzí!“

„Dobre, nech vás teda nemrzí nič. Jej tým vôbec nepomôžete. A nebojte sa výsledku. Ak pri tomto pokuse zomrie, potom zomrie v záujme dobrej veci.“

„Preboha, vy ste krutá!“

„Nieкто musí byť aj krutý,“ povedala pani Calthropová. „Vždy predpokladám to najhoršie. Nemáte ani predstavu, ako to upokojuje nervy. Človek hneď získa istotu, že to nemôže byť až také zlé, ako si to predstavuje.“

Povzbudzujúco na mňa kývla hlavou.

„Asi máte pravdu,“ povedal som skepticky.

Pani Calthropová mi odvetila s úplnou istotou, že určite má pravdu.

Pristúpil som k detailom.

„Máte tu telefón, však?“

„Prirodzene.“

Vysvetlil som jej, čo chcem urobiť.

„Po tom všetkom – celá záležitosť bude dnes večer hotová – chcel by som byť v úzkom kontakte s Ginger. Volajte jej každý deň. Mohol by som telefonovať od vás?“

„Pravdaže. K Rhode chodí veľa ľudí. Chcete si byť istý, že nikto nezačuje váš rozhovor.“

„Zostanem ešte chvíľu u Rhody. Potom azda pôjdem do Bournemouthu. Nemám sa vraci... do Londýna.“

„Len si nič neplánujte,“ povedala pani Calthropová. „Aspoň do večera nie.“

„Dnešný večer...“ vyhrklo zo mňa. Potom som povedal niečo, čo nebolo vôbec v mojej povahe. „Modlite sa za mňa... za nás!“

„Prirodzene,“ odvetila pani Calthropová, prekvapená tým, že som to potreboval povedať.

Keď som pri odchode došiel k dverám, zrazu ma pochytila zvedavosť a spýtal som sa:

„Načo máte to vedro?“

„Vedro? Ach, je pre školské deti. Zbierajú doň bobuľky a lístky zo živých plotov okolo kostola. Je odporné, však, ale na toto sa hodí.“

Porozhliadal som sa dookola na bohaté farby jesennej prírody, také sýte a krásne...

III.

Moje prijatie v Plavom koňovi bolo až nadmieru konvenčné. Nemám síce predstavu, akú atmosféru som tam očakával... no nebolo to ono.

Thyrza Greyová, oblečená do jednoduchých tmavých vlnených šiat, mi otvorila dvere a privítala ma

celkom srdečne: „Ach, už ste tu. Výborne. Hneď budeme večerať...“

Niž nemohlo byť jednoduchšie, obyčajnejšie...

Stôl v rohu haly bol prestretý na jednoduchú večeru. Mali sme polievku, omeletu a syr. Bella čakala na nás. Mala na sebe čierne šaty a vyzerala viac než kedykoľvek predtým ako postava z húfu na obrazoch talianskych naivných maliarov. Sybil vyzerala oveľa exotickjšie. Mala na sebe dlhé šaty s pávimi okami, pretkávané zlatom. Tentoraz jej chýbali tradičné korále, ale zato mala masívne zlaté náramnice, ktoré jej zvierali zápästia. Chvíľočku sa babrala s omeletou, no potom už nejedia nič. Málo rozprávala, ako keby bola duchom neprítomná a sústreďovala sa na niečo neprirozené. Malo to robiť dojem. No nerobilo.

Vyzeralo to iba teatrálné a neskutočné.

Thyrza Greyová rozprávala za všetkých – živo švitorila o miestnych udalostiach. V ten večer sa správala ako pravá stará panna z anglického vidieka. Bola príjemná, plná života, nezaujímal sa o nič okrem najbližšieho okolia.

Myslel som si, že som blázon, úplný blázon. Čo sa to tu bude diať? Iba Bella vyzerala ako slabomyseľná stará dedinčanka, akých sú stovky – primitívna, nedotknutá výchovou či vzdelaním.

Teraz s odstupom sa mi zdal náš rozhovor s pani Calthropovou príliš zveličený. Čo všetko sme si predstavovali! Myšlienka na Ginger – Ginger s jej prefarbenými vlasmi a falošným menom, ktorej by sa mohlo stať niečo, čo by zapríčinili tieto tri obyčajné ženy, bola určite smiešna!

Pomaly sme končili večeru.

„Káva nebude,“ ospravedlňovala sa Thyrza. „Nechcem, aby sme sa povzbudzovali kofeínom.“ Vstala.

„Sybil?“

„Áno,“ ozvala sa Sybil a jej tvár prezrádzala, že je v extáze, v inom svete. „Musím sa ísť pripraviť...“

Bella začala upratovať stôl. Prešiel som k miestu, kde visel znak starej krčmy. Thyrza ma nasledovala.

„Pri tomto svetle na ňom neuvidíte skoro nič,“ povedala.

Mala pravdu. Jemný svetlý flak na tmavom špinavom pozadí obrazu. Ťažko v ňom bolo spoznať koňa.

Hala bola osvetlená veľmi slabými elektrickými žiarovkami, ktoré mali hrubé pergamenové tienidlá.

„To ryšavé dievča... ako sa len volá... tuším Ginger... čo tu minule bolo...“ povedalo, že ten obraz vyčistí a zreštauruje,“ ozvala sa Thyrza. „Nepredpokladám však, že si na to vôbec niekedy spomenie.“ Potom mimochodom dodala: „Pracuje v nejakej galérii v Londýne.“

Zmocnili sa ma čudné pocity, keď som počul zmienku o Ginger, hoci bola náhodná a dobromyseľná.

S pohľadom upretým na obraz som povedal:

„Môže byť zaujímavý.“

„Nie je to hodnotný obraz,“ povedala Thyrza. „Len taká mazanica. Ale patrí k domu... a určite má dobrých tristo rokov.“

„Hotovo.“

Náhle sme sa obrátili.

To Bella sa vynorila z tmy a zavolala na nás.

„Je čas pustiť sa do toho,“ vyhlásila Thyrza, stále čulá a vecná.

Nasledoval som ju smerom k prestavanej stodole.

Ako som už spomínal, nebol tam nijaký vchod priamo z domu. Bol tmavý večer, obloha zamračená, nebolo vidieť hviezdy. Z hustej tmy, čo bola vonku, vošli sme do dlhej osvetlenej miestnosti.

Stodola v tme vyzerala celkom ináč. Vo dne budila dojem celkom príjemnej knižnice. Teraz to bolo čosi viac. Boli tam lampy, no neboli všetky zažaté. Osvetlenie bolo nepriame a naplňalo miestnosť sýtim, no studeným svetlom. Uprostred na dlážke stálo niečo ako skladacia posteľ alebo pohovka, prikrýta nachovou prikrývkou, na ktorej boli vyšité rôzne kabalistické znaky.

Na vzdialenejšom konci miestnosti bolo niečo, čo sa podobalo na malý železný košík, v ktorom sa prenáša žeravé uhlie. Vedľa neho stálo veľké medené umývadlo – staré už na prvý pohľad.

Na druhej strane, takmer celkom pri stene bola ťažká dubová stolička. Thyrza ma viedla k nej.

„Sem si sadnite,“ prikázala mi.

Poslušne som si sadol. Thyrzino správanie sa zmenilo. Čudné je, že by som nebol vedel presne povedať, v čom sa zmenilo. Nebolo na tom nič zo Sybilinho predstieraného okultizmu. Bolo to, akoby sa zdvihla opona bežného normálneho života. Za ňou bola obyčajná žena, ktorá hrala čosi ako chirurga, keď pristupuje k operačnému stolu, k ťažkej a nebezpečnej operácii. Tento pocit vo mne vzrástol, keď pristúpila k skrini pri stene a vybrala z nej niečo ako dlhý overal. Na svetle sa zdalo, že je ušitý z jemnej látky pretkanej lurexovými niťami. Natiahla si dlhé rukavice, ktoré vyzerali, akoby boli z jemného pletiva, podobajúceho sa nepriestrelnej veste, ktorú mi raz ukázali.

„Človek musí byť opatrný,“ vysvetľovala.

Táto trochu zlovestná veta ma zarazila.

Potom sa obrátila na mňa dôrazným hlbokým hlasom.

„Musím vás upozorniť, pán Easterbrook, že musíte nehybne sedieť na svojom mieste. Za žiadnu cenu sa nesmiete pohnúť z tejto stoličky. Mohlo by to byť pre vás nebezpečné. Toto nie je detská hra. Narábam so silami, ktoré sú nebezpečné pre tých, čo nevedia, ako s nimi zaobchádzať!“ Odmlčala sa a potom sa spýtala. „Priniesli ste to, čo sa od vás žiadalo?“

Bez slova som vytiahol z vrečka hnedú rukavicu zo švédskej kože a podal som jej ju.

Vzala ju a pohybovala ňou ponad kovovú lampu s tienidlom. Zažala lampu a podržala rukavicu pod jej lúčmi, ktoré mali zvláštnu nezdravú farbu a zmenili rukavicu z tmavohnedej na akúsi sivú.

Zhasla lampu a súhlasne prikývla.

„Výborne sa hodí,“ povedala. „Fyzické žiarenie, ktoré z nej vychádza, je ešte dosť silné.“

Položila ju na niečo, čo vyzeralo ako veľká rozhlasová skrinka na konci miestnosti. Potom trochu zvýšeným hlasom zvolala: „Bella! Sybil! Môžeme začať!“

Prvá vošla Sybil. Na svojich pávích šatách mala prehodený dlhý čierny plášť. Dramatickým gestom ho odhodila nabok. Padol na dlážku a vytváral tam akoby atramentovú škvrnu. Sybil postúpila ďalej dopredu.

„Naozaj dúfam, že všetko bude v poriadku,“ povedala. „No nikdy sa nevie. Prosím vás, nepozerajte na to skepticky, pán Easterbrook. Veľmi by ste tým celej veci uškodili.“

„Pán Easterbrook neprišiel sem, aby sa vysmieval,“ povedala Thyrza trochu tvrdým tónom.

Sybil si ľahla na nachovú pohovku, Thyrza sa nad ňu nahla a upravovala jej záhyby šiat.

„Ležíš pohodlne?“ spýtala sa starostlivo.

„Áno, ďakujem ti.“

Thyrza zhasla niekoľko svetiel. Potom pritiahla k pohovke akýsi baldachýn na kolieskach. Postavila ho tak, aby zatienoval pohovku. Sybil sa ocitla v hlbokom tieni uprostred nejasného šera.

„Príliš veľa svetla prekáža úplnému tranzu,“ povedala.

„Myslím, že teraz už môžeme začať. Bella?“

Bella vyšla z tieňa. Obidve ženy sa ku mne priblížili. Thyrza pravou rukou chytila moju ľavú. Ľavou chytila pravú ruku Belly, Bella zase ľavou rukou uchopila moju pravú. Thyrzina ruka bola suchá a tvrdá, Bella ju mala studenú a akoby bez kostí. Pripadalo mi to, ako keby som držal slimáka. Striasol som sa.

Thyrza zrejme skrútila nejaký gombík, pretože sa ozvala jemná hudba. Spoznal som v nej Mendelssohnov smútočný pochod.

„Inscenácia!“ povedal som si v duchu opovržlivo. „Sprostá pasca!“ Bol som chladnokrvný a kritický – ale predsa som sa nemohol ubrániť určitému mimo-volnému citovému dojmu.

Hudba doznela. Nasledovala dlhá pauza. Bolo počuť iba dýchanie, Bellino slabé, syčavé, Sybilino hlboké a pravidelné.

A potom zrazu začala Sybil rozprávať. No nie svojím vlastným hlasom. Bol to hlboký mužský hlas, celkom odlišný od jej afektovaného prízvukovania. Mal cudziu hrdelnú výslovnosť.

„Som tu,“ povedal.

Pustili mi ruky. Bella zmizla v tieni. Thyrza začala:

„Dobrý večer. Je to Macandal?“

„Som Macandal.“

Thyrza pristúpila k pohovke a odtiahla ochranný baldachýn. Sýte svetlo sa rozlialo po Sybilovej tvári.

Vyzerala, akoby tvrdo spala. V tej polohe mala úplne inakšiu tvár.

Vrásky sa jej vyhladili a vyzerala oveľa mladšia. Takmer by sa dalo povedať, že bola pekná.

Thyrza pokračovala:

„Si pripravený, Macandal, podrobiť sa môjmu prianiu a mojej vôli?“

Hlboký hlas odpovedal:

„Som.“

„Prevezmeš do ochrany pred akýmkoľvek ublížením a poškodením telo Dossu, ktoré tu leží a ktoré teraz obývaš? Poskytnesť mu životnú silu, aby dokázalo vykonať môj úmysel?“

„Poskytnem.“

„Dáš tomuto telu silu, aby smrť prešla cezeň, a napriek zákonom prírody mu neublížila, ale postihla telo určenej osoby?“

„Smrť musí byť zoslaná, aby zapríčinila smrť. Tak sa stať!“

Thyrza urobila krok dozadu. Bella k nej pristúpila a zbadal som, že jej podala kríž. Thyrza ho obrátene položila na Sybilinu hrud'

Nato Bella priniesla zelenú fľaštičku. Thyrsa z nej nakvapkala pár kvapiek na Sybilino čelo, chytila jej ruku a robila ňou nejaké pohyby. S počudovaním som zistil, že to bol znak kríža, ale obrátene.

Úsečne mi vysvetlila:

„Svätená voda z katolíckeho kostola v Garsingtone.“

Jej hlas bol celkom obyčajný a táto veta, hoci nepatrila k zaklínaniu, urobila celú scénu akosi ešte desivejšou.

Konečne priniesla ten strašidelný rapkáč, ktorý sme si všimli už predtým. Trikrát ním zarapkala a potom ho strčila do ruky Sybil.

Odstúpila a povedala:

„Všetko je pripravené.“

Bella opakovala po nej:

„Všetko je pripravené...“

Thyrsa sa obrátila ku mne a potichu preriekla:

„Predpokladám, že náš obrad neurobil na vás bohvieako silný dojem, však? No na niektorých návštevníkov robí. Pre vás – môžem povedať – je to všetko obyčajná povera... Ale nebuďte si tým príliš istý. Rituál – odriekanie posvätných slov a viet užívaných dlhé stáročia – zanecháva stopu na ľudskom duchu.“

Čo spôsobuje masovú hystériu zástupu ľudí? Presne nevieme. Ale je to fenomén, ktorý jestvuje.

Domnievam sa, že tieto stáročné zvyklosti majú svoje miesto – nevyhnutné miesto aj v dnešnom živote.“

Bella vyšla z miestnosti. Keď sa vrátila, niesla bieleho kohúta. Bol živý a snažil sa jej vyslobodiť z rúk.

Kľakla si a bielou kriedou začala kresliť rôzne znaky na dlážku okolo spomínaného železného košíka a medeného umývadla. Položila kohútovi zobák na bielu zakrivenú čiaru vedia umývadla a on tam zostal nehybne ležať.

Kreslila množstvo ďalších znakov a pritom si pospevovala hlbokým hrdelným hlasom. Nerozumel som slovám, ktoré spievala, ale ako tam kľáčala a pokyvovala sa, zjavne sa dostávala do vrcholného bodu extázy.

Thyrsa ma pozorovala a vyhlásila: „Nepáči sa vám? Je to staré, viete, veľmi staré. Zaklínanie smrti podľa starých zvykov odovzdávaných z matky na dcéru.“

Thyrsu som nevedel pochopiť. Nerobila už nič, aby pôsobila na moje zmysly, rozrušené Belliným hrôzostrašným vyčítaním. Naschvál sa tvárila, akoby sa celého divadla zúčastňovala iba ako komentátor. Bella vystrela ruky ku košíku so žeravým uhlím, a vyšľahol z neho plameň. Pokropila niečím oheň a jemná vôňa parfumu naplnila miestnosť.

„Sme pripravení,“ oznámila Thyrsa.

Chirurg sa chytil skalpelu – pomyslel som si.

Pristúpila ku skrinke, ktorú som pokladal za rozhlasový prijímač. Keď ho otvorila, videl som, že ide o veľký elektrický prístroj s veľmi zložitou aparaturou.

Pohyboval sa ako trolejbus a Thyrsa ho pomaly a opatrne posunovala blízko k pohovke.

Nachýlila sa nadeň a čosi kontrolovala, šomrajúc si pritom pod nosom:

„Kompas, severo-severo-východ... stupne... tak je to v poriadku.“ Vzala rukavicu a položila ju na zvláštne miesto a vedia nej rozsvietila fialové svetielko.

Potom oslovila nehybné telo na pohovke.

„Sybil Diana Helen, si oslobodená od pôsobenia smrti, duch Macandal ťa bezpečne stráži. Nech smrť pôsobí na vlastníka tejto rukavice. Ako život všetkých ľudských stvorení, aj jej život má cieľ v smrti.“

Nejestvuje nijaké konečné uspokojenie okrem smrti. Len ona vyrieši všetky problémy. Iba smrť poskytne pravý pokoj. Aj najslávnejší ľudia ju spoznali. Pamätaj na Macbethovo „Prekonajúc horúčky života, pokojne spí“. Rozpomeň sa na vytrženie Tristana a Izoldy. Láska a smrť. Láska a smrť. No najväčšia z nich je smrť...“

Slová odzneli, ozvena ich opakovala – elektrický prístroj začal vysieľať akýsi tichý bzukot, žiarovky boli nažhavené. Cítil som sa akoby omámený. Cítil som, že to už nie je niečo, z čoho by som sa mohol vysmievať. Thyrsa pustila svoju moc z uzdy a úplne ňou zotročila telo ležiace na pohovke. Využívala ho na svoj presne určený cieľ. Začal som nejasne chápať, prečo bola pani Oliverová taká vystrašená. Nie kvôli Thyrze, ale kvôli naoko hlúpej Sybil. Sybil má v sebe temné sily, prirodzený talent, ktorý nemá nič do činenia s myslou či intelektom. Sú to fyzické sily, schopnosť oddeliť sa od telesnej podstaty. A tak jej myseľ nepatrila teraz jej, ale Thyrze. A Thyrsa bola jej dočasným vládcom.

Áno, ale čo ten prístroj? Kde sa tu vzal?

A zrazu sa celý môj záujem preniesol na prístroj. Aké diabolské tajomstvo sa skrýva za jeho činnosťou? Môžu to byť nejaké fyzikálne vlny, ktoré pôsobia na mozgové bunky? Na mozog určitého človeka?

Thyrzin hlas pokračoval:

„Citlivé miesto... vždy existuje nejaké citlivé miesto... hlboko v tele... Skrz slabosť prichádza sila... sila a pokoj smrti... postupne k smrti... pomaly, prirodzenou cestou, k smrti... správnym spôsobom, prirodzeným spôsobom. Tkáň tela, poslušni myseľ... Prikazujem ti to... rozkazujem ti to... Postupne k smrti... Smrť, dobyvateľka... Smrť... skoro... veľmi skoro... Smrť... Smrť... SMRŤ!“

Hlas sa jej zvyšoval, až začala kričať... A iný strašidelný zvierač rev sa ozýval od Bella. Thyrsa sa zdvihla a zablysol sa nôž... ozval sa strašný pridusený škrek kohúta... Krv kvapkala do medeneho umývadla.

Bella priskočila a schmatla umývadlo...

Jačala pritom:

„Krv... táto krv... KRV!“

Thyrza uchytila rukavicu z prístroja. Bella ju od nej vzala, namočila do krvi a vrátila ju Thyrze, ktorá ju dala späť na skrinku.

Bella znova zvyšovala hlas až do extatického křiku...

„Krv... krv... krv!“

Obiehala okolo košíka s ohňom a kvapkala krv na dlážku. Oheň v košíku zabľkotal a rozhorel sa znova. Čítil som sa strašne nanič, akýsi otupený. Držal som sa operadla stoličky a zdalo sa mi, že sa so mnou krúti celý svet...

Začul som cvaknutie. Bzučanie prístroja zamĺklo.

Potom jasne zaznel Thyrzin hlas.

„Stará mágia i nová. Staré poznatky viery, nové znalosti vedy. Spolu zvíťazia...“

KAPITOLA OSEMŇASTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

„Tak aké to bolo?“ netrpezlivo sa ma vypytovala Rhoda pri raňajkách.

„Ach, nič zvláštne,“ odpovedal som ľahostajne.

Čítil som pritom, že Despard nespúšťa zo mňa oči. Je to vnímavý muž.

„Kreslili nejaké päťuholíky na zem?“

„Veľmi veľa.“

„A čo biele kohúty?“

„Prirodzene, že boli. To bol Bellin príspevok k zábave a k hre.“

„A nijaké vytrženie?“

„Bolo ho neúrekom.“

Rhoda vyzerala rozčarovaná.

„Ako sa mi zdá, zistil si, že je to len hlúposť,“ povedala konštatujúc.

Odvetil som, že tieto záležitosti sú vždy na jedno kopyto. V každom prípade som však ukojil svoju zvedavosť.

Neskoršie, keď Rhoda vyšla do kuchyne, Despard sa ma spýtal:

„Trochu vám to vyrazilo dych, však?“

„Nuž...“

Bál som sa vyjsť s pravdou von, no Despard nepatril k ľuďom, ktorí sa nechajú opiť rožkom.

Pomaly som povedal:

„Bolo to... tak povediac... dosť nechutné.“

Súhlasne prikývol.

„Nedá sa tomu naozaj veriť,“ odvetil Despard. „Súdny rozum to nepripustí... ale máva to určité účinky. Videl som toho pomerne dosť vo východnej Afrike. Medicinmani mali strašnú moc nad ľuďmi. Tam sa často stávali podivuhodné veci, ktoré v žiadnom prípade nebolo možné vysvetliť iba rozumom.“

„Išlo o smrť?“

„Ale áno. Ak sa nejaký človek dozvedel, že bol označený za kandidáta smrti, zomrel.“

„Predpokladám, že je to sila sugescie.“

„Pravdepodobne.“

„Ale nie ste o tom presvedčený, však?“

„Veru nie, aspoň nie celkom. Sú prípady, ktoré ťažko vysvetliť akoukoľvek rozpracovanou vedeckou teóriou. Zvyčajne sa to nestáva v Európe – hoci poznám aj také prípady. Ale ak je vo vás zakorenená

viera v podobné veci, zaúčinkuje to na vás.“ Viac nepovedal.

Zamyslene som pokračoval:

„Súhlasím s vami, no nemožno to brať tak jednoznačne. Aj u nás sa dejú podivuhodné veci. V Londýne som raz zažil niečo zvláštne v nemocnici. Prišlo tam dievča – neurotický prípad – a sťažovalo si na strašné bolesti v kostiach, v ramenách a podobne. No lekári nezistili nijakú príčinu bolesti. Usúdili, že asi pôjde o hystériu. Lekár jej povedal, že jej liečba môže byť úspešná len vtedy, ak jej rozžeravenou tyčou prejdú po ramenách. Čo myslíte, súhlasilo s tým? Veru áno. Dievča obrátilo hlavu a privrelo oči. Lekár vzal sklenenú tyčku, ponoril ju do studenej vody a niekoľkokrát jej ňou prešiel po vnútornej strane ramien. Dievča v agónii vrieskalo. Lekár jej povedal: ‚Teraz už bude všetko v poriadku.‘ Dievča na to: Dúfam, ale bolo to strašné! Tak to páli! Najnepochopiteľnejšie pre mňa bolo nie to, že verila, že ju liečili žeravým železom, ale naozaj mala popálené ramená. Kde sa jej tá palička dotkla tela, všade vznikli pľuzgiere.“

„Vyliečilo sa?“ spýtal sa Despard so záujmom.

„Áno. Neuróza, alebo čo to bolo, sa už nezopakovala. No museli jej vyliečiť popáleniny na ramenách.“

„Neuveriteľné,“ povedal Despard. „To sa predsa nedá predstierať.“

„Lekár bol z toho tiež vyjavený.“

„To verím, že bol...“

Pozrel na mňa so záujmom.

„Prečo ste za každú cenu chceli ísť na seansu?“

Pokrčil som plecami.

„Tie tri ženy mi nedajú pokoj. Chcel som vidieť, čo za divadlo tam vystráajú.“

Despard už nepovedal ani slovo. Nemyslím, že mi uveril. Ako som už povedal, je to vnímavý muž.

Hneď potom som sa vybral na faru. Dvere boli otvorené, no vyzeralo to, ako keby tam nebolo ani živé duše.

Vošiel som do malej izby, kde bol telefón, a zavolať som Ginger.

Zdalo sa mi, že uplynula večnosť, kým som počul jej hlas.

„Haló!“

„Ginger?“

„Ach, to ste vy? Čo sa stalo?“

„Ste v poriadku?“

„Samozrejme, že som. Prečo by som nemala byť?“

Celým telom mi prešla úľava.

Ginger sa nič nestalo. Spôsob, akým reagovala na moju otázku, ma utvrdil, že je všetko v poriadku. Ako som len mohol vôbec pripustiť myšlienku, že tieto čary a zaklínačky by mohli ublížiť takému normálnemu stvoreniu, ako je Ginger?

„Myslel som... len tak, či ste nemali nejaké zlé sny?“ povedal som veľmi neisto.

„Nie, nemala som. Aj som čakala, že budem mať. Ale nič sa nestalo, len som sa stále budila a pozorovala, či necítim niečo zvláštne. Naozaj som bola takmer rozhorčená, že sa mi nič nestalo. ..“

Zasmial som sa.

„Ale povedzte mi, čo vy máte nového?“ spýtala sa Ginger.

„Dokopy nič mimoriadne. Sybil si ľahla na fialovú pohovku a dostala sa do tranzu.“

Ginger vyprskla.

„Naozaj? Aké zázračné! Nebola to náhodou čierna prikrývka a ona nemala nič na sebe?“

„Sybil nie je madame de Montespan. Ani to nebola čierna omša. Práve, že Sybil mala toho na sebe až príliš, modré pávie šaty a na nich spústu vyšitých symbolov.“

„To sa jej tak podobá. A čo robila Bella?“

„Tá bola naozaj dokonale odporná. Zarezala bieleho kohúta a potom do jeho krvi namočila vašu rukavicu.“

„O, aké hnusné... A čo ešte?“

„Ešte more iných vecí,“ povedal som. •

Myslel som, že rozhovor držím v správnom tóne. Pokračoval som:

„Thyrza mi predviedla mnoho trikov. Vyzývala akéhosi ducha – myslím, že sa volal Macandal. A potom tam bolo farebné osvetlenie a hudba. Na niektorých ľudí by to mohlo urobiť riadny dojem a na smrť ich vydesiť.“

„A vy ste nemali strach?“

„Bella ma trochu vystrašila,“ priznal som sa. „Mala veľmi hnusný nôž a myslel som si, že stratí hlavu a pridá ako druhú obeť ku kohútovi aj mňa.“

„Nič iné vás nevyľakalo?“ vyzvedala Ginger.

„Nie som náchylný na strach.“

„Prečo ste si potom tak vydýchli, keď ste sa dozvedeli, že sa ml nič nestalo?“

„No pretože...“ nevedel som, čo povedať.

„V poriadku,“ povedala Ginger láskavo. „Nemusíte mi na to odpovedať. A nemusíte sa ani vzdať hry, na ktorú ste sa dali. Niečo však muselo na vás poriadne zapôsobiť.“

„Len to, že sú – najmä Thyrza – tak bezpečne presvedčené o výsledku svojho zaklínania.“

„Presvedčené o tom, čo ste mi boli spomínali – že by mohli niekoho zabiť?“

Jej hlas prezrádzal, že tomu neverí.

„Je to bláznovstvo, viem,“ prisvedčil som.

„Aj Bella si tým bola istá?“

Uvažoval som. Potom som povedal:

„Domnievam sa, že Bella sa celkom vyžila pri podrezaní kohúta a tým, že sa dostala do akejsi extázy chorobných želaní. Počuť jej vrieskanie: ‚Krv... krv...‘, to bol naozaj zážitok.“

„Rada by som ho bola počula,“ ľútostivo povedala Ginger.

„Škoda, že ste ho nepočuli,“ povedal som. „Úprimne povedané, celé to vyzeralo ako divadelné predstavenie.“

„Teraz ste už pokojný, však?“ pýtala sa Ginger.

„Čo tým myslíte – pokojný?“

„Keď sme sa začali rozprávať, neboli ste, no teraz už ste.“

Jej predpoklad bol úplne správny. Jej veselý a normálny hlas pôsobil na mňa ako balzam. Hoci, musím sa priznať, klobúk dolu pred Thyrzou Greyovou. Aj keď to všetko je iba balamutenie, naočkovala mi do hlavy pochybnosti a zlé predtuchy. Ale čo už teraz na tom, Ginger je v poriadku – ani len zlý sen sa jej neprisnil.

„A čo budeme robiť ďalej?“ vypytovala sa Ginger. „Mám tu zostať bývať ešte nejaký týždeň?“

„Ak chcem dostať od pána Bradleyho sto libier, potom áno.“

„Dostanete ich, ak vám len o to ide... Bývate u Rhody?“

„Ešte nejaký deň budem u nej. Potom pôjdem do Bournemouthu. Musíte mi volať každý deň, alebo – ja vám budem volať... bude to lepšie. Teraz telefonujem z fary.“

„Ako sa má pani Calthropová?“

„Vynikajúco. Mimochodom, povedal som jej všetko.“

„Myslela som si, že jej to poviete. Teraz sa už majte dobre. Môj život v najbližšom týždni-dvoch bude veľmi nudný. Zobrala som si so sebou nejakú prácu – aj kopec kníh, ktoré som vždy chcela prečítať a nikdy som na ne nemala čas.“

„A čo vaša galéria?“

„Tam vedia, že som na zábavnej plavbe po mori.“

„Radšej by ste boli na lodi, však?“

„Ani nie,“ odpovedala Ginger. Povedala to s akýmsi zvláštnym podtónom.

„Nemotajú sa okolo vás nejaké podozrivé individúá?“

„Iba obyčajné osoby. Roznášač mlieka, kontrolór plynomerov, nejaká žena, ktorá sa ma vypytovala, aké značky liekov a kozmetiky zvyknem používať. Ešte ktosi chcel odo mňa podpis na petíciu za zničenie atómových zbraní a nejaká žena žiadala podporu pre slepých. Ach, ešte rôzni donášači tovaru, samozrejme. Boli veľmi ochotní. Jeden z nich mi aj poistku opravil.“

„Vyzerá to dosť neškodne,“ poznamenal som.

„Čo ste očakávali?“

„Ani neviem.“

Tuším som si prial, aby sa stalo niečo, čo by som mohol zaraziť.

Ale obeť Plavého koňa zomierali dobrovoľne, z vlastnej vôle... Nie, výraz dobrovoľne nie je správny.

Zárodky telesnej slabosti v nich vyvolali proces, ktorý som nevedel pochopiť.

Ginger zavrhla moje podozrenie, že kontrolór plynomerov bol falošný.

„Bol pravý, verte mi,“ odpovedala. „Pýtala som sa naňho. V kúpeľni vyliezol po rebríku, zistil stav plynomeru a zapísal si čísla, to bolo všetko. Ani sa len nedotkol plynových kohútikov alebo uzáverov. A môžem vás ubezpečiť, že nenarafičil únik plynu z potrubia v mojej spálni.“

Nie. Plavý kôň nezariaďoval veci náhodným unikaním plynu – ničím až takým konkrétnym.

„Ach, mala som ešte jednu návštevu,“ spomenula si Ginger. „Vášho priateľa dr. Corriganu. Bol veľmi milý.“

„Asi ho poslal Lejeune.“

„Videlo sa mi, že sa spolieha, že v tom zozname bol nejaký jeho menovec. Veď Corriganovcov je toľko!“

Skončil som rozhovor. Veľmi sa mi uľavilo.

Keď som sa vrátil, Rhoda sa na trávniku zapodievala s jednou zo svojich dog. Mazala ju nejakou masťou. „Práve tu bol veterinár,“ oznamovala mi. „Tvrdil, že sú to lišaje. Je to strašne chytľavé. Nechcem, aby to dostali deti – alebo ostatné psy.“

„Alebo aj dospelí,“ doplnil som.

„Och, zvyčajne to nachytajú deti. Chvalabohu, sú teraz celý deň v škole – stoj pekne, Sheila. Nevrt' sa!“

„Z toho zvyknú vypadáť chlpy,“ pokračovala. „Vzniknú tak holé flaky, ale neskôr chlpy znova narastú.“

Prikývol som a ponúkol som sa, že jej pomôžem. Odmietla moju pomoc, za čo som bol vďačný, a znova som sa pobral preč.

Vždy som si myslel, že nešťastím vidieka je to, že existujú vždy len tri smery, na ktoré sa možno vybrať na prechádzku. V Much Deeping sa môžete vybrať buď po Garsington Road alebo po ceste k Long Cottenhamu, alebo ešte môžete ísť asi dve míle hore k Shadlianger Lane, k hlavnej ceste Londýn-Bournemouth.

Nasledujúci deň cez poludnie som vyskúšal obe cesty, Garsingtonskú aj do Long Cottenhamu.

Shadhanger Lane som si nechal nabudúce.

Vykročil som a na ceste mi niečo prišlo na um. Vchod do Priors Court je predsa na začiatku Shadhanger Lane. Prečo by som nemohol ísť navštíviť pána Venablesa?

Čím dlhšie som o tom uvažoval, tým väčšmi sa mi to páčilo. Ak ta dôjdem, nemôže na tom byť nič podozrivé. Keď som tu bol posledný raz, Rhoda ma k nemu zaviedla na návštevu. Bolo by to veľmi ľahké a prirodzené znova ho navštíviť a spýtať sa ho, či by mi neukázal niektoré zvláštne predmety, ktoré som si pre nedostatok času nemohol dôkladne pozrieť a vychutnať ich krásu.

To, že Venablesa spoznal ten lekárnik – ako sa len volal... Ogden?... Osborne? – bolo, mierne povedané, zaujímavé. Bolo však aj podľa Lejeuna nemožné, aby to bol muž postihnutý takou chorobou. Okrem toho bolo zvláštne, že takto chybné označil muža, ktorý žije tu v susedstve a svojou osobnosťou – to treba uznať – sa na takúto vec výborne hodí.

No okolo Venablesa bolo niečo tajomné. Cítil som to hneď od počiatku. Myslí mu to výborne, o tom som si istý. A je v ňom čosi – ako to len vyjadriť – čosi lišiacke. Lúpežnícke – deštruktívne. Mohol by to byť muž, ktorý je príliš múdry na to, aby sám bol vrahom – ale vedel by veľmi dobre organizovať vraždenie, keby sa mu zachcelo.

Pokiaľ som mohol zistiť ich organizáciu, Venables by sa mi tam bol hodil dokonale. Hlavný mozog v pozadí. Ale ten lekárnik Osborne tvrdil, že videl Venablesa prechádzať sa po londýnskej ulici. Ak je to nemožné, potom identifikácia nemá cenu a skutočnosť, že Venables býva v blízkosti Plavého koňa, neznamená vôbec nič.

Všetko jedno, pomyslel som si, rád sa naňho znova pozriem. A tak som zmenil smer a obrátil sa k bráne Priors Courtu. Kráčať som ešte asi štvrt' míle po kľukatej ceste.

Dvere mi otvoril ten istý sluha a oznámil, že pán Venables je doma. Ospravedlnil sa, že ma necháva v hale, pretože „pán Venables nie vždy môže prijímať hostí“, a odišiel. O chvíľu sa vrátil a oznámil mi, že pán Venables sa teší na moju návštevu.

Venables ma privítal srdečne. Šiel mi na vozíku v ústrety a pozdravil ma ako starého priateľa.

„Je to od vás veľmi pekné, že ste ma prišli pozrieť, môj drahý priateľ. Dupočul som sa, že ste opäť tu, a chystal som sa zavolať dnes večer Rhode, aby ste všetci prišli ku mne na obed alebo na večeru.“

Ospravedlnil som sa, že som vpadol len tak bez ohlásenia, ale vysvetlil som mu, že to bol taký náhly nápad. Vybral som sa na prechádzku a dostal som sa až sem k bráne. A tak som sa rozhodol vojsť dnu.

„Aby som pravdu povedal, veľmi rád by som sa ešte raz pozrel na vaše indické miniatúry. Vtedy som si ich v rýchlosti ani nestačil dokonale pozrieť.“

„Prirodzene, že sa to nedalo. Som veľmi rád, že ich oceňujete. Sú to skvelé miniatúry.“

Náš rozhovor sa krútil výlučne okolo miniatúr. Musím sa priznať, že som bol veľmi natešený, že si môžem bližšie pozrieť niektoré naozaj vynikajúce predmety, ktoré vlastnil.

Medzitým sa v izbe objavil čaj a Venables ma vyzval, aby som si vypil s ním.

Neobľubujem čaj, ale musím oceniť jeho čínsky čaj, z ktorého sa parilo, i jemné šálky, z ktorých sme ho pili. K čaju boli hrianky s maslom a sladký slivkový koláč takej chuti, akú mávali koláče mojej starej mamy, ktoré podávala k čaju, keď som bol ešte malý chlapec.

„Doma pečený,“ vyhlásil som znalecky.

„Prirodzene! Kupované koláče sa do tohto domu nikdy nedostanú.“

„Máte vynikajúcu kuchárku, to viem. No nie je to ťažké udržať služobníctvo tu na vidieku a ešte na takej samote, ako je táto?“

Venables pokrčil plecami. „Musím mať najlepšie služobníctvo. Na tom trvám. Prirodzene – treba ho

zaplatiť! Ja platím.“

Tu sa ukázala celá jeho prirodzená povýšenosť. Sucho som poznamenal:

„Ak je niekto dosť bohatý, aby si to mohol dovoliť, určite si ušetrí mnohé problémy.“

„Viete, to záleží od toho, ako si kto zariadi život. Ak má niekto dosť vyhranené želania – potom si to podľa toho musí aj organizovať. Veľa ľudí zarába peniaze a nemá potuchy, čo s nimi. Stávajú sa z nich, aby som tak povedal, stroje na zarabanie peňazí. Sú to otroci. Chodia zavčas do práce a neskoro z práce, nikdy si neurobia čas na zábavu. A čo za to majú? Väčšie autá, parádnejšie domy, nákladnejšie panie domu či manželky – a musím sa tak vyjadriť – aj väčšie bolesti hlavy.“

Nahol sa dopredu.

„Iba získavanie peňazí – to je pre mnohých bohatých mužov naozaj všetkým, ale aj koncom všetkého. Vrážajú ich do čoraz väčších podnikov, majú čoraz väčšie zisky. Ale prečo? Azda sa niekedy spýtajú sami seba, prečo to robia? Určite nie.“

„A čo vy?“ spýtal som sa.

„Ja...“ zasmial sa. „Vedel som, čo chcem. Neobmedzene voľný čas, v ktorom sa môžem zaoberať krásnymi vecami tohto sveta, prirodzenými aj umelými. Keďže ísť a pozerať si ich v prirodzenom prostredí mi v posledných rokoch zdravie nedoprialo, podonášal som si ich z celého sveta sem.“

„Ale skôr, než ste to urobili, museli ste mať peniaze.“

„To áno, musí sa to plánovať – a ten plán obsahuje v sebe kadejaké potreby – ale nie je potrebné, dnes naozaj nie je potrebné odpracovávať si úbohé učňovské roky.“

„Neviem, či som vás celkom pochopil.“

„Svet sa mení, pán Easterbrook. Vždy to bolo tak – ale teraz zmeny prichádzajú oveľa rýchlejšie. Tempo sa zrýchlilo – treba to využiť.“

„Meniaci sa svet,“ povedal som zamyslene.

„Otvára nové pohľady.“

Ozval som sa ospravedlňujúco:

„Ľutujem, ale viete, že sa rozprávate s človekom, ktorého tvár je obrátená opačným smerom – k minulosti – nie k budúcnosti.“

Venables pokrčil plecami.

„Budúcnosť? Kto ju môže predvídať? Hovorím o dnešku – o bezprostrednej súčasnosti. Nemal som na mysli vôbec nič iné. Je tu nová technika, ktorú možno používať. Máme stroje, ktoré nám vedia odpovedať na otázky za niekoľko sekúnd – namiesto hodín či dní ľudskej práce.“

„Počítače? Elektronické mozgy?“

„Áno. To mám na mysli.“

„Nahradia nakoniec stroje ľudí?“

„Ľudí? Určite. Ľudskú pracovnú silu. Ale nie Človeka. Musí tu byť človek-kontrolór, človek-mysliteľ, ktorý sa zapodieva inými otázkami, než na aké odpovedajú stroje.“

Pochybovačne som pokrútil hlavou.

„Teda nadčlovek, superman?“ v hlase mi bolo cítiť jemný nádyh výsmechu.

„Prečo nie, pán Easterbrook? Povedzte, prečo nie? Pamätajte si, vieme – alebo začíname sa dozvedať – niečo o človeku ako živočíchovi. Táto disciplína, niekedy nesprávne nazývaná ‚brainwashing‘*, vytvára nesmierne zaujímavé možnosti v tomto smere. Nielen telo, ale aj rozum človeka reaguje na určité podnety.“

„Je to nebezpečná doktrína,“ poznamenal som.

„Nebezpečná?“

„Áno, pre toho, koho má liečiť.“

Venables pokrčil plecami.

„Celý život je samé nebezpečenstvo. Zabúdame na to práve my, čo sme zastrčení do malého vrečka civilizácie. Lebo ničím viac táto civilizácia nie je, pán Easterbrook. Malé vrecká plné ľudí, ktorí by sa mali združovať kvôli vzájomnej ochrane a ktorí sú schopní svojím dôvtipom prekonať a ovládnuť Prírodu. Ľudia si podmanili džungľu – ale ich víťazstvo je iba prechodné. Džungľa môže každú chvíľu opäť prevziať vládu. Kedysi pyšné mestá sú teraz iba hromadami zeme obrastenými bujnou vegetáciou a úbohými obydliami ľudí, ktorí sa sotva držia pri živote. Život je vždy nebezpečný – nikdy na to nezabudnite. Nakoniec ho možno zničiť nielen obrovské prírodné sily, ale aj práca našich vlastných rúk. Sme veľmi blízko chvíle, keď sa to môže stať...“

„To nemožno poprieť, prirodzene. Ale mňa zaujíma vaša teória sily – sily rozumu.“

„Ach, toto...“ Venables prišiel trochu do rozpakov. „Pravdepodobne som to zveličoval.“

Jeho rozpaky a čiastočné odvolanie svojho predchádzajúceho tvrdenia som považoval za veľmi zaujímavé. Venables bol človek, ktorý žil prevažne osamote. Človek, ktorý z času na čas potreboval potrebu vyrozprávať sa – niekomu – hocikomu. Venables sa vyrozprával mne – a možno to nebolo rozumné.

„O nadčloveku,“ usmerňoval som ho. „Práve ste mi spomínali nejakú modernú verziu o ňom, spomínate si?“

„Určite to nie je nič nové. Formulácia nadčloveka je známa už dosť dávno. Bola na nej vybudovaná celá filozofia.“

„Samozrejme. Ale zdalo sa mi, že váš nadčlovek je... je akýsi odlišný, iný nadčlovek... Človek, ktorý vládne nadprirodzenými silami, ale nikdy sa nik nedozvie, že nimi vládne. Človek, ktorý sedí vo svojom kresle a potahuje špagátiky.“

Kým som hovoril, pozoroval som ho. Zasmial sa.

„Počítate ma medzi nich, pán Easterbrook? Kiež by to skutočne bolo tak! Človek potrebuje niečím kompenzovať – toto!“

Ruka mu klesla na kolená prikryté dekou a v jeho hlase zrazu bolo cítiť zatrpkosť.

„Nebudem vám vyjadrovať svoje sympatie,“ povedal som. „Sympatia málo prospeje mužovi vo vašom položení. No dovoľte mi povedať, že keby som si mal predstaviť takú postavu – človeka, ktorý môže nepredvídanú katastrofu zvrátiť v triumf – vy by ste na to boli podľa mojej mienky vynikajúci typ.“

Pousmial sa.

„Lichotíte mi.“

Ale videl som, že ho to potešilo.

„To nie,“ odvetil som. „V živote som spoznal dosť ľudí, aby som vedel rozoznať nezvyčajného a mimoriadne nadaného muža, keď ho už stretnem.“

Bál som sa, že som zašiel príliš ďaleko. No dá sa vôbec pri lichotení zájsť naozaj príliš ďaleko?

Skľučujúca myšlienka! Treba sa dotýkať srdca a nechytiť sa do pasce.

„Chcel by som poznať,“ povedal zamyslene, „vašu mienku na toto. Na toto všetko.“ Ukázal rukou na zariadenie izby.

„Je to najlepší dôkaz,“ vysvetľoval som, „že ste bohatý človek, ktorý vie, ako sa rozumne nakupuje, ktorý vie veci oceniť a má vkus. No cítim, že je to viac než púhe vlastníctvo. Vynaložili ste úsilie na získanie krásnych a zaujímavých vecí – a naznačili ste mi, že neboli získané nadmerným lopotením.“

„Je to pravda, pán Easterbrook, svätá pravda. Ako som povedal, iba blázni sa lopotia. Lepšie je rozmýšľať, zapláňovať si všetko do najmenších podrobností. Tajomstvo každého úspechu je veľmi jednoduché – ale musí sa premyslieť! Niečo jednoduché. Premyslíte si to, pustíte sa do toho – a máte to!“ Cívil som naňho. Niečo jednoduché – niečo také jednoduché ako odstraňovanie nežiadúcich osôb?

Splnenie potreby. Akcia, ktorá neohrozí nikoho okrem obete. Podľa plánu pána Venablesa, sediaceho vo svojom vozíku, s jeho veľkým nosom zahnutým ako zobák dravca a jeho výnimočným ohryzkom, ktorý mu poskakuje hore-dolu. Akcia, ktorá sa vykoná prostredníctvom – koho? Thyrzy Greyovej?

Pozoroval som ho, ako sa zatvári pri mojich slovách:

„Všetky tieto reči o ovládaní na diaľku mi pripomínajú niečo, čo hovorila slečna Greyová.“

„Ach, naša milá Thyrza!“ Povedal to pokojne, nevinne (ale nemyklo mu trochu viečkom?). „Tie dve milé dámy porozprávajú kopu nezmyslov. A predstavte si, ony tomu veria, naozaj tomu veria. Boli ste niekedy – (som si istý, že vás zavolajú) – aspoň na jednej z tých smiešnych seáns, ktoré usporadúvajú?“

Bol som trochu v rozpakoch, kým som sa rýchlo rozhodol, aký postoj zaujať.

„Áno,“ prikývol som, „bol som... bol som na seanse.“

„A presvedčili ste sa, že je to nezmysel? Alebo to azda urobilo na vás dojem?“

Vyhol som sa jeho pohľadu a zo všetkých síl som sa snažil zakryť, že sedím ako na ihlách.

„Ja... nuž... samozrejme, neveril som ničomu. Vyzerajú veľmi úprimne, ale...“ Pozrel som na hodinky.

„Netušil som, že už je neskoro. Musím sa ponáhľať späť. Moja sesternica bude znepokojená, kde som sa zdržal.“

„Spríjemnili ste invalidovi nudné popoludnie. Pozdravujem Rhodu. Musíme niekedy zorganizovať spoločný obed. Zajtra idem do Londýna. U Sothebyho je na predaj zaujímavá vec. Stredoveké francúzske hracie kocky. Vynikajúce! Som si istý, že sa vám budú páčiť. Ak sa mi ich podarí získať.“

Rozlúčili sme sa priateľským tónom. Naozaj som postrehol záblesk v jeho očiach, keď som vyslovil svoj názor na seansu? Mal som ten dojem, ale nebol som si istý. Podozrieval som sa, že si to len namýšľam.

KAPITOLA DEVÄTNÁSTA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

Keď som odchádzal, bolo už neskoré popoludnie. Zošerilo sa, a pretože obloha bola zatiahnutá, pohyboval som sa po kľukatej ceste dosť neisto. Ešte raz som sa obzrel na vysvietené okná domu. Odbočil som pritom pár krokov z okraja cesty vysypaného štrkom na trávnu a zrazil som sa s niekým, kto šiel opačným smerom.

Bol to nízky muž solídneho výzoru. Ospravedlnili sme sa jeden druhému. Hlas, ktorým sa mi ozval, bol sýty, hlboký bas a bolo v ňom cítiť punktičkárstvo.

„Prepáčte...“

„Nič sa nestalo. Bola to moja vina...“

„Ešte som tu nikdy nebol,“ vysvetľoval som, „a tak sa tu nevyznám. Mal som si zobrať baterku.“

„Dovolíte?“

Neznámy vytiahol z vrečka baterku, rozsvietil ju a podal mi ju. V jej svetle som videl, že je to muž stredných rokov s okrúhlou nevinnou tvárou. Mal čierne fúzy a okuliare. Bol oblečený v tmavom plášti dobrej kvality a dalo sa o ňom povedať, že vyzerá nanajvýš dôstojne. Napriek tomu som sa čudoval, prečo nepoužil baterku ešte predtým, než sme do seba narazili.

„Ach, teraz vidím, že som zišiel z chodníka,“ poznamenal som v rozpakoch.

Prešiel som späť na chodník a vrátil som mu baterku.

„Teraz už potrafiť.“

„Nie, nie, prosím vás, nechajte si ju, kým sa nedostanete k bráne.“

„Ale čo vy... veď ste šli smerom k domu, nie?“

„Nie, nie, idem tým istým smerom ako vy. Ehm... po chodníku k bráne a potom hore k autobusovej zastávke. Musím chytiť autobus do Bournemouthu.“

A tak sme šli bok po boku. Zdalo sa, že môj spoločník je akýsi nesvoj. Spýtal sa ma, či tiež idem na autobusovú zastávku. Odvetil som mu, že bývam tu neďaleko.

Opäť nastala pauza a cítil som, že rozpaky môjho spoločníka narastajú. Patril k ľuďom, ktorí nikdy nevedia zastrieť svoje pocity.

„Boli ste na návšteve u pána Venablesa?“ spýtal sa trochu chrapľavo.

Prisvedčil som a dodal:

„Myslel som, že aj vy idete k nemu.“

„Nie,“ zaprel. „Vôbec nie... Pokiaľ ide o to...“ odmlčal sa. „Žijem v Bournemouthe... vlastne blízko Bournemouthu. Práve som sa ta presťahoval do malého bungalowa.“

Zrazu mi začalo vŕtať v hlave. Čo som to len v poslednom čase počul o bungalowe v Bournemouthe? Kým som sa snažil rozpamätať sa, môj spoločník ešte väčšmi znervóznel. Nakoniec začal rozprávať.

„Asi sa vám to bude vidieť veľmi čudné... pripúšťam, veď to aj je čudné... nájsť niekoho, ako kráča smerom k domu, ak sa... ehm... nepozná s majiteľom. Moje dôvody je trochu ťažko vysvetliť, ale uisťujem vás, že mám na to dôvody. No môžem vám povedať, že hoci som sa iba prednedávnom usadil v Bournemouthe, už ma tam dosť dobre poznajú a mohol by som uviesť niekoľko vážených osobností, ktoré sa za mňa môžu osobne zaručiť. Ináč som lekárnikom a iba nedávno som predal starý, dobre zabehaný obchod v Londýne a presťahoval som sa na odpočinok do tohto kraja, ktorý som vždy pokladal za veľmi príjemný... naozaj veľmi príjemný.“

V tej chvíli mi svietlo. Spomenul som si, kto je ten nízky muž. Medzitým však pokračoval v záplave slov.

„Volám sa Osborne, Zachariah Osborne, a ako som už povedal, mám... teda mal som... veľmi peknú lekárňu v Londýne – Barton Street – Paddington Green. Za čias môjho

otca obchod prevítal, no teraz, žiaľ, sa veľa zmenilo... ach, veru tak, veľmi sa to zmenilo. Svet ide dolu vodou.“

Vzdychol si a pokýval hlavou.

Potom opäť spustil:

„Toto je dom pána Venablesa, však? Predpokladám... ehm... že ste jeho priateľom.“

Opatrne som vysvetľoval:

„To sa ťažko dá povedať. Predtým som ho už raz navštívil, keď ma k nemu zobrali priatelia na obed.“

„Ach tak... teda... tak je to.“

Práve sme došli k bráne. Vyšli sme ňou. Pán Osborne váhavo mlčal. Vrátil som mu baterku.

„Ďakujem vám,“ povedal som.

„Niet za čo. Rado sa stalo. Ja...“ zmĺkol. Potom začal veľmi nesúvislo rozprávať.

„Nechcel by som, aby ste si mysleli... totiž, fakticky... prirodzene, že som sa prikrádal k cudziemu domu. Ale môžem vás ubezpečiť, že nie z nejakej obyčajnej zvedavosti. Iste vám to pripadalo veľmi podivuhodné... moje postavenie... a mohlo by dôjsť k nedorozumeniu. Naozaj by som vám to veľmi rád vysvetlil... teda... ehm... objasnil svoje stanovisko...“

Vyčkával som. Zdalo sa, že všetko sa priaznivo vyvíja. Moja zvedavosť po tomto úvode riadne vzrástla. Chcel som ju ukojiť.

Pán Osborne chvíľu premýšľal a potom sa rozhodol.

„Naozaj by som vám to rád vysvetlil, pán... ehm...“

„Easterbrook. Mark Easterbrook.“

„Pán Easterbrook. Ako som povedal, rád by som vám vysvetlil moje trochu čudné správanie sa. Máte čas...? Päť minút cesty odtiaľto, smerom hore k hlavnej ceste, je slušná kaviarnička pri benzínovej pumpke. Je to hneď pri autobusovej zastávke. Môj autobus nepríde skôr ako o dvadsať minút. Keby ste mi dovolili pozvať vás na šálku kávy...“

Prijal som pozvanie. Vybrali sme sa hore po cestičke. Pán Osborne prekonal svoju zdržanlivosť a milo trkotal o príjemných stránkach života v Bournemouthe, o výbornom počasí, o koncertoch a o veľmi milých ľuďoch, ktorí sa tam usadili.

Dostali sme sa na hlavnú cestu. Benzínová pumpa bola hneď vedľa autobusovej zastávky. Pred ňou stála malá čistá kaviareň. Bola takmer prázdna, iba v kúte sedela mladá dvojica. Vošli sme do domu a pán Osborne objednal dve kávy a zákusky.

Potom sa naklonil nad stôl a začal si uľahčovať.

„Toto všetko sa viaže na prípad, o ktorom ste možno čítali reportáže v novinách pred pár týždňami. Nebol to nijaký zvláštny prípad, preto sa ani nedostal na prvú stranu novín. Týkalo sa to katolíckeho farára v jednej štvrti v Londýne, kde mám... teda kde som mal... obchod. Raz večer ho prepadli a zabili. Bolo to strašné. Takéto udalosti sú však v posledných rokoch príliš časté. Hoci sám nie som katolík, som presvedčený, že to bol výborný človek. Musím vám však vysvetliť svoj zvláštny záujem o túto vraždu. Polícia vtedy vyzvala každého, kto by vedel dať nejaké informácie o prípade a kto videl otca Gormana v osudný večer, aby sa prihlásil. Náhodou som onoho večera o ôsmej hodine stál práve vo dverách svojej lekárne a videl som otca Gormana kráčať okolo. Vo vzdialenosti pár krokov ho sledoval muž, ktorého zjav bol natoľko nezvyčajný, že upútal moju pozornosť. V tej chvíli, samozrejme, som nič nepredvídal, ale som všímavý človek, pán Easterbrook, a mám taký zvyk vryť si do pamäti výzor ľudí. Je to akýmsi mojím koníčkom a mnohí ľudia, ktorí prichádzali ku mne do lekárne, boli prekvapení, keď som im povedal: ‚Ach, áno, s tým istým receptom ste tu boli už v marci minulého roku.‘ Veľmi si to cenili, že sa na nich pamätám. Zistil som, že to prospievalo aj obchodu. A tak som polícii opísal muža, ktorého som vtedy videl. Poďakovali mi a to bolo všetko.“

Teraz však prídem k prekvapujúcej časti svojho rozprávania. Asi pred desiatimi dňami som sa zúčastnil slávnosti v malej dedinke na úpätí vršku, po ktorom sme práve šli – a na moje veľké prekvapenie videl som tam toho istého muža, ktorého som spomínal. Musel mať nejakú nehodu alebo niečo podobné, pomyslel som si, pretože som ho videl na vozíku. Vypytoval som sa naňho a dozvedel som sa, že je to tunajší veľmi zámožný občan a volá sa Venables. O deň-dva nato som napísal policajnému komisárovi, u ktorého som aj prvý raz vypovedal. Prišiel za mnou do Bournemouthu – mimochodom – je to inšpektor Lejeune. Vyzeral veľmi sklamané, pokiaľ ide o moje tvrdenie, že toto je muž, ktorého som vtedy videl. Mal zistené, že pán Venables je už niekoľko rokov invalidom po obrne. Povedal mi, že to musel byť niekto iný, podobný Venablesovi.“

Tu pán Osborne prerušil svoje rozprávanie. Využil som to a uskol som si z kávy. Pán Osborne si hodil do svojej šálky tri kocky cukru.

„Veru, vyzerá to tak,“ dodal som.

„Áno,“ prisvedčil pán Osborne. „Tak je to...“ V hlase mu bolo cítiť nespokojnosť. Potom sa opäť naklonil dopredu. Guľatá plešivá hlava sa mu leskla pod elektrickým svetlom a v očiach za hrubými sklami okuliarov sa mu zračilo fantastické zanievanie...

„Ešte niečo vám musím vysvetliť, pán Easterbrook. Bol som ešte malý chlapec, keď istý lekárnik, priateľ môjho otca, bol prizvaný na súd svedčiť v prípade Jeana Paula Marigota. Iste sa na to pamätáte – otrávil svoju manželku, Angličanku, nejakým arzénovým prípravkom. Priateľ môjho otca ho usvedčil, pretože dotýčny sa podpísal falošným menom do záznamu pre vydávanie jedov. Marigot bol odsúdený a obesený. To urobilo na mňa hlboký dojem... mal som vtedy deväť rokov... v tom veku sú deti zvlášť vnímavé. Odvtedy som mal veľkú túžbu stať sa raz korunným svedkom pri nejakom procese a pohnať nejakého vraha na zodpovednosť. Možno práve to ma podnietilo, aby som si začal všímať tváre a zapamätávať si

ich. Chcem sa vám priznať, pán Easterbrook, hoci sa to môže zdať dosť smiešne, že dlhé roky som rozmýšľal nad možnosťou, že nejaký muž rozhodnutý zbaviť sa svojej manželky by vošiel do mojej lekárne, aby si tam kúpil, čo na to potrebuje.“

„Teda druhá Madeleine Smithová,“ predpokladal som.

„Presne tak. No žiaľ,“ pán Osborne si vzdychol, „nikdy sa to nestalo. Alebo ak aj, dotyčná osoba nikdy nebola súdne stíhaná. To sa stáva, povedal by som, oveľa častejšie, než by si človek myslel. Teda táto identifikácia, hoci som stále dúfal v niečo významnejšie, mi konečne poskytla možnosť, aby som svedčil v procese s vrahom!“

Tvár mu žiarila detskou radosťou. „Iste to bolo pre vás veľké sklamanie,“ povedal som mu s porozumením.

„Áno.“ Hlas pána Osborna znova nadobudol ten zvláštny nádych nespokojnosti.

„Som zanovitý človek, pán Easterbrook. Ako dni plynuli, bol som si čoraz istejší, že sa nemýlim. Teda že muž, ktorého som vtedy videl, bol Venables a nik iný. Ach!“ Zdvihol ruku na protest, keď som chcel niečo namietnuť. „Viem, bola vtedy hustá hmla a bol som dosť ďaleko od miesta, kde vrah prechádzal, no – polícia nevzala do úvahy, že som podal presný opis. Išlo nielen o črty tváre, výrazný nos a ohryzok, ale aj držanie hlavy a celého tela. Nahováral som si ‚Uznaj, že si sa mýlil‘, no stále vo mne rástol pocit, že mám pravdu. Polícia hovorí, že je to nemožné. Ale je to naozaj nemožné? Stále si kladiem túto otázku.“

„Určite, pri takomto druhu ochrnutia...“

Zastavil ma, šermujúc mi prstom pred nosom.

„Áno, áno, ale moje skúsenosti so zdravotníckou službou... Veru, boli by ste veľmi prekvapení, čoho všetkého sú ľudia schopní a ako sa zo všetkého dostanú! Nerád by som tvrdil, že lekári sa dajú ľahko oklamať – jasné prípady simulovania vedia rozoznať pomerne skoro. Ale sú spôsoby – prípady, ktoré lekárnik rozozná presnejšie ako lekár. Napríklad určité drogy a iné pomerne nevinne vyzerajúce prípravky. Môžu vyvolať horúčku... rôzne vyrážky a podráždenia pokožky... môže z toho byť sucho v krku alebo nadmerné vylučovanie...“

„Ale sotva ochrnutie údov,“ zaodporoval som.

„Súhlasím. Ale kto tvrdí, že Venables je ochrnutý?“

„Jeho lekár, aspoň predpokladám.“

„Áno. Ale snažil som sa zohnať o tom nejaké informácie. Lekár pána Venablesa je v Londýne. Známa kapacita – v poriadku. Bol na prehliadke u tunajšieho lekára, keď sa sem prisťahoval. No ten odišiel na penziu a vysťahoval sa do cudziny. Lekár, ktorý sem prišiel po ňom, nikdy nevyšetroval pána Venablesa. Venables chodí pravidelne raz do mesiaca k svojmu lekárovi do Londýna.“

Začudovane som naňho pozrel.

„Ešte stále sa mi nezdá, že by to mali byť zadné dvierka pre... ehm... ehm...“

„Neviete o tom toľko ako ja,“ povedal pán Osborne. „Jednoduchý príklad však postačí. Pani H. dlhé roky dostávala dôchodok. Dostávala ho na troch miestach – ibaže na jednom mieste sa volala pani C. a na ďalšom pani T... Pani C. a pani T. jej požičali svoje preukazy na vybavenie dôchodku, a tak dostávala trojnásobnú sumu.“

„Nerozumiem...“

„Predpokladajme – iba predpokladajme...“ prsty sa mu teraz chveli od vzrušenia, „že náš pán V. sa dostal do styku s nejakým úbožiacom, ktorý je naozaj postihnutý obrnou. Dal mu návrh. Povedzme, že muž sa mu zhruba podobal. Pravý postihnutý sa vydával za pána V., navštívil špecialistu a nechal sa vyšetriť, takže celý prípad je v úplnom poriadku. Potom si pán V. kúpil dom na vidieku. Miestny lekár čoskoro odchádza do penzie. Pravý postihnutý sa znova nechá vyšetriť. A tu sme na koreni veci! Pán Venables má vierohodné potvrdenie o tom, že je postihnutý obrnou a má nevládne nohy. Stále ho vidia (keď sa nechá vidieť) na vozíku, atď.“

„Jeho služobníctvo by to určite vedelo,“ usúdil som. „Jeho komorník.“

„No predpokladajme, že je to gang – a komorník je členom tohto gangu. Čo by mohlo byť jednoduchšie? Niektorí ďalší sluhovia sú možno do toho zapletení tiež.“

„Ale prečo?“

„Ach, to je už iná otázka,“ odvetil pán Osborne. „Nechcem vám vysvetľovať svoju teóriu – pravdepodobne by ste sa mi vysmiali. Ale je to veľmi pekné alibi pre muža, ktorý by mohol nejaké alibi potrebovať. Mohol by byť tu alebo kdekoľvek inde a nik by o tom nevedel. Že ho videli v Paddingtone, ako kráča po chodníku? Nemožné! Je to bezvládný invalid, ktorý žije na vidieku, atď.“ Pán Osborne sa odmlčal a pozrel sa na hodinky. „O chvíľu mi príde autobus. Musím sa ponáhľať. Veľa som o tom rozmýšľal. Uvažoval som, či by som to nemohol nejako dokázať. A tak som si zmyslel, že sa vyberiem sem (teraz mám spústu času,

takmer mi chýba môj obchod), trochu sa pozriem do terénu a – zahrám sa na detektíva. Mohli by ste povedať, že sa to nepatrí – a súhlasím s vami. Ale keď sa chce človek dopátrať pravdy – dostať kriminálnika pred súd... Ak by som, napríklad, zazrel pána Venablesa, ako sa prechádza po záhrade, bol by v tom! Alebo ak nestiahnu rolety zavčasu – (určite poznáte ľudí, ktorí, aj keď sa už zmráka oveľa skôr, zo zvyku očakávajú, že sa zotmie až o hodinu) – mohol by som vyliezť hore a potajomky hodiť očkom. Keby sa prechádzal po svojej pracovni, ani by sa mu nesnívalo, že ho niekto môže sledovať. A prečo by aj? Je si istý, že nik nemá ani najmenšie podozrenie!"

„Prečo ste taký presvedčený, že muž, ktorého ste videli onoho večera, bol Venables?“

„Viem, že to bol Venables!“

Vyskočil na rovné nohy.

„Už mi ide autobus. Veľmi ma tešilo, že som sa s vami stretol, pán Easterbrook. Odpadol mi kameň zo srdca, že som vám mohol vysvetliť, čo som hľadal v Priors Courte. Dovoľujem si tvrdiť, že vám to iste pripadá ako holý nezmysel.“

„Vôbec nie,“ odvetil som. „Ale vôbec ste mi nepovedali, prečo si myslíte, že pán Venables je podozrivý.“

Pán Osborne vyzeral rozpačite a trochu hanblivo.

„Viem, že sa mi vysmejete. No každý hovorí, že je bohatý, ale ako sa zdá, nik nevie, ako došiel k peniazom. Poviem vám, čo si myslím. Vidí sa mi, že je jedným z tých vodcov zločineckých bánd, o ktorých ste určite čítali. Veď viete – on zaplánuje akciu a jeho gang ju uskutoční. Možno sa vám to zdá hlúpe, ale ja...“

Pred kaviarňou zastal autobus. Pán Osborne utekal naň...

Domov som kráčal veľmi zamyslený... Teória, ktorú načrtol pán Osborne, bola fantastická. No musel som pripustiť, že niečo na nej možno je.

KAPITOLA DVADSIATA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

Nasledujúce ráno som zatelefonoval Ginger a oznámil som jej, že o deň neskôr sa budem sťahovať do Bournemouthu.

„Našiel som si pekný a tichý hotel, ktorý sa nazýva (bohvie prečo) Deer Park. Má aj zopár nenápadných zadných východov. Možno sa vytratím a navštívim vás v Londýne.“

„Domnievam sa, že to by ste naozaj nemali. Ale musím povedať, že keby ste došli, bolo by to fajn. Je tu otrava! Neviete si predstaviť! Ak by ste nemohli prísť sem, mohla by som sa vytratiť ja a niekde sa s vami stretnúť.“

Zrazu ma niečo vyľakalo.

„Ginger! Váš hlas... Je akýsi iný...“

„Ach, to nič. Je to v poriadku, nebojte sa!“

„Čo je s vaším hlasom?“

„Trochu ma bolí hrdlo, to je všetko.“

„Ginger!“

„Počúvajte, Mark. Hrdlo môže bolieť hocikoho. Asi ma chytá chrípka, aspoň si myslím. Alebo nejaká angína.“

„Chrípka? Počúvajte, nevykrúcajte sa! Tak ste v poriadku, alebo nie?“

„Nerozčuľujte sa, nič mi nie je...“

„Povedzte mi presne, ako sa cítite. Máte pocit, že vás chytá chrípka?“

„Niečo také... Som trochu malátna, veď viete, ako to pri chrípke chodí...“

„Teplota?“

„Možno mám trochu zvýšenú...“

Sadol som si a obľal ma studený pot. Mal som strach. Vedel som, že akokoľvek sa to Ginger snaží zakryť, ona sa bojí tiež.

Znova som začul jej hlas.

„Mark... nerobte paniku. Určite to nie je nič také, pre čo by sa bolo treba znepokojovať.“

„Možno nie. No musíme urobiť všetky opatrenia. Zatelefonujte svojmu lekárovi a zavolajte ho, nech vás príde vyšetriť. Ihneď!“

„Dobre... Ale... bude si myslieť, že robím zbytočný poplach.“

„To nič. Zavolajte ho! A potom, keď vás vyšetří, mi brknite.“
Keď som zvesil, hodnú chvíľu som sedel a zísal na čierny telefón. Paniku... nesmiem robiť paniku... V tomto období je chrípka veľmi bežná... Lekár to zistí... možno to bude iba ľahké prechladnutie...
Pred očami sa mi zrazu zjavila Sybil vo svojom háve s pávimi okami a všetkými symbolmi zla. Počul som Thyrzin hlas, sugestívny, rozkazujúci... Na dlážke popísanej kriedou som videl Bellu, ako mrmle svoje zaklínania a drží metajúceho sa bieleho kohúta...
Nezmysel, všetko je nezmysel... Prirodzene, že všetko je len povera a balamutenie...
Skrinka – akosi nie je také ľahké vypustiť z hlavy tú skrinku. Nepredstavuje poveru, ale rozvoj možností vedy... Ale to nie je možné... nie je predsa možné, žeby...
Pani Calthropová ma našla takto sedieť a zísať na telefón. Hneď sa ma spýtala:
„Čo sa stalo?“
„Ginger sa necíti dobre...“ odpovedal som.
Čakal som, že mi na to povie, aby som nemal strach a že všetko je nezmysel. Čakal som, že ma upokojí. No neupokojila ma.
„To je zlé,“ povedala. „Veru, myslím, že je to zlé.“
„To nie je možné,“ nástojil som. „Nie je možné, aby dokázali spôsobiť to, čo tvrdia!“
„Myslíte?“
„Hádam tomu neveríte... nemôžete tomu veriť...“
„Môj milý Mark,“ povedala pani Calthropová. „Obaja – vy a Ginger, ste už pripustili takú možnosť. Ináč by ste neboli podnikli to, na čo ste sa dali.“
„A že to vôbec veríme, ešte zhoršuje situáciu – to celú vec urobí pravdepodobnejšou!“
„Nevravte, že veríte. Vy iba pripúšťate, že na základe dôkazu by ste uverili.“
„Dôkazu? Akého dôkazu?“
„To, že Ginger ochorela, je dôkaz,“ povedala pani Calthropová.
Nenávidel som ju. Nazlostene som zvýšil hlas.
„Prečo ste taká pesimistická? Veď je to obyčajná chrípka – alebo angína. Prečo musíte hneď myslieť na najhoršie?“
„Pretože ak je to najhoršie, musíme si to uvedomiť a niečo robiť – nie ukryť hlavu do piesku a čakať, kým bude neskoro.“
„Myslíte si, že všetky tie smiešne zaklínadlá zaúčinkujú? Tie tranzy, mrmlanie, kohútie obety a všetky ostatné triky?“
„Niečo účinkuje,“ povedala pani Calthropová. „A to si musíme uvedomiť. Veľa toho, väčšina z toho sú iba taľafatky, ktoré majú vytvárať ovzdušie – atmosféra je dôležitá. Ale práve medzi tými taľafatkami musí byť nejaká konkrétna vec – vec, ktorá dokáže vyvolať účinok.“
„Niečo ako rádioaktívne žiarenie na diaľku?“
„Niečo také. Ľudia stále objavujú rôzne novoty – strašné veci. A nejaký bezohľadný človek by mohol upraviť najnovšie poznatky na neblahé ciele. Viete, Thyrzin otec bol fyzik...“
„Ale čo? Vážne? Prekliata skrinka! Keby sme ju mohli preskúmať! Keby polícia...“
„Polícia nerada robí prehliadky, kým nemá na to závažnejšie podklady, než aké jej my môžeme poskytnúť.“
„Čo keby som šiel ta a rozbil tú prekliatu skrinku?“
Pani Calthropová zavrtela hlavou.
„Z toho, čo ste mi povedali, ublíženie, ak vôbec o nejaké ide, bolo spôsobené včera večer.“
Chytil som si hlavu do oboch rúk a zastenal som.
„Prečo sme sa len púšťali do tej pekelnej záležitosti!“
Pani Calthropová rozhodne vyhlásila:
„Mali ste na to veľmi pádne dôvody. A čo sa stalo, už sa neodstane. Keď vám Ginger zavolá po lekárovej návšteve, budete vedieť viac. Domnievam sa, že bude volať k Rhode...“
Pochopil som narážku.
„Bude lepšie, ak pôjdem.“
„Či som len hlúpa,“ vyhlásila pani Calthropová, keď som odchádzal. „Viem, že som hlúpa. Taľafatky! Necháme sa takto strhnúť kadejakými nezmyslami! Nemôžem sa ubrániť dojmu, že rozmýšľame presne tak, ako ony chcú.“
Asi mala pravdu. No nemohol som rozmýšľať ináč.
Ginger mi zatelefonovala o dve hodiny neskôr.
„Bol tu lekár,“ oznámila mi. „Vyzeral trochu zmätene, no tvrdil, že pravdepodobne to bude chrípka. Teraz

je veľmi rozšírená. Poslal ma do postele a dal mi nejaké lieky. Mám dosť vysokú horúčku. Ale to je pri chrípke bežné, nie?”

Cítil som beznádejnú prosbu v jej zachrípnutom hlase, naoko veľmi statočnom.

„To vám prejde,“ upokojoval som ju nevelmi presvedčivo. „Počujete? Budete úplne v poriadku. Cítite sa veľmi zle?“

„Dosť... horúčka... a bolesti, všade ich cítim, nohy mi láme, koža páli. Nič sa ma nesmie ani dotknúť... A celá som rozpálená.“

„To je od horúčky, milá moja. Počúvajte, idem za vami! Hneď... už aj. Nie, nenamietajte.“

„Teda dobre. Som veľmi rada, že prídete, Mark. Musím sa priznať... nie som až natoľko statočná, ako som si o sebe myslela...“

II.

Zavolať som Lejeunovi.

„Slečna Corriganová je chorá,“ oznámil som mu.

„Čo?“

„Počuli ste dobre. Ochorela. Bol u nej lekár. Hovorí, že je to azda chrípka. Môže byť, ale nemusí. Nevie, čo môžete urobiť. Myslím, že by sme mali zohnať nejakého špecialistu na tieto záležitosti. Na nič lepšieho som neprišiel.“

„Špecialistu akého druhu?“

„Nejakého psychiatra či psychológa. Nejakého psychonečocha. Človeka, ktorý sa vyzná v sugescii, v hypnóze, v brainwashingu a vo všetkých podobných veciach. Určite jestvujú ľudia, ktorí sa tým zaoberajú, či nie?“

„Samozrejme, že jestvujú. Dokonca aj na ministerstve vnútra máme jedného či dvoch, čo sa špecializujú na podobné veci. Myslím si, že máte stopercentnú pravdu. Mohla by to byť chrípka, no takisto to môže byť nejaký druh psychologického pôsobenia, o ktorom sa toho zatiaľ nevie príliš veľa. Preboha, Easterbrook, možno je to príležitosť, na ktorú sme čakali!“

Zložil som slúchadlo. Možno sa dozvieme niečo o psychologických zbraniach... ale teraz som sa predovšetkým staral o Ginger, udatné a preľaknuté dievča. Nemôžeme tomu veriť, nik z nás – alebo azda veríme? Nie, pravdaže nie. Veď to bola len hra... hra na zlodeja a policajtov. Ale už to vôbec nie je hra. Plavý kôň sa ukázal ako skutočnosť.

Chytil som si hlavu do dlaní a zastonal som.

KAPITOLA DVADSIATA PRVÁ

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

Pochybujem, že by sa mi niekedy podarilo zabudnúť na dni, ktoré nasledovali. Teraz mi to pripadá ako nejaký popletený kaleidoskop bez ladu a skladu. Ginger previezli z bytu do súkromného sanatória. Vidieť som ju mohol iba v návštevných hodinách.

Zistil som, že jej osobný lekár sa cíti urazený. Nemohol pochopiť ten strašný rozruch okolo Ginger. Jeho diagnóza bola celkom presná – bronchopneumónia ako následok chrípky, aj keď skomplikovaná určitými pomerne nezvyčajnými symptómami, ale – ako sám povedal, „často sa to stáva. Žiadny prípad nie je rovnako typický. A niektorí ľudia nie sú dostatočne citliví na antibiotiká“.

Samozrejme, všetko, čo povedal, bola pravda. Ginger mala zápal priedušiek a pľúc. Na chorobe nebolo nič záhadné. Len to, že ochorela – a dosť ťažko.

Rozprával som sa aj s psychológom ministerstva vnútra. Bol to čudák podobajúci sa na červienku. Stále sa pohoďoval na prstoch a blýskal očami spoza hrubých skiel okuliarov.

Položil mi množstvo otázok, z ktorých polovica podľa mňa nemala s vecou nič spoločného. No muselo na nich niečo byť, pretože pri mojich odpovediach dôležito pokyvoval hlavou. Nijako sa neprejavil, čo bolo od neho pravdepodobne múdre. Príležitostne niečo prehodil v akomsi vlastnom žargóne. Myslím, že skúšal na Ginger rôzne formy hypnózy, ale ako sa zdalo, všetci sa dohodli, že mi o výsledku nič nepovedia.

Možno preto, že nebolo čo povedať.

Vyhýbal som sa svojim priateľom a známym, hoci som bol nezniesiteľne sám.

Nakoniec, v krajnom zúfalstve, som zatelefonoval Poppy do kvetinárstva a pozval ju na večeru. Poppy

ochotne súhlasila.

Zobral som ju do Fantázie. Poppy šťastne štebotala a jej spoločnosť ma veľmi upokojila. No nepozval som ju iba preto, aby ma upokojovala. Keď som vybranými jedlami a nápojmi utíšil jej prirodzenú ostýchavosť, začal som ju opatrne oťukávať. Zdalo sa mi celkom možné, že vo svojej posvätnnej prostote by mohla vedieť niečo, o čom ani sama netuší. Spýtal som sa jej, či sa pamätá na moju priateľku Ginger. Poppy odpovedala, že veľmi dobre, pričom otvorila svoje veľké modré oči a vyzvedala sa, čo teraz Ginger robí.

„Je veľmi chorá,“ odvetil som.

„Chudinka.“ Vyzerala tak zúčastnene, ako najviac mohla, ale vôbec nie veľmi.

„Zamiešala sa do nejakej aféry,“ povedal som. „Tak sa mi vidí, že aj s vami sa o tom radila. Ide o Plavého koňa. Stálo ju to strašné peniaze.“

„Ach,“ vykrikla Poppy a vytreštila oči ešte viac. „Teda to ste boli vy!“

V prvom okamihu som nerozumel. Až potom mi napadlo, že Poppy ma stotožňuje s „mužom“, ktorého bezvládna manželka bola prekážkou Gingerinho šťastia. Týmto zistením o našom citovom živote bola natoľko rozrušená, že nestačila ani zareagovať pri zmienke o Plavom koňovi.

Vzrušene zo seba vyrazila:

„Naozaj to zaúčinkovalo?“

„Je to s ňou zlé,“ dodal som. „Od toho psy dochnú.“

„Čo za psy?“ spýtala sa Poppy v rozpakoch.

Videl som, že pokiaľ ide o Poppy, bude treba vždy používať iba jednoznačné výrazy.

„Teda... ehm... zdá sa, že účinok zasiahol Ginger. Počuli ste, že by sa to už niekedy bolo stalo?“

Poppy potvrdila, že nikdy.

„Samozrejme,“ pokračoval som, „tie ochorenia vyvolávajú v Plavom koňovi v Much Deeping – veď o tom viete, však?“

„Nevedela som presne, kde to je. Kdesi na vidieku.“

„Nemohol by som z toho nejako Ginger dostať...?“

Pozorne som čakal.

„Sú to lúče, však?“ povedala Poppy neurčito. „Niečo také,“ dodala povzbudivo.

Usúdil som, že Poppy je v zajatí svojej obmedzenej predstavivosti.

„Iste,“ prikývol som. „Ale musí to byť nebezpečné. Myslím pre Ginger, ak ochorela tak ťažko.“

„Ale veď ochorieť a zomrieť mala vaša manželka, či nie?“

„Veď to,“ prisvedčil som, prijímúc úlohu, ktorú mi Ginger s Poppy určili. „Ako sa zdá, zaúčinkovalo to na nepravom mieste – zlé zapojenie.“

„Vy si myslíte...“ Poppy musela podstúpiť strašnú myšlienkovú námahu. „Ako keď zle zapojíte elektrické drôty a dostanete úder?“

„Presne tak,“ povedal som. „Tak sa to muselo stať. Viete o tom, že by sa už niečo také bolo prihodilo niekedy predtým?“

„Nie takto...“

„Ako teda?“

„Myslím, že raz ktosi nechcel zaplatiť... potom. Nejaký muž.“ Vyrážala zo seba jednotlivé slová, akoby sa bála. „Zomrel v metre – odpadol na prednej plošine vozňa.“

„Mohla to byť aj nejaká nehoda.“

„Ach, nie,“ protestovala Poppy vehementne. „To majú na svedomí ONY.“

Dolial som šampanské až po vrch Poppinho pohára. Cítil som, že oproti mne sedí niekto, kto by mohol byť veľmi osožný, keby chcel povedať niečo z toho, čo sa mu premieľa v hlave. Poppy už počula rozprávať o tých veciach a asi polovicu z toho si zapamätala. Dupočila sa o tom preto, že si pred ňou nedávali pozor, mysliac si, že však je to len Poppy.

Najhlúpejšie na tom bolo, že som nevedel, na čo sa jej opýtať. Ak jej položím nejakú nesprávnu otázku, zarazí sa a nedostanem z nej ani slovíčka.

„Moja manželka,“ začal som, „je stále nevládna, ale nevidí sa mi, že by sa jej stav zhoršoval.“

„To je dosť zlé,“ vyhlásila Poppy zúčastnene, usrkujúc pritom šampanské.

„Čo by som teda mal podniknúť?“

Nezdalo sa, že Poppy vie správnu odpoveď.

„Viete, to celé Ginger sama... Ja som zatiaľ neurobil nič. Existuje niekto, na koho by som sa mohol obrátiť?“

„Je jedno miesto v Birminghame,“ neisto povedala Poppy.

„To je už zlikvidované,“ uistil som ju. „Nepoznáte niekoho iného, čo by vedel o tom niečo bližšie?“

„Eileen Brandonová by mohla o tom vedieť niečo viac... no nie som si istá.“

Celkom neočakávané meno Eileen Brandonovej ma prekvapilo. Spýtal som sa, kto to je.

„Je to celkom obyčajná žena,“ vyhlásila Poppy. „Veľmi nezaujímavá. Vlasý má naondulované podľa storočnej módy, aj sa oblieka asi tak. Nemožná až hrôza.“ Potom akoby na vysvetlenie dodala. „Chodila som s ňou do školy... strašne dobre vedela zemepis.“

„Ale čo má do činenia s Plavým koňom?“

„Dokopy nič. Len si o ňom urobila istú mienku a potom sa toho vzdala.“

„Čoho sa vzdala?“ spýtal som sa zarazene.

„Svojho zamestnania v PMZ.“

„Čo je to PMZ?“

„Celkom presne neviem. Hovorí sa tomu iba PMZ. Niečo ako prieskum mienky zákazníkov. Je to pomerne malý podnik.“

„A Eileen Brandonová v ňom pracovala? Čo tam musela robiť?“

„Iba chodiť z bytu do bytu a vypytovať sa – na kvalitu zubnej pasty alebo plynových kachlí a aký druh špongie kto používa. Je to príliš ubíjajúce a nudné. Čudujem sa, že na tom niekomu záleží.“

„Tomu PMZ pravdepodobne áno.“ Zrazu mi vhupla do hlavy vzrušujúca myšlienka.

Veď aj žena, ktorú v ten osudný večer navštívil otec Gorman, bola zamestnaná u nejakej podobnej spoločnosti. A... tu je to... pravdaže, niekto z tejto brandže navštívil aj Ginger v jej byte...

Tu by mohla byť nejaká súvislosť.

„Prečo prestala pracovať v tom prieskume? Dostala azda výpoveď?“

„To nemyslím. A platili tam celkom slušne. Lenže mala o tom svoju mienku... teda, že to nie je to, za čo sa to vydáva.“

„Domnievala sa, že by to mohlo byť napojené – nejakým spôsobom – na Plavého koňa? Je to tak?“

„Neviem, ale mohlo to byť niečo podobné... Nech už to bolo akokoľvek, teraz je zamestnaná v jednom esprese neďaleko Tottenham Court Road.“

„Dajte mi jej adresu.“

„Vôbec to nie je váš typ.“

„Nechcem jej predsa kurizovať,“ odvrkol som ostro. „Potrebujem iba nejaké údaje o prieskume mienky zákazníkov. Práve mám v úmysle kúpiť nejaké akcie v jednom takom podniku.“

„Ach, to je niečo iné,“ Poppy sa uspokojila s takýmto vysvetlením.

Nič viac sa z nej už nedalo vytiahnuť, a tak sme dopili šampanské. Odprevadil som ju domov a poďakoval jej za príjemný večer.

II.

Nasledujúce ráno som sa pokúšal zavolať Lejeuna, ale nepodarilo sa mi to. Napriek ťažkostiam som však dostal na drôt Jima Corriganu.

„Tak čo je s tým psychologickým kanónom, ktorého si ku mne doviedol? Čo hovorí o Ginger?“

„Má strašne veľa rečí. No myslím si, Mark, že sám nevie, kam z konopí. Veď vieš, že ľudia zvyknú chytiť zápal pľúc. Na tom nie je nič záhadné ani mimoriadne.“

„Máš pravdu,“ prisvedčil som. „Ale poznáme niekoľko ľudí, ktorých mená boli uvedené na určitom zozname, a zomreli na zápal priedušiek, pľúc, žalúdočný katar, ochrnutie predĺženej miechy, mozgový nádor, epilepsiu, paratýfus a ďalšie celkom obyčajné choroby.“

„Viem, ako sa cítiš... Ale čo môžem robiť?“

„Jej stav sa zhoršil, však?“ spýtal som sa.

„Veru áno...“

„Potom sa musí niečo podniknúť.“

„Napríklad čo?“

„Mám zopár nápadov. Ísť do Much Deeping, zabásnuť Thyru Greyovú a prinútiť ju, aby odvolala svoje zaklínačky alebo čokoľvek to bolo...“

„Nuž... to by mohlo zabráť.“

„Alebo... mohol by som ísť k Venablesovi...“

Corrigan ma ostro zahriakol:

„K Venablesovi? Veď ten je mimo podozrenia. Ako s tým vôbec môže mať niečo spoločné? Veď má ochrnuté nohy.“

„Len aby. Šiel by som za ním a preveril si, či je to naozaj pravda s tými atrofovanými údmi.“

„To všetko sme si už overovali...“

„No moment. V Much Deeping som naďabil na toho lekárniku Osborna. Zopakujem ti, čo mi vyrozprával.“
Vyložil som mu Osbornovu teóriu zámeny osôb.

„Toho chlapa mrle žerú,“ poznamenal Corrigan. „Je z tých, čo musia mať pravdu vždy a za každú cenu.“

„Ale povedz mi, Corrigan, nemohlo by to byť tak, ako hovorí? Je to možné, nie?“

Po chvíľke Corrigan váhavo prisvedčil:

„Áno, musím pripustiť, že možné to je... Ale iste by o tom vedelo niekoľko ľudí – a muselo by sa im riadne masť, aby držali jazyk za zubami.“

„Čo na tom. Veď peňazí má, že nevie, čo s nimi. Zistil už Lejeune, kde prišiel k toľkému majetku?“

„Nie. Nie celkom... to musím priznať. Čosi na tom nie je v poriadku. Má nejakú podozrivú minulosť.

Peniaze si veľmi múdro uložil rôznymi spôsobmi. Nemožno ich skontrolovať bez riadneho pátrania, ktoré by mohlo trvať roky. Polícia by najprv musela mať proti nemu nejaké podozrenie z finančných podvodov, ktoré by si žiadali vysvetlenie. Určitý čas okolo Venablea ňuchali aj z daňového úradu. Ale on vie, ako na to. Tebe sa zdá, že je hlavou celej kompánie?“

„Áno. Domnievam sa, že práve on všetko riadi.“

„Možno. Tvrdí sa o ňom, že má hlavu, ktorá by to dokázala, v tom súhlasím. Ale určite by sa neznížil k takej surovosti, aby vlastnoručne zabil otca Gormana!“

„Mohol to urobiť, ak šlo o nevyhnutnosť. Otca Gormana zrejme bolo treba umlčať skôr, než mohol niečo ceknúť o činnosti Plavého koňa, o ktorej sa dozvedel od tej ženy. Okrem toho...“

Na chvíľu sa odmlčal.

„Haló... si ešte tam?“

„Áno, rozmýšľal som... Ešte jeden nápad mi vŕta v hlave...“

„Von s tým!“

„Ešte to nemám celkom jasné... Úplnú istotu by sme mohli získať iba jediným spôsobom. Zatiaľ som to však nedomyslel... Beztak teraz už musím ísť. Mám schôdzku v jednom esprese.“

„Nevedel som, že navštevuješ kaviarne v Chelsea!“

„To ani nie. Moja kaviareň, pokiaľ ide o to, je na Tottenham Court Road.“

Zvesil som a mrkol som na hodiny.

Pohol som sa k dverám, keď zazvonil telefón.

Zaváhal som. Desať k jednej by som stavil, že je to znova Jim Corrigan, ktorý mi volá, aby sa dozvedel niečo viac o mojom nápade.

No práve teraz sa mi nechcelo rozprávať sa s Jimom Corriganom.

Znova som vykročil k dverám, zatiaľ čo telefón stále vyzváňal až do omrzenia.

Ale čo ak je to sanatórium... Ginger...

Nemohol som to riskovať. Netrpezlivo som sa vrátil a zdvihol som slúchadlo.

„Prosím?“

„Ste to vy, Mark?“

„Áno, kto volá?“

„To som ja, kto iný,“ povedal hlas vyčítavo. „Počúvajte, musím vám niečo povedať.“

„Ach, to ste vy,“ spoznal som hlas pani Oliverovej. „Pozrite, práve sa veľmi ponáhľam, musím ísť do mesta. Zavolám vám neskôr.“

„To neprichádza do úvahy,“ zahriakla ma. „Musíte ma vypočuť teraz. Je to veľmi dôležité.“

„Dobre teda, ale stručne. Mám totiž schôdzku.“

„Pch,“ zareagovala pani Oliverová, „na schôdzku vždy môžete prísť neskoro, nech je s kýmkoľvek. Bude si vás potom viac vážiť.“

„Nie, naozaj musím...“

„Počúvajte, Mark. Toto je dôležité. Celkom určite. Musí to byť!“

Snažil som sa potlačiť nevôľu, nakoľko sa len dalo, a pozrel som na hodiny.

„Tak vravte.“

„Moja Milly dostala angínu. Bolo jej dosť zle a odišla na vidiek... k svojej sestre...“

Zaťal som zuby.

„Veľmi ma to mrzí, ale naozaj...“

„Počúvajte! Ešte som ani nezačala. Kde som to bola? Ach, áno. Milly musela odísť na vidiek, a tak som zavolała sprostredkovateľmi, na ktorú sa vždy obraciam – Regency – taký hlúpy názov to má... ako nejaké kino...“

„Ja naozaj musím...“

„A spýtala som sa, či by mi mohli niekoho poslať. No povedali mi, že práve teraz to bude veľmi ťažké – ale to zvyknú hovoriť vždy... ale že urobia všetko, čo budú môcť...“

Nikdy som nepredpokladal, že by ma moja priateľka Ariadne Oliverová vedela natoľko rozčúliť.

„... a tak dnes predpoludním prišla nejaká žena, a čo si myslíte, kto to bol?“

„Nemám ani potuchy. Pozrite...“

„Tá žena sa volá Edith Binnsová – smiešne meno, však? A vy ju vlastne poznáte.“

„Veru nie, nepoznám. Nikdy som nepočul o žiadnej Edith Binnsovej.“

„Ale poznáte, aj ste ju videli ani nie tak dávno. Roky bola slúžkou u vašej krstnej matky lady Hesketh-Duboisovej.“

„Ach tak!“

„Videli ste ju v ten deň, keď ste si boli vybrať nejaké obrazy.“

„Dobre, to je všetko veľmi pekné a dúfam, že ste ju dostali. Verím, že je veľmi dôveryhodná a môžete sa na ňu so všetkým spoľahnúť. Teta Min to hovorievala. Ale teraz... naozaj...“

„Počkajte, to najhlavnejšie som vám ešte nepovedala. Sadla si a veľmi dlho mi rozprávala o lady Hesketh-Duboisovej, o jej poslednej chorobe a tak. Veľmi rada rozpráva o chorobách a o smrti. A potom to povedala.“

„Čo povedala?“

„Čosi, čo vzbudilo moju pozornosť. Povedala to asi takto: 'Úbohá lady, ako sa len natrpela! Tá odporná vec na mozgu, vraj nejaký výrastok, až dovtedy bola celkom zdravá. Žalostné bolo na ňu hľadiť, keď ležala v nemocnici. Všetky jej vlasy – mala krásne dlhé biele vlasy, starala sa o ne pravidelne raz za dva týždne – všetky jej povypadávali a ležali na poduške. Padali jej v celých chumáčoch! A potom, Mark, som si spomenula na Mary Delafontainovu, tú moju priateľku. Aj jej vypadávali vlasy. A spomenula som si, ako ste mi rozprávali o nejakom dievčati, ktoré ste videli v Chelsea v nejakej kaviarni, ako sa bilo s iným dievčaťom, a tiež mu vytrhlo vlasy v chumáčoch. Vlasy nemožno len tak ľahko vyškľibať, Mark. Pokúste sa... pokúste sa vytrhnúť si vlastné vlasy, len pár, vyškľibnite si ich! No skúste to! Vidíte? Nejde to, nebolo to prirodzené, Mark, ani pre tých všetkých, čo im takto vypadávali vlasy. Nie je to prirodzené a normálne. Musí to byť nejaká zvláštna nová choroba – musí to niečo znamenať.“

Zvierať som slúchadlo a v hlave mi hučalo. Udalosti, napoly zapamätané zdrapy poznatkov, dával som to dokopy. Rhoda a jej psy na trávníku... jeden článok, ktorý som kedysi čítal v lekárskom časopise v New Yorku... Už to mám... Jasné!

Zrazu som si uvedomil, že pani Oliverová ešte stále šťastne trkoce.

„Ďakujem vám,“ zakričal som. „Ste senzáčná!“

Zvesil som slúchadlo a znova som ho chytil. Vykrútil som číslo a tentoraz sa mi hneď podarilo spojiť sa s Lejeunom.

„Počúvajte,“ spustil som naňho, „vypadávajú Ginger vlasy v celých chumáčoch?“

„Teda... tuším áno. Od vysokej horúčky... predpokladám.“

„Čerta starého od horúčky,“ prehlásil som. „Ginger ochorela presne na to, na čo všetci ostatní – na otravu táliom. Dúfajme, že ešte nie je neskoro...“

KAPITOLA DVADSIATA DRUHÁ

Rozprávanie Marka Easterbrooka

I.

„Stihli sme to včas? Bude žiť?“

Chodil som hore-dolu. Nemohol som už obsedieť.

Lejeune sedel a hľadel na mňa. Bol celkom pokojný.

„Ste si istý, že sa urobilo všetko, čo bolo potrebné?“

Do omrzenia som opakoval tú istú otázku. Nič ma nevedelo dostatočne upokojiť.

„Naozaj vedia, ako treba liečiť otravu táliom?“

„Takéto prípady nemávajú často. Ale určite urobia všetko, čo je nevyhnutné. Ak chcete vedieť, myslím, že sa z toho dostane.“

Pozrel som sa naňho. Chcel som zistiť, či naozaj verí tomu, čo povedal. Alebo ma iba chcel trochu uchlácholiť?

„Ale zistili aspoň, že to bolo tálium?“

„Áno, je to riadne overené.“

„To je teda jednoduché tajomstvo Plavého koňa. Jed. Nijaké zaklínanie, nijaké hypnotizovanie, nijaké smrtiace lúče. Obyčajné travičstvo! Ale ma dostala, dočerta! Brnkala mi na nervy tými volovinkami. V duchu sa mi po celý čas vysmievala, kým ja som od toho očakával takmer zázraky.“

„O kom to rozprávate?“

„O Thyrze Greyovej. Hneď prvý raz, keď som bol u nej na čaji, hovorila o Borgiovcoch, ako používali zvláštne a nezistiteľné jedy, otrávené rukavice a podobné prostriedky. Obyčajný biely arzén, nič iné,“ vyhlásila. A toto bolo rovnako jednoduché, celý ten cirkus! Vytrženie a biele kohúty, kadidlo, päťuholníky, zaklínacie formuly, obrátený krucifix... všetko bolo tak strašne podozrivé. A tá vychýrená ‚skrinka‘ – to bol tiež výplod nezmyslu pre súčasný normálny rozum. Neveríme dnes na duchov, ani na strigy či zaklínania, ale sme hneď celí bez seba, ak ide o nejaké ‚lúče‘, či ‚vlny‘ alebo psychologické fenomény. Stavil by som sa, že tá skrinka nie je nič iné iba dômyselne zostavená spleť farebných žiaroviek a elektrónok. Pretože každodenne nám udierajú do uší reči o rádioaktívnom odpade, o stronciu 90 a o podobných materiáloch, uveríme aj rôznym pseudovedeckým predstavám. Celé tajomstvo Plavého koňa je však od začiatku do konca nezmysel! Plavý kôň bol iba pláštikom nekalej činnosti, nič viac a nič menej. Bývalá krčma upútavala na seba pozornosť, aby ani v najmenšom neupadlo do podozrenia nič iné. Najkrajšie na tom je, že to bolo pre ne celkom bezpečné. Thyrza Greyová mohla na plné hrdlo rozhlasovať, aké tajomné sily ovláda. Nikdy ju na základe toho nemohli predviesť pred súd a súdiť za vraždu. Jej skrinku mohli preskúmať a zistili by, že je neškodná. Každý súd by bol musel priznať, že celá vec je číry nezmysel a nemožnosť! A prirodzene, že aj skutočne je.“

„Myslíte si, že v tom lietajú všetky tri?“ spýtal sa ma Lejeune.

„Pochybujem. Povedal by som, že Bella naozaj verí, že ide o čarovanie. Verí v svoju tajomnú silu a ukája sa ňou. A Sybil takisto. Má prirodzenú schopnosť robiť médium. Dostáva sa do tranzu a nevie, čo sa s ňou deje. Verí všetkému, čo jej Thyrza nahovorí.“

„Teda za všetkým stojí Thyrza?“

Pokojne som odvetil:

„Pokiaľ ide o Plavého koňa, áno. Ale nie je pravým mozgom celej činnosti. Ten sa skrýva za scénou. Plánuje a organizuje. Všetko krásne naväzuje na seba. Každý z nich robí presne svoju prácu a nič iná. Bradley sa stará o finančné a právne záležitosti. O ničom ostatnom nevie. Bezpochyby má nádherný plat. Thyrza Greyová tiež.“

„Zdá sa, že sa vám podarilo pospájať všetky nitky k vašej úplnej spokojnosti,“ vecne poznamenal Lejeune.

„Zatiaľ ešte nie. Ale už poznáme dôležitý základný fakt. Ten istý, aký sa používal celé stáročia. Ukrutný a jednoduchý. Obyčajný jed. Starý osvedčený prostriedok.“

„Ako vám to napadlo s tým táliom?“

„Zrazu som pochopil súvislosť medzi niekoľkými vecami. Počiatkom celej úvahy bol obraz, ktorý som raz večer videl v Chelsee. Jednému dievčaťu sokyňa vyškľbávala vlasy v celých chumáčoch, pričom dievča tvrdilo, že ho to vôbec nebolí. To nebola statočnosť, ako som pôvodne predpokladal, bol to jednoduchý fakt. Naozaj ju to nebolelo.“

Kedysi, keď som bol v Amerike, čítal som článok o otrave táliom. V nejakej továrni zomieralo veľa robotníkov jeden za druhým. Zomierali na najrôznejšie diagnózy. Ak sa dobre pamätám, bol medzi nimi paratýfus, mŕtvica, alkoholická neuróza, ochrnutie predĺženej miechy, epilepsia, žalúdočný katar a podobne. Potom nejaká žena otrávila sedem ľudí. Tí zomreli na mozgový nádor, zápal mozgových blán a zápal pľúc. Teda veľmi rôzne príčiny. Začínalo sa to hnačkami alebo vracaním, alebo tam boli príznaky otravy. Inokedy zase bolesti v kostiach, ktoré prešli do zápalu nervov, do reumatickej horúčky alebo ochrnutia – jednému pacientovi museli operovať pľúcny lalok. Niekedy to bola zase pigmentácia kože.“

„Vyjadrujete sa ako lekárske slovník!“

„Prirodzene. Preštudoval som si to. No jedna vec sa vyskytovala vždy – skôr či neskôr. Vypadávanie vlasov. Tálium sa kedysi zvyklo používať na odchlupovanie – zvlášť u detí postihnutých lišajmi. Potom sa zistilo, že je to škodlivé. No príležitostne sa ešte užíva pri vnútorných ochoreniach, ale vo veľmi nepatrných dávkach, stanovených podľa váhy pacienta. Domnievam sa, že dnes sa používa hlavne ako jed na potkany. Je bez chuti, rozpúšťa sa a ľahko ho možno kúpiť. Má to iba jeden háčik – nik nesmie predpokladať otravu.“

Lejeune prikývol.

„Presne tak,“ potvrdil. „Teda v činnosti Plavého koňa sa muselo trvať na tom, aby vykonávateľ vraždy bol vzdialený od vyhliadnutej obete. Nikdy nevzniklo nijaké podozrenie. Prečo by aj? Nikto zo zainteresovaných nemohol mať prístup k jedlu či nápojom. Nikto z nich nikdy nekupoval tálium ani žiadny iný jed. To je na tom krásne. Čin spáchal niekto, koho nebolo možné spájať s obeťou. Teda niekto –“

aspoň si myslím – kto sa objavil iba jediný raz.“

Odmĺčal sa.

„To je všetko?“

„Ešte čosi. Spoločným faktorom vo všetkých prípadoch sa ukazuje byť nejaká milá, dôveryhodne vyzerajúca žena, ktorá príde na návštevu s dotazníkom na prieskum mienky spotrebiteľov.“

„Domnievate sa, že táto žena je jediná, ktorá pracuje s jedom? Teda ponúkne nejaký tovar? Alebo tak nejako?“

„Nemyslím, že by to bolo až také jednoduché,“ usúdil som po chvíli. „Domnievam sa, že tá žena bude skutočná prieskumná pracovníčka. Ale jed sa tam nejakým spôsobom musí dostať. Budeme určite múdrejší a možno na niečo prídeme, ak sa porozprávame s jednou ženou. Volá sa Eileen Brandonová a pracuje v esprese pri Tottenham Court Road.“

II.

Eileen Brandonovú popísala Poppy celkom presne – treba však pripomenúť, že podľa svojho zvláštneho hľadiska. Jej vlasy nevyzerali ani ako chryzantéma, ani ako strašie hniezdo. Mala ich hladko sčesané dozadu. Takmer vôbec nepoužívala make-up a na nohách mala obuté – myslím, že sa to tak nazýva – zdravotné topánky. Manžel sa jej zabil pri autonehode, ako nám povedala, a nechal jej dve malé deti. Predtým, než začala pracovať v esprese, bola zamestnaná vyše roka v podniku, ktorý mal názov Prieskum mienky zákazníkov. Dala výpoveď, pretože práca tohto druhu ju nebavila.

„Prečo vás to nezaujímalo, pani Brandonová?“ spýtal sa jej Lejeune.

Zazrela naňho.

„Vy ste od polície, však?“

„Áno, pani Brandonová.“

„Niečo s tým podnikom nie je v poriadku?“

„Ešte len začíname vyšetrovanie. Máte azda nejaké podozrenie? Preto ste odišli?“

„Neviem nič určité. Nič určité by som vám nemohla povedať.“

„Prirodzene, chápeme. Toto je dôverný rozhovor.“

„Viem. Ale naozaj vám môžem povedať len veľmi málo.“

„Môžete nám povedať, prečo ste chceli odísť?“

„Mala som pocit, že sa tam dejú veci, o ktorých neviem.“

„Chcete povedať, že podľa vášho názoru prieskum nebola pravá činnosť?“

„Tak nejak. Nevidelo sa mi, že by to celé malo nejaký obchodný dosah. Mala som podozrenie, že za tým väzí čosi iné. Ale čo to bolo, to ani doteraz neviem.“

Lejeune jej dal veľa otázok, aby zistil, čo presne žiadali od nej v práci. Dostávala zoznam určitých mien v nejakom obvode. Mala navštíviť tie domácnosti, klásť im určené otázky a zapisovať si odpovede.

„A čo sa vám na tom nevidelo?“

„Mala som dojem, že otázky vôbec nesledujú nejakú zvláštnu líniu prieskumu. Boli príliš povrchné a úplne náhodné. Hoci – ako by som to vyjadrila – asi boli zámenkou pre niečo iné.“

„Máte nejakú predstavu, čo by to iné mohlo byť?“

„Nie. Preto som bola zmätená.“

Na chvíľu sa zamyslela a potom neurčito pokračovala:

„Raz mi napadlo, že celá akcia by azda mohla byť prípravou na nejaké vládanie, dalo by sa povedať, skúmanie terénu. Ale to nemohlo byť ono, pretože odo mňa nikdy nežiadali opis miestností, zámky a podobne, ani kedy sú obyvatelia domu či bytu preč.“

„S akými tovarmi ste pri prieskume pracovali?“

„To sa menilo. Niekedy to boli potraviny. Rôzne polievky, zákusky, alebo mydlové prášky a čistiace prostriedky. Inokedy zase kozmetika, púdre, rúže, krémy, atď. Alebo rôzne lieky a utišujúce prostriedky, rozličné druhy aspirínov, dražé proti kašľu, tabletky na spanie, povzbudzujúce prostriedky, kloktadlá, ústne spraje, pilulky na trávenie a podobne.“

„Nežiadali od vás,“ spýtal sa Lejeune zámerne, „aby ste ponúkali vzorky nejakého zvláštneho tovaru?“

„Nie, nič také.“

„Mali ste jednoducho iba dávať otázky a zapisovať odpovede?“

„Áno.“

„Čo podľa vás bolo cieľom tejto ankety?“

„Najzvláštnejšie na tom bolo, že nám to nikdy jasne nepovedali. Predpokladalo sa, že výsledky sa

dodávajú určitým výrobným firmám – ale robilo sa to mimoriadne neodborne, celkom amatérsky. Nebol v tom vôbec nijaký systém.“

„Podľa vášho názoru bolo možné, že medzi otázkami, na ktoré ste mali získať odpovede, bola otázka alebo skupina otázok, ktoré sa týkali výroby, a ďalšie boli iba kamuflážou?“

Chvíľu nad otázkou uvažovala, trochu sa zamračila a potom prikývla.

„Áno. V tom náhodnom výbere to mohlo tak byť – ale nemám ani potuchy, ktorá otázka alebo otázky boli dôležité.“

Lejeune sa na ňu prísne pozrel.

„Muselo na tom byť oveľa viac, než ste nám povedali,“ podpichol ju trochu.

„Veď práve to, že nebolo. Iba som mala pocit, že v tom nie je všetko s kostolným poriadkom. A potom som sa rozprávala o tom s kolegyňou, s istou pani Davisovou...“

„Rozprávali ste sa s pani Davisovou – a?“

Lejeunovi sa pritom vôbec nezmenil hlas.

„Ani ona nebola spokojná.“

„Prečo sa jej tam nepáčilo?“

„Dopočula sa o niečom.“

„Čo to bolo?“

„Povedala som vám, že to neviem presne vyjadriť. Nepovedala mi veľa. Len toľko, že sa dopočula, že celý podnik je nejaký šindeľ. Je to čosi iné, než za čo sa to vydáva.‘ To mi povedala. A potom ešte dodala: ‚Ale čo, nás sa to netýka. Platia nás dobre a nežiadajú od nás, aby sme robili niečo nezákonné... nuž si myslím, že my si nemusíme nad tým hlavu lámať.‘“

„To bolo všetko?“

„Ešte niečo spomenula, no vôbec neviem, čo tým chcela povedať. Poznamenala iba: ‚Niekedy sa cítim ako Týfusová Mary.‘ Nevedela som, čo tým myslela.“

Lejeune vytiahol z vrečka kus papiera a podal jej ho.

„Hovorí vám niektoré z týchto mien niečo? Pamätáte sa, že by ste navštívili niekoho s podobným menom?“

„Sotva sa budem pamätať.“ Vzala papier. „Prišla som do styku s toľkými ľuďmi...“ Očami prebehla jednotlivé mená na zozname. Potom sa ozvala:

„Ormerod.“

„Pamätáte sa na nejakého Ormeroda?“

„Nie, ale pani Davisová sa o ňom zmienila. Veľmi náhle zomrel, však? Na krvácanie do mozgu. Dost' ju to rozrušilo. Povedala: ‚Mala som ho na zozname pred dvoma týždňami. Vyzeral ako muž so železným zdravím.‘ To bolo potom, čo povedala poznámku o Týfusovej Mary. ‚Niektorí ľudia, ktorých navštívim, tuším otrčia kopytá a zgegnú, sotva na mňa pozrú,‘ vravela. Smiala sa na tom, vraj je to náhoda. Ale myslím si, že takéto prípady nemala rada, aj keď tvrdila, že si preto nemieni robiť starosti.“

„A to bolo všetko?“

„No...“

„Hovorte.“

„Bolo to o niečo neskôr. Nejaký čas som ju nevidela. Ale jedného dňa sme sa stretli v reštaurácii v Soho. Oznámila som jej, že som odišla z PMZ a mám iné zamestnanie. Spýtala sa ma, prečo. Odpovedala som jej, že som sa tam necítila dobre, lebo som nevedela, načo sa to všetko robí. Poznamenala: ‚Možno ste urobili múdro. Ale platia slušne a robí sa málo hodín. A koniec-koncov každý musí využiť šancu, ktorá sa mu v živote naskytne. Ja som doteraz nemala veľa šťastia, tak prečo by som sa mala starať, čo sa deje s inými ľuďmi?‘ Odvetila som jej na to: ‚Nerozumiem, o čom to rozprávate. Čo je zlé na tých zisťovačkách?‘ Odpovedala: ‚Nie som si istá, ale poviem vám, že minule som kohosi spoznala, keď vychádzal z domu, v ktorom nemal čo robiť, a niesol tašku s náradím. Rada by som vedela, čo tam s ním robil.‘ Ešte sa ma spýtala, či som sa niekedy nestretla so ženou, ktorá má kdesi krčmu zvanú Plavý kôň. Spýtala som sa jej, čo s tým má Plavý kôň spoločného.“

„A čo vám odpovedala?“

„Zasmiala sa a riekla: ‚Prečítajte si bibliu!‘“

Pani Brandonová dodala: „Neviem, čo tým chcela povedať. Bolo to posledný raz, čo som ju videla.

Odvtedy sme sa už nestretli. Neviem, kde je teraz, či je ešte stále v PMZ, alebo či odtiaľ odišla.“

„Pani Davisová je mŕtva,“ povedal Lejeune.

Eileen Brandonová vytreštila vystrašené oči.

„Mŕtva! Ale... ako?“

„Zomrela na zápal pľúc pred dvoma mesiacmi.“

„Ach, to je mi ľúto.“

„Viete ešte niečo, čo by ste nám mohli povedať, pani Brandonová?“

„Žiaľ, nie. Počula som ešte aj ďalších ľudí spomínať toho... Plavého koňa, ale keď som sa ich na to spýtala, hneď zmĺkli. A vyzerali vystrašene.“

Bola akási nesvoja.

„Ja... ja by som sa nerada zaplietla do niečoho nebezpečného, pán inšpektor. Mám dve malé deti... Čestné slovo, neviem nič viac, iba to, čo som vám už povedala.“

Skúmavo na ňu pozrel... prikývol a nechal ju odísť.

„Dostali sme sa o krôčik ďalej,“ začal Lejeune, keď Eileen Brandonová odišla. „Pani Davisová musela vedieť príliš veľa. Snažila sa prižmurovať oči nad tým, na čo ju využívali, no určite mala veľmi konkrétne podozrenie, o čo ide. Potom z ničoho nič ochorela a pred smrťou poslala po kňaza a vyrozprávala mu, čo vedela a aké mala podozrenie. Otázka je, koľko toho vedela. Tento zoznam mien, povedal by som, je zoznamom ľudí, ktorých pri svojom zamestnaní navštívila a ktorí potom zomreli. Odtiaľ tá poznámka o Týfusovej Mary. Otázkou zostáva, kto bol ten muž, ktorého poznala, keď preoblečený za nejakého opravára vychádzal z domu, kde nemal čo robiť. Po tomto náhodnom stretnutí sa stala nebezpečnou. Ak poznala ona jeho, musel aj on poznať ju... a zrejme sa dovŕpil, že ho poznala. Ak to rozpovedala otcovi Gormanovi, potom bolo životne dôležité umlčať otca Gormanu skôr, než by to mohol niekde vyrozprávať.“

Pozrel na mňa.

„Súhlasíte, však? Tak nejak to asi bolo.“

„Áno, súhlasím,“ prisvedčil som.

„A možno vám aj napadlo, kto je ten muž?“

„Mám jedno podozrenie, ale...“

„Viem. Nemáte nijaký dôkaz.“

Na chvíľu sa odmlčal. Potom vstal.

„Však my ho dostaneme,“ poznamenal. „Nebojte sa. Raz určite zistíme, kto to je. Vždy sa nájde nejaký spôsob. A nech ma čert vezme, ak ich nevyskúšam všetky!“

KAPITOLA DVADSIATA TRETIA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

Asi o tri týždne neskôr pred hlavnou bránou do Priors Courtu zastavilo auto.

Vystúpili z neho štyria muži. Jedným z nich som bol ja. Ďalší dvaja boli kriminálny inšpektor Lejeune a seržant Lee. Štvrtým mužom bol pán Osborne, ktorý asi nebol príliš nadšený tým, že mu umožnili prísť sem v tejto zostave.

„Viete, že musíte držať jazyk za zubami,“ pripomenul mu Lejeune.

„Prírodzene, pán inšpektor. Môžete sa na mňa úplne spoľahnúť. Ani neceknem.“

„Veď preto!“

„Považujem to za česť a za veľkú poctu, hoci tomu celkom nerozumiem...“

Ale nik nemal v tej chvíli chuť mu niečo vysvetľovať.

Lejeune zazvonil a požiadal o rozhovor s pánom Venablesom.

Vyzerali sme ako nejaká deputácia. Uviedli nás dnu.

Aj keď bol Venables prekvapený našou návštevou, vôbec to nedal na sebe poznať. Vedel sa dokonale ovládať. Keď som ho videl, ako sa približuje na vozíku, prišlo mi na um, že kruh okolo neho sa uzatvára. Znova som obdivoval jeho dôstojný zjav. Ohryzok na krku sa mu pohyboval hore-dolu nad tvrdým golierom, jeho profil so zahnutým nosom pripomínal neskrotného dravca.

„Som rád, že vás zase vidím, Easterbrook. Zdá sa, že teraz tráviate dosť času tu u nás na vidieku.“

Mal som dojem, že cítim v jeho hlase trochu zlomyseľnosti. Potom pokračoval:

„A toto je... pán inšpektor Lejeune, však? Musím sa priznať, že som zvedavý, čo vás sem priviedlo. V tomto kraji je vždy tak pokojne, nijaké zločiny. A zrazu – návšteva kriminálneho inšpektora. Čím vám môžem poslúžiť, pán inšpektor?“

Lejeune bol veľmi pokojný a prívetivý.

„Domnievame sa, že by ste nám mohli pomôcť v istej záležitosti, pán Venables.“

„Ide o niečo pomerne dôverné, však? Ako by som vám mohol pomôcť?“

„Siedmeho októbra bol na West Street v Paddingtone zavraždený tamojší farár, menom otec Gorman.

Dostal som informáciu, že ste boli neďaleko toho miesta práve v tom čase – teda medzi tri štvrté na osem

a štvrt' na deväť večer. Možno ste spozorovali niečo, čo by nás pri vyšetrovaní mohlo zaujímať.“

„Naozaj som tam vtedy bol? Pochybujem. Pokiaľ sa pamätám, veľmi pochybujem. Nespomínam si, že by som niekedy bol v tej časti Londýna. Dokonca si ani nemyslím, že by som práve vtedy vôbec bol v Londýne. Chodievam do Londýna iba príležitostne, keď je tam niečo zaujímavé na dražbách a z času na čas aj na lekársku kontrolu.“

„K Sirovi Williamovi Dugdalovi na Harley Street, však?“

Pán Venables naňho chladne zazrel.

„Ste veľmi dobre informovaný, pán inšpektor.“

„Nie až tak dobre, ako by som chcel byť. Nuž čo, škoda, že mi nemôžete pomôcť tak, ako som dúfal. Domnievam sa, že by som vám mal vysvetliť okolnosti smrti otca Gormana.“

„Určite, ak ste ochotný. To meno som doteraz nikdy nepočul.“

„Bol hmľistý večer, keď otca Gormana zavolali k smrteľnej posteli nejakej ženy neďaleko od fary. Dostala sa do styku s nejakou kriminálnou organizáciou. Najprv o tom nevedela, no neskôr určité veci vyvolali v nej podozrenie, že je to nereseriózny podnik. Ide o nejakú organizáciu, ktorá sa špecializuje na odstraňovanie nežiadúcich osôb – za riadny poplatok, prirodzene.“

„Nič nového pod slnkom,“ zašomral Venables. „V Amerike...“

„Ach, ale v činnosti tejto organizácie sa objavili určité nové stránky. Počínajúc tým, že odstraňovanie sa deje na prvý pohľad – dalo by sa povedať – psychologickými prostriedkami. Stimulovaním takzvanej 'túžby po smrti', ktorá sa vraj nachádza v každom človeku...“

„Takže vyhladenutá osoba povinne musí spáchať samovraždu? To mi pripadá, ak sa tak môžem vyjadriť, pán inšpektor, príliš dobré na to, aby to bola pravda.“

„Nie samovražda, pán Venables. Vyhladenutá osoba zomiera celkom prirodzenou smrťou.“

„Čo nepoviete? A vy tomu naozaj veríte? Je veľmi nepravdepodobné, že by naše otvorené policajné hlavy na to naleteli.“

„Tvrdí sa, že hlavným stanom tejto organizácie je usadlosť zvaná 'Plavý kôň'.“

„Ach, teraz už začínam rozumieť. Teda to vás doviedlo sem k nám na vidiek, moja priateľka Thyrza Greyová a jej táraniny! Nikdy sa mi nepodarilo zistiť, či ona sama tomu verí, alebo nie. No sú to taľafatky! Má hlúpu priateľku, ktorú používa ako médium, a dedinskú zaklínačku, ktorá je u nej kuchárkou. (Je to odvaha, keď Belline jedlá – hocikedy nájdete v polievke boľehlav.) A tieto tri chudery o sebe rozširujú, že vládnu tajomnými silami. Je to odsúdeniahodné, samozrejme, ale nevravte mi, že Scotland Yard, alebo odkiaľkoľvek prichádzate, to berie vážne?“

„Berieme to veľmi vážne, pán Venables.“

„Vy naozaj veríte, že Thyrzine zaklínadlá, Sybilin tranz alebo Bellina čierna mágia môžu spôsobiť niekomu smrť?“

„To nie, pán Venables... príčina smrti je oveľa jednoduchšia...“ Na chvíľu sa odmlčal.

„Smrť spôsobuje otrava táliom.“

Pár sekúnd bolo ticho...

„Čo ste to povedali?“

„Otrava – zlúčeninami tália. Čistá a účinná práca. Ibaže ju bolo treba niečím maskovať... a čo by ju mohlo zamaskovať lepšie ako pseudovedecké metódy psychologického pôsobenia – plné moderných termínov a posilnené starými poverami. Počítali s tým, že tak odvedú pozornosť od jednoduchého faktu, ktorým je jed.“

„Tálium,“ zamračil sa pán Venables. „Ešte som o ňom tuším nikdy nepočul.“

„Nie? Veľmi často sa používa ako jed na potkany. A príležitostne na odchlupovanie lišajov u detí. Možno si ho zaobstaráť pomerne ľahko. Mimochodom, jeden balíček tália sa skrýva aj vo vašej komore.“

„V mojej komore? To sa mi nechce veriť.“

„Na tom nie je nič zlé. Vzali sme si z neho vzorku na test...“

Venablesa sa trochu zmocnilo vzrušenie.

„Niekoľko ho ta musel podstrčiť. Ja o tom nič neviem! Vôbec nič!“

„Naozaj? Vy ste pomerne bohatý človek, však, pán Venables?“

„Čo to má spoločné s tým, o čom sme doteraz rozprávali?“

„Pokiaľ viem, nedávno sa o vás zaujímal daňový úrad. Najmä pokiaľ ide o zdroj príjmov.“

„Nešťastím života v Anglicku je bezpochyby náš daňový systém. Už dávnejšie sa veľmi vážne zaoberám myšlienkou odísť na Bermudy.“

„Nemyslím si, že sa odsťahujete na Bermudy práve teraz, pán Venables.“

„Má to byť vyhrážka, pán inšpektor? Lebo v tom prípade...“

„Nie, nie, pán Venables. Je to iba moja domnienka. Chceli by ste počuť, ako celý ten podvod funguje?“

„Určite ste sa už rozhodli mi to vyrozprávať.“

„Je to veľmi dobre organizovaný podnik. Finančné záležitosti má na starosti právnik menom Bradley, pozbavený možnosti pracovať v advokátskej komore. Pán Bradley má kanceláriu v Birminghame. Nádejní zákazníci ho tam navštevujú a uzavrujú s ním obchod, lepšie povedané, stávkou, či niekto zomrie do určitého času... Pán Bradley, ktorý má stávky veľmi rád, je zvyčajne vo svojich vyhliadkach veľmi pesimistický. Zákazník zvykne byť ochotnejší. Ak pán Bradley vyhrá stávkou, peniaze sa mu musia ihneď vyplatiť – inak by sa mohlo prihodiť ešte niečo nepríjemné. To je celá Bradleyho práca – uzavrieť stávkou. Jednoduché, však?“

Potom zákazník navštíví Plavého koňa. Tam mu Thyrza Greyová a jej priateľky predvedú predstavenie, ktoré naňho zvyčajne urobí žiadúci dojem.

A teraz niekoľko vecí spoza scény.

Istá žena, zamestnaná v jednom z premnohých prieskumov mienky zákazníkov, má navštíviť určené domácnosti s nejakým dotazníkom. „Aký chlieb máte najradšej? Aké toaletné a kozmetické prostriedky? Aké preháňadlo, upokojujúce tabletky, lieky na povzbudenie žalúdočnej činnosti atď?“ Dnes sú ľudia privyknutí odpovedať na rôzne ankety. Iba zriedka to odmietnu.

A potom – posledný krok. Jednoduchý, nehanebný, úspešný! Jediný v celej reťazi, ktorý vykonáva osnoveľa akcie osobne. Môže byť oblečený v uniforme domovníka nejakého činžiaku či kontrolóra plynomeru alebo elektrických hodín. Môže to byť inštalatér či elektrikár alebo údržbár. Nech je už čímkoľvek, vždy bude vyzerať veľmi dôveryhodne, ak by si to niekto azda chcel overiť. Väčšina ľudí to nerobí. Nech už hrá akúkoľvek rolu, jeho pravé poslanie je jednoduché – má nahradiť nejaký tovar, o ktorom zásluhou prieskumového dotazníka vie, že ho obeť používa, podobným, čo priniesol so sebou. Môže čistiť rúry, skúšať merače alebo overovať tlak vody... ale jeho pravá úloha je táto. Keď sa mu podarí zámena, odíde a už nikdy ho tam nik neuvidí.

Niekoľko dní sa možno nestane nič. Ale skôr či neskôr sa u obete zjavia príznaky ochorenia. Zavolajú lekára, no ten nemá dôvod predpokladať niečo iné, ako bežnú chorobu. Môže padnúť otázka, čo pacient jedol alebo pil, atď. No je nepravdepodobné, že by upadli do podozrenia veci, ktoré pacient používal celé roky.

A to je na celej veci najkrajšie, pán Venables! Jediná osoba, ktorá vie, čo robí šéf organizácie... je sám šéf organizácie. Niet nikoho, kto by ho mohol prezradiť.“

„Ale ako to všetko viete?“ spýtal sa Venables so záujmom.

„Keď máme podozrenie na nejakú osobu, je veľa spôsobov, ako vypátrať pravdu.“

„Skutočne? Napríklad ako?“

„Nebudem menovať všetky. Existuje napríklad skrytá kamera. Dnes máme k dispozícii celú plejádu dômyselných prístrojov. Môžeme človeka odфотографovať bez toho, aby o tom mal potuchu. Získali sme napríklad niekoľko výborných fotografií muža v uniforme domovníka, kontrolóra plynomerov a podobne. Treba tu brať do úvahy ešte také veci, ako sú falošné fúzy a iné maskovacie prostriedky, ale dotyčného už identifikovali – pomerne ľahko – najprv pani Easterbrooková alias slečna Katherine Corriganová, ako aj ďalšia žena menom Edith Binnssová. Takáto identifikácia je veľmi zaujímavá, pán Venables. Napríklad tento pán, volá sa Osborne, je ochotný odprisahať, že vás videl kráčať za otcom Gormanom po Barton Street v onen večer siedmeho októbra okolo ôsmej.“

„A naozaj som vás videl!“ Pán Osborne sa naklonil dopredu a chvel sa od vzrušenia. „Opísal som vás... presne som vás opísal!“

„Možno až príliš presne,“ povedal Lejeune. „Pretože ste nevideli pána Venablesa v onen večer, keď ste stáli vo dverách svojho obchodu. Vy ste tam vôbec ani nestáli! Šli ste po ulici – boli ste to vy, kto sledoval otca Gormana, kým nezahol do West Street, potom ste sa priblížili k nemu a zabili ste ho...“

Zachariah Osborne vykrikol:

„Čo?“

Mohlo to byť smiešne. Aj to bolo smiešne! Jeho otvorené ústa, vytreštené oči...

„Dovoľte, pán Venables, aby som vám predstavil pána Zachariaha Osborna, ešte nedávno lekárnik na Barton Street v Paddingtone. Iste vás to bude zaujímať, ak vám poviem, že pán Osborne, ktorého sme určitý čas pozorovali, bol natoľko nerozumný, že vám strčil do komory vrecúško tálíovej zlúčeniny.

Nevedel, že nemôžete chodiť, a vzal si do hlavy, že z vás urobí prešibaného lotra. A keďže bol aspoň taký tvrdohlavý ako hlúpy, nepriznal si, že urobil kiks.“

„Hlúpy? Vy sa odvažujete mňa nazvať hlúpym? Keby ste vedeli... keby ste čo len tušili, čo som urobil...“

čoho som schopný ja...“

Osborne sa triasol od zúrivosti.

Lejeune si ho pokojne premeral. Pripomínal mi mačku, ktorá sa hrá s myšou.

„Viete, nemali ste sa robiť až takým múdrom,“ karhal ho. „Keby ste boli pekne sedeli v tom svojom kráme a nechali všetko na pokoji, nebol by som teraz tu a nevaroval vás, ako je mojou povinnosťou, že všetko, čo od tejto chvíle povieť, môže byť použité proti vám a...“

V tej chvíli Osborne začal kričať.

KAPITOLA DVADSIATA ŠTVRTÁ

Rozprávanie Marka Easterbrooka

„Počúvajte, Lejeune, chcel by som sa vás opýtať na veľa vecí.“

Po vybavení formalít som dotiahol Lejeuna k sebe. Sedeli sme spolu a pred sebou sme mali dva veľké korbele piva.

„Prosím, pán Easterbrook? Tuším, že to bolo pre vás prekvapenie.“

„To teda bolo! Stále som upodozrieval Venablesa. Neurobili ste nikdy ani najmenšiu narážku.“

„Nemohol som si dovoliť robiť narážky, pán Easterbrook. Podujali ste sa na nebezpečnú hru. Sú prešibaní, museli sme postupovať opatrne. Preto sme nainscenovali aj to divadlo s Venablesom. Museli sme Osborna pekne navadiť a potom z ničoho nič sa obrátiť proti nemu a dúfať, že ho to zlomí. A zabralo to.“

„Je blázon?“

„Povedal by som, že krízu už má za sebou. Samozrejme, pôvodne s tým nechcel začať, ale viete, je to lákavé. Zabíjať ľudí. V človeku to vyvolá pocit, že je silnejší a väčší než život, že je všemohúci. Ale nie je nič, iba odporný tvor, ktorý si namýšľa, aký je veľký. A potom, keď sa mu nečakane vrhne pravda do očí, jeho ja to jednoducho nevydrží. Začne vykrikovať, chvastať sa a vyťahovať, čo všetko dokázal a aký je múdry. Ved' ste ho videli.“

Prikývol som. „Teda Venables sa zúčastnil predstavenia, ktoré ste pripravili,“ pokračoval som. „Páčila sa mu myšlienka, aby s vami spolupracoval?“

„Myslím, že ho to bavilo,“ usúdil Lejeune. „Okrem toho mal v sebe toľko drzosti, aby mi povedal, že ruka ruku umýva.“

„A čo chcel povedať tou záhadnou poznámkou?“

„Nemal by som vám to vraviť,“ ošíval sa Lejeune, „to sem nepatrí. Asi pred ôsmimi rokmi došlo k niekoľkým bankovým lúpežiam. Vždy tým istým spôsobom. A dostali sa z toho. Lúpeže plánoval niekto, kto sa nikdy priamo nezúčastnil na akcii. Ten chlap tak získal obrovské peniaze. Mali sme na niekoho podozrenie, no nemohli sme mu to dokázať. Bol pre nás príliš bystrý. Najmä z finančného hľadiska. A bol natoľko múdry, že sa už nikdy nepokúsil zopakovať svoj úspech. Viac vám nepoviem. Bol to šikovný podvodník, ale nie vrah. Nikto pritom neprišiel o život.“

Znova som sa v mysli vrátil k Osbornovi. „Upodozrievali ste Osborna už dávno?“ spýtal som sa. „Hneď od začiatku?“

„Upútal na seba pozornosť,“ vysvetľoval Lejeune. „Ved' som mu povedal, že keby bol sedel na zadku a do ničoho sa nepletol, nebolo by sa nám ani prisnilo, že vážený lekárnik pán Zachariah Osborne má niečo spoločné s tou aférou. Ale čudné je, že vrahovia nemôžu mlčať. Mali by pekne sedieť a čušať ako hroby. Ale nevedia byť sami. Nechápeš prečo?“

„Snáď túžba po smrti,“ hádal som. „Nejaký variant témy Thyrzy Greyovej.“

„Čím skôr zabudnete na Thyrzu Greyovú a na jej reči, tým lepšie,“ prísne povedal Lejeune. Potom zamyslene pokračoval: „Nie túžba po smrti. Myslím, že to naozaj bude osamelosť. Vedomie, že ste taký múdry chlapík, ale nemôžete o tom nikomu rozprávať.“

„Nepovedali ste mi ešte, kedy ste ho začali upodozrievať,“ upozornil som.

„Hneď vtedy, keď začal klamať. Vyhlásili sme, aby sa u nás prihlásil každý, kto v ten večer videl otca Gormana. Osborne sa prihlásil, no jeho výpoveď bola lapidárna lož. Vraj videl muža, ktorý sledoval otca Gormana, a opísal črty toho muža, hoci ho za hmlistého večera cez ulicu nemohol ani dobre vidieť. Ešte orlí nos z profilu mohol zbadať, ale ohryzok na krku už vôbec nie. V tom zašiel príďaleko. Samozrejme, táto lož mohla byť aj nevinná. Osborne sa možno iba chcel robiť dôležitým. Mnohí ľudia sú už takí. Ale upriamim som naňho pozornosť. Osborne bol naozaj zvláštny človek. Hneď začal rozprávať strašne veľa o sebe. Bolo to od neho veľmi neuvážené. Vykreslil sa predom mnou ako človek, ktorý za každú cenu chce byť dôležitejším, než v skutočnosti je. Nebol spokojný s tým, že mu prospieva po otcovi dobre zabehaný

obchod. Chcel viac a skúšal šťastie na javisku, no zrejme bez úspechu. Podľa môjho názoru pravdepodobne preto, že nemohol zniesť režiséra. Nikdy si nedal diktovať, ako má hrať rolu! Asi neklamal, keď hovoril o svojich ambíciách byť korunným svedkom v procese týkajúcom sa vraždy a úspešne identifikovať človeka, ktorý si uňho kúpil jed. Môžem povedať, že sa často zaoberal takými myšlienkami. Samozrejme, nevieme, z akého popudu a kedy mu prišlo na um, aby sa stal veľkým zločincom, mužom natoľko šikovným, že ho nikdy nedostanú pred súd.

No všetko to sú len dohady. Vráťme sa späť. Osbornov popis muža, ktorého videl v ten večer, bol zaujímavý. Bol to veľmi verný popis skutočnej osoby, ktorú niekedy videl. Ako viete, je dosť ťažké presne niekoho opísať. Oči, nos, brada, uši, správanie sa a všetko ostatné... Keby ste sa o to pokúsili, zistili by ste, že neviete opísať človeka, ktorého ste si niekde všimli – v električke, vo vlaku, či v autobuse. Osborne zrejme opisoval človeka s nezvyčajne charakteristickými črtami. Povedal by som, že si niekedy všimol Venablesa, sediaceho vo svojom aute v Bournemouthe, a jeho zjav mu udrel do očí – ak ho videl naozaj za takých okolností, nemohol vedieť, že ten človek je kalika.

Ďalší dôvod, pre ktorý ma Osborne zaujímal, bolo jeho povolanie lekárnik. Domnieval som sa, že je celkom možná súvislosť toho zoznamu s nejakou výrobňou narkotík. Ukázalo sa, že to nie je správna stopa. A tak by som bol zabudol na celého pána Osborna, keby sa on sám nebol postaral o to, aby som si ho držal v pamäti. Ako viete, chcel sa dozvedieť, čo robíme v tejto veci, a tak nám oznámil, že videl hľadaného muža na slávnosti v Much Deeping. Ešte stále nevedel, že pán Venables je ochrnutý. Keď to aj zistil, nepochopil, že má prestať. To už bola jeho márnivosť. Typická márnivosť zločinca. Ani na chvíľu si nepriznal, že sa zmýlil. Naopak, ako blázon napol všetky sily a hlásal najrôznejšie absurdné teórie. Pre mňa bola veľmi zaujímavá návšteva v jeho bungalowe v Bournemouthe. Nazval ho Everest. A do haly zavesil obraz Mount Everestu. Rozprával mi, ako sa zaujímal o himalájsku expedíciu. No fakticky mu šlo iba o tú lacnú slovnú hračku. Ever rest – večný odpočinok. To bola jeho živnosť – jeho poslanie. Poskytol ľuďom večný odpočinok za poplatok, za patričný honorár. Bol to senzačný nápad. Celá sieť bola múdro premyslená. Bradley v Birminghame, Thyrza Greyová so svojimi seansami v Much Deeping. Kto by podozrieval pána Osborna, ktorý neudržiaval žiadne styky s Thyrzou Greyovou, ani s Bradleyom v Birminghame, ani so svojimi obeťami. Skutočný postup bol pre lekárnik iba detskou hrou. Ako som povedal, keby len bol pán Osborne pochopil, že má byť ticho.“

„Ale čo robil s peniazmi?“ spýtal som sa. „Veď koniec-koncov robil to hlavne pre peniaze, či nie?“

„Ale áno, robil to pre peniaze. Bezpochyby sníval o tom, že bude cestovať, zabávať sa, stane sa boháčom a dôležitou osobou. No, prirodzene, nebol tým, čím sa videl vo svojej fantázii. Myslím si, že jeho túžba po moci prerástla až do skutočného vraždenia. Nové a nové vraždy ho opájali, ba čo viac, na súdnom pojednávaní sa bude cítiť vo svojom živle. Veď uvidíte. Bude stredobodom pozornosti, všetky oči upreté naňho.“

„Ale čo robil s peniazmi?“ spýtal som sa.

„Ó, to je veľmi jednoduché,“ tvrdil Lejeune, „hoci neviem, čo by som si o tom myslel, keby som si nebol všimol, ako má zariadený bungalow. Nebol bohatý, to je jasné. Mal rád peniaze a hnal sa za nimi, no nie na to, aby ich míňal. Jeho domec je zariadený chudobne a všetok nábytok pokúpil za lacné peniaze. Nerád utrácal peniaze, iba ich chcel mať.“

„Myslíte, že ich má uložené v banke?“

„To nie,“ uisťoval Lejeune. „Skôr by som povedal, že by sme ich našli niekde pod dlážkou v tom jeho baraku.“

Obaja sme na chvíľku zmĺkli. Rozmýšľal som nad tým čudákom Zachariahom Osbornom.

„Corrigan by povedal,“ uvažoval Lejeune zasnene, „že to všetko zapríčinila činnosť nejakej žľazy v slezine alebo v niečom inom, čo funguje priveľmi alebo príliš málo... nikdy si neviem zapamätať, čo to je. Som len obyčajný človek – no podľa môjho názoru je Osborne odporný zločinec... Len to ma škrie – nemôžem si pomôcť – ako môže byť nejaký človek taký múdry a pritom taký strašný blázon.“

„Predstavuje si, že ak to niekomu dobre myslí,“ vysvetľoval som, „musí byť veľkou postavou v službách zla.“

Lejeune zavrtel hlavou. „Nie je to tak,“ usudzoval. „Zlo nie je čosi nadľudské, je to skôr niečo menej než ľudské. Aj náš zločinec chce byť dôležitým človekom, no nikdy ním nebude, pretože vždy bude menej než obyčajný človek.“

KAPITOLA DVADSIATA PIATA

Rozprávanie Marka Easterbrooka

V Much Deeping bolo všetko vzácné normálne. Rhoda sa práve zaoberala liečením psov. Tuším, že tentoraz mali hlísty. Keď som prišiel, pozrela na mňa a spýtala sa, či by som jej nechcel pomáhať. Odmietol som a opýtal som sa, kde je Ginger.

„Išla k Plavému koňovi.“

„Kam?“

„Vravela, že tam má nejakú robotu.“

„Veď dom je predsa opustený.“

„To viem.“

„Veľmi sa unaví, ešte nie je celkom v poriadku...“

„Máš zbytočné obavy, Mark. Ginger je úplne zdravá. Videl si už najnovšiu knihu pani Oliverovej? Má názov Biely papagáj. Je tamto na stole.“

„Dočerta s pani Oliverovou. Aj s Edith Binnsovou.“

„Kto, preboha, je tá Edith Binnsová?“

„Istá žena, čo identifikovala fotografiu. Okrem toho sa horlivo starala o moju krstnú mamu.“

„Zdá sa mi, že hovoríš samé nezmysly. Čo sa s tebou deje?“

Neodpovedal som a pustil som sa smerom k Plavému koňovi.

Ešte predtým, než som sa tam dostal, stretol som pani Calthropovú.

Nadšene ma pozdravila.

„Teraz už viem, aká som bola hlúpa,“ ospravedlňovala sa. „No keď to celé malo taký háv.“

Ukázala rukou smerom ku krčme, ktorá tam stála prázdna a pokojná v slnečných lúčoch pozdnej jesene.

„Nikdy sa tam nepáchali zločiny... teda nie v tom zmysle, v akom sme predpokladali. Nijaké fantastické posiedky s čertom,

ovládanie čiernych síl a zlých duchov. Iba salónne triky pre peniaze... a neúcta k ľudskému životu. To je ich skutočný zločin. Nič veľké a silné... len malicherné a hodné opovrhnutia.“

„Vy a inšpektor Lejeune by ste sa asi ohromne zhodli.“

„Je to sympatický človek,“ povedala pani Calthropová. „No teraz už poďme k Plavému koňovi a pohľadajme Ginger.“

„Čo tam vôbec robí?“

„Čosi čistí.“

Vošli sme dnu cez nízke dvere. Bolo tam cítiť ostrý zápach terpentínu. Ginger mala okolo seba plno handier a fliaš. Keď sme vošli, pozrela na nás. Bola ešte stále veľmi bledá a chudá. Na hlave mala šatku, lebo jej ešte nenarástli vlasy. Iba duchom to už bola ona.

„Už je celkom zdravá,“ povedala pani Calthropová, ako vždy čítajúc moje myšlienky.

„Pozrite!“ obrátila sa na nás Ginger víťazoslávne.

Ukázala starý firemný znak krčmy, s ktorým sa trápila. Dlhoročná špina zmizla a jasne bolo vidieť postavu jazdca na koni – zubatú kostru s lesknúcimi sa košťami.

Pani Calthropová hlbokým a zvučným hlasom zarecitovala za mojím chrbtom:

„Zjavenie, hlava šiesta, verš ôsmy. A videl som: Hľa, plavý kôň, a ten, čo na ňom sedel, menoval sa Smrť a podsvetie šlo za ním...“

Na chvíľu sme všetci zmeraveli. Potom pani Calthropová prerušila ticho:

„Teda tak je to,“ povedala tónom, akoby odhodila niečo zbytočné do odpadového koša.

„Teraz už musím ísť,“ dodala. „Mám stretnutie matiek.“

Zastavila sa vo dverách, usmiala sa na Ginger a nečakane povedala:

„Z vás bude dobrá matka.“

Ginger sa začervenala...

„Bude, Ginger?“ spýtal som sa.

„Čo? Dobrá matka?“

„Veď viete, na čo myslím.“

„Možno... Ale bola by som radšej, keby ste sa vyjadrili jasne.“

Vyjadril som sa teda jasne...

Po chvíli sa Ginger opýtala:

„Si si celkom istý, že sa nechceš oženiť s tou Hermiou?“

„Preboha!“ zvolal som. „Takmer som zabudol.“

Vytiahol som z vrečka list.

„Dostal som ho pred troma dňami a pýta sa ma, či by som s ňou nešiel do Old Vicu na nejakú premiéru.“
Ginger mi vzala list z ruky a roztrhala ho.
„Ak budeš chcieť niekedy ísť do Old Vicu,“ povedala rozhodne, „pôjdeš ta so mnou.“
STOPY

EDÍCIU VEDIE Dr. ELENA RAČKOVÁ

AGATHA CHRISTIE
PLAVÝ KŇ

Z anglického originálu (The Pale Horse, Collins, London 1964) preložil Peter Čačko. Ilustroval Marián Minarovič.

Vydali Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež, n. p., ako svoju 3640. publikáciu, v roku 1974. Pre čitateľov od 11 rokov. Vydanie prvé. Zodpovedná redaktorka dr. Elena Račková. Výtvarný redaktor Vladimír Machaj. Technický redaktor Marián Škripek. Korigovala Želmíra Šabíková. AH 14,27 (text 12,61, ilustr. 1,66). VH 14,54. Vytlačila Kníhtlačiareň Svornosť, n. p., Bratislava.
Náklad 30 000 výtlačkov.
SÚKK č. 1197/1-1973.

66-142-74 14/6.4 305-85.6.

Cena viaz. 20,50 Kčs

* Chelsea (vysl. čelsi) – londýnska štvrť

* Everest – ever rest – v angl. večný odpočinok (pozn. prekl.)

* brainwashing – umývanie mozgu

??

??

??

??